

Sammanträdesdatum
15.10.2024

Nr
9

Paragrafer
133-142

Plats och tid	Skolans matsal i Klemetsby, Lumparland. Tisdag 15.10.2024 kl. 18.00–21.09.
Beslutande	Eriksson Pia, ordförande Perjus Andreas, ersättare, anslöt under 136 § kl. 19.56 Nordqvist-Alm Gun, ersättare Rosbäck Mikael Williams Robert
Frånvarande	Mörn Tomas, vice ordförande Alm-Ellingsworth Göta Jansson Eva
Övriga deltagande	Jansryd Mattias, kommundirektör, föredragande och sekreterare Björkqvist Guy, kommunfullmäktiges ordförande Alm Anton, kommunfullmäktiges I vice ordförande Nordberg Ulrika, kommunfullmäktigeledamot, 136 §, kl. 18.00-20.27 Johansson Camilla, kommunfullmäktigeledamot, 136 §, kl. 18.00-20.27 Lindholm Matti, kommunfullmäktigeledamot, 136 §, kl. 18.00-20.27 Nordberg Ronald, kommunstyrelseersättare, 136 §, kl. 18.00-20.27 Starrin Lisa, äldreomsorgschef, 136 §, kl. 18.00-20.27 Lindbäck Andreas, teknisk chef, 136 §, kl. 18.00-20.27 Boijer Mathias, skolföreståndare, 136 §, kl. 18.00-20.27 Hellström Maria, barnomsorgsledare, 136 §, kl. 18.00-20.27 Willstedt Johan, byggnads- och miljöinspektör, 136 §, kl. 18.00-20.27 Nyholm Gunilla, bibliotekssekreterare, 136 §, kl. 18.00-20.27 Mattsson Åsa, ekonomichef, 136 §, kl. 18.00-20.27
Underskrifter	<p>Pia Eriksson Ordförande</p> <p>Mattias Jansryd Sekreterare</p>
Protokolljustering Plats och tid	Lumparland 15.10.2024
Underskrifter	<p>Gun Nordqvist-Alm</p> <p>Robert Williams</p>

Sammanträdesdatum
15.10.2024

Nr
9

Paragrafer
133-142

Protokollet framlagt till påseende Plats och tid	Kommunkansliet i Lumparland 17.10.2024
Intygar	
Utdragets riktighet bestyrker Plats och tid	Lumparland / 20
Underskrift	

För närmare information om besluten i detta protokoll, kontakta kommundirektör Mattias Jansryd per telefon +358 18 359 025 eller +358 40 1763 314 eller e-post mattias.jansryd@lumparland.ax.

Plats: Skolans matsal i Klemetsby, Lumparland

Tid: Tisdag 15.10.2024 kl. 18.00

ÄRENDEN

133 §	Sammanträdetts konstituerande	1
134 §	Anmälningssändren	2
135 §	Val av hyresgäst på Kapellvägen (Dnr: 246/2024)	3
136 §	Budget 2025 (Dnr: 247/2024)	4
137 §	Vårdinformationssystem (Dnr: 248/2024)	5
138 §	Oasen boende- och vårdcenter k.f:s förslag till budget 2025 och ekonomiplan 2026-2027 (Dnr: 233/2024)	7
139 §	Södra Ålands utbildningsdistrikt k.f:s förslag till budget 2025 och ekonomiplan 2026-2027 (Dnr: 232/2024)	9
140 §	Kommunernas socialtjänst k.f:s förslag till budget 2025 och ekonomiplan 2026-2027 (Dnr: 117/2024)	11
141 §	Försäljning av markområde i Getvik, Lumpo (Dnr: 170/2024)	13
142 §	Sammanträdetts avslutande	15

133 § Sammanträdets konstituerande

Laglighet och beslutförhet

Konstaterades att kommunstyrelsen sammanträder i beslutfört antal på lagenlig kallelse.

Protokolljustering

Till protokolljusterare utsågs Gun Nordqvist-Alm och Robert Williams.

Protokolljustering sker direkt efter sammanträdets avslutande.

Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes enhälligt oförändrad.

134 § Anmälningssärenden

Ks § 134/15.10.2024

1. Kallelse till extraordinarie förbundsmöte, ÅBRF.
2. Uppsägning av LIA-avtal, Ålands Gymnasium.
3. Infobrev om periodplatser i Stuckes Comfort, Björkkö Ab.
4. Beslut om jordförvärvstillstånd, ÅLR 7.10.2024.
5. Likviditetsstödsansökan inlämnad 11.10.2024.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar anteckna de ovan nämnda ärendena till kännedom.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

135 § Val av hyresgäst på Kapellvägen (Dnr: 246/2024)

Ks § 135/1.10.2024

Kommunen har på Kapellvägen 2 en ledig lägenhet med två rum och kök som kan hyras ut.

Enligt kommunens bostadskö ska lägenheten hyras ut till NN.

Ärendet kommer i enlighet med 23b § i kommunallagen (ÅFS 1997:73) och 70 § i förvaltningsstadgan att behandlas genom ett elektroniskt beslutsförfarande.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar utse NN till ny hyresgäst på Kapellvägen 2E. Inflyttning sker enligt överenskommelse i hyresavtal. Kommundirektören undertecknar hyresavtalet.

Jäv

Robert Williams anmälde jäv i egenskap av anhörig till NN, vilket godkändes, och deltog inte i det elektroniska beslutsförfarandet.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

Paragrafen förklarades elektroniskt justerad 1.10.2024.

136 § Budget 2025 (Dnr: 247/2024)

Ks § 136/15.10.2024

Kommunstyrelsen, kommunfullmäktiges presidium och berörda tjänsteinnehavare håller budgetseminarium i Lumparlands skola inför 2025 års budget. Kommunfullmäktiges ledamöter och kommunstyrelsens ersättare har även bjudits in till seminariet.

Kommundirektörens förslag

Äldreomsorgsförvaltningen, bildningsförvaltningen, tekniska nämnden, byggnads- och miljönämnden, den gemensamma räddningsnämnden, kultur- och fritidsförvaltningen och centralförvaltningen presenterar sina budgetförslag för år 2025 och en allmän diskussion och frågestund hålls i anslutning till detta varefter ärendet remitteras till kommundirektören för vidare beredning.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

137 § Vårdinformationssystem (Dnr: 248/2024)

Ks § 137/15.10.2024

Åda Ab har upphandlat möjlighet för kommuner och kommunalförbund att få åtkomst till ÅHS kommande vårdinformationssystem Cosmic samt option på kommande socialvårdssystemet Viva.

Systemen tillhandahålls av Cambio Healthcare Systems. Det är att föredra att ha ett system där kommunen kan dela data med ÅHS gällande sådant som exempelvis medicinering. I nuläget har kommunen ingen delning av data med ÅHS, förutom på analog basis.

Det är därför eftersträvansvärt att kommunen avropar Cosmic för att få tillgång till extern journal gentemot ÅHS. Avrop måste ske senast inom oktober. För att kunna vara med på en förstudie av Viva och därmed ha möjlighet att avropa även detta krävs att man först avropar Cosmic. Kommunen har idag inget socialvårdssystem förutom journalföring. Åda har indikerat ett pris om ca användare är ca 30 euro per månad, dvs ca 360 euro/år. Med användare avses varje person med en personlig inloggning. Personlig inloggning är ett krav så att man lätt kan se vem som dokumenterat något i systemet.

Om 80% av kommuner och kommunalförbund avropar får Åland tillgång till resiliensmedel från EU vilket sänker kostnaden. Priset för förstudien gällande Viva är 12 000 euro som delas på de som önskar vara med. Åtminstone Mariehamn, KST och Jomala har meddelat avsikt att vara med vilket medför att det inte rör sig om några större kostnader för Lumparlands kommun att delta i förstudien. Deltagandet i förstudien förpliktar inte kommunen att avropa systemet.

Före avtalet kan undertecknas ska vad som i avtalet kallas en beställarorganisation bildas, vilken kommer vara part gentemot leverantören. Således kommer inte kommunen ha någon direkt kontakt med leverantören.

Avtalsutkasten, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 137
- Bilaga B – Ks § 137

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar meddela Åda Ab samt Cambio Healthcare Systems att Lumparlands kommun har avsikt att avropa Cosmic samt vara del av förstudien för socialvårdssystemet Viva ("KommunVIS"). Kommundirektören befullmäktigas att underteckna behövliga avtal.

Jäv

Andreas Perjus anmälde jäv i egenskap av styrelseordförande i Åda Ab, vilket godkändes, och avlägsnade sig från sammanträdesrummet.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

138 § Oasen boende- och vårdcenter k.f:s förslag till budget 2025 och ekonomiplan 2026-2027 (Dnr: 233/2024)

Ks § 138/15.10.2024

Oasen boende- och vårdcenter k.f. (Oasen) har inkommit med ett förslag till budget för 2025 och ekonomiplan för 2026–2027. Ett eventuellt utlåtande ska vara inlämnat senast 11.10.2024, vilket betyder att utlåtandet på förhand har översänts till Oasen. Förslag till budget, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 138

Verksamhetskostnader

Oasens totala verksamhetskostnader för 2025 budgeteras till 6 719 719 euro, vilket motsvarar en ökning på 3,18 % jämfört med föregående år. Personalkostnaderna ökar med 207 000 euro, eller 3,96 %, på grund av lönejusteringar och tillsättningen av en ny tjänst som verksamhetsassistent.

Personal

Antalet årsverken ökar från 74,46 till 74,96 på grund av tillsättandet av den nya tjänsten. Lönekostnaderna har justerats med 1,48 % för 2025, och övriga ökningarna beror på tidigare gjorda lönejusteringar som ger full effekt under det kommande året.

Intäkter

Intäkterna för 2025 förväntas bli något högre än 2024, men lägre än bokslutet för 2023. Detta beror på extra intäkter från KST under 2023 som inte återkommer 2025.

Investeringar

För 2025 planeras flera viktiga investeringar, bland annat anordnande av reservkraft, renovering av badrum och uppdatering av personalutrymmen. Vad gäller en totalrenovering av köket ska en kostnadskalkyl tas fram under 2025.

Demenscenter

Oasen fortsätter utvecklingen av sitt demenscenter, med ett bidrag på 113 872 euro från Ålands landskapsregering. Projektet beräknas vara färdigställt under 2025.

Målsättningar

Fokus för 2025 ligger på att förbättra den personcentrerade vården, utveckla digitala system för bättre arbetsfördelning och schemaläggning, samt minska sjukfrånvaron som budgeteras till 8,9 %, med målsättningen att sänka den till under 6 % i framtiden.

Sammanfattning

Budgeten för 2025 präglas av ökade kostnader, särskilt inom personalområdet,

men också av satsningar på effektivisering och utveckling av digitala system och arbetsprocesser. Därtill väntas stora investeringar under de kommande åren.

Förslag till utlåtande, enligt bilaga:

- Bilaga B – Ks § 138

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar avge utlåtande över Oasens budgetförslag för 2025 enligt Bilaga B – Ks § 138.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

139 § Södra Ålands utbildningsdistrikt k.f:s förslag till budget 2025 och ekonomiplan 2026-2027 (Dnr: 232/2024)

Ks § 139/15.10.2024

Södra Ålands utbildningsdistrikt k.f. (SÅUD) har inkommit med ett förslag till budget för 2025. Kommunens utlåtande ska vara inlämnat senast 21.10.2024. Förslag, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 139

Budgetförslaget för SÅUD 2025 visar en ökning av driftskostnaderna till totalt 8,9 miljoner euro, vilket är en ökning med ca 700 000 euro jämfört med 2024.

Personalkostnader

Stigande löner enligt kollektivavtal (+0,8 %) och ett större behov av personal inom specialundervisningen och elevvården. Totala personalkostnader beräknas uppgå till 6,3 miljoner euro.

Köp av tjänster

Kostnader för tjänster som köps in från externa leverantörer beräknas öka till 1,3 miljoner euro.

Ombyggnaden av Kyrkby högstadieskola

Projektet, som omfattar en total investering på 6 miljoner euro, fortsätter enligt plan och förväntas slutföras under 2025.

Digitalisering och effektivisering

Nytt ekonomisystem implementeras från hösten 2024 i samarbete med NÅUD och ÅDA. Dessutom planeras fler digitala verktyg för att effektivisera rekrytering ärendehantering.

Elevantalet vid Kyrkby högstadieskola förväntas stabilt ligga runt 350 elever under de kommande åren, medan antalet elever i träningsundervisningen och specialfritidshemmet Tranan ökar markant. Satsningar på talterapi och förbättrat elevstöd ingår också i budgeten, med ett särskilt fokus på talterapeutjänster.

Förslag till utlåtande, enligt bilaga:

- Bilaga B – Ks § 139

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar avge utlåtande över SÅUD:s budgetförslag för 2025 enligt Bilaga B – Ks § 139.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

140 § Kommunernas socialtjänst k.f:s förslag till budget 2025 och ekonomiplan 2026-2027 (Dnr: 117/2024)

Ks § 140/15.10.2024

Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) har inkommit med ett förslag till budget för 2025 och ekonomiplan för 2026–2027. Ett eventuellt utlåtande ska vara inlämnat senast 18.10.2024. Förslag till budget, enligt bilaga:

Bilaga A – Ks § 140

Sammanfattning av budgeten följer nedan.

Budgetram

Verksamhetskostnaderna för 2025 är cirka 37 400 000 euro, en ökning med 4 % från föregående år, vilket dock är inom den ram som förbundsstämman beslutat.

Verksamhetsförändringar

Funktionservice delas upp för att minska arbetsbelastningen och förbättra kvaliteten. Specialomsorg blir ett eget område.

Kostnadsminskningar

Personalkostnaderna minskas genom övergång från egen regi till köpta tjänster inom personlig assistans. Samtidigt har sjukfrånvaro och anslaget för semestervikarier minskat. Vissa tjänster, som fastighetsingenjör och kvalitetschef, lämnas obemannade för att spara pengar.

Socialpsykiatriskt boende

Ett nytt projekt för ett lägenhetsboende på Åland är i planeringsfasen för att minska kostnader och öka klientsäkerheten, även om budgeten för 2025 ännu inte inkluderar detta boende på grund av osäkerheter kring personal och lokaler.

Personlig assistans

Kostnaderna för köpta tjänster inom personlig assistans ökar kraftigt, eftersom man övergår till att köpa tjänster framom att ha det i egen regi.

Förslag till utlåtande, enligt bilaga:

- Bilaga B – Ks § 140

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar avge utlåtande över KST:s budgetförslag för 2025 enligt Bilaga B – Ks § 140.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

141 § Försäljning av markområde i Getvik, Lumpo (Dnr: 170/2024)

Ks § 103/19.6.2024

Det finns ett område i Getvik som eventuellt skulle lämpa sig att sälja som potentiell bostads- eller fritidshustomt, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 103

Kontakt har tagit med en mäklare som ska se över hur man på bästa sätt skulle kunna lägga ut området för försäljning. Eventuellt skulle det vara möjligt att få ut två tomter, men det beror lite på topografin. Detta utredas närmare av mäklaren.

Utlåtande från mäklare har inkommit 19.6.2024, enligt bilaga:

- Bilaga B – Ks § 103

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen godkänner att förvaltningen går vidare med att få till stånd en försäljning av markområdet i Getvik enligt Bilaga A – Ks § 103 och befullmäktigar förvaltningen att det läggs ut för försäljning när man utrett vad som tomtmässigt är möjligt att få ut av området. Det slutliga beslutet om försäljning behöver dock godkännas av kommunfullmäktige.

Beslut

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt lägga ut området enligt Bilaga B – Ks § 103 till försäljning genom anbudsförfarande, dock så att det säkerställs att kommunen erhåller vägrätt genom området på södra delen till 438-404-2-39. Det slutliga beslutet om försäljning behöver dock godkännas av kommunfullmäktige.

Ks § 117/28.8.2024

Vid anbudstidens utgång har ett anbud inkommit på 25 000 euro. Även om kommunstyrelsen inte satt något acceptpris bör 25 000 euro anses något lågt för området.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar förkasta anbudet och lägger ut området för försäljning på nytt utan fast anbudstid.

Beslut

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att förkasta anbudet och uppdrar åt förvaltningen att ta fram andra alternativ.

Ks § 140/15.10.2024

En tidigare intressent på området i Getvik har inkommit med ett nytt bud, enligt bilaga:

- Bilaga C – Ks § 140

För området som är cirka 7 ha och inkluderar kommunens åker som just nu är utarrenderat är intressenten beredd att betala 30 000 euro. Området som kommunen hade ute för försäljning över sommaren var på cirka 8 ha men inkluderade inte åkermarken.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar ta ställning till det inkomna budet.

Beslut

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt förkasta budet.

142 § Sammanträdet avslutande

Sammanträdet avslutades kl. 21.09.

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

Förbud att söka ändring

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § i kommunallagen (1997:73) eller 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019) rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär eller förvaltningsbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer i protokollet: **133, 134, 136, 138, 139, 140, 142.**

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § i kommunallagen kan framställas över beslutet.

Paragrafer i protokollet: **135, 137, 141.**

Anvisning för rättelseyrkande

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas är:

Kommunstyrelsen i Lumparland
Kyrkvägen 26
AX-22 630 Lumparland

Paragrafer i protokollet: **135, 137, 141.**

Yrkandet ska framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. Vid elektronisk delgivning anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt på kommunens webbplats publicerades på kommunens elektroniska anslagstavla. I vardera fallen räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen med i besvärstiden.

Av rättelseyrkandet ska framgå yrkandet och vad det grundar sig på.

KOMMUNALBESVÄR

BESVÄRSANVISNING

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär.

Paragrafer i protokollet:

Besvärsrätt

Ändring i beslut kan sökas av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) och kommunmedlemmar. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som är part eller av en kommunmedlem.

Besvärstid

Besvärstid är 30 dagar från dagen för delfäendet av beslutet. En part anses fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. Vid elektronisk delgivning anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt på kommunens webbplats publicerades på kommunens elektroniska anslagstavla.

Besvärsgrunder

Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på följande grunder:

1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,
2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
3. beslutet annars strider mot lag.

Besvärsskrift

I besvärsskriften ska uppges:

- ändringssökandens namn, kontaktuppgifter och postadress,
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena,
- vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Till besvären ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
 2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
-

-
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Besvärsmyndighet

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
AX-22 101 Mariehamn
E-post: aland.fd@om.fi

Inlämnande av besvärshandlingarna

Besvären ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast under besvärstidens sista dag innan besvärsmyndigheten stänger.

Avgift

Enligt lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) är rättegångsavgiften i förvaltningsdomstolen 260 euro. Rättegångsavgift tas ut också då förvaltningsdomstolen avvisar besvär utan prövning samt då besvär återtas. Avgift tas inte ut om ändringssökanden har framgång i ärendet.

FÖRVALTNINGSBESVÄR

BESVÄRSANVISNING

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär.

Paragrafer i protokollet:

Besvärsrätt

Besvär får anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av den som har besvärsrätt enligt särskilda bestämmelser i lag. En myndighet får även anföras besvär över beslutet om överklagandet är behövligt med anledning av det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka.

Besvärstid

Besvärstid 30 dagar från delfäendet av beslutet. En part anses fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. Vid elektronisk delgivning anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas. Beslutet anses dock ha kommit till en myndighets kännedom på ankomstdagen.

Besvärsskrift

I besvärsskriften ska uppges:

- ändringssökandens namn, kontaktuppgifter och postadress,
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena,
- vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Till besvären ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Besvärsmyndighet

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
AX-22 101 Mariehamn
E-post: aland.fd@om.fi

Inlämnande av besvärshandlingarna

Besvärshandlingarna ska inlämnas till besvärmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna ska lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.

Avgift

Enligt lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) är rättegångsavgiften i förvaltningsdomstolen 260 euro. Rättegångsavgift tas ut också då förvaltningsdomstolen avvisar besvär utan prövning samt då besvär återtas. Avgift tas inte ut om ändringsökanden har framgång i ärendet.

Huvudavtal för patient- och vårdinformationssystem

MELLAN [KOMMUNER OCH KOMMUNALFÖRBUND] OCH [LEVERANTÖR]

Bilagor	5
1 Parter	6
2 Kontaktpersoner	6
2.1 Beställarnas kontaktperson	6
2.2 Den gemensamma beställarorganisationen	6
2.3 Leverantörens kontaktperson	6
2.4 Ändringar gällande kontaktpersoner	6
3 Definitioner	6
4 Bakgrund och syfte	6
5 Representation av Beställarna gällande Vårdinformationssystemet	7
6 Enhetlig installation av Vårdinformationssystemet och avtalets förhållande till ÅHS avtal	7
6.1 Enhetlig installation och gemensamt införande	7
6.2 Tidplan	7
7 Option KommunVIS	8
7.1 Optionens omfattning	8
7.2 Representation av Beställarna gällande KommunVIS	8
8 Avtalshandlingar	9
9 Avtalets målsättningar	9
9.1 Målsättningarnas inverkan på avtalstolkning	9
9.2 Kvalitet och patientsäkerhet	10
9.3 Säkert och smidigt verksamhetsstöd	10
9.4 Beställarnas inflytande	10
10 Avtalsperiod	10
10.1 Vårdinformationssystemet	10
10.2 KommunVIS	11
11 Leverantörens allmänna skyldigheter	11
11.1 Avtalsenlighet	11
11.2 Personal	11
11.3 Underleverantörer	12
11.4 Säkerhetsutredning	12
11.5 Instruktioner och regelverk	13
11.6 Språk	13
11.7 Samarbete med tredje parter	13
12 Pris och betalningsvillkor	13

12.1	Pris och betalningsvillkor	13
12.2	Prisförändringar	14
12.3	Mervärdesskatt	14
13	Informationssäkerhet	14
13.1	Sekretessplikt	14
13.2	Sekretessplikt för anställda och underleverantörer	14
13.3	Hänvisning till avtalsförhållandet	14
13.4	Informationssäkerhet	14
13.5	Dataskydd	15
13.6	Behandling av personuppgifter	15
14	Immateriella rättigheter	15
14.1	Parternas immateriella rättigheter	15
14.2	Kränkning av immateriella rättigheter	16
15	Överlåtelse av avtal	16
16	Förtida upphörande	16
16.1	Parternas rätt till hävning	16
16.2	Beställarnas särskilda rätt till hävning och avbeställning	16
16.2.1	Beställarnas särskilda rätt till hävning	16
16.2.2	Beställares särskilda rätt till avbeställning	17
16.3	Partiellt upphörande	18
16.4	Förhållande till de Underliggande Avtalen	18
17	Hävningens påföljder	18
18	Avveckling	18
18.1	Leverantörens biståndsskyldighet och samverkan i avvecklingsprocessen	18
18.2	Data	19
19	Skadeståndsansvar, ansvarsbegränsning samt vite	20
20	Försäkringar	20
20.1	Allmän försäkringsskyldighet	20
20.2	Ansvars- och rättsskyddsförsäkringar	20
21	Force majeure	21
22	Samverkan	21
22.1	Samverkansorganisation	21
22.2	Hantering av ändringar i samverkansorganisationen	22

23	Allmänna avtalsvillkor	22
24	Övrigt	22
24.1	Avtalets offentlighet	22
24.2	Ogiltighet	23
24.3	Villkor som förblir ikraft	23
24.4	Meddelanden	23
24.5	Beställarnas granskningsrätt (revision)	23
24.6	Rekryteringsförbud	23
24.7	Beställaransvarsutredning	23
24.8	Fullständigt avtal	24
25	Tillämplig lag	24
26	Tvistlösning	24
27	Ikraftträdande	25

Bilagor

[Infogas bilageförteckning]

[•] [Namn]

1 Parter

Mellan nedanstående parter har följande huvudavtal om tillhandahållandet av Vårdinformationssystemet samt om option för införande och tillhandahållande av KommunVIS ("Huvudavtalet") slutits.

1. Beställarna definierade i bilaga [•] (tillsammans "Beställarna", var för sig "Beställare")
2. [•, FO-nummer •, •] ("Leverantören")

Beställarna och Leverantören kallas var för sig "Part" och tillsammans "Parter". Beställarna är inte solidariskt ansvariga för varandras förpliktelser gentemot Leverantören, utan vardera Beställare ansvarar var för sig för sina förpliktelser enligt Huvudavtalet.

2 Kontaktpersoner

2.1 Beställarnas kontaktperson

[•]

Telefon:

E-post:

2.2 Den gemensamma beställarorganisationen

[•]

Telefon:

E-post:

2.3 Leverantörens kontaktperson

[•]

Telefon:

E-post:

2.4 Ändringar gällande kontaktpersoner

Om ändringar sker gällande kontaktpersonerna eller deras kontaktuppgifter, ska Part utan dröjsmål underrätta den andra Parten om ändringen samt meddela de nya kontaktuppgifterna.

3 Definitioner

Definitioner framgår av bilaga [D1, Definitioner], såvida inte annat särskilt framgår nedan.

Huvudavtalet samt Underliggande Avtalen jämte bilagor enligt punkt 8 ska läsas som en helhet så att begrepp definierade i något av avtalen eller i de tillhörande bilagorna ska anses ha samma innebörd i samtliga handlingar.

4 Bakgrund och syfte

Huvudavtalet har ingåtts genom avrop baserat på ett ramavtal med Leverantören enligt upphandlingsbeslut [Dnr •, [datum]] ("Ramavtalet") av Åda Ab ("Åda") där Åda för sina aktieägare upphandlat rättighet, men inte skyldighet, att utan ytterligare konkurrensutsättning beställa licens och tillhörande tjänster till Vårdinformationssystemet inklusive option att separat förvärva licens och tillhörande tjänster till KommunVIS, såsom definierad i punkt 7, för sina respektive organisationer och verksamheter. Avrop har skett i enlighet med Ramavtalets villkor och inom avtalad avropstid.

Huvudavtalet och Underliggande Avtal har tillkommit genom en dialog mellan Åda och Leverantören, varvid även Leverantören haft betydande inflytande på avtalens innehåll, lydelse och struktur. Beställarna och Leverantören ingår samma dag som detta Huvudavtal undertecknas ett Tjänsteavtal om användarrätten och övriga till Vårdinformationssystemet hörande tjänster.

Föremålet för Huvudavtalet är Parternas allmänna rättigheter och skyldigheter samt övergripande villkor gällande Vårdinformationssystemet och optionen KommunVIS samt därtill hörande tjänster.

5 Representation av Beställarna gällande Vårdinformationssystemet

Beställarna förbinder sig till att den med Ålands hälso- och sjukvård ("ÅHS") bildade gemensamma beställarorganisationen ("Beställarorganisationen"), representerar Beställarna i förhållande till Leverantören och att Beställarorganisationen har rätt att på Beställarnas vägnar utöva alla de rättigheter som tillkommer Beställarna på basis av Huvudavtalet samt Tjänsteavtalet, med undantag för påkallande av optionen KommunVIS.

Eventuella tillägg till eller ändringar av Huvudavtalet eller Underliggande Avtal ska ingås skriftligen mellan Leverantören och Beställarorganisationen. Eventuella andra överenskommelser mellan Leverantören och enskild Beställare eller Beställarna, binder varken Beställarorganisationen eller Beställarna om inte Beställarorganisationen skriftligen undertecknat överenskommelsen.

För det fallet att en Beställare skulle återkalla sin fullmakt till eller frånträda Beställarorganisationen, har Leverantören rätt att säga upp Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen med den enskilda Beställaren gällande tillhandahållandet av Vårdinformationssystemet med en uppsägningstid om 12 månader. Har den enskilda Beställaren däremot påkallat optionen KommunVIS ska Huvudavtalets villkor, till den del de är tillämpliga för KommunVIS, fortsätta att gälla för Beställarens licens och tjänster till KommunVIS även efter att det upphört att gälla för Vårdinformationssystemet.

6 Enhetlig installation av Vårdinformationssystemet och avtalets förhållande till ÅHS avtal

6.1 Enhetlig installation och gemensamt införande

Vårdinformationssystemet levereras till ÅHS som en enhetlig installation som är gemensam för ÅHS och Beställarna. Beställarna ansluter sig till Vårdinformationssystemet som installeras hos ÅHS enligt särskild överenskommelse med ÅHS.

Införandet av Vårdinformationssystemet regleras i ett införandeavtal ("Införandeavtalet") mellan ÅHS och Leverantören. Beställarna medverkar enligt särskild överenskommelse med ÅHS vid Införandet av Vårdinformationssystemet för att säkerställa nödvändig anpassning till och konfiguration enligt Beställarnas intressen. Under Införandet av Vårdinformationssystemet kommer Beställarna och ÅHS i största möjliga utsträckning samordna sin samverkan med Leverantören gällande bl.a. konfigurationer, utbildning och testning. Samordningen sker genom Beställarorganisationen.

Drift, Underhåll, Support och Utveckling av Vårdinformationssystemet regleras i avtal mellan ÅHS och Leverantören. Under avtalsperioden fortsätter Beställarnas och ÅHS samverkan med Leverantören genom Beställarorganisationen, i syfte att effektivisera och förenhetliga förvaltningen av Vårdinformationssystemet under avtalsperioden. Beställarna har rätt att utnyttja tjänster som support genom Beställarorganisationen.

Vårdinformationssystemet ska samtidigt säkerställa att den enskilda registeransvariga Beställarens information, då den utgör en del av den gemensamt förvaltade vårdinformationen, datatekniskt kan avgränsas, åtskiljas och styras i enlighet med de rättsliga skyldigheter som följer av tillämplig tvingande lagstiftning.

6.2 Tidplan

Leverantören ska beakta Beställarnas behov i Införandet av Vårdinformationssystemet så att följande milstolpar kan uppnås;

- i. Effektiv Leveransdag ska ske senast 15 månader efter undertecknandet av Införandeavtalet; och
- ii. Acceptans ska ske senast 23 månader efter undertecknandet av Införandeavtalet.

7 Option KommunVIS

7.1 Optionens omfattning

Beställarna har rätt men ingen skyldighet att påkalla den option avseende systemstöd för kommunsektorns socialvård inklusive äldreomsorg som framgår av bilaga [●, Option kommun], ("KommunVIS"). KommunVIS installeras som en enhetlig installation för samtliga avropande Beställare.

Optionen kan påkallas i två faser. I den första fasen ska Leverantören utföra en förstudie i syfte att kartlägga hur en anpassning av KommunVIS kan göras för att följa och ge ett effektivt verksamhetsstöd för Beställaren att uppfylla Lag och Myndighetskrav samt Lag och Myndighetskrav Åland. Förstudien kan avropas senast 1.12.2024. Som en del av förstudien ska Leverantören och Beställarna utreda den mest ändamålsenliga driften av KommunVIS, vilken Beställarna efter ett införande skulle ansvara för. Förstudien ska resultera i Leverantörens förslag till införandeplan och -avtal samt tjänsteavtal inklusive servicenivåer för KommunVIS. Leverantören ska i införandeplanen nominera sin projektledare för att leda införandet. Projektledaren ska ha tillräcklig erfarenhet för uppgiften och Leverantörens förslag ska vara förenligt med kraven i bilaga [●, Option KommunVIS]. Förstudien ska även resultera i en kostnadsberäkning för anpassningarna, som baserar sig på enhetspriserna i bilaga [●, Prislista].

Godkännandet av förstudien innebär inte ett godkännande av kostnadsberäkningen för anpassningar av KommunVIS.

När förstudien slutförts och godkänts av Beställarna, har de Beställare, som påkallat den första fasen, möjlighet men inte skyldighet att i den andra fasen beställa licens, införande inklusive anpassning av KommunVIS till Lag och Myndighetskrav samt Lag och Myndighetskrav Åland enligt given kostnadsberäkning och övriga tjänster såsom underhåll och support avseende KommunVIS. Beställarna ska i anslutning till sitt avrop av den andra fasen meddela var de enats om att placera driften av Kommunvis. Påkallande av den andra fasen ska ske senast 30.6.2025, förutsatt att förstudien har slutförts och godkänts senast 31.3.2025. Skulle förstudien försenas av orsak som är utom Beställarnas kontroll, ska tiden för avrop av den andra fasen skjutas fram i motsvarande mån.

Pris och betalningsuppgifter gällande KommunVIS framgår av punkt 12.

Huvudavtalet och dess bilagor ska i tillämpliga delar tillämpas även på leverans avseende KommunVIS. Till den del de allmänna villkoren i bilaga [A4a] inte är tillämpliga på KommunVIS, ska motsvarande lämpliga branschvillkor tillämpas.

7.2 Representation av Beställarna gällande KommunVIS

Beställarna förbinder sig att efter påkallandet av optionen KommunVIS bilda en gemensam beställarorganisation för KommunVIS ("KommunVIS-organisationen"), för att samordna införande och förvaltning av KommunVIS och sin samverkan med Leverantören.

KommunVIS-organisationen ska representera Beställarna i förhållande till Leverantören och har rätt att på Beställarnas vägnar utöva alla de rättigheter som tillkommer Beställarna på basis av Huvudavtalet samt de särskilda avtal som gäller KommunVIS.

För det fallet att en Beställare skulle återkalla sin fullmakt till eller frånträda KommunVIS-organisationen, har Leverantören rätt att säga upp Huvudavtalet och de särskilda avtal som gäller KommunVIS med den enskilda Beställaren gällande tillhandahållandet av KommunVIS med en uppsägningstid om 12 månader. Huvudavtalet ska dock förbli ikraft till den det gäller Beställarens anslutning till Vårdinformationssystemet.

8 Avtalshandlingar

Tillhandahållandet av Vårdinformationssystemet och därtill hörande tjänster regleras i följande avtal mellan Beställarna och Leverantören, vilka äger tillämpning i nedan nämnda prioritetsordning ifall det skulle finnas motstridigheter mellan Huvudavtalet och nedan nämnda dokument:

1. Huvudavtalet utan dess bilagor
2. Tjänsteavtalet utan dess bilagor, dock så att en särskild reglering i Tjänsteavtalet ska tillämpas framom en allmän reglering i Huvudavtalet
3. Avtal om behandling av personuppgifter
4. Sekretessförbindelse
5. Bilagorna listade i bilageförteckningen i Huvudavtalet, i nämnd ordning.
6. Bilaga A4 a-e: JIT 2015 – standardvillkor
 - a. Bilaga [•]: JIT 2015 – Tjänster via nät
 - b. Bilaga [•]: JIT 2015 - Tjänster
 - c. Bilaga [•]: JIT 2015 - Konsulttjänster
 - d. Bilaga [•]: JIT 2015 – Personuppgifter
 - e. Bilaga [•]: JIT 2015 – Allmänna avtalsvillkor
7. Bilaga A3 a-e: Förfrågningsunderlaget, i nedan nämnd ordning:
 - a. Annonser
 - b. Ansökningsinfordran
 - c. Svar på frågor samt kompletteringar av anbudsfrågan
 - d. Anbudsfrågan
 - e. Inbjudan till dialog
8. Bilaga A5: Leverantörens anbud

Ovan nämnda avtalshandlingar kompletterar varandra och ska läsas tillsammans som en helhet.

För det fallet att KommunVIS avropas i helhet enligt punkt 7 ska införandeavtalet samt tjänsteavtalet för KommunVIS ersätta Tjänsteavtalet i punkt 2 i ovan nämnda lista, vid tillämpningen av handlingarna för KommunVIS. Bilagor som gäller KommunVIS ska i tillämpliga delar ersätta bilagor enligt punkt 5 i ovan nämnda lista.

Tvingande lagstiftning äger alltid tillämpning framom ovan listade dokument.

9 Avtalets målsättningar

9.1 Målsättningarnas inverkan på avtalstolkning

Parterna är överens om att målsättningarna i punkterna 9.1–9.4 och som de är återgivna i ansökningsinfordran, bilaga [A3 b] gäller för Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen samt att Leverantörens uppfyllelse av dessa är av väsentlig betydelse för Beställarna. Vid otydlighet eller tvist ska Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen tolkas och tillämpas i enlighet med dessa målsättningar.

Leverantören är en erfaren och professionell tillhandahållare av IT-tjänster. Leverantören är införstådd med att Beställarna utöver en användarrätt till Vårdinformationssystemet, och vid påkallad option användarrätt till KommunVIS, fortlöpande ska erhålla tjänster under Avtalsperioden samt att Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen ska ses som en helhet, som syftar till att Beställarna ska tillförsäkras ett kontinuerligt nyttjande av Vårdinformationssystemet, inklusive men inte begränsat till att Vårdinformationssystemet från Acceptans och vid var tid ska uppfylla Avtalade Krav.

9.2 Kvalitet och patientsäkerhet

Vårdinformationssystemet ska till varje del vara av hög kvalitet och vara utformad på ett sådant sätt att högsta möjliga patientsäkerhet alltid kan garanteras. Leverantören är införstådd med att felaktig, förväxlad eller saknad patientrelaterad information i Vårdinformationssystemet kan leda till konsekvenser för människors hälsa och orsaka Beställarna problem vid tillhandahållandet av äldreomsorg eller socialvård.

9.3 Säkert och smidigt verksamhetsstöd

Vårdinformationssystemet ska ha hög tillförlitlighet, varvid kontinuerlig mätbar tillgänglighet, kvalitet, patientdatasäkerhet och prestanda ska säkerställas. Det är särskilt viktigt att Vårdinformationssystemet utgör ett snabbt och effektivt arbetsredskap för Beställarna och Användarna samt att Leverantören är införstådd med att bristfällig prestanda, som exempelvis orsakar långa svarstider för Beställarna eller Användarna, kan utgöra en risk vid tillhandahållandet av äldreomsorg eller socialvård. Vidare ska Vårdinformationssystemet fortlöpande anpassas för att på bästa sätt kontinuerligt stödja Beställarnas verksamhet. Leverantören ska under Avtalsperioden utveckla och upprätthålla förståelse och kunskap om Beställarnas verksamhetsbehov i fråga om informationssystem, samt tillse att Leverantörens resurser är erfarna och professionella experter på Vårdinformationssystemet.

9.4 Beställarnas inflytande

Beställarna ska genom väl fungerande samverkan tillförsäkras inflytande i och i tillämpliga fall även möjlighet att påverka Införandet av Vårdinformationssystemet, utveckling, ändring, komplettering och Underhåll av Vårdinformationssystemet, samt vidare tillförsäkras effektiva möjligheter att kontrollera Leverantörens tillhandahållna tjänster, vad avser bl.a. kvalitet, prestanda och anpassningsbarhet till Beställarnas behov. Beställarnas möjlighet till inflytande innebär dock inte att Leverantörens totalansvar för Vårdinformationssystemets eller de tillhandahållna tjänsternas avtalsenlighet begränsas.

Beställarnas inflytande och samverkan med Leverantören gällande Vårdinformationssystemet sker genom Beställarorganisationen.

Beställarnas inflytande och samverkan med Leverantören gällande KommunVIS sker genom KommunVIS-organisationen.

10 Avtalsperiod

10.1 Vårdinformationssystemet

Huvudavtalet gäller tio (10) år från tidpunkten för Huvudavtalets undertecknande. Beställarna har rätt att på oförändrade villkor påkalla förlängning av Huvudavtalet med fyra år i taget, dock högst två gånger så att den maximala avtalsperioden är aderton (18) år. Påkallandet av förlängning ska ske skriftligen senast 12 månader före utgången av avtalsperioden.

De Underliggande Avtal som är i kraft när Beställarna förlänger Huvudavtalet, förlängs på motsvarande sätt att gälla med oförändrade villkor.

Grunder för förtida upphörande framgår av punkt 16.

10.2 KommunVIS

Huvudavtalet gäller tio (10) år från tidpunkten då Beställarna påkallade optionen. Beställarna har rätt att på oförändrade villkor påkalla förlängning av Huvudavtalet och de särskilda avtal som gäller KommunVIS med fyra år i taget, dock högst två gånger så att den maximala avtalsperioden är aderton (18) år. Påkallandet av förlängning ska ske skriftligen senast 12 månader före utgången av avtalsperioden.

De avtal som ingås om KommunVIS med stöd av Huvudavtalet och som är i kraft när Beställarna förlänger Huvudavtalet, förlängs på motsvarande sätt att gälla med oförändrade villkor.

Kommunerna och Kommunalförbunden har dock möjlighet, men ingen skyldighet, att låta avtalen för KommunVIS upphöra vid samma tidpunkt som Huvudavtalet för VIS upphör enligt punkt 10.1, t.ex. för att underlätta samordningen av en ny upphandling. Detta gäller även om Huvudavtalet skulle upphöra på sådan grund som framgår av punkt 16.

I övrigt tillämpas det som framgår av punkt 10.1.

11 Leverantörens allmänna skyldigheter

11.1 Avtalsenlighet

Leverantören åtar sig att under Avtalsperioden tillhandahålla Vårdinformationssystemet som en integrerad helhetslösning där Leverantören tar ett helhetsansvar för Vårdinformationssystemet och tillhörande tjänster i enlighet med Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen.

Leverantören ansvarar för att Vårdinformationssystemet och tillhörande tjänster under Avtalsperioden:

- a. uppfyller Avtalade Krav;
- b. är lämpliga för de ändamål för vilka tjänster av denna typ normalt används samt för de särskilda ändamål som Beställarna angett;
- c. tillhandahålls med omsorg och på ett fackmannamässigt sätt, i enlighet med god branschpraxis samt i enlighet med etiska riktlinjer och övriga yrkesetiska regler som gäller för branschen och för Beställarnas verksamhet;
- d. motsvarar vad Beställarna rimligen kan förvänta sig av en professionell aktör i branschen, med hänsyn tagen till deras art och omfattning.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 5 samt JIT 2015 – Tjänster via nät, innefattande men inte begränsad till punkt 4.

11.2 Personal

Leverantören förbinder sig att vid fullgörandet av Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen använda sig av erforderligt antal personer med för arbetsuppgiften adekvat utbildning, erfarenhet och kompetens i varje arbetsuppgift som ingår i fullgörandet.

Har Leverantören nominerat en särskild nyckelperson för en viss uppgift, har Leverantören inte rätt att byta ut en namngiven nyckelperson utan Beställarnas skriftliga godkännande på förhand. Om en namngiven nyckelperson av orsaker som är tvingande och oberoende av Leverantören inte kan delta i fullgörandet av Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen, eller särskilda avtal som gäller KommunVIS, har Leverantören rätt att byta ut personen till en sådan person med motsvarande kvalifikationer som Beställarna skriftligen godkänner. Leverantören står för kostnaderna för att inskola den nya nyckelpersonen.

Leverantören kan byta ut övrig personal än namngivna nyckelpersoner, förutsatt att dessa har tillräcklig kompetens och erfarenhet för uppgiften och att bytet inte stör fullgörandet av Huvudavtalet och de

Underliggande Avtalen. Beställarna kan av grundad anledning motsätta sig bytet. Leverantören står för kostnaderna för att inskola den nya personalen.

Leverantören är skyldig att på Beställarnas anmodan byta ut personal tillhandahållen av Leverantören eller dennes underleverantör, som Beställarna av grundad anledning anser sakna erforderlig kompetens eller erfarenhet eller som har samarbetssvårigheter. Sådant byte av personal berättigar inte Leverantören till ersättning för eventuella merkostnader.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Tjänster via nät.

11.3 Underleverantörer

Leverantören har rätt att anlita underleverantörer för utförande av Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen. Endast underleverantör som på förhand godkänts av Beställarna kan utgöra underleverantör. Ansökan om att byta eller lägga till underleverantör ska tillställas Beställarna i god tid före tidpunkten för bytet eller anlitandet av underleverantören. Beställarna ska inte neka godkännande av sådan ansökan utan skälig grund.

Leverantören ska gentemot Beställarna svara för underleverantörens arbete på samma sätt som om Leverantören utfört arbetet själv.

Underleverantören ska uppfylla de krav som uppställs på Leverantören avseende de delar av utförandet av Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen som underleverantör ska utföra, exempelvis krav gällande kompetens eller erfarenhet. Leverantören ska på Beställarnas begäran tillställa Beställarna sådan utredning om underleverantören som framgå av punkt 24.7.

Leverantören är skyldig att på Beställarnas begäran byta ut en underleverantör tillhandahållen av Leverantören eller dennes underleverantör, som Beställarna av grundad och vägande anledning anser sakna erforderlig kompetens eller erfarenhet eller som har samarbetssvårigheter. Sådant byte av underleverantör berättigar inte Leverantören till ersättning för eventuella merkostnader.

Beställarna kan endast av grundad anledning vägra samtycka till en ersättande underleverantör som Leverantören föreslår.

Beställarna har inte något ansvar för betalning av fakturor som utfärdats av underleverantör anlitad av Leverantören, såvida inte annat separat har överenskommits i tilläggsavtal.

Beställarna förbehåller sig rätten att ta del av Leverantörens avtal med eventuella underleverantörer, med undantag av sådana delar som utgör underleverantörens affärshemligheter och som omfattas av Leverantörens sekretesskyldighet.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 4.

11.4 Säkerhetsutredning

Beställarna kan av grundad anledning kräva en säkerhetsutredning för personer hos Leverantören eller Leverantörens underleverantörer som deltar i fullgörandet av Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen. Om en person vägrar delta i säkerhetsutredningen, ska Leverantören i stället tillhandahålla en annan person med motsvarande erfarenhet och kompetens. Leverantören förbinder sig att medverka till att få nödvändiga samtycken.

Parterna ansvarar själva för de kostnader säkerhetsutredningen förorsakar. Beställarna ansvarar för de eventuella myndighetsavgifter säkerhetsutredningen förorsakar.

JIT 2015 – Allmänna villkor punkt 18 (6) tillämpas inte.

11.5 Instruktioner och regelverk

Leverantören ska inte från annan än Beställarorganisationen motta eller inhämta direktiv för tillhandahållandet av Vårdinformationssystemet eller tillhörande tjänster. För KommunVIS gäller på motsvarande sätt direktiv från KommunVIS-organisationen.

Leverantören ska vid fullgörandet av Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen följa samtliga lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som vid var tid gäller för Leverantörens verksamhet och uppfylla de skyldigheter som ankommer på Leverantören med anledning av dessa.

Leverantören ska följa villkoren bilaga T7 Leverantörssäkerhet. Med Beställarnas godkännande, får Leverantören i stället tillämpa Leverantörens egna motsvarande villkor.

11.6 Språk

Fullgörandet av Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen ska ske på svenska, såvida inte annat framgår av de Underliggande Avtalen.

Villkor om språk i JIT – Allmänna villkor tillämpas inte.

11.7 Samarbete med tredje parter

Leverantören förbinder sig att öppet samarbeta med tredje parter, exempelvis tillhandahållare av Tredjepartsprogramvara, när Beställarna har behov av Leverantörens medverkan.

12 Pris och betalningsvillkor

12.1 Pris och betalningsvillkor

Pris för licens till Vårdinformationssystemet samt för tjänster kopplade till Vårdinformationssystemet som tillhandahålls enligt Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen anges i Bilaga [• (Prislista)]. Årskostnaden för Vårdinformationssystemet fördelas mellan de avropande Beställarna i proportion till deras antal användare av Vårdinformationssystemet och Leverantören fakturerar respektive andel till respektive Beställare. Årskostnaden betalas årligen i förskott.

Pris för förstudien av KommunVIS framgår av bilaga [●, Prislista]. Betalningen av förstudien ska på Beställarnas begäran bestå av två lika stora rater, varav den första ska förfalla till betalning när Beställarna påkallat förstudien och den andra efter att Beställarna godkänt förstudien. Utredningskostnaden fördelas mellan de avropande Beställarna i proportion till deras antal användare och Leverantören fakturerar respektive andel till respektive Beställare.

Pris för införande och utbildning samt pris för licens till KommunVIS basprogramvara, exklusive anpassningar, men inklusive underhåll och support framgår av bilaga [●, Prislista]. Införandekostnaden samt årskostnaden fördelas mellan de avropande Beställarna i proportion till deras antal användare av KommunVIS och Leverantören fakturerar respektive andel till respektive Beställare. Årskostnaden betalas årligen i förskott.

Beställarna ansvarar för att årligen senast 31.1 skriftligen meddela Leverantören respektive Beställares antal användare, vilket bestäms enligt antalet per 30.11 föregående år.

Samtliga angivna priser är exklusive mervärdesskatt. Betalningstiden är i samtliga fall 30 dagar från att Leverantören sänder en avtalsenlig faktura. Fakturan ska innehålla de uppgifter som framgår av mervärdesskattelagen (1501/1993) 209 e § och vara upprättad på svenska.

Förseningstiden för en ostridig och klar fordran är 60 dagar innan Leverantören har rätt att göra gällande påföljderna som stadgas i punkt 16.1.

Övriga betalningsvillkor framgår av Tjänsteavtalet.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 7.

12.2 Prisförändringar

Såvida prisförändring tillåts, regleras det i respektive Underliggande Avtal. Till övriga delar är prisförändringar inte tillåtna.

12.3 Mervärdesskatt

Åland har en särställning inom EU och betraktas som tredje land i skattehänseende. Åland hör inte till EU:s mervärdesskatte- eller punktskatteområde. Däremot hör Åland tillsammans med Finland till EU:s tullunion. Ålands särställning utanför EU:s skatteområde innebär att en skattegräns uppstår mellan Åland och EU. Utgående från detta fakturerar Leverantören i enlighet med dess lands skattelagstiftning avtalade priser utan mervärdesskatt. Beställaren redovisar i sin tur finsk mervärdesskatt på fakturerat momsfrött belopp i enlighet med tillämplig nationell skattelagstiftning.

13 Informationssäkerhet

13.1 Sekretessplikt

Leverantören förklarar sig medveten om att Beställarnas verksamhetsförutsättningar i stort vilar på allmän tillit till Beställarnas möjlighet att iaktta sekretess. Leverantören åtar sig att enbart utnyttja den under uppdraget tillgängliggjorda informationen för att fullgöra sina skyldigheter enligt Huvudavtalet eller ett Underliggande Avtal och att alltjämt behandla konfidentiella uppgifter med varsamhet och med iakttagande av sekretess.

Leverantören förbinder sig att utan begränsning i tid iaktta den av Leverantören undertecknade Sekretessförbindelsen.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 17, dock så att Beställarna ska iaktta offentlighetslagen för Åland (ÅFS 2021:79) och inte motsvarande rikslagstiftning.

13.2 Sekretessplikt för anställda och underleverantörer

Leverantören förbinder sig att i enlighet med Sekretessförbindelsen säkerställa sekretessplikt för anställda och underleverantörer. Leverantören ska på Beställarnas begäran redovisa att denna förpliktelse uppfyllts.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 17 och 18.

13.3 Hänvisning till avtalsförhållandet

Leverantören eller av Leverantören anlita underleverantör har inte rätt att i sin marknadsföring hänvisa till Huvudavtalet, de Underliggande Avtalen eller i övrigt till Beställarna, utan Beställarnas skriftliga godkännande. Denna begränsning gäller även efter Huvudavtalets upphörande.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 17.

13.4 Informationssäkerhet

Leverantören ska uppfylla de villkor och regler om informationssäkerhet framgår av bilaga T2 Informationssäkerhet och dataskydd samt i övrigt iaktta sådana rutiner kring informationssäkerhet, som rimligen kan förutsättas av en professionell leverantör. Leverantören ska på Beställarnas begäran redovisa hur denna förpliktelse uppfyllts.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 17 och 18 samt JIT 2015 - Tjänster via nät, innefattande men inte begränsad till punkt 13 och 14.

13.5 Dataskydd

Leverantören ska uppfylla de villkor och regler om informationsskydd framgår av bilaga T2 Informationssäkerhet och dataskydd samt i övrigt iakttä sådana rutiner kring dataskydd, som rimligen kan förutsättas av en professionell leverantör.

Leverantören ansvarar för att alla data och information som Leverantören har åtkomst till eller råder över, lagras och hanteras på ett sådant sätt att den inte kan förstöras, förvanskas eller förloras.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 17 och 18 samt JIT 2015 - Tjänster via nät, innefattande men inte begränsad till, punkt 13 och 14.

13.6 Behandling av personuppgifter

Leverantören ska följa vid varje tidpunkt gällande lagstiftning om skydd och behandling av personuppgifter och datasäkerhet. Leverantören ska säkerställa att den tillämpar och uppfyller de krav som ställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (den "Allmänna dataskyddsförordningen").

Leverantören ska därtill följa vid varje tidpunkt ikraftvarande och tillämpliga nationella (åländska och finska) och internationella riktlinjer, rekommendationer och övriga bestämmelser gällande hantering av personuppgifter. Den Allmänna dataskyddsförordningen och vid varje tidpunkt ikraftvarande och tillämpliga nationella och internationella riktlinjer, rekommendationer och övriga bestämmelser gällande behandling av personuppgifter anges härafter som "Dataskyddsbestämmelser".

Vid utförandet av åtagandena enligt Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen fungerar Beställarna som personuppgiftsansvariga och Leverantören som personuppgiftsbiträde enligt Dataskyddsbestämmelserna.

Närmare villkor om behandling av personuppgifter framgår av Personuppgiftsbiträdesavtalet [bilaga A6].

14 Immateriella rättigheter

14.1 Parternas immateriella rättigheter

Detta Huvudavtal eller de Underliggande Avtalen ändrar inte Beställarnas eller Leverantörens äganderätt till immaterialrätter som uppstått innan avtalen trätt i kraft.

Äganderätten och de immateriella rättigheterna till Vårdinformationssystemet/KommunVIS, Leverantörens material samt de ändringar och utvecklingar som gjorts i Vårdinformationssystemet och/eller Leverantörens material hör till Leverantören eller en tredje part.

Äganderätten och de immateriella rättigheterna till Beställarnas material hör till respektive Beställare eller en tredje part. Data producerad eller lagrad i Vårdinformationssystemet/KommunVIS utgör respektive Beställares material. Leverantören har rätt att behandla Beställarnas material endast för ändamål avsedda för fullföljande av Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen.

Beställarnas nyttjanderätt till Vårdinformationssystemet framgår av Tjänsteavtalet.

Beställarnas nyttjanderätt till KommunVIS regleras efter avrop i separat tjänsteavtal.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 - Tjänster via nät.

14.2 Kränkning av immateriella rättigheter

Gällande kränkning av immateriella rättigheter tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 6.

15 Överlåtelse av avtal

Beställarna har rätt att utan Leverantörens samtycke överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen till en sådan annan juridisk person, till vilken Beställarnas uppgifter helt eller delvis har överförts.

Leverantören har inte rätt att utan Beställarnas skriftliga samtycke helt eller delvis överlåta eller pantsätta sina rättigheter och skyldigheter enligt Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen till någon annan part.

Villkor om överföring av avtal i JIT 2015 – Allmänna villkor punkt 15 (2) tillämpas inte.

16 Förtida upphörande

16.1 Parternas rätt till hävning

Part har rätt att häva Huvudavtalet och/eller ett eller flera av de Underliggande Avtalen helt eller delvis om den andra Parten:

- a. försätts i konkurs, träder i likvidation, inställer betalningar eller på annat sätt visas vara på obestånd, förutsatt att konkursboet inte kan ställa tillfredsställande säkerhet för avtalsuppfyllelse;
- b. begår ett väsentligt avtalsbrott mot Huvudavtalet eller något av de Underliggande Avtalen och inte vidtar rättelse inom den tid som preciseras i respektive Underliggande Avtal, eller om sådan preciserad tid saknas, inom 60 dagar från det att avtalsbrottet skriftligen påtalades. Väsentligt avtalsbrott anses omfatta, men är inte begränsat till bl.a. Leverantörens åsidosättande av föreskrifter och krav eller försummelse att vidta åtgärder som leder till att Vårdinformationssystemet eller de tillhörande tjänsterna väsentligen avviker från Avtalade Krav, i väsentlighet inte uppfyller den funktion Vårdinformationssystemet eller de tillhörande tjänsterna ska ha i Beställarnas verksamhet, att Vårdinformationssystemet väsentligen brister i användbarhet eller användarvänlighet eller att det upptäcks allvarliga brister i arkitektur eller informationssäkerhet i detsamma;
- c. befinner sig i väsentligt dröjsmål i uppfyllandet av Huvudavtalet eller något av de Underliggande Avtalen och inte vidtar rättelse inom skälig tid från det att dröjsmålet skriftligen påtalades samt den huvudsakliga orsaken till dröjsmålet beror på den felande Parten. Med väsentligt dröjsmål avses minst 60 dagar. I fall av en Beställares försening med en klar och ostridig betalning till ett betydande belopp, av orsaker som inte beror på Leverantören eller ett oöverstigligt hinder, har Leverantören rätt att häva avtalet när förseningen pågått minst 60 dagar och Leverantören skriftligen har varslat Beställarna om hävning senast 15 dagar före hävningen.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 12.

16.2 Beställarnas särskilda rätt till hävning och avbeställning

16.2.1 Beställarnas särskilda rätt till hävning

Beställarna har rätt att häva Huvudavtalet och/eller ett eller flera av de Underliggande Avtalen helt eller delvis om:

- a. det kommer till Beställarnas kännedom att Leverantören, dess underleverantörer eller deras ägare vid ingåendet av avtalet har belastats eller under Avtalsperioden belastas av tvingande

skäl för uteslutning enligt upphandlingsdirektivet (2014/24/EU) eller en sådan obligatorisk eller av prövning beroende grund för uteslutning som avses i lagen om offentlig upphandling och koncession 80–81 § (1397/2016) eller av sanktion införd av Europeiska unionen (EU) eller Förenta nationerna (FN) eller av en finsk eller åländsk myndighets sanktion eller beslut om frysning av tillgångar, även om grunden skulle ha uppkommit först efter det att kontraktförhållandet inletts,

- b. det sker ett byte av ägare så att det bestämmande inflytandet i Leverantören, så som begreppet definieras i värdepappersmarknadslagen 2 kap. 4 § (FFS 746/2012), direkt eller indirekt övergår till en part som belastas av tvingande skäl för uteslutning enligt upphandlingsdirektivet (2014/24/EU) eller en sådan obligatorisk grund för uteslutning som avses i lagen om offentlig upphandling och koncession 80 § (1397/2016) eller av sanktion införd av Europeiska unionen (EU) eller Förenta nationerna (FN) eller av en finsk eller åländsk myndighets sanktion eller beslut om frysning av tillgångar;
- c. om upphandlingsbeslutet upphävs av domstol eller annan ogiltighets- eller skadeståndspåföljd utdöms av domstolen;
- d. det har uppstått en allvarlig säkerhetsbrist, personuppgiftsincident eller motsvarande allvarlig incident hos Leverantören som hänför sig till en Beställares eller till någon annan beställares information och som kan äventyra informationssäkerheten i Vårdinformationssystemet;
- e. Leverantören överför eller behandlar personuppgifter som Leverantören behandlar med stöd av Huvudavtalet och/eller ett eller flera av de Underliggande Avtalen utanför EU/EES eller överför eller behandlar sådana personuppgifter som i enlighet med Dataskyddsbestämmelserna kategoriseras som särskilt känsliga eller kritiska till eller på en plats som inte uppfyller Dataskyddsbestämmelsernas förhöjda krav på skyddsnivå och tillgänglighet; eller
- f. ÅHS har hävt ÅHS Huvudavtal och/eller ett eller flera av ÅHS Underliggande Avtal.

Vid hävning enligt denna punkt tillämpas påföljderna enligt punkt 17.

Leverantören har i ovan nämnda fall ingen rätt att erhålla någon ersättning, med undantag av ersättning för redan utfört, avtalsenligt arbete enligt Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen, med anledning av att Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen upphör att gälla.

Parterna står för sina egna skador om en domstol, på det sätt som föreskrivs i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), utdömer en ogiltighetspåföljd för Huvudavtalet eller något av de Underliggande Avtalen eller att Avtalsperioden ska förkortas.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 13.

16.2.2 Beställares särskilda rätt till avbeställning

En enskild Beställare ska även ha rätt att för egen del när som helst säga upp Huvudavtalet och/eller ett eller flera av de Underliggande Avtalen med beaktande av en uppsägningstid om 12 månader. Under denna uppsägningstid ska Leverantören och Beställaren genomföra avveckling enligt punkt 18, så att Beställaren senast vid uppsägningstidens utgång har mottagit den data ur Vårdinformationssystemet som tillhör Beställaren.

Leverantören har i ovan nämnda fall ingen rätt att erhålla någon ersättning, med undantag av ersättning för redan utfört, avtalsenligt arbete enligt Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen, med anledning av att Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen upphör att gälla. Beställaren har inte rätt till skadestånd enligt punkt 19 när Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen upphör till följd av avbeställning.

16.3 Partiellt upphörande

Om Beställarna med stöd av punkt 16.1 skulle ha rätt att häva Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen, kan Beställarna i stället välja att häva den del av ett avtal, som Leverantörens avtalsbrott hänför sig till. Påföljderna av hävningen begränsar sig i detta fall till den hävda delen av avtalet.

Ett avtalsbrott ska anses som väsentligt enligt denna avtalspunkt om det bl.a. på ett väsentligt sätt försvårar eller försenar Beställarnas ibruktagning av Vårdinformationssystemet eller om den del som avtalsbrottet hänför sig till, avviker från Avtalade Krav på ett sätt som förhindrar dess effektiva användning för det avsedda syftet.

En partiell hävning kan som exempel gälla en separat funktion, tjänst eller ett tillägg till Vårdinformationssystemet, vars hävning inte förändrar Huvudavtalets eller de Underliggande Avtalens övergripande karaktär, exempelvis en option.

Huvudavtalet och på motsvarande sätt de Underliggande Avtalen förblir i kraft avseende sådana delar som inte har sagts upp enligt denna punkt.

16.4 Förhållande till de Underliggande Avtalen

Om Huvudavtalet upphör i sin helhet ska de Underliggande Avtalen upphöra samtidigt utan någon särskild uppsägning av dessa avtal. Upphör något av de Underliggande Avtalen i sin helhet till följd av en grund nämnd ovan, har Beställarna rätt att även häva eller säga upp Huvudavtalet och övriga Underliggande Avtal till upphörande samtidigt.

17 Hävningens påföljder

Om Part upphäver avtalet enligt någon grund för förtida upphörande i punkt 16, ska:

- i. Parterna inleda processen för Avveckling enligt punkt 18;
- ii. Leverantören återbetala eventuella förskottsbetalningar som Beställarna erlagt för sådant arbete som är avtalat men som inte är utfört i enlighet med tillämpligt avtal;
- i. Beställarna betala Leverantören för sådant obetalt arbete, som är avtalat, utfört i enlighet med tillämpligt avtal fram till hävningsdagen och som Beställarna kan tillgodogöra sig nyttan av oberoende av hävningen. Respektive Beställare har dock rätt att från denna summa innehålla den andel som motsvarar respektive Beställares krav mot Leverantören med anledning av hävningen. Skadestånd vid hävning regleras i punkt 19.

Upphävande av avtal leder i övrigt inte till något återbördande av prestationer för sådana löpande tjänster som utförts i enlighet med tillämpligt avtal och inte heller för sådana särskilt avropade tjänster, vars resultat Beställarna har godkänt och vars eventuella garantitid har löpt ut.

18 Avveckling

18.1 Leverantörens biståndsskyldighet och samverkan i avvecklingsprocessen

Leverantörens biståndsskyldighet och samverkan med Beställarna i avvecklingsprocessen regleras i bilaga [F6 Avveckling].

När Huvudavtalet eller ett Underliggande Avtal upphör vid avtalad tidpunkt eller vid hävning är Leverantören skyldig att bistå Beställarna med att överföra förpliktelserna enligt avtalen till Beställarna eller en av Beställarna utsedd tredje part på det sätt som framgår av [bilaga F6 Avveckling].

Leverantörens biståndsskyldighet omfattar, men är inte begränsad till att tillhandahålla information, material, stöd, utbildning och konsultation och samarbeta med Beställarna och Beställarnas övriga tjänsteproducenter. Leverantörens biståndsskyldighet gäller tills Beställarna har kunnat ta i bruk ett ersättande system eller på annat sätt tryggt den oavbrutna tillgången på informationen i

Vårdinformationssystemet. Biståndsskyldigheten innebär inte att Leverantören är tvungen att delge tredje part information som utgör Leverantörens affärshemligheter.

Leverantören har rätt att debitera Beställarna för uppfyllandet av biståndsskyldigheten enligt bilaga [• (prislista)], med undantag för skyldigheten att överlämna data i enlighet med punkt 18.2. Rapporter som inte är möjliga för Beställarna att ta fram, ska tillhandahållas av Leverantören utan extra kostnad.

Under Avvecklingen har Beställaren rätt att fortsätta använda Vårdinformationssystemet och Leverantören är skyldig att fortsätta tillhandahålla de tjänster enligt Tjänsteavtalet som Beställaren anser sig behöva under Avvecklingen, mot betalning av avgifter för de relevanta tjänsterna enligt bilaga ● (Prislista). Rätten till licenserna och tjänsterna är inte begränsad i tid, utan gäller under hela Avvecklingen.

Avvecklingen upphör genom Beställarens skriftliga meddelande till Leverantören om att Avvecklingen har slutförts. Leverantörens rätt till betalning för tjänster som nyttjats under Avvecklingen upphör vid samma tidpunkt.

Slutfakturering ska vara utförd senast två (2) månader efter att Avvecklingen upphört.

Villkoren om Avveckling gäller i tillämpliga delar även avveckling av KommunVIS.

Härtill tillämpas JIT 2015 - Tjänster, innefattande men inte begränsat till punkt 8.

18.2 Data

Beställarna ska när Huvudavtalet eller ett Underliggande Avtal upphör vid avtalad tidpunkt eller vid hävning eller uppsägning ha tillgång till all data som Beställarna tillgängliggjort eller tillhandahållit Leverantören vid fullgörandet av detta Tjänsteavtal och som lagras i Vårdinformationssystemet. Leverantören ska under Avtalsperioden säkerställa att data finns tillgänglig på ett sådant sätt och i sådan form att Beställarna inom skälig tid och med skälig ansträngning kan få tillgång till data så att den kan överföras från Vårdinformationssystemet till ett annat datamedium. Leverantören ska vid Avveckling separera och extrahera enskild Beställares information ur Vårdinformationssystemet och vara Beställaren behjälplig vid överföringen av informationen till annat datamedium.

Efter genomförd överlämning av data ska Leverantören radera all data som ägs av Beställarna och som kvarstår i Vårdinformationssystemet eller i övrigt hos Leverantören. Leverantören ska vid förstörande av data iakttä Avtalade Krav.

Leverantören ska, inom ramen för Leverantörens möjligheter i Vårdinformationssystemets driftsform, förvara och hantera Beställarnas data på ett sådant sätt och i ett sådant format att Leverantören kan fullgöra skyldigheten att återlämna, migrera, radera och/eller förstöra Beställarnas data på det sätt som framgår ovan. Leverantören ska säkerställa interoperabilitet mellan dess information och system samt sedvanlig information och system som används av Beställarna och tredje parts tjänster, för att möjliggöra en säker återlämning, migration och överföring av data. Leverantören ska uppfylla Avtalade Krav samt i övrigt iakttä god informationssäkerhet vid sådan överföring av data.

Leverantören har inte rätt till någon ersättning för att återlämna, migrera, överföra, radera och/eller förstöra Beställarnas data eller för att bevara och behandla data på ett sätt som möjliggör återlämning, migrering och överföring av data.

Härtill tillämpas JIT 2015 – Tjänster via nät, punkt 7 och JIT 2015 - Tjänster, innefattande men inte begränsat till punkt 8.

19 Skadeståndsansvar, ansvarsbegränsning samt vite

Om Part drabbas av direkt skada, kostnad eller förlust på grund av att den andra Parten inte uppfyllt sina åtaganden enligt Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen eller till följd av den andra Partens vårdslöshet, ska den felande Parten betala skadestånd till den andra Parten för sådana direkta skador, kostnader och förluster. Ansvaret ska uppgå till skadans verkliga värde.

Parts skadeståndsskyldighet omfattar inte indirekt skada, såsom utebliven vinst eller andra indirekta skador, kostnader eller förluster. Som direkt skada ska alltid anses utgöra (i) kostnader som orsakas Beställarna till följd av Huvudavtalets eller de Underliggande Avtalens förtida upphörande med anledning av Leverantörens väsentliga avtalsbrott, exempelvis men inte begränsat till kostnader för anskaffningen av ett ersättande system, (ii) förlust eller förvanskning av data och filer, eller (iii) skada som drabbar Beställarna till följd av Leverantörens felaktiga personuppgifts- och/eller patientdatahantering.

Leverantörens ansvar för erläggande av skadestånd och vite under respektive Underliggande Avtal är begränsat enligt bestämmelserna i respektive Underliggande Avtal. Oaktat vad som anges i respektive Underliggande Avtal ska Leverantörens skyldighet att betala skadestånd eller vite till Beställarna aldrig överstiga:

- i. 50 % av den offererade, mervärdesskattefria totala årskostnaden för Beställarna inklusive ersättningen för samtliga konsulttjänster som tillkommit; eller
- ii. för Beställarnas krav mot Leverantören eller tredje mans krav mot Beställarna till följd av Leverantörens behandling av personuppgifter, inklusive men inte begränsat till personuppgiftsincidenter, 1000 euro per berörd person och skadefall/incident samt begränsat till 500 000 euro för administrativa böter som Beställarna ålagts till följd av Leverantörens behandling av personuppgifter.

Ingen ansvarsbegränsning, varken beloppsmässig eller i form av undantag för indirekt skada, ska gälla för (i) intrång i tredje parts immateriella rättigheter, eller (ii) om det föreligger uppsåt eller grov vårdslöshet på den felande Partens sida.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna avtalsvillkor, innefattande men inte begränsad till punkt 11.

20 Försäkringar

20.1 Allmän försäkringsskyldighet

Leverantören ska teckna och under Avtalsperioden vidmakthålla samtliga försäkringar som Leverantören antingen enligt tillämpliga lagar och författningar är skyldig att inneha eller som annars är sedvanliga för branschen. Försäkringarna ska täcka skador till sådana belopp och i övrigt vara beviljade på sådana villkor, som är sedvanliga för och som står i proportion till Leverantörens verksamhet.

Försäkringsskyldigheten enligt denna punkt gäller även sådan underleverantör som Leverantören anlitar för fullgörandet av Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen.

Leverantören ska på Beställarnas begäran lämna in en kopia av försäkringsbevisen.

20.2 Ansvars- och rättsskyddsförsäkringar

Leverantören ska teckna och under Avtalsperioden vidmakthålla ansvars-, och rättsskyddsförsäkring. Leverantören ska före Huvudavtalets undertecknande uppvisa intyg på att denne har ikraftvarande ansvars-, och rättsskyddsförsäkringar.

Ansvarsförsäkringen ska vara på ett belopp om minst 2 miljoner euro per skadefall.

Försäkringsskyldigheten enligt denna punkt gäller även sådan underleverantör som Leverantören anlitar för fullgörandet av Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen, dock så att underleverantörens ansvars- och rättsskydds försäkring ska vara sedvanlig och står i proportion till dess verksamhet.

Leverantören ska på Beställarnas begäran lämna in en kopia av försäkringsbevisen.

19 Kris och undantagsförhållanden

Leverantören ska under Avtalsperioden och med de intervall som Beställarna önskar genomföra och medverka till Beställarnas beredskapsplanering inför stora olyckor, katastrofer, undantagsförhållanden, krig eller extraordinära händelser. Leverantören ska även öva med berörd personal hos Leverantören och Beställarna och se till att lokaler, personal och tekniska resurser finns tillgängliga inför dylika händelser. Leverantören ska ha rätt till ersättning [enligt bilaga •, Prislista, konsulttjänster] för deltagande i Beställarnas beredskapsarbete.

Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen gäller även under undantagsförhållanden enligt beredskapslagen (1552/2011), i krigsförhållanden samt i katastrofsituationer. Leverantören ska med alla till buds stående medel och som under omständigheterna skäligen kan krävas, verka för att fullgöra sina åtaganden enligt Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen vid undantags-, beredskaps- och krigsförhållanden samt i katastrofsituationer. Leverantören ska även medverka med den personal och de resurser som Leverantören och Beställarna kommit överens om vid planeringen enligt ovanstående stycke. Leverantören har rätt att mot redovisning få skäligen ersättning för det nödvändiga merarbetet för att upprätthålla Vårdinformationssystemets funktion i undantagsförhållandena.

Klausulen om force majeure i punkt 21 träder ikraft först när Leverantören fullgjort sina skyldigheter enligt ovan.

21 Force majeure

Part är inte ansvarig för underlåtenhet eller bristande uppfyllelse av förpliktelse enligt Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen, om underlåtenheten eller bristen orsakats av krig, uppror, naturkatastrof, pandemi eller omfattande epidemi, myndighets ingripande, strejk (avtalsstridig), lockout, blockad, omfattande brand eller översvämning, allvarlig olyckshändelse eller annan liknande omständighet utanför Parts kontroll och som Part inte skäligen borde ha räknat med och vars följder Part inte heller skäligen kunnat undvika eller övervinna.

Förbehållet i fråga om strejk, lockout och blockad gäller inte om Part själv vidtar sådan konfliktåtgärd.

Finner Part att den inte kan fullgöra sina skyldigheter på grund av omständighet enligt ovan, ska Parten snarast skriftligen meddela övriga Parter härom. Prestationen ska dock fullföljas inom skäligen tid efter att hindret upphört.

Som befrielsegrund betraktas också oöverstigliga hinder för Parts underleverantör, om inte underleveransen kan fås av någon annan utan oskäligen kostnader eller väsentlig tidsförlust.

Villkor om force majeure i JIT 2015 – Allmänna avtalsvillkor tillämpas inte.

22 Samverkan

22.1 Samverkansorganisation

Under Avtalsperioden kommer Parterna ha ett behov av att samarbeta på strategisk, taktisk och operativ nivå i olika frågor. För detta ändamål ska Parterna tillsätta en samverkansorganisation för Vårdinformationssystemet i enlighet med bilaga [F2 Samverkansorganisation]. Beställarna representeras i samverkansorganisationen genom Beställarorganisationen.

Samverkan gällande KommunVIS ska ske mellan Leverantören och KommunVIS-organisationen.

22.2 Hantering av ändringar i samverkansorganisationen

Under Avtalsperioden kan uppstå behov av ändringar i Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen eller i bilagematerial till följd av förändrade förhållanden eller behov.

Vardera Part har rätt att föreslå ändringar som rör Vårdinformationssystemet, Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen eller deras bilagor. Sådana förslag ska behandlas av Parterna i samverkansorganisationen.

Leverantören är medveten om att Beställarna är skyldiga att iaktta lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) och att ändringsförslag kan omfattas av de lagstadgade begränsningar som gäller efterföljande förändringar i Huvudavtal eller Underliggande Avtal eller kan bli föremål för offentlig upphandling, vilket innebär att en tredje part kan komma att tilldelas ett sådant kontrakt.

Leverantören är medveten om att Beställarna, till följd av Beställarnas myndighetsroll, kan komma att behöva fatta upphandlings- eller förvaltningsbeslut om ändringar och att beslutet kan bli föremål för ändringsökning, innan ändringarna kan genomföras av Parterna.

Beslut om ändringar i Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen fattas av respektive Part och blir bindande mellan Parterna när Parterna undertecknat ett skriftligt tilläggs- eller ändringsavtal.

Ändringar som Leverantören genomfört utan att beakta denna rutin för ändringar, är Beställarna inte skyldig att betala någon ersättning för.

Villkor om ändring av avtal i JIT 2015 – Allmänna villkor tillämpas inte.

23 Allmänna avtalsvillkor

Till den del annat inte avtalats i Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen tillämpas följande villkor, med företräde för de villkor som närmast ansluter till det specifika avtalet, på avtalen;

1. JIT 2015 – Tjänster via Nät
2. JIT 2015 – Tjänster
3. JIT 2015 - Konsulttjänster
4. JIT 2015 – Personuppgifter
5. JIT 2015 – Allmänna avtalsvillkor

Vid varje hänvisning till Finland i dessa standardvillkor avses i Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen Finland innefattande Åland.

24 Övrigt

24.1 Avtalets offentlighet

Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen samt dess bilagor är med offentliga. Beställarna iakttar de bestämmelser om sekretess och offentlighet som finns offentlighetslagen för Åland (ÅFS 2021:79) samt annan tillämplig lagstiftning.

Leverantören har möjlighet att begära att handlingar i anknytning till Huvudavtalet och dess bilagor ska utgöra konfidentiella uppgifter som tredje parter inte har rätt att få ta del av. Leverantören förklarar sig dock medveten om att det är Beställarna som med stöd av tillämplig offentlighetslagstiftning slutligen avgör om dessa uppgifter är konfidentiella eller inte. Leverantören lämnar således uppgifter till Beställarna på egen risk.

24.2 Ogiltighet

Skulle någon bestämmelse i Huvudavtalet eller i de Underliggande Avtalen vara ogiltig, ska detta inte innebära att avtalet i dess helhet är ogiltigt utan till den del ogiltigheten väsentligen påverkar Leverantörens eller Beställarnas fullgörande av förpliktelse enligt avtalet, ska skälig jämkning av avtalet ske.

24.3 Villkor som förblir ikraft

Oberoende av om Huvudavtalet eller något av de Underliggande Avtalen upphör, ska upphörandet inte ha en inverkan på giltigheten för sådana villkor som är avsedda att vara giltiga oberoende av avtalens giltighet. Sådana villkor innefattar till tillämpliga delar, men är inte begränsat till villkor om rekryteringsförbud, informationssäkerhet, dataskydd, skydd av personuppgifter, immateriella rättigheter, rätt och tillgång till data, avveckling och biståndsskyldighet, ansvarsbegränsningar, lagval och tvistlösning.

24.4 Meddelanden

Uppsägning och andra meddelanden som kan påverka Huvudavtalets eller de Underliggande Avtalen giltighet, eller andra meddelanden som ska sändas inom en viss frist, ska sändas genom elektroniskt meddelande eller rekommenderat brev till de kontaktpersoner som uppgetts i punkt 2.

Meddelandet ska anses ha kommit den andra Parten till handa om det har:

- a. avsänts med elektroniskt meddelande: första helgfria vardagen efter avsändandet, eller
- b. avsänts med rekommenderat brev: 5 dagar efter avlämnande för postbefordran.

24.5 Beställarnas granskningsrätt (revision)

Beställarna har rätt att utföra eller låta en tredje oberoende part utföra en granskning av Leverantörens uppfyllelse av Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen. Leverantören ska medverka till Beställarnas revision, genom att tillhandahålla den som utför revisionen efterfrågat material som kan anses vara skäligt. Leverantören ska även ge den som utför revisionen tillträde till system hos Leverantören, i den mån det kan anses vara skäligt för att revisionen ska kunna utföras. Revisionen ska utföras under normal kontorstid och ska inte orsaka Leverantörens övriga verksamhet och skyldigheter oskälig olägenhet.

Utförs revisionen av en tredje part, ska denna inte vara en part som kan anses bedriva med Leverantören konkurrerande verksamhet. Den tredje parten ska underteckna ett sekretessavtal innan revisionen genomförs. Sekretessavtalet ska till sitt innehåll motsvara sekretesskyldigheten mellan Parterna, men behöver dock inte motsvara Sekretessförbindelsen gällande påföljder och viten.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 19.

24.6 Rekryteringsförbud

Parterna förbinder sig att inte utan den andra Partens skriftliga samtycke erbjuda anställda eller konsulter hos den andra Parten anställning eller uppdrag som konsult hos sig eller närstående företag. Rekryteringsförbudet gäller under Avtalsperioden och för en tid av 6 månader efter Huvudavtalets upphörande eller 6 månader efter att den anställde eller konsulten avslutat sin tjänst hos någondera Part.

24.7 Beställansvarsutredning

I enlighet med lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitan av utomstående arbetskraft (1233/2006) ska Leverantören tillstålla Beställarna följande utredning:

1. utredning om huruvida företaget är infört i förskottsuppbörsregistret och arbetsgivarregistret enligt lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) samt i registret över mervärdesskattskyldiga enligt mervärdesskattelagen (1501/1993);

2. ett handelsregisterutdrag eller motsvarande uppgifter som erhållits från handelsregistret på något annat sätt;
3. utredning om att företaget inte har sådan skatteskuld som avses i 20 b § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) eller en av myndighet lämnad utredning om beloppet av skatteskuld;
4. intyg över tecknande av pensionsförsäkringar för arbetstagare samt över betalning av pensionsförsäkringsavgifter eller utredning om att en betalningsöverenskommelse har ingåtts angående pensionsförsäkringsavgifter som förfallit till betalning;
5. en redogörelse för vilket kollektivavtal som ska tillämpas på arbetet eller för de centrala anställningsvillkoren; samt
6. en redogörelse om hur företagshälsovården är ordnad.

Ovan nämnda uppgifter får vara högst tre månader gamla vid tidpunkten för inlämnandet. En utländsk Leverantör ska inlämna ovan nämnda utredning i den form och med det innehåll som normalt följer av lagen i Leverantörens etableringsland.

Om Leverantören sänder personal för att utföra arbete i Beställarens lokaler, ska Leverantören före dess personal anländer inlämna ett A1-intyg utfärdat av myndighet i personalens hemland.

Om Leverantören inte förser Beställarna med ovan nämnda utredning har Beställarna rätt att häva avtalet omedelbart, dock tidigast två veckor från det att Leverantören skulle lämna utredningen. Beställarna har också rätt att häva avtalet med omedelbar verkan om Leverantören, dess bolagsman, styrelseledamot eller vd har försetts med näringsförbud.

Leverantören ansvarar för samt ska betala samtliga av de eventuella försummelseavgifter inklusive räntor som Beställarna kan åläggas med anledning av att Leverantören inte uppfyllt sina skyldigheter enligt denna punkt. Beställarna har rätt att dra av sådana av myndighet fastställda försummelseavgifter inklusive räntor från Leverantörens rätt till betalning. För det fallet att Leverantörens skyldighet att betala försummelseavgifter enligt denna punkt överstiger beloppet av Beställarnas betalningsskyldighet för den avtalade prestationen, ska Beställarna tillstå Leverantören en faktura på det överstigande beloppet.

Leverantören ska en gång per år under Avtalsperioden förnya ovan nämnda utredning och tillstå Beställarna nya intyg.

24.8 Fullständigt avtal

Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen inklusive deras bilagor utgör Parternas fullständiga reglering. Har någon fråga inte uttryckligen reglerats i de ifrågavarande avtalen, ska denna fråga lösas i enlighet med de principer som avtalen bygger på.

Alla skriftliga eller muntliga förbindelser, utredningar eller motsvarande bedömningar som föregått Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen ersätts av innehållet i dessa avtal inklusive deras bilagor.

25 Tillämplig lag

På Huvudavtalet samt på Underliggande Avtal tillämpas åländsk lagstiftning i de fall där Åland har lagstiftningsbehörighet och den åländska lagstiftningen avviker från den finländska motsvarigheten. I övrigt tillämpas finsk lag, med undantag för dess regler om lagval och forum.

26 Tvistlösning

Om en tvistfråga gällande Huvudavtalet eller de Underliggande Avtalen inte kan lösas genom förhandlingar, ska meningsskiljaktigheterna hänskjutas till allmän domstol, med Ålands tingsrätt som första instans för prövning.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, punkt 22.

27 Ikraftträdande

Detta avtal träder ikraft när Huvudavtalet samt de Underliggande Avtalen har undertecknats av Parterna.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka Parterna tagit ett var.

[Ort], [dd.mm.åååå]

[BESTÄLLARE]

[LEVERANTÖREN]

[Namn]

[Titel]

[Namn]

[Titel]

Tjänsteavtal för patient- och vårdinformationssystem

MELLAN [KOMMUNERNA OCH KOMMUNALFÖRBUNDEN] OCH [LEVERANTÖREN]

Bilagor

[•] [Namn]

Innehåll

Bilagor	2
1 Parter	6
2 Kontaktpersoner	6
2.1 Beställarnas kontaktperson	6
2.2 Den gemensamma beställarorganisationen	6
2.3 Leverantörens kontaktperson	6
2.4 Ändringar gällande kontaktpersoner	6
3 Definitioner	6
4 Bakgrund och syfte	6
5 Representation av Beställarna	6
6 Avtalets målsättningar	6
7 Avtalshandlingar och deras inbördes ordning	7
8 Avtalsperiod	7
9 Användarrätt till Vårdinformationssystemet	7
9.1 Beställarnas licens till Vårdinformationssystemet	7
9.2 Uppdateringar och uppgraderingar	8
9.3 Användare	8
9.4 Överföring av användarrättigheter	8
10 Leverantörens skyldigheter	8
10.1 Allmänna skyldigheter	8
10.2 Leverantörens helhetsansvar	8
10.3 Vårdinformationssystemets egenskaper och funktionalitet	8
10.4 Ändringar i tjänster	9
10.5 Beställarnas förvaltningsarrangemang	9
10.6 Leverantörens informationsplikt	9
10.7 Rapportering och dokumentation	9
10.8 Plats för utförande av avtal	10
11 Underhåll	10
11.1 Leverantörens skyldigheter att avhjälpa Fel	10
11.2 Beställarnas åtaganden	10
12 Support	10
13 Övriga tjänster	10
13.1 Utbildning	10

13.2	Konsulttjänster	10
13.3	Utveckling	10
14	Beställarnas allmänna skyldigheter	11
15	Säkerhetskopiering av data	11
16	Språk	11
17	Samverkan	12
17.1	Samarbete, informationsdelning och möten	12
17.2	Meddelanden	12
17.3	Beställarnas granskningsrätt (revision)	12
18	Pris och betalningsvillkor	12
18.1	Licenser	12
18.2	Pris för övriga tjänster	12
18.3	Betalningsvillkor för övriga tjänster	12
18.4	Prisförändringar	12
18.5	Konsulttjänster	13
18.6	Tjänster som utförts utan skriftlig beställning eller som överskridit kostnadsberäkning	13
18.7	Kostnader och utlägg	13
19	Säkerhet och sekretess	13
19.1	Sekretessplikt	13
19.2	Sekretessplikt för anställda och underleverantörer	13
19.3	Hänvisning till avtalsförhållandet	13
19.4	Returnering av handlingar och radering av uppgifter vid Tjänsteavtalets upphörande	13
19.5	Informationssäkerhet	13
19.6	Informationsskydd	13
19.7	Behandling av personuppgifter	13
20	Immateriella rättigheter	13
20.1	Äganderätt och upphovsrätt	13
20.2	Användarrätt	14
21	Beställarnas rätt till data och tillgång till data	14
21.1	Beställarnas rätt till data	14
21.2	Statistik	14
22	Försäkringar	14
23	Beställansvar	14
24	Kris och undantagsförhållanden	14
25	Force majeure	14
26	Påföljder vid avtalsbrott	14

26.1	Meddelande om förväntat dröjsmål	14
26.2	Påföljder vid dröjsmål (vite)	15
26.3	Betalning av vite	15
26.4	Skadestånd och ansvarsbegränsning	15
26.5	Påföljder enligt upphandlingslagen	15
27	Reklamation	15
28	Avtalets förtida upphörande	15
28.1	Grunder till förtida upphörande	15
28.2	Villkor som förblir ikraft	15
29	Avveckling	15
30	Ändring i avtal	15
31	Överlåtelse av avtal	15
32	Tillämplig lag	16
33	Tvistlösning	16
34	Ikraftträdande	16

1 Parter

Mellan nedanstående parter har följande tjänsteavtal, "Tjänsteavtal", slutits.

1. Beställarna definierade i bilaga [•] (tillsammans "Beställarna", var för sig "Beställare")
2. [•, FO-nummer •, •] ("Leverantören")

Beställarna och Leverantören kallas var för sig "Part" och tillsammans "Parter". Beställarna är inte solidariskt ansvariga för varandras förpliktelser gentemot Leverantören, utan vardera Beställare ansvarar var för sig för sina förpliktelser enligt Tjänsteavtalet.

2 Kontaktpersoner

2.1 Beställarnas kontaktperson

Beställarnas kontaktperson framgår av Huvudavtalet.

2.2 Den gemensamma beställarorganisationen

Beställarorganisationens kontaktperson framgår av Huvudavtalet.

2.3 Leverantörens kontaktperson

Leverantörens kontaktperson framgår av Huvudavtalet.

2.4 Ändringar gällande kontaktpersoner

Om ändringar sker gällande kontaktpersonerna eller deras kontaktuppgifter, ska Part utan dröjsmål underrätta den andra Parten om ändringen samt meddela de nya kontaktuppgifterna.

3 Definitioner

Definitioner av begrepp framgår av bilaga [D1], såvida inte annat särskilt framgår nedan.

Huvudavtalet jämte dess bilagor samt de Underliggande Avtalen jämte bilagor ska läsas som en helhet så att begrepp definierade i något av avtalen eller i de tillhörande bilagorna ska anses ha samma innebörd i samtliga handlingar.

4 Bakgrund och syfte

Tjänsteavtalet har ingåtts genom avrop baserat på ett ramavtal med Leverantören enligt upphandlingsbeslut [Dnr •, [datum]] ("Ramavtalet") av Åda Ab ("Åda") där Åda för sina aktieägare upphandlat rättighet, men inte skyldighet, att utan ytterligare konkurrensutsättning beställa licens och tillhörande tjänster till Vårdinformationssystemet för sina respektive organisationer och verksamheter. Beställarna utgörs av de aktieägare som valt att avropa Vårdinformationssystemet och underteckna Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen.

Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen har tillkommit genom dialog mellan Åda och Leverantören, varvid även Leverantören haft betydande inflytande på avtalens innehåll, lydelse och struktur.

Föremålet för Tjänsteavtalet är användarrätten till Vårdinformationssystemet, Support samt övriga tjänster som hänför sig till Vårdinformationssystemet.

5 Representation av Beställarna

Villkor om Beställarorganisationen framgår av Huvudavtalet. Beställarorganisationen representerar Beställarna i förhållande till Leverantören och har rätt att på Beställarnas vägnar utöva alla de rättigheter som tillkommer Beställarna på basis av Tjänsteavtalet.

6 Avtalets målsättningar

Tjänsteavtalets syfte är att klargöra Parternas rättigheter och skyldigheter gällande underhåll, support samt utveckling av Vårdinformationssystemet under Avtalsperioden samt i fall av Tjänsteavtalets avveckling eller förtida upphörande. Målsättningen är att Leverantören, genom tillhandahållandet av tjänsterna enligt Tjänsteavtalet, ska tillse att Vårdinformationssystemets funktion, tillgänglighet och

prestanda upprätthålls under hela Avtalsperioden så att Beställarna garanteras ett Vårdinformationssystem som uppfyller Avtalade Krav även efter Acceptans. Parterna ska tillsammans verka för att utveckla Vårdinformationssystemet under Avtalsperioden, så att Vårdinformationssystemet över tid anpassas till vårdverksamhetens utveckling och förändrade behov.

7 Avtalshandlingar och deras inbördes ordning

Tjänsteavtalets omfattning och villkor framgår av detta Tjänsteavtal, nedan nämnda bilagor samt övriga i Huvudavtalet nämnda handlingar. Om Tjänsteavtalets bilagor innehåller motstridiga uppgifter ska handlingarna gälla i nedan nämnd ordning.

1. Tjänsteavtalet
2. Bilagorna listade i bilageförteckningen på sid 2 i Tjänsteavtalet, i nämnd ordning
3. [Bilaga •]: JIT 2015 – standardvillkor
 - a. JIT 2015 – Tjänster
 - b. JIT 2015 - Konsulttjänster
 - c. JIT 2015 – Personuppgifter
 - d. [JIT 2015 – Tillämpningar Icke-Öppen Källkod]
 - e. JIT 2015 – Allmänna avtalsvillkor

Ovan nämnda avtalshandlingar kompletterar varandra.

Tvingande lagstiftning äger alltid tillämpning framom ovan listade dokument.

Övriga avtalshandlingar och deras inbördes ordning framgår av Huvudavtalet. Förhållandet mellan Tjänsteavtalet och Huvudavtalet framgår av Huvudavtalet.

8 Avtalsperiod

Tjänsteavtalet träder ikraft vid Acceptans och gäller under Avtalsperioden, vilken framgår av Huvudavtalet. Grunder för förtida upphörande av Tjänsteavtalet framgår av Huvudavtalet.

9 Användarrätt till Vårdinformationssystemet

9.1 Beställarnas licens till Vårdinformationssystemet

Leverantören upplåter härmed till Beställarna en icke exklusiv licens (användarrätt) att nyttja Vårdinformationssystemet i och för Beställarnas verksamhet, i enlighet med villkoren i detta Tjänsteavtal och dess bilagor.

Beställarna har rätt att själv eller med bistånd av en extern tjänsteproducent:

- i. använda Vårdinformationssystemet inom sin verksamhet, inklusive rätt att göra egna konfigurationer i Vårdinformationssystemets information och i användargränssnitt; och
- ii. överlåta nyttjanderättigheter till Vårdinformationssystemet till tredje parter, om skötseln av Beställarnas uppgifter eller omorganisationer kräver detta eller för att för Beställarnas räkning vidta sådana åtgärder som Beställarna är berättigade till enligt sin licens till Vårdinformationssystemet.

Beställarnas nyttjanderätt gäller i testnings-, utbildnings-, och driftmiljöer vid Beställarnas enheter som bedriver äldreomsorg och/eller socialvård. Beställarnas användarrätt omfattar alla Beställarnas enheter som bedriver äldreomsorg och/eller socialvård.

Licensvillkor gällande exempelvis tredjepartsprogramvara begränsar inte till någon del Leverantörens ansvar och skyldigheter enligt Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen.

Till övriga delar tillämpas i JIT 2015 – Tjänster via nät, innefattande men inte begränsad till punkt 7.

9.2 Uppdateringar och uppgraderingar

Leverantören ansvarar för att fortlöpande uppdatera och uppgradera Vårdinformationssystemet under Avtalsperioden så att det alljämt uppfyller Avtalade Krav och är tillgängligt för Beställarna.

Användarrätten ska i varje fall omfatta uppdateringar och versionsbyten som fanns tillgängliga innan Tjänsteavtalet trädde ikraft eller som tillkommit som ett resultat av rättande av Fel efter att Tjänsteavtalet trätt ikraft, utan tillkommande kostnader för Beställarna.

9.3 Användare

Beställarna kan med stöd av detta Tjänsteavtal ge användare användarrättigheter till Vårdinformationssystemet. I övrigt styrs användarrättigheter enligt separat överenskommelse mellan Beställarna och ÅHS.

9.4 Överföring av användarrättigheter

Vårdinformationssystemets samtliga användarrättigheter överförs i samband med en sådan överlåtelse av Tjänsteavtalet som regleras i punkt 31 nedan.

10 Leverantörens skyldigheter

10.1 Allmänna skyldigheter

Leverantören ska fullgöra Tjänsteavtalet med omsorg, förutsatt yrkeskunnande, i enlighet med lag och avtalad tidtabell samt på det sätt som framgår av Tjänsteavtalet och dess bilagor.

Leverantören förbinder sig att på egen bekostnad upprätthålla en god och uppdaterad sakkunnighet om de produkter, den teknologi och de förfaranden som hör samman med Vårdinformationssystemet samt de tjänster som är föremål för detta Tjänsteavtal. Med uppdaterad sakkunnighet avses även kunnande om sådana nya och ersättande produktversioner eller motsvarande produkter samt de arbetsförfaranden som hör samman med dessa och som utkommer efter att Tjänsteavtalet trätt ikraft.

Leverantören ska ha tillgång till samtliga av de resurser, anordningar, arbetsredskap, licenser och utrymmen som Leverantören behöver för att kunna fullgöra Tjänsteavtalet och som inte i detta Tjänsteavtal eller dess bilagor specificerats tillhöra Beställarnas ansvar.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Tjänster, innefattande men inte begränsad till punkt 3 och 5.

10.2 Leverantörens helhetsansvar

Drift, Underhåll, Support och Utveckling av Vårdinformationssystemet regleras i avtal mellan ÅHS och Leverantören. Beställarna har rätt att nyttja dessa tjänster genom Beställarorganisationen.

Leverantören har ett helhetsansvar för att Vårdinformationssystemet bibehåller kravställd funktionalitet och tillgänglighet under Avtalsperioden.

10.3 Vårdinformationssystemets egenskaper och funktionalitet

Leverantören ansvarar för att Vårdinformationssystemet under Avtalsperioden uppfyller Avtalade Krav samt tillhandahålls i den omfattning, med den tillgänglighet och med de egenskaper och den funktionalitet som framgår av Tjänsteavtalet och dess bilagor.

Om Leverantören under Avtalsperioden ersätter funktionalitet i Vårdinformationssystemet med alternativ funktionalitet som minst motsvarar funktionaliteten i Vårdinformationssystemet, äger Beställarna rätt att utan extra kostnad nyttja till den funktionaliteten.

Leverantören ska under hela Avtalsperioden inom ramen för underhållsåtagandet bedriva ett löpande utvecklingsarbete i syfte att förbättra och effektivisera Vårdinformationssystemet och dess funktioner. Sådan sedvanlig produktutveckling av Vårdinformationssystemet ingår i Beställarens licensavgift. Om någon funktionalitet eller annan egenskap som har sin grund i Avtalade Krav blir obsolet eller inte längre stöder vårdverksamheten till följd av Vårdinformationssystemets eller vårdverksamhetens utveckling, har Parterna rätt att göra de förändringar som behövs för att avlägsna sådan funktionalitet eller egenskap.

Utveckling av Vårdinformationssystemet får aldrig medföra en försämring i förhållande till Avtalade Krav.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 5 samt JIT 2015 – Tjänster, innefattande men inte begränsad till punkt 5.

10.4 Ändringar i tjänster

Huvudavtalets samverkansrutin för ändringar samt JIT 2015 – Tjänster, innefattande men inte begränsad till punkt 4, tillämpas.

10.5 Beställarnas förvaltningsarrangemang

Efter Tjänsteavtalets undertecknande kan Beställarna beröras av olika förvaltningsarrangemang så som till exempel fusioner eller ändringar i organisationen, ändringar i uppgiftsfördelningar och ansvar. Leverantören är skyldig att fullgöra sina förpliktelser enligt detta Tjänsteavtal oberoende av dylika förvaltningsarrangemang, men med beaktande av deras inverkan på föremålet för detta Tjänsteavtal.

Beställarna är skyldiga att utan oskäligt dröjsmål informera Leverantören om kommande förvaltningsarrangemang efter att Beställarna fått vetskap om sådana.

Beställarna ska ersätta Leverantören för det merarbete Beställarnas förvaltningsarrangemang orsakar Leverantören i enlighet med punkt 18.5.

10.6 Leverantörens informationsplikt

Leverantören ska utan dröjsmål meddela Beställarna om sådana omständigheter som kommit till Leverantörens kännedom och som sannolikt kan ha en inverkan på fullgörandet av Tjänsteavtalet. Detta omfattar exempelvis, men inte begränsat till, förändringar i Leverantörens personalstyrka eller i dess ägande- och organisationsform.

Leverantören ska vid ovan nämnda omständigheter meddela Beställarna om omständigheterna och hur Leverantören hanterar dem för minsta möjliga inverkan på Beställarna. Leverantören ska även informera om tidtabellen för när Leverantören bedömer att omständigheten är undanröjd samt om förändringar i anknytning till dessa omständigheter.

10.7 Rapportering och dokumentation

Leverantören ska upprätthålla en täckande dokumentation av hög kvalitet gällande för Beställarna relevant del av Vårdinformationssystemet. Beställarna ska ha konstant tillgång till uppdaterad dokumentation gällande för Beställarna relevant del av Vårdinformationssystemet. Leverantören ansvarar för att Beställarna alltid erhåller dokumentation som motsvarar den version av Vårdinformationssystemet som vid varje tillfälle används hos Beställarna. I samband med varje uppdatering av Vårdinformationssystemet ska Beställarna erhålla en versionsbeskrivning som beskriver de ändringar som är genomförda sedan senaste uppdatering samt tillhörande testprotokoll.

Dokumentationen ska vara på svenska, med undantag för tekniska specifikationer som kan vara på svenska eller engelska.

I övrigt ska Leverantören på Beställarnas begäran lämna rapporter som till sitt antal, sin natur och sin omfattning är skäligen och med stöd av vilka Beställarna kan granska fullgörandet av Tjänsteavtalet.

10.8 Plats för utförande av avtal

Leverantören fullgör i Tjänsteavtalet i huvudsak från sina egna eller dess underleverantörs lokaler. Leverantören ska på förhand underrätta Beställarna om varifrån Leverantören producerar de tjänster som är föremål för Tjänsteavtalet samt om förändringar av denna plats.

I övrigt tillämpas JIT 2015 Tjänster, innefattande men inte begränsad till punkt 3.4 och 5.4.

11 Underhåll

11.1 Leverantörens skyldigheter att avhjälpa Fel

Leverantören ansvarar för Vårdinformationssystemets Underhåll, såsom nödvändiga uppdateringar, felrättningar och andra underhållsåtgärder för att Vårdinformationssystemet ska bibehålla full kravställd funktionalitet och tillgänglighet under Avtalsperioden.

Leverantören är skyldig att utan extra kostnad för Beställarna avhjälpa alla Fel i Vårdinformationssystemet under Avtalstiden så att Vårdinformationssystemets funktionalitet, prestanda och tillgänglighet alltjämt motsvarar Avtalade Krav.

Leverantören ska också utan dröjsmål åtgärda sådana mindre brister som upptäckts före Acceptans, men som inte utgjort ett hinder för Acceptans.

11.2 Beställarnas åtaganden

När Underhållet avser felavhjälpan ska Beställarna vid felanmälan ange och, om möjligt, visa hur felet yttrar sig.

12 Support

Beställarna har rätt till Support från och med Effektiv Leveransdag.

Leverantören ska tillhandahålla Beställarna Support på det sätt och enligt de servicenivåer som framgår av [bilaga • (Särskilda villkor för support)] samt bilaga [• (Servicenivåer)], för att säkerställa Vårdinformationssystemets användbarhet. Beställarnas begäran om Support görs via Beställarorganisationen.

Vid tillhandhållandet av Supporten ska Leverantören, såvida inte annat framgår av ovan nämnda bilagor, iaktta de principer samt tillämpa de arbetsmetoder som gäller för Underhåll enligt punkt 11.

13 Övriga tjänster

13.1 Utbildning

Beställarna kan enligt Beställarnas behov beställa tilläggsutbildning av Leverantören gällande sådan utbildning som ingår i [bilaga F5 Beskrivning av utbildning]. Ersättning för tilläggsutbildning framgår av [bilaga • (Prislista)]. Utbildning som ingår i Införandet av Vårdinformationssystemet har Beställarna rätt att ta del av som en del av Beställarorganisationen.

13.2 Konsulttjänster

Leverantören ska tillhandahålla Beställarna konsulttjänster på det sätt som framgår av [bilaga • (beskrivning konsulttjänster)]. Ersättning för konsulttjänster framgår av [bilaga • (Prislista)].

13.3 Utveckling

Parterna ska samarbeta kring Utvecklingen av Vårdinformationssystemet genom sin samverkansorganisation enligt bilaga [• (Samverkansorganisation)] och med beaktande av kraven i bilaga F3 Beskrivning av förändring, underhåll och utveckling.

14 Beställarnas allmänna skyldigheter

Respektive Beställare ansvarar var för sig för sina skyldigheter enligt Tjänsteavtalet, oberoende av om Beställarna samordnar uppfyllandet av skyldigheter som ankommer på Beställaren genom Beställarorganisationen.

Beställaren ska bistå Leverantören, på det sätt som kan anses skäligt, för att Leverantören ska kunna fullgöra detta Tjänsteavtal och tillhandahålla tjänster enligt det samma.

Beställaren ska inom en skälig tid fatta beslut som har betydelse för fullgörandet av Tjänsteavtalet och tillhandahållandet av tjänster enligt det samma, samt utföra de uppgifter som enligt Tjänsteavtalet eller dess bilagor ankommer på Beställaren. Beställaren ska även se till att Beställaren har tillräckliga personalresurser för att bistå Leverantören i fullgörandet av Tjänsteavtalet.

Beställaren ska ansvara för att användarna använder Vårdinformationssystemet i enlighet med tillämplig lagstiftning och god sed inom socialvården samt hälso- och sjukvård. Beställaren ska även ansvara för att Vårdinformationssystemet endast används i klient- och patientarbete av kompetenta yrkespersoner inom äldreomsorgen och/eller socialvården. Skada som Beställaren eller tredje man lider med anledning av användande av Vårdinformationssystemet i strid med detta stycke, är Leverantören inte ansvarig för i förhållande till Beställaren.

Om en tredje part framför krav mot Leverantören med anledning av en Beställares nyttjande av Vårdinformationssystemet i strid med tillämplig lagstiftning eller god sed inom socialvården samt hälso- och sjukvården, har Leverantören rätt att hänvisa den som framfört kravet till att framföra detta mot ifrågavarande Beställare. Om den som framför kravet trots denna hänvisning till Beställaren i fråga inleder en domstols- eller myndighetsprocess mot Leverantören, ska ifrågavarande Beställare med alla skäligen till buds stående medel bistå Leverantören genom att ge all hjälp, information och material som Leverantören behöver för att utreda saken.

Beställaren ska ge Leverantören tillräckliga uppgifter om sådana omständigheter som inverkar på Tjänsteavtalets fullgörande, samt utan dröjsmål ge Leverantören uppgifter om omständigheter som kan förorsaka förseningar eller störningar i fullgörandet av Tjänsteavtalet.

Beställaren ansvarar för att de uppgifter Beställaren ger Leverantören är korrekta och tillräckliga för att Leverantören ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta Tjänsteavtal.

15 Säkerhetskopiering av data

Leverantören ansvarar för säkerhetskopiering av Beställarnas material och data som finns i Vårdinformationssystemet på det sätt som närmare anges i bilaga T2, Informationssäkerhet och dataskydd].

I övrigt tillämpas JIT 2015 Tjänster via nät, innefattande men inte begränsad till punkt 10.

16 Språk

Fullgörandet av detta Tjänsteavtal och tillhandahållandet av tjänster enligt det samma ska ske på svenska.

Dokumentation som Leverantören enligt Tjänsteavtalet ska upprätthålla, inklusive men inte begränsat till dokumentation om Vårdinformationssystemet, Underhåll samt Support, ska vara på svenska.

Den tekniska dokumentationen ska vara på svenska eller engelska.

Villkor om språk i JIT – Allmänna villkor tillämpas inte.

17 Samverkan

17.1 Samarbete, informationsdelning och möten

Parterna är medvetna om att fullgörandet av Tjänsteavtalet och tillhandahållandet av tjänster enligt det samma förutsätter en samverkan mellan Parterna. I bilaga [F2 (Samverkansorganisation)] regleras Parternas samverkan under Avtalsperioden. Beställarnas samverkan med Leverantören sker genom Beställarorganisationen.

17.2 Meddelanden

Meddelanden som Parterna enligt detta Tjänsteavtal ska ge varandra och som kan påverka Tjänsteavtalets giltighet, eller andra meddelanden som ska sändas inom en viss frist, ska sändas på det sätt som framgår av Huvudavtalet.

17.3 Beställarnas granskningsrätt (revision)

Beställarna har rätt att utföra eller låta en tredje oberoende part utföra en granskning av Leverantörens uppfyllelse av Tjänsteavtalet på det sätt som framgår Huvudavtalet.

18 Pris och betalningsvillkor

18.1 Licenser

Pris för Beställarnas licenser och därtill hörande tjänster samt betalningsvillkor och fördelningen av kostnaden mellan Beställarna regleras i Huvudavtalet.

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 7.

18.2 Pris för övriga tjänster

Pris för tillhandahållande av övriga tjänster enligt detta Tjänsteavtal framgår av [bilaga • (Prislista)].

Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 7.

18.3 Betalningsvillkor för övriga tjänster

Tilläggsutbildning som är en del av Tjänsteavtalet enligt punkt 13.1 faktureras månadsvis i efterskott.

Konsulttjänster som är en del av Tjänsteavtalet enligt punkt 13.2 faktureras månadsvis i efterskott.

Övriga tjänster enligt detta Tjänsteavtal faktureras månadsvis i efterskott.

Kostnaden för samtliga tilläggstjänster fördelas mellan de avropande Beställarna i proportion till deras antal användare.

Betalningstiden är i samtliga fall 30 dagar från att Leverantören sänder en avtalsenlig faktura. Fakturan ska innehålla de uppgifter som framgår av mervärdesskattelagen (1501/1993) 209 e § och vara upprättad på svenska.

Förseningstiden för en ostridig och klar fordran är 60 dagar innan Leverantören har rätt att göra gällande påföljderna som stadgas i Huvudavtalet. Till övriga delar tillämpas JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 8.

18.4 Prisförändringar

Priset för tjänsterna inklusive option KommunVIS i bilaga ● (Prislista) knyts till det av finländska Statistikcentralen publicerade producentprisindexet för tjänster till företag eller den offentliga sektorn (totalt index för tjänster BtoB) (2021=100)), genom att använda årsmedelvärde för år 2023 som basindex (2023 1-12 = [●]). Indexjustering görs årligen 1.3 genom att som justeringsindex använda årsmedelvärdet för föregående år. Den första indexjusteringen görs året som följer efter det år under vilket Acceptans skett. Indexjustering kan göras både med höjande och sänkande effekt.

Leverantören ska i god tid före 1.3 årligen meddela Beställaren om de justerade priserna och redovisa underlag för indexförändringen. Även Beställaren har rätt att initiera prisförändringen genom att meddela Leverantören om indexförändringen årligen före 1.3.

18.5 Konsulttjänster

Beställarna kan skriftligen beställa konsulttjänster och Leverantören ska tillhandahålla konsulttjänster, exempelvis för hjälp med konfigurering av Vårdinformationssystemet eller migrering av data. Omfattning och tidplan för dylika tilläggsarbeten ska överenskommas i enlighet med Huvudavtalets bestämmelser om samverkansorganisation. Pris för konsulttjänsterna framgår av [bilaga • (Prislista)]. Kostnader med anledning av Beställarnas förvaltningsarrangemang enligt punkt 10.5 ska faktureras som konsulttjänster.

Till faktura ska alltid bifogas specifikation över konsulttjänsterna samt vilken prissättning enligt [bilaga • (Prislista)] som tillämpats för respektive konsulttjänst.

18.6 Tjänster som utförts utan skriftlig beställning eller som överskridit kostnadsberäkning

Beställarna har ingen skyldighet att betala för konsulttjänster som utförts utan skriftlig beställning eller för tjänster som överskridit den kostnadsberäkning Leverantören lämnat.

Leverantören har dock rätt att fakturera för sådana tjänster som p.g.a. deras brådskande natur inte kunnat avtalas om på förhand med Beställarna, eller som Leverantören inte p.g.a. deras brådskande natur kunnat meddela om att kommer överskrida den kostnadsberäkning Leverantören lämnat. Detta gäller dock endast när den brådskande naturen beror på omständigheter som är utanför Leverantörens kontroll.

18.7 Kostnader och utlägg

JIT 2015 – Allmänna villkor tillämpas, innefattande men inte begränsad till punkt 7.

19 Säkerhet och sekretess

19.1 Sekretessplikt

Villkor om sekretessplikt framgår av Huvudavtalet och Sekretessförbindelsen.

19.2 Sekretessplikt för anställda och underleverantörer

Villkor om sekretessplikt framgår av Huvudavtalet och Sekretessförbindelsen.

19.3 Hänvisning till avtalsförhållandet

Villkor om sekretessplikt framgår av Huvudavtalet.

19.4 Returnering av handlingar och radering av uppgifter vid Tjänsteavtalets upphörande

Se villkor om Avveckling i Huvudavtalet.

JIT 2015 – Allmänna villkor, innefattande men inte begränsad till punkt 17 tillämpas.

19.5 Informationssäkerhet

Villkor om informationssäkerhet framgår av Huvudavtalet.

19.6 Informationsskydd

Villkor om informationssäkerhet framgår av Huvudavtalet.

19.7 Behandling av personuppgifter

Villkor om behandling av personuppgifter framgår av Huvudavtalet samt Personuppgiftsbiträdesavtalet.

20 Immateriella rättigheter

20.1 Äganderätt och upphovsrätt

Villkor för de immateriella rättigheterna framgår av Huvudavtalet.

20.2 Användarrätt

Villkor för användarrätten till Vårdinformationssystemet framgår av Tjänsteavtalet punkt 9.

21 Beställarnas rätt till data och tillgång till data

21.1 Beställarnas rätt till data

All data och allt material, inklusive men inte begränsat till den data som finns i Vårdinformationssystemet, som Beställarna tillgängliggjort eller tillhandahållit Leverantören för fullgörandet av detta Tjänsteavtal, eller som lagras i Vårdinformationssystemet, utgör och förblir respektive Beställares egendom. Beställare ska under Avtalsperioden, vid varje tidpunkt, ha tillgång till den data som Beställaren lagrar i Vårdinformationssystemet samt tillgängliggjort eller tillhandahållit Leverantören för fullgörandet av detta Tjänsteavtal. Beställaren ska även ha rätt att hämta och kopiera sådan data. Leverantören ska ge Beställaren tillgång till data utan oskäligt dröjsmål. Beställarens data och material ska i övrigt tillhandahållas i sådan form och vid Tjänsteavtalets upphörande återlämnas på det sätt som framgår av Huvudavtalet.

21.2 Statistik

Statistik och statistiska data genererat i Vårdinformationssystemet utgör Beställarnas egendom.

22 Försäkringar

Villkor om försäkringar framgår av Huvudavtalet.

23 Beställaransvar

Leverantören ska på det sätt som framgår av Huvudavtalet fortlöpande under Avtalsperioden förse Beställarna med utredningar enligt lagen om beställaransvar (FFS 1233/2006).

24 Kris och undantagsförhållanden

Villkor om kris och undantagsförhållanden framgår av Huvudavtalet.

25 Force majeure

Villkor om force majeure framgår av Huvudavtalet.

26 Påföljder vid avtalsbrott

26.1 Meddelande om förväntat dröjsmål

Leverantören ska utan dröjsmål och i varje fall före den tidpunkt har inträffat, vars överskridande skulle leda till vite, meddela Beställarna om förväntat dröjsmål i tillhandahållandet av tjänsterna enligt punkt 13. Leverantören ska därtill i samband med meddelandet om förväntat dröjsmål eller senast inom fem arbetsdagar efter att meddelandet getts, presentera för Beställarna en skälig och verkställbar plan för hur orsakerna till det förväntade dröjsmålet kan undanröjas, eller om orsakerna inte kan undanröjas, vilka åtgärder Leverantören kommer att vidta för att undvika ytterligare dröjsmål samt en uppdaterad tidplan inklusive föreslagna tilläggstid för tillhandahållandet av tjänsterna.

Beställarna ska senast inom sju arbetsdagar från att den mottagit Leverantörens plan meddela Leverantören om den godkänner eller förkastar planen. Beställarna ska inte utan särskild orsak förkasta planen om Leverantörens föreslagna tilläggstid är skälig och Leverantörens plan inte heller i övrigt orsakar Beställarna väsentlig olägenhet. Om Beställarna väljer att godkänna Leverantörens plan, avstår Beställarna från att kräva vite för det fall att det förväntade dröjsmålet inträffar enligt den ursprungliga tidplanen. Godkännandet av Leverantörens plan påverkar dock inte Beställarnas rätt att kräva vite om den nya tidplanen överskrids. Godkännandet av Leverantörens plan påverkar inte heller Beställarnas rätt att göra gällande andra påföljder enligt Tjänsteavtalet.

Meddelande om förväntat dröjsmål omfattar endast tjänsterna i punkt 13.

26.2 Påföljder vid dröjsmål (vite)

Om Leverantören befinner sig i dröjsmål med en tjänst som avses i punkt 13 och detta inte beror på Beställarna eller force majeure, har Beställarna rätt till vite.

Vite utgår efter varje full vecka förseningen varar med 1 % av tjänstens offererade pris, inklusive eventuella tillkommande konsulttjänster/påbörjad vecka för maximalt 12 veckor.

26.3 Betalning av vite

Om Leverantören är skyldig att betala vite enligt detta Tjänsteavtal ska vitet i första hand avräknas från det belopp Leverantören fakturerar Beställarna. Parterna ska komma överens om hur vitesbeloppet avräknas från faktureringen. Om Parterna inte kan komma överens om detta har Beställarna rätt att dra av vitet från det belopp Beställarna ska betala Leverantören eller kräva att Leverantören ska betala vitet.

Om Leverantören enligt detta Tjänsteavtal är skyldig att betala vite till Beställarna har Beställarna inte rätt att kräva vite enligt ett annat avtal för samma avtalsbrott, samma handlingar eller samma underlåtenhet som gett upphov till skyldigheten att betala vite enligt Tjänsteavtalet. Vite ska i dylika fall utgå enligt det högsta vitesbeloppet som är tillämpligt på avtalsbrottet.

Beställarna har rätt att kräva skadestånd motsvarande den verkliga skadan, till den del detta överskrider vitet.

26.4 Skadestånd och ansvarsbegränsning

Villkor om skadestånd och ansvarsbegränsning framgår av Huvudavtalet.

26.5 Påföljder enligt upphandlingslagen

Parterna står för sina egna skador om en domstol, på det sätt som föreskrivs i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), utdömer en ogiltighetspåföljd för Huvudavtalet eller att Huvudavtalets avtalsperiod ska förkortas.

27 Reklamation

Vid avtalsbrott ska Part lämna ett skriftligt meddelande till den andra Parten inom skälig tid från den tidpunkt då Part fått eller borde ha fått kännedom om den andra Partens avtalsbrott, om inte annat framgår av någon annan punkt i Tjänsteavtalet. Med skälig tid avses högst två veckor. Underlåter Part att lämna meddelande inom skälig tid förlorar denne sin rätt att återöppna avtalsbrottet.

28 Avtalets förtida upphörande

28.1 Grunder till förtida upphörande

Grunderna för förtida upphörande framgår av Huvudavtalet.

28.2 Villkor som förblir ikraft

Oberoende av om Tjänsteavtalet upphör ska upphörandet inte ha en inverkan på giltigheten för sådana villkor som är avsedda att vara giltiga oberoende av Tjänsteavtalets giltighet. Sådana villkor innefattar till tillämpliga delar, men är inte begränsat till, villkor om rekryteringsförbud, informationssäkerhet, informationsskydd, skydd av personuppgifter, immateriella rättigheter, rätt och tillgång till data, avveckling, lagval och tvistlösning.

29 Avveckling

Avvecklingen och därtill hörande villkor framgår av Huvudavtalet.

30 Ändring i avtal

Villkor för ändringar i avtal framgår av Huvudavtalet.

31 Överlåtelse av avtal

Villkor om överlåtelse av avtal framgår av Huvudavtalet.

32 Tillämplig lag

Villkor om tillämplig lag framgår av Huvudavtalet.

33 Tvistlösning

Villkor om tvistlösning framgår av Huvudavtalet.

34 Ikraftträdande

Detta Tjänsteavtal träder ikraft när behöriga företrädare för Parterna undertecknat Huvudavtalet och de Underliggande Avtalen.

Detta Tjänsteavtal har upprättats i två exemplar, ett för Beställarna och ett för Leverantören.

[Ort, dd.mm.åååå]

[Ort, dd.mm.åååå]

[BESTÄLLARE] [XX AB]

[Namn]

[titel]

[Namn]

[titel]

Oasen boende- och vårdcenter k.f.

Budget- och verksamhetsplan år 2025 Ekonomiplan 2026–2027

Förbundsstyrelsen xx.10.2024
Förbundsfullmäktige xx.xx.2024

Innehåll

OASEN BOENDE- OCH VÅRDCENTER	3
FÖRBUNDSDirektörens Översikt	3
VERKSAMHETSfÖRÄNDRINGAR	4
UPPSTÄLLNING AV NYCKELTALEN I BUDGETEN 2025:	5
VERKSAMHETENS LÅNGSIKTIGA MÅLSÄTTNINGAR	5
VERKSAMHETENS LÅNGSIKTIGA PLANER FÖR 2025 OCH 2026:.....	6
UTVECKLING AV PERSONALUTRYMMEN	6
ORGANISATION	6
ORGANISATIONSSCHEMA.....	6
RESULTATENHETSSCHEMA	7
FÖRTROENDEVALDA	7
DRIFTSEKONOMI	9
ALLMÄN FÖRVALTNING	9
EFFEKTIVERAT SERVICEBOENDE	10
INSTITUTION	12
<i>Vårdkansliet</i>	13
<i>Gemensam vårdavdelning (sjukskötare)</i>	14
<i>Korallen och Gläntan), allmängeriatrisk institutionsavdelning</i>	15
<i>Solsidan och Lugnet, institution demens</i>	16
<i>Enheten för träning och stimulans av kognitiva färdigheter och dagverksamhet</i>	18
<i>Fysioterapi</i>	20
<i>Lokalvård</i>	21
KÖK	22
FASTIGHET.....	24
INVESTERINGAR	26
FINANSIERING	28
RESULTATRÄKNING	28
FINANSIERINGSANALYS.....	29
AVGIFTER.....	29
<i>Grundavgift</i>	30
<i>Driftsavgift</i>	30
<i>Avskrivningar</i>	32
PERSONAL	33
ÅRSVERKEN	35
PERSONAL PER VÅRDENHET.....	36
EKONOMIPLAN 2026–2027	37
BUDGETERAD FINANSIERINGSANALYS	38

Oasen boende- och vårdcenter

Oasen boende- och vårdcenter är ett kommunalförbund där kommunerna Brändö, Eckerö, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Kumlinge, Kökar, Lemland, Lumparland, Sottunga, Sund och Vårdö äger platser.

Verksamheten vid Oasen boende- och vårdcenter består 2024 av institutions- och demensvård för de 13 medlemskommunernas äldre invånare. En av verksamhetens övergripande målsättningar är att svara mot medlemskommunernas behov av service inom vårdområden som medlemskommunerna inte tillgodoser på egen hand. Oasen boende- och vårdcenter bedriver sin verksamhet i tätt samarbete med medlemskommunerna och Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).

De boende på Oasens institutionsavdelningar behöver i regel större insatser av vård och omsorg än vad kommunernas serviceboenden har möjlighet att erbjuda. Utöver vård och omsorg erbjuds Oasens boende även regelbundna möjligheter till kognitiv och fysisk träning. Det ordnas också gemensamma trivselskapande aktiviteter och utvistelser. Varje boende får en individuell vårdplan som tar den enskildes önskemål, behov och historia i beaktande.

På Oasens fem avdelningar Lugnet, Gläntan, Korallen, Solsidan och ESB Liljan finns sammanlagt 58 sängplatser. Från och med 2024 hyrs Lagunen ut till KST, motsvarande med 9 platser.

Kommunförbundets högsta beslutande organ är förbundsfullmäktige.

Förbundsdirektörens översikt

Oasen boende- och vårdcenter är många äldres hem. Då blir det extra viktigt med värdigt bemötande, välmående och kunnig personal, gott ledarskap, mångprofessionellt samarbete i en god psykosocial atmosfär och ekonomiskt hållbar verksamhet.

År 2024 bestod av extremt många förändringar, och personalen har gjort sitt allra bästa för att erbjuda de boende en trygg och meningsfull vardag. Under hösten 2024 hade vi det bättre resurserat, då har vi kunnat uppdatera många projekt och processer samt utveckla regelbunden uppföljning med syfte att erbjuda de boende en kvalitativ och etiskt hållbar äldreomsorg i en trygg miljö. Det är extra viktigt att ta vara på den utveckling som nu är på gång och fortsätta bygga en trygg och säker miljö för de boende, deras anhöriga och personalen.

Fokus för nästa år är fortsättningsvis kvalitet och personcentrerad vård. Alla boende har fått dela med sig av sin livsberättelse, och arbetet som görs på alla nivåer respekteras och har som mål att trygga ett värdigt liv för de äldre i en hemlik miljö. Som hyresvärd för dem är det vår allas uppgift. Vi strävar även till att utveckla våra processer, öka delaktighet, kvalitetssäkra våra tjänster, ha en jämn arbetsfördelning, nätverka, vara flexibla samt transparenta gentemot våra ägarkommuner. Vi vill skapa en arbetsplats vart det är en glädje att komma, var vi lär oss av varandra och kompletterar varandras kunnande.

Den sedan 2022 planerade förändringen av ledningsstrukturen och organisationsmodellen implementeras under kommande år. De uppdaterade arbetsbeskrivningarna gör vår verksamhet transparent, och via tydlig introduktionsmodell kan vi trygga även den nya personalens möjlighet att känna sig välkomna och trygga i sin yrkesutveckling. Med tanke på den stora kunskap, engagemang, miljö och varma atmosfär som Oasen står för, kunde vi bli det demenscenter som behövs.

Jag vill för min del ge mitt varmaste tack till personalen på Oasen, beslutsfattare, ägarkommuner och övriga samarbetspartner för det gångna året. Många har gett sin värdefulla insats och engagemang för att sedan fortsätta med nya utmaningar. De förtjänar alla ett stort tack för sin värdefulla insats på Oasen.

Tillsammans fortsätter vi arbeta för ett framgångsrikt år 2025 på Oasen boende- och vårdcenter.

Ann-Sofie Silvennoinen

Tf. förbundsdirektör

Verksamhetsförändringar

Verksamhetskostnaderna netto budgeteras totalt till 5 695 879 euro, vilket är en ökning med ca 3,6 procent. Personalkostnader ökar med ca 207 000 euro eller 3,96 % i jämförelse med budget 2024. Antalet personal i heltidstjänster ökar från 74,46 i budget 2024 till 74,96 år 2024. Oasen planerar en utökning om 0,8 årsarbetare för en verksamhetsassistent. Tjänsten planeras tillsättas för att bistå avdelningarnas administrativa uppgifter. Samordna gränsöverskridande vårdarbete i samråd med avdelningsskötare och vårdkoordinator samt HR-ansvarig.

Oasen har budgeterat med en lönejustering om 1,48 procent för 2025. Resterande del av ökade lönekostnader utgör till största delen lönejusteringar uppkomna under 2024, men som uppnår helårseffekt under 2025. Den lönebaserade pensionsavgiften beräknas till 17 procent på lönekostnaden och budgeteras per enhet.

Tillgången till vikarier var mycket begränsad under 2023, vilket innebär att kostnadsökningarna mellan 2023 och 2025 är höga. Personalkostnaderna för 2024 uppvisar inte i nuläget någon större avvikelse i förhållande till budget.

De totala verksamhetsintäkterna beräknas bli högre än 2024, men lägre än bokslutet för 2023. Skillnaden mellan 2023 och 2025 är beroende av extra intäkter från KST under 2023, vilka inte inkommer under 2025. Oasen erhåller fortsättningsvis hyresintäkter från KST för uthyrningen av Lagunen.

Sjukfrånvarokostnader budgeteras till 8,9 procent av antalet årsarbetare för verksamhet som kräver vikarier. Sjukfrånvaron är per juni 12,91 procent, målsättningen är att den minskar till under 10 procent med strävan att komma under 6% i framtiden.

För ekonomiplanen 2025–2026 har en 2 procentig kostnadsutökning beaktats.

Demenscenterplanerna fortskrider i och med att Ålands Landskapsregering beviljat 113 872 euro till projektet. Projektet beräknas vara färdigställt under 2025, och budgeterade nettokostnader beräknas till 4 387 euro under det aktuella budgetåret.

Oasen tillsammans med ägarkommunerna utreder möjligheter att organisera verksamheten enligt vårdkommunmodell eller eventuellt öka ESB-tjänsterna enligt ägarkommunernas behov.

Verksamhetens kostnader i budgeten 2025:

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
C1 Oasen boende- och vårdcenter	-5 135 107	-5 495 868	-5 695 879	-5 809 797	-5 925 993
C10 ALLMÄN FÖRVALTNING	-571 794	-649 289	-651 909	-664 947	-678 244
101 Förbundsfullmäktige	-5 439	-5 808	-7 100	-7 242	-7 387
102 Förbundsstyrelsen	-9 976	-27 828	-27 799	-28 355	-28 922
103 Förvaltning	-251 188	-320 519	-310 762	-316 977	-323 316
110 Gemensam admin. Kostn.	-101 056	-87 792	-88 432	-90 201	-92 004
111 Personalkostnader, grundavgift	-191 142	-197 527	-207 986	-212 146	-216 389
104 Övrig förvaltning	-12 149	-8 500	-8 500	-8 670	-8 843
120 Hemgården	-844	-1 315	-1 330	-1 356	-1 383
C21 ESB Liljan	-447 229	-485 900	-492 539	-502 390	-512 438
205 ESB Liljan	-447 229	-485 900	-492 539	-502 390	-512 438
C22 INSTITUTIONSVERKSAMHETEN	-3 457 167	-3 725 781	-3 862 394	-3 939 644	-4 018 438
200 Vårdkansli	-309 806	-307 750	-302 150	-308 193	-314 356
201 Solsidan	-567 952	-674 162	-676 456	-689 985	-703 787
202 Mattas, Rehab	-	-	-	-	-
222 Lugnet	-584 496	-646 680	-664 775	-678 070	-691 635
203 Korallen och Gläntan	-1 052 606	-1 244 027	-1 284 844	-1 310 543	-1 336 750
204 Gemensam avdelning	-577 025	-433 274	-510 978	-521 198	-531 622
206 Sysselsättning	-99 295	-116 393	-120 793	-123 209	-125 674
220 Dagverksamhet	38 059	33 147	34 300	34 986	35 686
207 Fysioterapi	-143 682	-173 370	-167 715	-171 070	-174 492
208 Lokalvård	-160 364	-163 272	-168 983	-172 362	-175 808
C25 Kök	-443 124	-448 271	-473 006	-482 464	-492 113
212 Kök	-443 124	-448 271	-473 006	-482 464	-492 113
C28 FASTIGHET	-215 793	-186 627	-216 031	-220 352	-224 760
215 Fastighet	-215 793	-186 627	-216 031	-220 352	-224 760
Totalsumma	-5 135 107	-5 495 868	-5 695 879	-5 809 797	-5 925 993

Verksamhetens målsättningar

1. Att bedriva och utveckla en evidensbaserad, personcentrerad och etiskt hållbar vård och omsorg för Oasens boende i syfte att främja deras hälsa, livskvalitet och upplevelse av trivsel
2. Att erbjuda medlemskommunerna tillgång till kvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet utgående från ägarkommunernas behov
3. Att vara en attraktiv arbetsplats med välmående och behörig personal
4. Att öka personalens digitala kompetens
5. Att minska personalens sjukfrånvaro
6. Att upprätta en funktionsduglig fastighet genom regelbundet underhåll

Verksamhetens långsiktiga planer för 2025 och 2026:

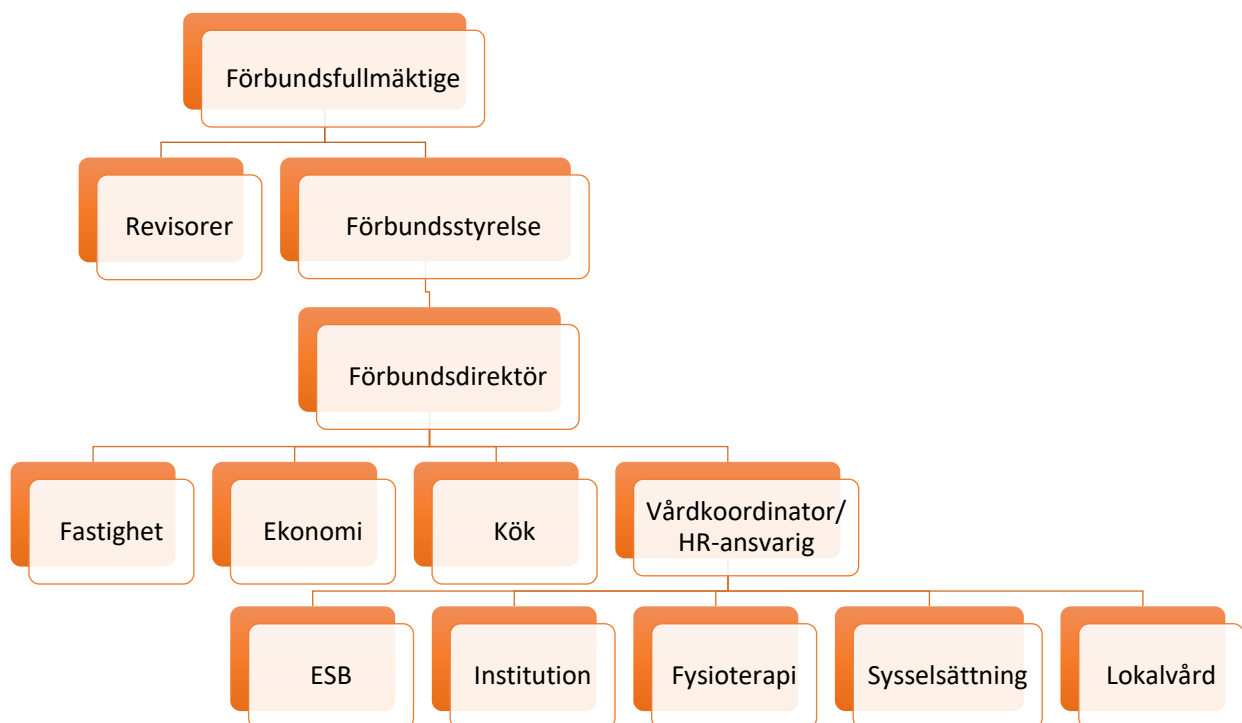
På fastlandet sker en förändring i och med att institutionsvården som vårdform upphör. På Åland är utmaningen att bäddavdelningar i anslutning till hälsocentraler saknas. Institutionerna tillsammans med ÅHS rehabiliteringsavdelning/palliativa avdelning fyller till en viss del denna funktion, och därmed kommer Oasen att behöva erbjuda detta även i framtiden. En vision för Oasen är att den utvecklas till ett demenscentrum med samlad kunskap kring kognitiva sjukdomar där åldern inte har betydelse, utan diagnosen, och att individen bakom diagnosen erbjuds stöd och hjälp från ett och samma ställe i alla skeden av sin sjukdom, från diagnos till palliativ vård. Hela vårdpersonalen besitter kunskap inom vård av personer med minnessjukdom. Oasens personal i ledande position har fortbildning inom ledarskap och ekonomisk styrning.

Utveckling av personalutrymmen

Personalutrymmena i källaren skall utvecklas så att de bättre motsvarar dagens krav. Det kan vara fråga om bättre duschmöjligheter, möjlighet att ta en mikropaus i lugn och ro för återhämtning under dagen. Utvecklandet av personalutrymmen görs tillsammans med hela personalen.

Organisation

Organisationschema

Resultatenhetsschema

ALLMÄN FÖRVALTNING: Fullmäktige, styrelse, förvaltning, gemensamma administrationskostnader, personalkostnader (grundavd.) och Hemgården:

EFFEKTIVISERAT SERVICEBOENDE: Avdelning Liljan

INSTITUTIONSVERKSAMHET: Vårdkansli, Solsida, Lugnet, Korallen, Gläntan, gemensam vårdavd., kognitiv träning, fysioterapi och lokalvård

KÖK

FASTIGHET

FINANSIERING: Kommunernas finansieringsandelar, finansiella intäkter och kostnader

AVSKRIVNINGAR

Förtroendevalda

Förbundsfullmäktige

Förbundsfullmäktige utses för fyra år i taget. Mandatperioden 2024 – 2027 har förbundsfullmäktige nedanstående sammansättning.

Kommun	Ordinarie ledamot	Ersättare
Brändö	Margaret Lundberg	Marja Tuomola
Eckerö	Jan-Anders Öström, ordf.	Sven-Eric Carlsson
Finström	Carola Wikström-Nordberg	Bodil Rådland
Geta	Niklas Oriander	Camilla Sjöström
Hammarland	Tomas Blomberg	Egil Sundström
Jomala	Peggy Eriksson	Mona Karlsson
Kumlinge	Mia Hanström	Marika Blomqvist
Kökar	Harry Holmström	Christian Pleijel

Lemland	Roger Sundman	Patrik Eriksson
Lumparland	Yasmine Blom	Tatiana Roos
Sottunga	Rosita Stenros	Lena Andersson
Sund	Christina Nukala-Pengel	Johan Lindholm
Vårdö	Krister Johansson, viceordf.	Matilda Björklund

Förbundsstyrelsen

Förbundsfullmäktige valde den 6 maj 2024 följande förbundsstyrelse för perioden 2024–2025:

Styrelseledamöter	Personlig ersättare
Annette Holmberg-Jansson, ordförande	Wille Valve
Åsa Mattsson, viceordförande	Cecilia Berndtsson
Ann Kvarnström	Carina Aaltonen
Mikael Staffas	Sandra Listerby
Niklas Oriander	Ingvar Björling
Susanne Nordberg	Björn Rönnlöf
Patrik Eriksson	Thomas Snällström

Revisorer

Förbundsfullmäktige valde den 6 maj 2024 följande revisorer för räkenskapsåren 2024–2027:

Revisorer	Personlig ersättare
Robert Lindfors	Fredrik Lindqvist
Linda Kuitunen	Maarit Grönlund
Av BDO Audiator utsedd revisor	Utses av BDO Audiator

Driftsekonomi

Budgetens bindande nivåer

Förbundsfullmäktige godkände (§7/15.05.2017) att budgeten binds till nettobelopp enligt följande resultatenheter:

Driftsekonomi

C10: Allmän förvaltning som inkluderar förbundsfullmäktige, förbundsstyrelse, Hemgården, förvaltning, gemensamma administrationskostnader, personalkostnader och övrig förvaltning.

C21: Effektiviserat serviceboende

C22: Institutionsvård som inkluderar vårdavdelningar, vårdkansli, fysioterapi, enheten för träning och stimulans av kognitiva förmågor, dagverksamhet och lokalvård

C25: Kök

C28: Fastighet

Allmän förvaltning

Ansvarig: förbundsdirektör

	 Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	13 724	59 410	17 648	18 001	18 361
A3240 Understöd och bidrag	13 724	59 410	17 648	18 001	18 361
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-585 518	-708 699	-669 557	-682 948	-696 605
A4110 Personalkostnader	-428 295	-487 014	-470 863	-480 281	-489 887
A4120 Löner och arvoden	-359 759	-408 090	-396 676	-404 610	-412 702
A4130 Lönebikostnader	-68 536	-78 924	-74 187	-75 671	-77 185
A4170 Köp av tjänster	-138 005	-168 161	-150 352	-153 359	-156 425
A4200 Material, förnödenheter och varor	-19 217	-18 515	-17 279	-17 624	-17 975
A4270 Övriga verksamhetskostnader		-35 009	-31 063	-31 684	-32 318
Totalsumma	-571 794	-649 289	-651 909	-664 947	-678 244

Allmänna förvaltningen består av kostnadsställen: förbundsfullmäktige, förbundsstyrelsen, Förvaltning, övrig förvaltning, gemensam administrativ avdelning, personalkostnader samt fastigheten Hemgården.

Totalsumman för den allmänna förvaltningen fördelas till grundavgiften.

Förbundsstyrelsen och förbundsdirektörens disponibla medel budgeteras till 15 000 euro vardera.

De gemensamma administrativa kostnaderna bokförs på ett eget kostnadsställe (expert- och datatjänster, försäkringar, telefon, posthantering, kontorsmaterial och personalens rekreation och friskvård).

Ekonomikansli och förbundsdirektör bokförs på kostnadsstället "förvaltning". Under "Övrig förvaltning" uppkommer kostnader i samband med revision.

Ökade kostnader mellan 2023 och 2025 är bestående av ej tillsatta tjänster samt utnyttjade medel för kommunstyrelsens- och kommundirektörens dispositionsmedel. Ej heller utnyttjade medel för införande av ekonomi- och lönesystem finns i utfallet för 2023.

Målsättning:

Att månatligen följa upp ekonomiska, personal- och kvalitativa nyckeltal gällande verksamhet

Att personalens arbetsfördelning är jämlik och att fortlöpande verksamhet tryggas

Att styrdokument och andra policyn är uppdaterade

Mätetal

Månatlig uppföljning har förverkligats

Uppdaterade styrdokument

Effektiverat serviceboende

Ansvarig: Vårdkoordinator

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	128 060	110 289	118 620	120 992	123 412
A3170 Avgiftsintäkter	96 074	81 739	90 000	91 800	93 636
A3240 Understöd och bidrag	312				
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	31 675	28 550	28 620	29 192	29 776
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-575 289	-596 189	-611 159	-623 382	-635 850
A4110 Personalkostnader	-566 561	-588 311	-601 359	-613 386	-625 655
A4120 Löner och arvoden	-469 685	-487 421	-500 372	-510 379	-520 587
A4130 Lönebikostnader	-96 876	-100 890	-100 987	-103 007	-105 068
A4170 Köp av tjänster	-1 768	-600	-2 500	-2 550	-2 600
A4200 Material, förnödenheter och varor	-6 959	-7 278	-7 300	-7 446	-7 595
Totalsumma	-447 229	-485 900	-492 539	-502 390	-512 438

Interna poster (ingår ej i ovan)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-136 685	-117 395	-130 957
A4170 Köp av tjänster	-136 685	-117 395	-130 957
Totalsumma	-136 685	-117 395	-130 957

Liljans interna kostnader består av gemensamma kostnader för vårdkansli, kök och lokalvård.

Kostnadsökningar mellan åren består främst av avtalsmässiga lönejusteringar. Tillgången till vikarier var även begränsad under 2023.

ESB Liljan har 10 vårdplatser för klienter som behöver en högre vårdnivå än hemvård, men som medicinskt ännu inte är beroende av institutionsvård. Omvårdnadsbehovet hos vårdtagarna har dock ökat genom åren, och Liljans boende behöver mera hjälp och stöd i dagliga aktiviteterna än tidigare. Samarbete sker med Södra Ålands Hemsjukvård, som handhar sjukvård för Liljans del. Omvårdnadsarbetet leds av en ledande närvårdare som inrättades till budgetåret 2023 som i ett led att förnya ledningsstrukturen. Personaltätheten är dimensionerad för att man skall kunna säkerställa en trygg och god omvårdnad trots bland annat högre vårdtyngd, ökad fallrisk och en ökad andel vårdtagare med kognitiv svikt. Effektiverat serviceboende har interna kostnader från verksamhetsområdena kök, lokalvård samt vårdkansli. Jomala kommun står för alla ESB/Liljans kostnader efter att intäkterna från de boende dragits av. Intäkterna är beräknade utifrån de boendes inkomstnivå, som är svår att till fullo prognostisera. ESB Liljan fortsätter att erbjuda service och omsorg utgående från ett personcentrerat förhållningssätt med fokus på människans resurser, livshistoria och önskemål i en hemlik miljö. Vår tankemodell är en hälsofrämjande verksamhet där målsättningen är att erbjuda de äldre en möjlighet till en meningsfull tillvaro i en vardag som är hanterbar. Genom att uppmuntra till aktiviteter, psykiska som fysiska uppnås en guldkant i vardagen och känsla av betydelsefullhet. Genom att kunna vara delaktig i all dagliga sysslor som påminner om den hemlika miljön såsom hushållssysslor, bakning, laga lättare måltider, utflykter, promenader, samvaro på terrassen, ljusterapi samt individuella- och gruppträningar får de boende en meningsfull vardag.

Målsättning

Att stärka de äldres funktionsförmåga, initiativkraft och självständighet

Att vårdplanerna baserar sig på boendes livsberättelse och regelbunden RAI-bedömning

Att göra utflykter under året, där även anhöriga erbjuds möjligheten att vara delaktiga

Att personalen deltar regelbundet i fortbildning

Mätetal

Antal genomförda aktiviteter som utgått ifrån personliga intressen och livsberättelse

Vårdplaner uppgjorda enligt boendes livsberättelse och förverkligad RAI-bedömning

Personalens fortbildning enligt Oasens målsättningar

Institution

Ansvarig: Vårdkoordinator

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	806 488	633 861	667 886	681 243	694 869
A3170 Avgiftsintäkter	587 868	575 269	607 495	619 645	632 038
A3240 Understöd och bidrag	15 615	26 400	26 400	26 928	27 467
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	203 005	32 192	33 991	34 670	35 364
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 263 655	-4 359 642	-4 530 280	-4 620 887	-4 713 307
A4110 Personalkostnader	-3 816 131	-3 887 212	-4 065 946	-4 149 102	-4 232 092
A4120 Löner och arvoden	-3 171 672	-3 218 102	-3 380 445	-3 448 054	-3 517 022
A4130 Lönebikostnader	-644 459	-669 110	-685 501	-701 048	-715 070
A4170 Köp av tjänster	-138 290	-128 180	-133 900	-136 578	-139 306
A4200 Material, förnödenheter och varor	-225 967	-242 161	-229 345	-232 096	-236 736
A4270 Övriga verksamhetskostnader	-83 267	-102 089	-101 089	-103 111	-105 173
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER					
Totalsumma	-3 457 167	-3 725 781	-3 862 394	-3 939 644	-4 018 438

Interna poster (ingår ej i ovan)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	56 117	40 107	42 220
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	56 117	40 107	42 220
Totalsumma	56 117	40 107	42 220

De totala interna intäkterna för institution består av fördelade intäkter från Liljan för Vårdkansli samt för lokalvård.

Kostnadsökningarna består främst av kollektivavtalsmässiga justeringar. Utöver lönejusteringarna har en verksamhetsassistent tillkommit motsvarande 0,8 helårstjänst under våren 2024. Tjänsten planeras tillsättas för att underlätta avdelningarnas administrativa uppgifter. Samordna gränsöverskridande vårdarbete i samråd med avdelningsskötare och vårdkoordinator samt HR-ansvarig. Tillgången till vikarier var mycket begränsad under 2023, vilket innebär att kostnadsökningarna mellan 2023 och 2025 är höga.

Ansvarsområde

Institutionsvården består av följande kostnadsställen:

1. Vårdkansli, samtliga kostnader exklusive personalrelaterade kostnader
2. Gemensam vårdavdelning, vilket består av personalkostnader för sjukskötare och verksamhetsassistent
3. Korallen och Gläntan, allmängeriatrisk institutionsavdelning
4. Solsidan och Lugnet, institutionsavdelning vid kognitiva sjukdom
5. Enheten för träning och stimulans av kognitiva färdigheter
6. Fysioterapi
7. Lokalvård

Vårdkansliet

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	15 560	26 400	26 400	26 928	27 467
A3240 Understöd och bidrag	15 020	26 400	26 400	26 928	27 467
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	540				
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-325 365	-334 150	-328 550	-335 121	-341 823
A4110 Personalkostnader	1 099				
A4120 Löner och arvoden	981				
A4130 Lönebikostnader	119				
A4170 Köp av tjänster	-82 308	-82 400	-91 400	-93 228	-95 093
A4200 Material, förnödenheter och varor	-162 001	-156 750	-142 150	-144 993	-147 892
A4270 Övriga verksamhetskostnader	-82 156	-95 000	-95 000	-96 900	-98 838
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADE					
Totalsumma	-309 806	-307 750	-302 150	-308 193	-314 356

Interna poster (ingår ej i ovan)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	26 960	11 957	13 085
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	26 960	11 957	13 085
Totalsumma	26 960	11 957	13 085

Vårdkansliet har interna intäkter för gemensamma kostnader från Liljan.

Vikariehanteringen, schemalaggningsen och tidsrapporteringen utvecklas och planeras att integreras med lönesystemet.

Digitala avvikelshanteringssystemet HaiPro implementeras och blir mera transparent inom organisationen, där uppenbara farosituationer och riskfaktorer både inom vårdarbetet samt arbetsmiljön hanteras och åtgärdas snabbare. Regelbunden inskolning och användning av RAI (vårdtyngdsmätning) resultaten integreras i vården men även inom förvaltningen använder man sig av data från RAI för att planera verksamheten i bättre grad och möjliggöra gränsöverskridande arbete.

Personalens läkemedelslov är uppdaterade. Genom regelbunden skolning och uppföljning sker en förminskning i avvikelser gällande läkemedelshantering. Under år 2025 är fokus på fortbildning gällande vård av personer med minnessjukdom, personcentrerad vård och digitala kompetens för att säkerställa framtidens kompetensbehov inom Oasen. Kvalitetsteamerna som startat upp 2023 är viktiga forum för att ses över avdelningsgränserna och arbeta utifrån ett gemensamt Oasen med tydliga mål kring de teman som grupperna har för att säkra en kvalitativ och ekonomiskt hållbar vård.

Målsättning

Att arbeta för en jämlik, gränsöverskridande arbetsfördelning

Att satsa på personalens kompetensutveckling och kompetensprofiler genom en uppjord fortbildningsplan, uppföljning, tydliga arbetsbeskrivningar och regelbundna mångprofessionella möten

Att på alla enheter arbetar man för en minskad sjukfrånvaro och regelbunden uppföljning samt tidiga insatser för att stöda personalens välmående

Mätetal

Uppföljning av fortbildning

Regelbunden uppföljning av sjukfrånvaro

Minskat antal avvikelser gällande läkemedelshantering och fallolyckor

Gemensam vårdavdelning (sjukskötare)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÅKTER	2 040	2 000	2 000	2 040	2 081
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	2 040	2 000	2 000	2 040	2 081
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-579 065	-435 274	-512 978	-523 238	-533 703
A4110 Personalkostnader	-560 519	-433 722	-510 426	-520 635	-531 048
A4120 Löner och arvoden	-464 689	-358 688	-424 211	-432 696	-441 350
A4130 Lönebikostnader	-95 830	-75 034	-86 215	-87 939	-89 698
A4170 Köp av tjänster	-18 547	-1 500	-2 500	-2 550	-2 601
A4270 Övriga verksamhetskostnader		-52	-52	-53	-54
Totalsumma	-577 025	-433 274	-510 978	-521 198	-531 622

Under 2025 har en verksamhetsassistent tillkommit, vilket påverkar lönekostnaderna mellan budget 2024-2025. Under 2024 planerades en omorganisation, och i samband med detta och har kostnadsfördelningen mellan den Gemensamma vårdavdelningen och verksamheten justerats.

Planerade tjänsten som verksamhetsassistent möjliggör resursering för att organisera oförutsedd frånvaro samt andra administrativa assistentuppgifter i samråd med avdelningssköterna och sjuksköterna för att trygga en smidig verksamhet på Oasen.

Personalen på den gemensamma vårdavdelningen består av 4 sjukskötare som leder det dagliga omvårdnadsarbetet dygnet runt på institutionen i samarbete med avdelningssköterna. Sjukskötare finns tillhands alla dagar i veckan. Sjuksköterna har en viktig roll för kvalitetsutvecklingen inom omvårdnaden i och med att det är sjuksköterskans professionella ansvar. Ledarskap ingår även i sjuksköterskans position. Med ledarskap menas expertis inom omvårdnad, att handleda, utbilda och informera medarbetare, klienter och anhöriga. Ett starkt och nära ledarskap, samarbete över gränser och förmåga att hitta effektiva lösningar är viktigt för boendes och deras anhörigas upplevelse av trivsel och delaktighet.

Målsättning:

Att arbeta gränsöverskridande, leda, delta i och utveckla vårdarbetet på Oasens alla enheter

Att delta i kvalitetsutvecklingen samt arbeta för en jämn beläggning på avdelningarna för att motsvara ägarkommunernas behov av vårdplatser

Att trygga och utveckla boendes värdiga vård även i livets slutskede

Mätetal

En jämn och effektiv användning av vårdplatser

Regelbundet deltagande i kvalitetsutvecklingen

Minskad sjukfrånvaro

Korallen och Gläntan, allmäneriatrik institutionsavdelning

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÅKTER	220 146	218 310	227 770	232 325	236 972
A3170 Avgiftsintäkter	217 496	215 540	225 000	229 500	234 090
A3240 Understöd och bidrag	360				
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	2 290	2 770	2 770	2 825	2 882
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 272 752	-1 462 337	-1 512 614	-1 542 868	-1 573 722
A4110 Personalkostnader	-1 250 559	-1 434 817	-1 488 014	-1 517 776	-1 548 129
A4120 Löner och arvoden	-1 041 051	-1 188 183	-1 237 062	-1 261 804	-1 287 038
A4130 Lönebikostnader	-209 508	-246 634	-250 952	-255 972	-261 091
A4170 Köp av tjänster	-18 090	-17 600	-11 350	-11 577	-11 808
A4200 Material, förnödenheter och varor	-4 103	-9 920	-13 250	-13 515	-13 785
Totalsumma	-1 052 606	-1 244 027	-1 284 844	-1 310 543	-1 336 750

Korallen och Gläntan är en allmäneriatrik institutionsavdelning. Klienterna som vårdas här har varierande behov av vård och omsorg, allt från intervallvård till vård i livets slutskede. Vi erbjuder en god palliativ vård vid livets slutskede i en hemlik miljö, var även närstående erbjuds stöd och möjlighet att delta och vara närvarande.

Klienter som vårdas vid Gläntan har i regel ett relativt stort omvårdnadsbehov inklusive behov av olika hjälpmedel i den dagliga vården och större behov av medicinsk behandling.

På Korallen har flera klienter tidigare genomfört aktiviteter i det dagliga livet mer självständigt, men även där har omvårdnadsbehoven ökat över tid.

Ett rehabiliterande arbetssätt ska genomsyra all vård som bedrivs på avdelningen, och i likhet med demensavdelningarna är en personcentrerad vård utgångspunkten för all vård. Genom att ta del av klienternas livsberättelse och regelbunden RAI-bedömning utformas en vårdplan som bygger på att stärka personens egna resurser och förmågor utifrån individuella behov.

Den höga kostnadsförändringen mellan 2023-2025 är beroende av avtalsmässiga justeringar samt begränsad tillgång till både sjuk- och sommarvikarier. I jämförelse med 2023 har även 1,0 årsarbetare flyttats från "Gemensam vårdavdelning".

Målsättning

Att erbjuda en personcentrerad vård som utgår ifrån individens livsberättelse, personliga resurser och önskemål

Att klienterna till den mån det är möjligt är med och utformar sin vård, och anhöriga ses som en resurs hos dem som inte kan uttrycka sina egna önskemål

Att arbeta för ökad delaktighet, arbetsvälmående och gränsöverskridande arbete

Att regelbundet följa upp personalens sjukfrånvaro och genom tidig insats stärka personalens välmående

Mätetal

Minskad sjukfrånvaro

Personalen tagit del av fortbildning

Vårdplanerna bygger på personens livsberättelse och RAI bedömning

Solsidan och Lugnet, institution demens

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÅKTER	511 803	327 169	349 495	356 485	363 615
A3170 Avgiftsintäkter	332 490	325 082	346 495	353 425	360 494
A3240 Understöd och bidrag	-33				
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	179 346	2 087	3 000	3 060	3 121
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 664 251	-1 648 011	-1 690 726	-1 724 540	-1 759 037
A4110 Personalkostnader	-1 642 156	-1 618 651	-1 656 426	-1 689 554	-1 723 355
A4120 Löner och arvoden	-1 363 292	-1 338 930	-1 376 185	-1 403 708	-1 431 793
A4130 Lönebikostnader	-278 864	-279 721	-280 241	-285 846	-291 562
A4170 Köp av tjänster	-14 244	-16 680	-17 900	-18 258	-18 620
A4200 Material, förnödenheter och varor	-7 851	-12 680	-16 400	-16 728	-17 062
Totalsumma	-1 152 448	-1 320 842	-1 341 231	-1 368 055	-1 395 422

Verksamheten på Solsidan och Lugnet omfattar vårdplatser för personer med diagnostiserad kognitiv sjukdom. Den kognitiva sjukdomen har oftast fortskridit långt innan det är aktuellt med en institutionsplats inom demensvården. Många kunde dock med effektiverade insatser och specialiserade enheter på ESB-nivå klara sig på en lägre vårdnivå längre in i sjukdomen. Flertalet av de som vårdas på avdelningarna för kognitiv sjukdom kan ha beteendemässiga och psykiska symptom vid demens, så kallade BPSD-symptom, vilket kan visa sig som ångest, depression, oro, rastlöshet och aggressivitet. Genom att beakta boendes resurser och utforma individuella bemötandepplaner kan man förebygga BPSD symptom i ett tidigt skede. Öka boendes upplevelse av trivsel och livskvalitet. Den personcentrerade vården är ett partnerskap mellan klienten, dennes anhöriga och personalen på avdelningen. En liten enhet är att föredra och förebyggande vårdåtgärder för att minska förekomsten av dessa symptom och därmed öka livskvaliteten och upplevelse av trivsel i en god psykosocial miljö. Vårdplanerna görs upp på basen av boendes livsberättelse och regelbunden RAI-bedömning.

Den höga kostnadsförändringen mellan 2023-2025 är beroende av avtalsmässiga justeringar samt begränsad tillgång till både sjuk- och sommarvikarier.

Målsättning

Att genom en personcentrerad vård ge boende en trygg och hanterbar vardag med god livskvalitet och upplevelse av trivsel

Att regelbundet följa upp personalens sjukfrånvaro och genom tidig insats stärka personalens välmående

Att minska antal fallolyckor

Att delta i fortbildning gällande vård av personer med minnessjukdomar

Mätetal

Antalet vårdplaner som uppgörs utifrån livsberättelse och regelbunden RAI-bedömning

Minskad sjukfrånvaro

Minskat antal fallolyckor

Personalen tagit del av fortbildning

Enheten för träning och stimulans av kognitiva färdigheter och dagverksamhet

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	38 150	34 647	36 000	36 720	37 454
A3170 Avgiftsintäkter	37 882	34 647	36 000	36 720	37 454
A3240 Understöd och bidrag	268				
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-99 386	-117 893	-122 493	-124 943	-127 442
A4110 Personalkostnader	-99 226	-114 256	-118 016	-122 212	-124 657
A4120 Löner och arvoden	-83 393	-94 912	-98 465	-100 434	-102 442
A4130 Lönebidrag	-15 833	-19 344	-19 551	-21 778	-22 215
A4170 Köp av tjänster		-250	-300	-306	-312
A4200 Material, förnödenheter och varor	-132	-3 350	-4 140	-2 387	-2 434
A4270 Övriga verksamhetskostnader	-27	-37	-37	-38	-39
Totalsumma	-61 236	-83 246	-86 493	-88 223	-89 988

Sysselsättningsterapin

De flesta vårdtagarnas fysiska och kognitiva förmågor anpassas numera till mestadels enskild, personcentrerad omvårdnad. Få orkar delta i gruppaktiviteter. Specifikt för dem med en minnessjukdom är det viktigt med enskild samvaro i lugn miljö. Att se varje vårdtagares individuella önskemål, behov och resurser samt känna till deras livshistoria är det som utgör grunden för att aktiviteter och stimulans blir tillfredsställda. En dag med stimulans, aktivitet och utevistelse påverkar positivt på nattsömnen och aptiten samt motverkar oro. Detta kan i många fall leda till att lugnande medicin och sömntabletter kan minskas.

Målsättning

Att vårdtagarna får uppleva en meningsfull tillvaro genom stimulans för att upprätthålla, förbättra och återfå funktionsförmågor så långt det är möjligt.

Ett ha ett tätt samarbete med avdelningarna och öka delaktighet i förverkligande av vårdplanering.

Att utveckla uppföljningen av verksamheten

Mätetal

Uppföljningsplan för sysselsättningsverksamheten

Antal deltagare i olika aktiviteter

Dagverksamheten

Dagverksamheten är till för personer med minnessjukdom eller andra sjukdomar med påverkan på den kognitiva förmågan som ännu bor i sitt hem eller på ett serviceboende. Dagverksamheten innebär att en person som ännu bor i sitt hem eller på serviceboende besöker Oasen för några timmar av rehabilitering, stimulans och gemenskap. Frukost, lunch och eftermiddagskaffe ingår under dagen. Dagverksamheten pågår 4 dagar i veckan och grupperna anpassas enligt behov.

Antal klienter har under året legat på en ganska jämn siffra. Fler klienter har utökat sina dagar/vecka. Däremot har klienternas fysiska och kognitiva funktionsförmågor ändrat sedan starten för Dagverksamheten. Verksamhetens inriktning och kriterier behöver uppdateras. Numera finns både rullstolsburna och klienter med andra fysiska funktionsnedsättningar i grupperna samt klienter med långt framskriden kognitiv sjukdom. Genom intervjuer med dem och deras närstående görs en plan för aktiviteter och stimulans. En livsberättelse upprättas. Detta utgår en bra dag vid verksamheten och på sikt förlängs tiden för att kunna bo kvar i det egna hemmet. Detta påverkar även hemkommunens ekonomi i förlängningen. Dagsprogrammet med sociala kontakter, kognitiv stimulans, fysisk träning och gemensamma måltider gör att klienten klarar sin vardag trots sjukdom och kan förlänga sitt hemmaboende. De anhöriga orkar bättre genom stödet från verksamheten och har möjlighet till egen tid och återhämtning.

Målsättning

Att upprätthålla kognitiva och fysiska funktionsförmågor samt även stärka den egna självkänslan.

Att upprätthålla deltagarnas sociala kontakt med andra i gruppen.

Att uppmärksamma de anhörigas situation och behov.

Att uppdatera verksamhetens inriktning och kriterier.

Mätetal

Antal deltagare i dagverksamheten

Uppdaterade kriterier för verksamheten

Fysioterapi

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	80				
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	80				
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-143 762	-173 370	-167 715	-171 070	-174 492
A4110 Personalkostnader	-108 901	-117 514	-120 915	-123 334	-125 801
A4120 Löner och arvoden	-89 271	-97 623	-100 891	-102 909	-104 967
A4130 Lönebikostnader	-19 630	-19 891	-20 024	-20 425	-20 834
A4170 Köp av tjänster	-4 802	-9 000	-9 000	-9 180	-9 364
A4200 Material, förnödenheter och varor	-28 976	-40 356	-31 800	-32 436	-33 085
A4270 Övriga verksamhetskostnader	-1 084	-6 500	-6 000	-6 120	-6 242
Totalsumma	-143 682	-173 370	-167 715	-171 070	-174 492

Fysioterapin upprätthåller en evidensbaserad rehabilitering för klienterna med syfte att stärka och bibehålla de fysiska funktioner som behövs i vardagen. Samtidigt erbjuds intensiv rehabilitering för de klienter som kommer till Oasen för en kortare period, till exempel efter en sjukhusvistelse. Vid behov utför fysioterapin även hembesök för att utreda eventuellt behov av hjälpmedel och andra anpassningar innan hemgång. Förutom individuell träning håller fysioterapin gruppträningar på avdelningarna. Fysioterapin ansvarar för att prova ut och införskaffa alla hjälpmedel som behövs till klienterna och på avdelningarna. En av fysioterapeuterna är involverad i dagverksamheten genom att hålla såväl gruppträning som individuellt anpassad träning för deltagarna.

Vårdtyngden på Oasen tenderar öka i och med multisjuka patienter. Rätt hjälpmedel och ergonomiskt rätt utförande är av yttersta vikt för att få förflyttningarna att fungera tryggt och säkert. Även om förflyttningar ska fungera på ett visst sätt i teorin så gör de individuella förutsättningarna att det i praktiken behövs anpassningar gällande teknik och hjälpmedel för att få allt att fungera på ett ergonomisk och patientsäkert sätt. Fysioterapeuterna är involverade i förflyttningar i dagsläget vid behov och detta arbete tenderar öka. Under året ordnas minst ett tillfälle för personal inklusive inhoppare och sommarpersonal där såväl teori som praktik går igenom gällande ergonomi och förflyttningsteknik.

Målsättning

Att förbättra kunskapen hos fysioterapeuterna gällande hjälpmedel och förflyttningar vid svåra förflyttningar

Att utbilda vårdpersonalen att säkerställa trygga förflyttningar och bibehållen personalhälsa

Att delta regelbundet i vårdsituationer med svåra förflyttningar

Att information och instruktioner sätts in på intranätet gällande förflyttningar av tunga brukare

Mätetal

Regelbunden uppföljning av antal deltagare som får fysioterapi

Antal ordnade fortbildningar för personalen

Information och instruktioner finns på intranätet

Lokalvård

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	18 709	25 335	26 221	26 745	27 280
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	18 709	25 335	26 221	26 745	27 280
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-179 073	-188 607	-195 204	-199 107	-203 088
A4110 Personalkostnader	-155 869	-168 252	-172 149	-175 591	-179 102
A4120 Löner och arvoden	-130 957	-139 766	-143 631	-146 503	-149 432
A4130 Lönebikostnader	-24 912	-28 486	-28 518	-29 088	-29 670
A4170 Köp av tjänster	-300	-750	-1 450	-1 479	-1 508
A4200 Material, förnödenheter och varor	-22 904	-19 105	-21 605	-22 037	-22 478
A4270 Övriga verksamhetskostnader		-500			
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADE					
Totalsumma	-160 364	-163 272	-168 983	-172 362	-175 808

Interna poster (ingår ej i ovan)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	29 157	28 150	29 135
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	29 157	28 150	29 135
Totalsumma	29 157	28 150	29 135

Lokalvården har interna intäkter från Liljan.

Lokalvården erhåller även intäkter för städning av Lagunen, vilka är beräknade till 26 221 euro. Summan faktureras KST och slutregleras enligt verkliga kostnader i samband med bokslutet.

Lokalvården är en mycket viktig del av ett trivsamt och klientsäkert Oasen, där en effektiv och säker lokalvård förhindrar att infektioner sprids och boendemiljön hålls ren och fin. Samarbetet mellan vårdavdelningarna och lokalvård förbättras ytterligare för att säkerställa att rutiner och kommunikation fungerar. Lokalvårdarna deltar regelbundet på avdelningarnas gemensamma veckomöten. Lokalvårdarna deltar i avdelningarnas planeringsdagar så att hela teamet på avdelningen har gemensamma mål och rutiner för de boendes bästa. Fortbildningar inom lokalvården sker i samarbete med ÅHS. Valfungerande städrutiner är viktigt för vårdkvaliteten. Kunskaper om städning, punktrensning och val av rengöringsmedel och städutrustning är nödvändigt för att hålla en hög kvalitet. Viktigt är också att lokalvårdare kan arbeta ergonomiskt och säkert samt att vi övergår till mer miljövänliga städ- och rengöringsprodukter. Rummet ska vara rent och fräscht när en ny boende flyttar in och ett gott samarbete mellan vårdpersonal och lokalvård är en förutsättning för att

säkerställa det. Vårdkoordinatören håller regelbundna möten med lokalvårdarna. Lokalvård är en grundläggande del av en god vårdhygien.

Målsättning

Att kontinuerligt följa uppstädning

Att uppdatera arbetsbeskrivningar

Att uppdatera städrutiner och städinstruktioner

Att göra upp en plan för egenkontroll för att följa upp städningen

Att övergå till mer miljövänliga städ- och rengöringsprodukter

Mätetal

Dokumenterad grundläggande städ- och hygienutbildning enligt fortbildningsplan

Uppdaterad information om städrutiner och -instruktioner

Egenkontroll av städskvalitet (checklistor för kontroll och följsamhet av rutiner och riktlinjer för att förebygga smitta, smittspridning och ohälsa)

Förverkliga fortbildning i samarbete med ÅHS

I bruktagande av mer miljövänliga städ- och rengöringsprodukter

Kök

Ansvarig: Kökschef

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	81 798	96 259	103 648	105 721	107 835
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	81 798	96 259	103 648	105 721	107 835
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-524 922	-544 530	-576 654	-588 185	-599 948
A4110 Personalkostnader	-282 304	-278 580	-310 304	-316 508	-322 838
A4120 Löner och arvoden	-234 830	-230 943	-258 380	-263 546	-268 817
A4130 Lönebikostnader	-47 474	-47 637	-51 924	-52 962	-54 021
A4170 Köp av tjänster	-1 494	-4 700	-4 000	-4 080	-4 161
A4200 Material, förnödenheter och varor	-237 237	-258 050	-258 350	-263 517	-268 787
A4270 Övriga verksamhetskostnader	-3 887	-3 200	-4 000	-4 080	-4 162
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADE					
Totalsumma	-443 124	-448 271	-473 006	-482 464	-492 113

Interna poster (ingår ej i ovan)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	80 568	77 288	88 737
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	80 568	77 288	88 737
Totalsumma	80 568	77 288	88 737

Köket har interna intäkter från ESB/Liljan.

Köket erhåller intäkter från KST-klienter boende på Lagunen om ca. 73 397 euro för 2024 (fastighetens och lokalvårdens intäkter inkommer på respektive kostnadsställe). Se utförligare beskrivning av hyresintäkterna under Fastighetens avsnitt.

Måltiderna inom äldreomsorg har en stor betydelse för äldres livskvalitet. Måltiderna utgör en viktig grund för både friska och sjuka äldre personer. De gemensamma måltiderna bidrar även till gemenskap och socialt umgänge som bidrar till upplevelse av trivsel i den äldres vardag.

Kökets personal är budgeterad med 5,57 tjänster fördelat på 4,72 kockar och en (1) kökschef, dock tjänstgör kökschefen 85 procent under 2025. Förutom avtalsmässiga lönejusteringarna har variekostnaderna utökats i jämförelse med budget 2024. För att bemanna köket under sommarperioder och andra ledigheter måste en viss vikarietäckning ordnas. Kökets livsmedelsbudget är budgeterat med samma summa som 2024. Kostnaderna förväntas att öka med 2-3 procent, dock har antalet portioner minskat något utifrån budget 2024.

Köket kommer inom en 5-årsperiod att behöva totalrenoveras. En kostnadskalkyl för renoveringen skall göras 2025. Maskinparken börjar bli ålderstigen, golvet i köket har sprickor och slitningar, torrförråden bör byggas om, ytmaterial byts från trä till metall samt kylrum och aggregat bör förnyas. Vid en kommande renovering behöver arbetsergonomin för personalen ses över.

Köket har verksamhet alla dagar i veckan mellan klockan 7.00-18.30. Köket levererar en stadig frukost och en energi- och näringstät lunch, hembakat kaffebröd, matig middag samt näringsdrycker och proteinrika mellanmål. Det finns alltid tillgång till bröd, pålägg, fil, yoghurt och frukt för att undvika mer än 11 timmars nattfasta.

Huset har 8 serveringsställen (6 avdelningar, dagverksamhet och matsal), och personalen ansvarar för att få alla dieter, allergier och konsistensanpassad kost till rätt avdelning.

Målsättning

Att göra upp en kostnadskalkyl för renoveringen av kökets utrymmen

Att upprätthålla kontinuerlig dialog med vårdpersonal gällande dieter och konsistens, vårdtraditioner och högtider

Att boende får önska mat vid födelsedagar

Att utveckla regelbunden uppföljning av antal portioner samt matsvinn

Mätetal

Finns en uppföljningsplan över regelbunden uppföljning på månads- och årsnivå

Kostnadskalkyl för renovering av kökets utrymmen

Regelbunden dialog med vårdenheter har förverkligats och boendes födelsedagar är beaktade

Översikt över råvarornas andel av de olika måltiderna, riktgivande pris i medeltal per dygn (drycker, sallad, bröd och tillbehör är inte inräknade i nedanstående priser):

Mål	Pris, euro
Frukost	2,46
Lunch	2,63
Mellanmål (2 i dygnet)	1,03
Kaffe och kaka	0,93
Middag	2,56
Kvällsmål	1,03

Fastighet

Ansvarig: Förbundsdirektör

	Bokslut 2023	Budget 2024	Styrelsens Budget 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	78 554	117 097	116 038	118 359	120 726
A3250 Övriga verksamhetsintäkter	78 554	117 097	116 038	118 359	120 726
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-294 348	-303 724	-332 069	-338 711	-345 486
A4170 Köp av tjänster	-124 390	-126 706	-158 789	-161 965	-165 204
A4200 Material, förnödenheter och varor	-169 208	-175 518	-168 500	-171 870	-175 308
A4270 Övriga verksamhetskostnader	-749	-1 500	-4 780	-4 876	-4 974
Totalsumma	-215 793	-186 627	-216 031	-220 352	-224 760

Totalsumman för fastighetsskötsel fördelas till grundavgiften. Fastighetsskötseln sköts som en köptjänst och konteras som experttjänst. Vi strävar efter en förbättrad kommunikation till enheterna och personalen gällande pågående projekt. Utrymmena på Oasen hålls i ordning och inget extra förvaras med tanke på eventuell brandbelastning.

Elpriset har stabiliserat sig under 2024 och beräknas återgå till normala nivåer under 2025.

Fastigheten har intäkter från KST för hyran av Lagunen om ca 116 000 euro för 2025. Fastigheten är gammal och behovet av renoveringar förväntas öka framledes. Försäkringskostnaden har flyttats från den allmänna förvaltningen, vilket påverkar 2025 med cirka 6 000 euro. Då fastigheten är gammal har beredningen även ökat kostnaden för byggande och underhåll.

Intäkterna från KST:s hyra av Lagunen konteras under fastighet, kök och lokalvård. Inkomsterna för fastigheten minskar således grundavgiften med cirka 116 000 euro. Hyran beräknas utifrån förvaltning, fastighet, avskrivningar samt finansiering. Eftersom KST har egen personal är alla vårdrelaterade utgifter undantagna, även till den del ekonomiförvaltningen kan anses utföra vårdrelaterade arbetsuppgifter. På samma sätt som medlemskommunernas grund- och vårdavgifter regleras i bokslutet, kommer även KST:s hyra att justeras enligt utfallet för föregående år. Uträkningsgrunden för intäkterna gällande fastigheten är den, att KST betalar 9/67 av kostnaderna för fastigheten, förvaltningen, avskrivningarna och finansieringen samt delar av förvaltningens kostnader enligt nedanstående:

Beräkningsgrund för hyresinkomst	
Fastighet	44 606
Förvaltning	25 478
Avskrivningar	38 358
Finansiering	7 597
Totalt	116 038

Intäkter från kök och lokalvård inkommer under respektive kostnadsställe och ingår inte i ovan.

Målsättning

Att ha en regelbunden uppföljning av uppdaterad fastighetsunderhållsplan och nyckeltal som berör underhåll av fastigheten

Att uppgöra en projektplan över årets reparationer som baserar sig på fastighetsunderhållsplanen

Att hålla månatliga uppföljningsmöten

Att följa upp förbrukad energi regelbundet

Mål

Uppdaterad fastighetsunderhållsplan

Månatlig dokumenterad uppföljning

Uppföljning av förverkligade investeringar samt planerad tidsplan

Uppföljning av förbrukad energi

Investeringar

Fastighetsunderhållsplaner togs fram av byggnads- och VVS-expertis under år 2015 och gäller 2015–2025. En ny fastighetsunderhållsplan (renoveringsplan) tas fram under hösten 2024 gällande åren 2026–2036. Planerade investeringar för budget- och planeringsperioden kommer med all sannolikhet att justeras utifrån vad som framkommer i en ny fastighetsunderhållsplan.

Investeringarna finansieras genom egna medel och lån. Egna medel erhålls genom att kommunalförbundet debiterar avskrivningskostnader av medlemskommunerna. Investeringarna för 2025 följer inte behandlad ekonomiplan i budgeten 2024.

Summorna i tabellen nedan baserar sig på kostnadskalkyler från Oasens samarbetspartner inom fastighet eller uppskattade prisuppgifter.

Posten *IT* om 35 000 euro består av både infrastrukturella satsningar och uppgradering av hård- och mjukvara inkluderande utvecklingsstöd (ekonomiprogram). Det finns även plan att införa nytt ärendehanteringssystem.

Momentet Brådskanie renoveringar (53 000 euro) bör finnas med då ett gammalt hus kräver åtgärder som skall vidtas genast och som man inte rimligtvis kan förutse. Konkreta exempel på dessa åtgärder är sanering av mögel/fuktproblem, vattenläckage, betongkonstruktioner som behöver repareras och elinstallationer som akut behöver förnyas. Den budgeterade posten är högre än tidigare år, då det saknas projektering och kostnadsberäkning för bland annat investeringen ”personalutrymmen och projektering”.

Genomgång och åtgärder av dränering av rör under mark planeras under 2025. Kostnaden beräknas uppgå till 10 000 euro.

Vid brandsyn av fastigheten framkom att sektioneringar behöver göras under budget- och planperioden. Under 2025 planeras ett anslag om 30 000 för ändamålet.

Oasens fastighet saknar reservkraft vid eventuella nödfall. Kostnaden för anordningen är osäker, men medel om 80 000 är reserverade under 2025.

Personalutrymmen (50 000 euro) kommer att uppdateras till en bättre standard i ett led att göra personalutrymmen mera ändamålsenliga och moderna. En projektering är inte gjord vid beredningstillfället, utan planeras att göras i slutet av 2024.

Genom trädgårdsprojektet (40 000 euro) skall Oasen leva upp till sitt namn och göra nuvarande parkering framför huset till en vistelsevänlig grön oas samt utveckla skogspartiet nordväst om fastigheten med t ex gångstigar.

Under flertalet år har renovering av badrum, pentry med mera för respektive flygel genomförts. Projektet beräknas att fortsätta under 2025 och planperioden. Under 2025 beräknas investeringen uppgå till 230 000 euro.

Investeringar	Budget 2025
IT uppgraderingar	35 000
Renovering av badrum m m södra flygeln Lugnet och Gläntan	230 000
Anordnande av reservkraft	80 000
Personalutrymmen inklusive projektering	50 000
Dränering av rör och åtgärder under mark	10 000
Brandsektioneringar	30 000
Åtgärder för att förbättra vistelseområdet utomhus	40 000
Brådskande renoveringar, projekteringskostnader och oförutsedda kostnader	53 000
Totalt	528 000

Investeringar	Ekonomiplan 2026
IT uppgraderingar	10 000
Fasadrenovering	150 000
Stambyte flygel C	80 000
Renovering av värmesystem och ventilation	200 000
Renovering av badrum västra Flygeln Lugnet och Gläntan	280 000
Brandsektioneringar	15 000
Brådskande renoveringar, projekteringskostnader och oförutsedda kostnader	28 000
Totalt	763 000

Investeringar	Ekonomiplan 2027
IT uppgraderingar	10 000
Yttertakrenovering Liljan/Solsidan	250 000
Fortsatta invändiga renoveringar badrum m m.	280 000
Rör och ledningar under mark	40 000
Brådskande renoveringar, projekteringskostnader och oförutsedda kostnader	28 000
Totalt	608 000

Finansiering

Resultaträkning

(externa poster)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring % Budget 2024- Budget 2025	Förändring % Bokslut 2023- Budget 2024
Verksamhetsintäkter					
Försäljningsintäkter	5 157 011	5 529 482	5 752 431	4,03%	11,55%
Kommunandel, avskrivningar	222 855	273 339	291 899	6,79%	30,98%
Avgiftsintäkter	683 942	657 008	697 495	6,16%	1,98%
Understöd och bidrag	29 650	85 810	44 048	-48,67%	48,56%
Övriga verksamhetsintäkter	395 032	274 098	282 297	2,99%	-28,54%
Totalt	6 488 491	6 819 737	7 068 170	3,64%	8,93%
Verksamhetskostnader					
Personalkostnader	-5 093 291	-5 241 117	-5 448 472	3,96%	6,97%
Köp av tjänster	-403 947	-428 347	-449 541	4,95%	11,29%
Material, förnödenheter och varor	-658 589	-701 522	-680 774	-2,96%	3,37%
Övriga verksamhetskostnader	-87 904	-141 798	-140 932	-0,61%	60,33%
Totalt	-6 243 731	-6 512 784	-6 719 719	3,18%	7,62%
Verksamhetsbidrag	244 760	306 953	348 451		
Finansiella intäkter och kostnader					
Ränteintäkter	121				
Övriga finansiella intäkter	94				
Räntekostnader	-20 999	-33 614	-56 552	68,24%	169,31%
Övriga finansiella kostnader	-1 120				
Totalt	-21 904	-33 614	-56 552	68,24%	158,18%
Årsbidrag	222 855	273 339	291 899		
Avskrivningar och nedskrivningar					
Avskrivningar enligt plan	-222 855	-273 339	-291 899	6,79%	30,98%
Räkenskapsperiodens resultat	0	0	0		

Finansieringsanalys

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Den egentliga verksamhetens och investeringarnas kassflöde			
Årsbidrag	222 855	273 339	291 899
Extraordinära poster			
Korrektivposter till internt tillförda medel			
	222 855	273 339	291 899
Investeringarnas kassflöde			
Investeringsutgifter	-470 392	-509 000	-528 000
Finansieringsandelar för invest.			
	-470 392	-509 000	-528 000
Verksamhetens och investeringarnas kassflöde	-247 537	-235 661	-236 101
Finansieringens kassflöde			
Förändringar i länestocken			
Ökning av långfristiga lån	207 374	283 500	475 200
Minskning av långfristiga lån		-78 487	-120 995
Förändring av kortfristiga lån	25 578	31 500	52 800
Förändringar i eget kapital	-98 043		
Övriga förändringar i likviditeten			
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital			
Förändring av omsättningstillgångar			
Förändring av fordringar	194 953		
Förändring av räntefria skulder	42 787		
Finansieringens kassflöde	372 648	236 513	407 005
Förändring av likvida medel	125 111	852	170 904
Förändring av likvida medel			
Likvida medel 31.12	527 989	304 126	475 029
Likvida medel 1.1	402 878	303 714	304 126

I förslaget ovan föreslås att Oasen upptar lån om 528 000 euro, vilket motsvarar hela investeringsbeloppet. Oasen debiterar årligen för avskrivningar, vilket tillsammans med lån finansierar investeringarna. Avskrivningarna har ofta varit lägre än budgeterat, vilket påverkat likviditeten negativt. Planeringen har således varit att större andel av investeringarna borde finansierats av avskrivningarna, än vad utfallet visat. Detta uppkommer då investeringarna slutförs sent under budgetåret och avskrivningsperioden startar vid ibruktagningsmånaden.

Avgifter

För en plats på Oasen betalar medlemskommunerna för grundavgift, driftsavgift och avskrivningar. Icke-medlemskommuner betalar grundavgift samt driftsavgift, vilken är förhöjd med 25%.

Grundavgift

Grundavgiften betalas av den som nyttjar platsen. Om platsen är outnyttjad debiteras ägarkommunen. Grundavgiften är densamma för både medlemskommuner och icke medlemskommuner.

Driftsavgift

Driftsavgiften betalas enligt nyttjade vårddyg. Icke-medlemskommun betalar driftsavgiften förhöjd med 25%. Driftavgiften faktureras i förskott och kan regleras under året eller senast vid slutregleringen. Förbundsstyrelsen omprövar förhöjningsprocentens nivå om särskilda skäl föreligger under verksamhetsåret.

Avskrivning

Avskrivningar betalas enligt ägarandelar. Ett förskott debiteras för avskrivningarna under året.

Grundavgift

Grundavgiften beräknas 2025 vara 43,67 per dag (2024 41,07 per dag) och den uppbärs även om platsandelen inte används, såvida andelen inte nyttjas av annan kommun. Antalet tillgängliga boenderum är 58, som använts som multipel för att räkna ut månadskostnaden.

Grundavgiften debiteras i förskott.

Följande kostnadsställen ingår i grundavgiften:

1. Allmän förvaltning (personalkostnader för förbundsdirektör, ekonomipersonal, kökschef, HR-ansvarig och vårdkoordinator)
2. Fastighetskostnader (uppvärmning, el, material, köp av tjänster etc.)
3. Finansiella kostnader

Grundavgiften slut regleras vid årsskiftet. För oanvända platser betalar en ägarkommun som inte använt sina alla platsandelar för grundavgiften i förhållande till det totala antalet outnyttjade dygn.

Driftsavgift

Driftsavgiften är olika beroende på vårdform. Avgiften är uppdelad i effektiverat serviceboende, institutionsplats och demensplats.

Debiteringen av driftsavgiften sker under verksamhetsåret utgående från budgeten och nyttjandegraden den första i månaden. Slutregleringen sker efter räkenskapsårets slut. Det betyder att återbetalningar eller tilläggsdebiteringar förekommer. Driftsavgiften debiteras i förskott.

I tabellerna anges de beräknade vårddygnspriser som kommunerna debiteras för enskilda boende som vårdas på Oasen boende- och vårdcenter.

Vårddygnskostnaden varierar beroende på vårdtagarens betalningsförmåga.

Fördelning av gemensamma kostnader mellan olika vårdformer

Gemensamma kostnader fördelas enligt beräknade vårddyg eller platsantal. Under 2024 fördelades gemensamma kostnaderna enligt platsantal mellan de olika vårdformerna. Antalet vårddyg är en

bättre fördelningsgrund i de fall förbrukningen varan/tjänsten avgörs av brukarens närvaro. Förändringen är inte väsentlig men bedöms mer rättvis än tidigare metod för fördelning. Ett följande steg i utvecklingen bör vara att likställa institutions- och demensplats för att underlätta styrning av verksamheten i önskad riktning.

Följande kostnadsställen fördelas enligt **beräknade vårddygn** mellan **Institutions- och demensplatser**:

- Syssetsättning och dagverksamhet
- Fysioterapi
- Gemensam avdelning

Följande kostnadsställe fördelas enligt **beräknade vårddygn** mellan **demens, institution och ESB**:

- Kök

Följande kostnadsställe fördelas enligt platsantal mellan demens, institution och ESB:

- Lokalvård

Kostnadsstället vårdkansli fördelas beroende på typ av kostnad (kontonivå) mellan **demens, institution** och **ESB**, enligt **beräknade vårddygn**.

- Köptjänster, mediciner, vårdförnödenheter, inventarier och beklädnad fördelas mellan **Institutions-** och **demensplatser**. Summan för fördelning uppgår till 232 400 euro.
- Övriga kostnader om 69 750 om euro under kostnadsställe "vårdkansli" fördelas till mellan **Institution-** och **demensplatser** samt **ESB**.

Jämförelse av vårddygn

Vårddygn	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Instution	6 327	6 476	6 720	6 700
Demens	8 502	8 241	8 245	8 240
Totala vårddygn för vårdplatser	14 829	14 717	14 965	14 940
ESB	3 583	3 489	3 467	3 450
Totalt	18 412	18 206	18 432	18 390

Jämförelse av vårddygnavgifter (netto)

Enhetspriser	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Instution	263,44	269,50	284,05	298,06
Demens	233,57	244,91	254,43	264,86
Medelpris för en vårdplats	246,31	255,73	267,73	279,75
ESB	157,93	167,36	174,01	180,72
Grundavgift	32,06	36,36	41,07	43,67

En förhöjd dygnavgift för icke medlemskommun har beräknats till ett belopp om cirka 25 000 euro för demensvård. Den förhöjda avgiften minskar kostnaden för övriga "demensplatser".

Beläggning i procent per vårdform

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
INSTITUTION	78,8%	84,4%	80,0%	87,4%
DEMENS	97,1%	90,3%	90,4%	90,3%
ESB	98,2%	95,6%	95,0%	94,5%
totalt	90,4%	89,0%	87,3%	90,0%

Beläggningen beräknas utifrån tillgängliga platser, d v s endast rum som är möjliga att brukas medtas. Om man bortser från uthyrda Lagunen till KST finns 48 vårdplatser och 10 platser för effektiviserat serviceboende. Med anledning av planerad badrumsreivering minskas institution med två tillgängliga platser under 2025. Under 2024 beräknades beläggningsgraden utifrån att samtliga platser för institution var tillgängliga. Målsättningen är en jämn beläggning på avdelningarna genom regelbunden uppföljning och tätt samarbete med ägarkommunerna. Oasen strävar till ett värdigt liv från det man flyttar in till livets slutskede med möjlighet att få bo i det rum man har som sitt egna hem. En satsning på gränsöverskridande samarbete mellan avdelningarna möjliggör en värdig äldreomsorg ända in i livets slutskede på Oasens boende- och vårdcenter.

Kommunandelar

Vård- och avgiftsform	Kommunandelar
Instution	1 996 974
Demens	2 207 469
ESB	623 496
Grundavgift	924 492
Avskrivnin	291 899
Totalt	6 044 330

Avskrivningar

Avskrivningsutgifter budgeteras till totalt 291 229 euro för budgetåret 2025 (273 339 euro år 2024). Avskrivningsutgiften faktureras medlemskommuner i förhållande till ägarandel. En slutreglering görs i bokslutet. Avskrivningarna är en konsekvens av tidigare genomförda investeringar och årets beslutade budget.

Kommun	Ägarandelar	Avskrivningar 2025
Brändö	1	4 785,23
Eckerö	4	19 140,92
Finström	12	57 422,75
Geta	2	9 570,46
Hammarland	2	9 570,46
Jomala	25	119 630,74
Kumlinge	2	9 570,46
Kökar	1	4 785,23
Lemland	5	23 926,15
Lumparland	2	9 570,46
Sottunga	2	9 570,46
Sund	2	9 570,46
Vårdö	1	4 785,23
Summa	61	291 899,00

Personal

Ansvarig: HR-ansvarig

Medarbetarna är den viktigaste resursen i arbetet med att nå målsättningarna i Oasens kärnverksamhet. Vi vill värna om medarbetarna genom hela anställningskedjan där vi vill att våra anställda ska känna sig trygga och värdefulla samt att alla ska behandlas lika i enlighet med verksamhetens värdegrund samt likabehandling och jämställdhetspolicy.

Välstånd medarbetare är en viktig resurs som Oasen har för att trygga en kvalitativ vård och omsorg för de som behöver våra tjänster. Under kommande år uppdateras alla personalpolitiska styrdokument.

Medarbetare anställs inom ramen för godkänd budget. I ett tidsbundet arbetsavtal skall det alltid framgå orsaken till anställning för viss tid. Den som fattar beslut i personalärenden är ansvarig för beslutets ekonomiska konsekvenser. Alla som har en ansvarsposition har även fortbildning inom ledarskap och ekonomiuppföljning. Tillfällig arbetstagare kan anställas endast under förutsättning att budgetramen hålls samt att anställningen inte sträcker sig över budgetåret.

Fokusområden under 2025 kopplar samman med tidigare år där trivsel och värdegrund står i centrum. Konkret kommer vi att arbeta med dessa fokusområden genom att upprätta- och uppdatera policyn, handlingsplaner och processbeskrivningar samt säkerställa att dessa finns tillgängliga och tillgängliga för medarbetarna på korrekta kanaler. Värdegrundsarbetet kommer att verkställas genom att policy uppdateras tillsammans med personalens representanter och Oasens värdegrund ska sedan implementeras bland medarbetarna så att den blir en del av det dagliga arbetet.

I budgeten för år 2025 budgeteras 14 800 euro för personalens friskvård samt 5 900 euro för rekreation. 18 000 euro budgeteras för utbildningar och kurser för Oasens personal.

Vi arbetar dagligen till att vara en attraktiv arbetsplats med behörig personal för att erbjuda kvalitativa och ekonomiskt hållbara vård- och omsorgstjänster i en hemtrevlig och aktiverande trivsamt miljö.

Målsättning

Att möjliggöra fortbildning för personalen enligt fortbildningsplan

Att arbetstidsplaneringen upplevs rättvis och arbetsinsatsen är jämlik genom att utveckla ett gränsöverskridande samarbete

Att månatligen följa upp sjukfrånvaro och ge en tidig insats på förebyggande åtgärder i tätt samarbete med företagshälsovården

Att Kuntarekry tas i bruk och de uppdaterade arbetsbeskrivningarna är i användning för att underlätta rekrytering

Mätetal

Regelbunden fortbildning enligt fortbildningsplan

Minskad sjukfrånvaro

Uppföljning av nyckeltal gällande personalpolitiska programmet

Kuntarekry är taget i bruk

Årsverken

	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Förbundskansliet					
Förbundsdirektör	1,05	1,00	1,00	1,00	1,00
Ekonom	0,36	0,39	1,00	0,60	0,60
Löne- och ekonomadministratör	1,71	0,80	1,00	0,80	1,00
Projektledare, demenscenter	-	0,25	-	1,00	0,25
Vårdverksamhet					
HR-ansvarig/Överskötare från 2023	1,33	1,31	1,00	1,00	1,00
Vårdkoordinator	-	-	0,80	1,00	1,00
Sjukskötare	7,24	7,55	6,00	5,00	5,00
Närvårdare pool	0,80	0,31	1,00		
Fysioterapeut	1,98	2,30	2,00	2,00	2,00
Verksamhetsassistent	-	-	-	-	0,80
Led. Sysselsättningsterapeut	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sysselsättningsterapeut	1,10	1,04	1,00	1,00	1,00
Avdelning Liljan					
Avdelningssköt./led. närvårdare	0,91	1,30	1,00	1,00	1,00
Närvårdare	9,05	7,13	7,00	7,00	7,00
Avdelning Solsidan & Lugnet					
Avdelningsskötare/omsorgsledare	2,00	1,48	2,00	2,00	2,00
Närvårdare	25,46	21,31	20,68	20,68	20,68
Assistenter (KST finansiering)	-	2,57	-	-	
Avdelning Korallen & Gläntan					
Avdelningsskötare/omsorgsledare	0,78	0,25	1,00	2,00	1,00
Närvårdare	18,85	18,96	18,27	18,27	19,27
Kök					
Kökschef	1,00	1,00	1,00	0,85	0,85
Kock	5,83	5,23	4,46	4,46	4,71
Fastighet					
Lokalvårdare	4,12	4,12	3,80	3,80	3,80
Summa	84,57	79,30	75,01	74,46	74,96

Nedan en jämförelse av årsverken i budget 2022–2025 samt bokslut 2021–2023:

Budget		2022	2023	2024	2025
		73,35	75,01	74,46	74,96
Bokslut		2021	2022	2023	
		85,43	84,57	79,30	

Diskrepansen mellan budget och bokslutets siffror beror på att man i budgeten räknar med antalet heltidstjänster på ett konto och personalens korttidssjukfrånvaro på ett annat. I bokslutet är all personal på ett och samma konto medräknat (räknat som de facto heltidstjänster, inkluderande vikarier och inhoppare för personal i korttidsfrånvaro), vilket gör att siffran är högre i bokslut än i budget.

Personal per vårdenhet

Solsidan & Lugnet 25 platser	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Avdelningsskötare/omsorgsledare	2	2	2
Närvårdare	20,68	20,68	20,68

Korallen & Gläntan 23 platser	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Avdelningsskötare/omsorgsledare	1	2	1
Närvårdare	18,27	18,27	19,27

Liljan 10 platser	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Avdelningssköt./led. närvårdare	1	1	1
Närvårdare	7	7	7

Vi arbetar för ett enhetligt Oasen där vi i mån av möjlighet kan arbeta gränsöverskridande mellan avdelningarna för att på det sättet säkerställa att resurserna fördelas ändamålsenligt utifrån ägarkommunernas och boendes behov.

Alla tillsammans för en värdig vård och omsorg.

Ekonomiplan 2025–2026

Ekonomiplanen åren 2026–2027 är uppgjord enligt motsvarande moment som i budgeten 2025. Hänsyn är inte tagen till att Oasen omvandlar vårdplatser till ESB platser. Verksamhetens nettoverksamhetskostnader beräknas att öka med 2 procent under planperioden. Ekonomiplanen är inte bindande.

Resultaträkning

(externa poster)	Budget 2025	Verksam- hetsplan 2026	Verksam- hetsplan 2027	Förändring % Budget 2024- Budget 2025	Förändring % Budget 2025- Budget 2026
Verksamhetsintäkter					
Försäljningsintäkter	5 752 431	5 870 610	5 986 339	2,05%	1,97%
Kommunandel, avskrivningar	291 899	348 521	407 510	19,40%	16,93%
Avgiftsintäkter	697 495	711 445	725 674	2,00%	2,00%
Understöd och bidrag	44 048	44 929	45 828	2,00%	2,00%
Övriga verksamhetsintäkter	282 297	287 942	293 701	2,00%	2,00%
Totalt	7 068 170	7 263 447	7 459 052	2,76%	2,69%
Verksamhetskostnader					
Personalkostnader	-5 448 472	-5 559 277	-5 670 472	2,03%	2,00%
Köp av tjänster	-449 541	-458 532	-467 696	2,00%	2,00%
Material, förnödenheter och varor	-680 774	-692 553	-706 401	1,73%	2,00%
Övriga verksamhetskostnader	-140 932	-143 751	-146 627	2,00%	2,00%
Totalt	-6 719 719	-6 854 113	-6 991 196	2,00%	2,00%
Verksamhetsbidrag	348 451	409 334	467 856	17,47%	14,30%
Räntekostnader	-56 552	-60 813	-60 346		
Finansiella kostnader totalt	-56 552	-60 813	-60 346	7,53%	-0,77%
Årsbidrag	291 899	348 521	407 510		
Avskrivningar och nedskrivningar					
Avskrivningar enligt plan	-291 899	-348 521	-407 510	16,93%	39,61%
Räkenskapsperiodens resultat	0	0	0		

Budgeterad finansieringsanalys

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Den egentliga verksamhetens och investeringarnas kassaflöde			
Årsbidrag	291 899	348 521	407 510
Extraordinära poster			
Korrektivposter till internt tillförda medel			
	291 899	348 521	407 510
Investeringarnas kassaflöde			
Investeringsutgifter	-528 000	-763 000	-608 000
Finansieringsandelar för invest.			
	-528 000	-763 000	-608 000
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-236 101	-414 479	-200 490
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i lånestocken			
Ökning av långfristiga lån	475 200	531 000	387 000
Minskning av långfristiga lån	-120 995	-177 599	-229 332
Förändring av kortfristiga lån	52 800	59 000	43 000
Förändringar i eget kapital			
Övriga förändringar i likviditeten			
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital			
Förändring av omsättningstillgångar			
Förändring av fordringar			
Förändring av räntefria skulder			
Finansieringens kassaflöde	407 005	412 401	200 668
Förändring av likvida medel	170 904	-2 078	178
Förändring av likvida medel			
Likvida medel 31.12	475 029	472 952	473 130
Likvida medel 1.1	304 126	475 029	472 952

Oasen boende- och vårdcenter
info@oasen.ax

Dnr: 233/2024

10.10.2024

Utlåtande över Oasen boende- och vårdcenters budget 2025

Lumparlands kommun har tagit del av Oasen boende- och vårdcenters budgetförslag för år 2025 och ekonomiplan för 2026–2027. Nedan följer kommunens synpunkter på förslaget:

Kostnadsökningar

Vi noterar en generell kostnadsökning med 3,18 % i jämförelse med 2024 i resultaträkningen, samt specifika öknings inom personalkostnader och andra verksamhetsrelaterade utgifter. Kommunen förstår behovet av lönejusteringar och vikarieinsatser, men vi uppmanar till att utforska ytterligare effektiviseringar, särskilt gällande vikariehantering och schemaläggning, för att minimera ökade kostnader.

Effektiviseringar och utveckling

Det är glädjande att se satsningar på utveckling av digital kompetens för personalen och implementeringen av avvikelshanteringssystemet HaiPro. Kommunen stödjer initiativ som syftar till att förbättra vården genom digitala lösningar och kvalitetssäkring.

Investeringsbehov

Den planerade renowingen av köket och utvecklingen av personalutrymmen är viktiga för att förbättra arbetsmiljön och säkerställa en god hygienstandard. Vi uppmanar dock till att investeringar görs med försiktighet.

Verksamhetsmål och personalutveckling

Kommunen ser positivt på Oasens mål att utveckla en personcentrerad vård och att satsa på personalens välmående och fortbildning. En kontinuerlig utveckling av personalens kompetens och tydliga arbetsbeskrivningar bidrar till en långsiktig stabilitet och trygghet i vården. Kommunen föreslår att ett extra fokus läggs på att minska sjukfrånvaron, som i dagsläget ligger ganska högt över det önskade målet.

Demenscenter

Projektet att utveckla Oasen till ett demenscenter är en långsiktig och viktig

Lumparlands kommun

satsning. Kommunen uppskattar att det redan har beviljats finansiering från Ålands landskapsregering.

Sammanfattningsvis vill Lumparlands kommun betona vikten av att fortsätta arbetet med att effektivisera verksamheten, särskilt när det gäller att kontrollera ökade kostnader, samtidigt som kommunen stödjer satsningar på kvalitetsutveckling och personalvård.

Södra Ålands Utbildningsdistrikt k.f.

**BUDGET 2025
OCH
EKONOMIPLAN 2026-2027**

Behandlad i Förbundsstyrelsen 19.9.2024

Fastställd av Förbundsfullmäktige

Innehållsförteckning

Utbildningschefens översikt	3
Organisationen, mål och styrdokument.....	5
Elevprognoser och elevunderlag.....	7
Driftsdel	10
- Förvaltning	11
- Kyrkby högstadieskola	13
- Träningsundervisningen.....	18
- Specialfritidshemsverksamhet.....	20
- Elevvård.....	22
Investeringar.....	24
Resultaträkning	25
Finansieringsanalys.....	26
Kommunernas betalningsandelar	27
Fördelningsprinciper	29

Utbildningschefens översikt

Under det kommande budgetåret kommer elevantalet i Kyrkby högstadieskola (KHS) att vara 358 elever vilket är 3 elever mindre än föregående år. Antalet elever ser ut att minska något under den kommande 5-årsperioden men är dock stabilt och håller sig runt ca 350 elever.

Om- och tillbyggnaden av KHS följer den tidsplan som gjorts upp och beräknas vara slutfört i december 2025. Förbundsfullmäktige har den 5.10.2023 tagit beslut om att bygga om och till Kyrkby högstadium för 6.000.000 euro. Investeringsanslagen fördelar sig mellan åren 2023-2025 och projektet ser ut att hålla sig inom det budgeterade anslaget.

Inom träningsundervisningen är antalet elever kraftigt på stigande och innevarande läsår är 39 elever inskrivna, vilket är 8 fler än föregående läsår. Elevantalet framöver är dock svårt att prognosticera då barnen i regel behöver uppnå 5 års ålder innan psykologiska utredningar genomförs.

Verksamheten vid specialfritidshemmet Tranan är inne på sitt tredje verksamhetsår. Antalet barn som är inskrivna i specialfritidshemmet är 28 stycken, vilket är 7 fler än föregående verksamhetsår. Verksamheten börjar sätta sig men den har växtvärk då efterfrågan på fritidshemsplats för de elever som går i träningsundervisningen och YTP har ökat kraftigt. Det får ändå ses som ett gott betyg åt verksamheten.

Inom barnomsorgen har det administrativa systemet Wilma implementerats och på tur står nu även fritidshemmen i distriktet. Planen är att inleda försöksverksamhet under innevarande läsår för att sedan kunna ta det i bruk i samtliga fritidshem från hösten 2025.

Ett nytt ekonomisystem kommer att implementeras från hösten 2024. Implementeringen sker i samarbete med NÅUD och ÅDA. Skolorna inom SÅUD använder rekryteringsprogrammet Kuntarekry vid rekrytering av personal. I programmet finns även en funktion för vikarierekrytering som förutom skolorna även daghemmen planerar att ta i bruk.

Inför budget 2025 har Förbundsstyrelsen tillämpat rambudgetering och utgått från budget 2024 där endast avtalsenliga löneförhöjningar har beaktats. Inflationstakten är avtagande och närmar sig målet på 2 %. Räntenivåerna för upptagna lån har sjunkit så att 12 månaders euribor nu är under 3 %. Nya avtalsförhandlingar kommer att ske under 2025 men i budgeten beräknas personalkostnaderna öka med 0,8 % på hela året vilket är i linje med Jomalas och Lemlands beräkningar av avtalsförhandlingarnas inverkan på lönerna.

En satsning på talterapeuter har efterfrågats från såväl speciallärare i distriktet som förtroendevalda. I liggande förslag till budget finns medel upptagna för talterapeutjänster via psykologorganisationen i form av en talterapeut på helår. Kostnaden för en satsning på talterapeutjänster enligt ovan givna modell skulle innebära en kostnad på ca 24 800 euro per år för SÅUD. Kostnaden belastar kommunalförbundet med ca 6 000 euro medan resten faktureras vidare till medlemskommunerna.

Under innevarande läsår är det 11 elever i KHS som får FBU-undervisning, vilket är en undervisningsform som riktar sig till nyanlända elever med annat modersmål än svenska under de första 12-24 månaderna efter deras ankomst. Antalet elever redovisas kommunvis av rektorn två gånger per år och landskapsandelarna betalas direkt till kommunerna.

Antalet elever i årskurs 7-9 som får hemundervisning under innevarande läsår är 12 till antalet. I SÅUD i sin helhet är det för närvarande 43 elever som får hemundervisning. Såväl SÅUD k.f. som medlemskommunerna inom SÅUD har ingått avtal med Mariehamns stad gällande köp av tjänster för tillsyn av hemundervisningselevernans framsteg fr.o.m. 1.1.2024. Upplägget avlastar personalen i de egna skolorna och garanterar en likvärdig prövning av de hemundervisade elevernas framsteg.

SÅUD vill även i fortsättning vara en attraktiv arbetsplats för personalen. Genom att upprätthålla en god personalpolitik skapar vi arbetsplatser som är attraktiva och får ett större urval sökande vid besättandet av lediganslagna tjänster och befattningar inom kommunalförbundet. Det leder till att organisationen har större möjligheter till att utvecklas i gynnsam riktning även i fortsättningen.

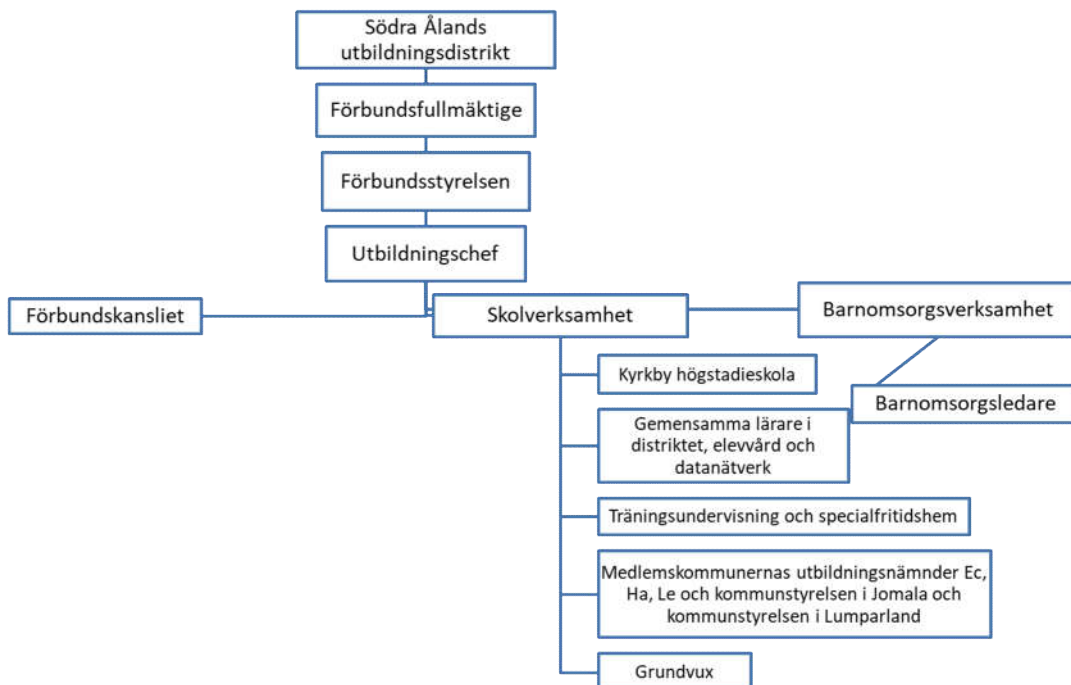
SÅUD utveckling och allmänna målsättningar

Kommunalförbundet Södra Ålands Högstadiesdistrikt k.f. bildades 1973. Kommunalförbundets medlemskommuner för upprätthållandet av Kyrkby högstadieskola är Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland och Lumparland. Fr.o.m. 1.1.2021 är kommunalförbundets namn Södra Ålands utbildningsdistrikt (SÅUD k.f.).

För upprätthållandet av Träningsundervisningen och specialfritidshemmet Tranan ingår förutom medlemskommunerna även Geta, Saltvik, Finström, Sund, Vårdö och Mariehamns stad.

Vid behov köper skärgårdskommunerna tjänster enligt fastställd taxa.

Organisationen

Kommunalförbundets mål

Grundskolverksamheten utgår ifrån att alla elever har rätt att utvecklas efter sina egna förutsättningar. Verksamheten skall genomsyras av ett demokratiskt arbetssätt som stimulerar till delaktighet och ansvar.

Styrdokument

Grundskolverksamheten i kommunalförbundet regleras av följande styrdokument

- Landskapslagen och landskapsförordningen för barnomsorg och grundskola
- Landskapet Ålands läroplan för grundskolan
- Kommunallagen för landskapet Åland
- Grundavtal för kommunalförbundet SÅUD
- Förvaltningsstadgan och utbildningsstadgan för SÅUD
- Avtal mellan NÅUD, SÅUD, Mariehamns stad angående grundskolans träningsundervisning och specialfritidshem

Budgetens bindande nivåer (verksamhetskostnader netto inkl. avskrivningar, exkl kommunala andelar)

Drift

Budgetens bindningsnivåer (netto)	Budget 2025
Allmän förvaltning	388 560
Kyrkby högstadieskola	6 088 544
Elevvård	196 220
	6 673 324
Träningsundervisningen	1 858 246
Specialfritidshemmet Tranan	540 711

Bindningsnivåer=verksamhetskostnader netto inkl. avskrivningar, exkl. kommunala andelar

Investeringar

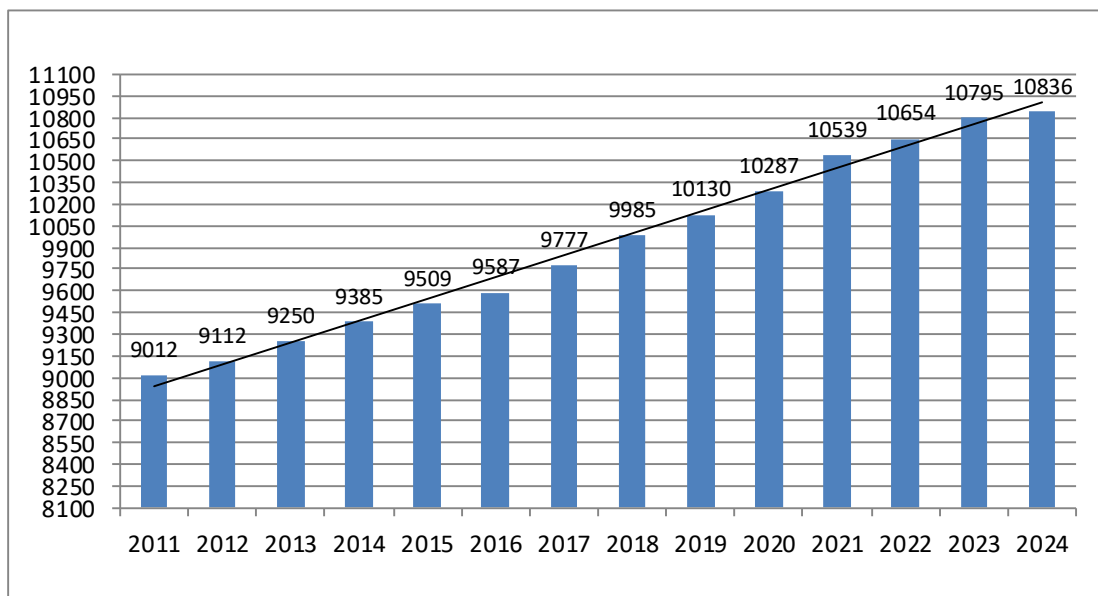
Bindningen inför förbundsfullmäktige gäller per projekt.

Läget i distriktet och prognoser

Det ekonomiska läget inom distriktet följer medlemskommunernas linje. Befolkningsutvecklingen uppvisar en stadig ökning och KHS elevantal beräknas hålla sig kring drygt 350 elever under perioden 2021-2028.

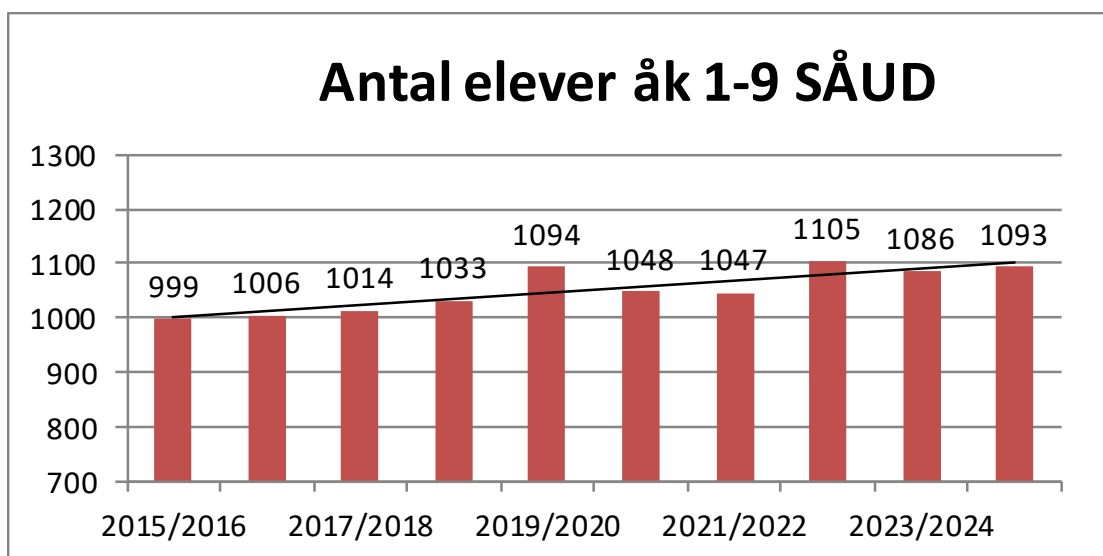
Befolkning och elevunderlag inom distriktet SÅUD

Befolkning på södra Åland (Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland) åren 2011-2024

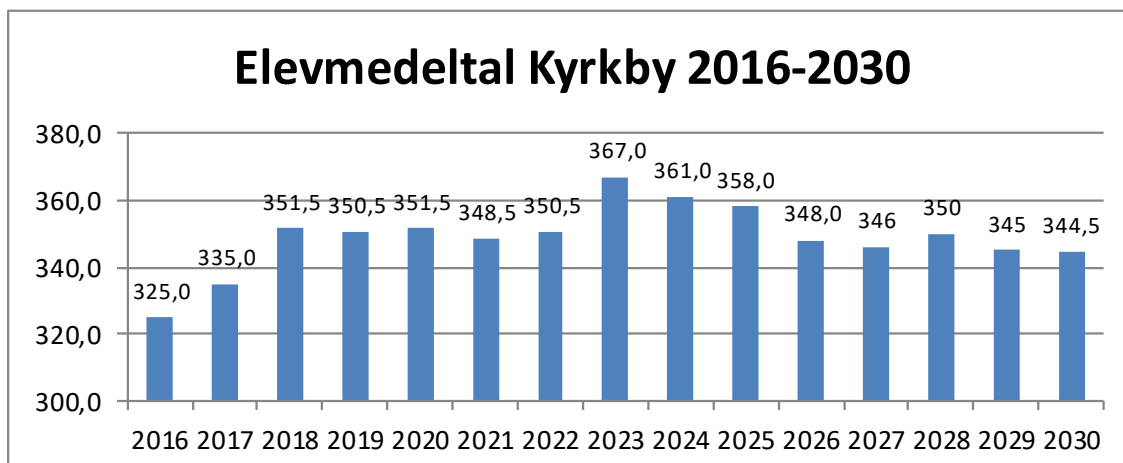
Källa: ÅSUB Statistik efter ämnen/Befolkning

Antal elever åk 1-9 i distriktets sex lågstadieskolor samt KHS och TRA

Källa: Elevräkning 31.8.2024 SÅHD (läsåret 2024/2025)

Elevunderlag år 2016-2030 KHS, prognos

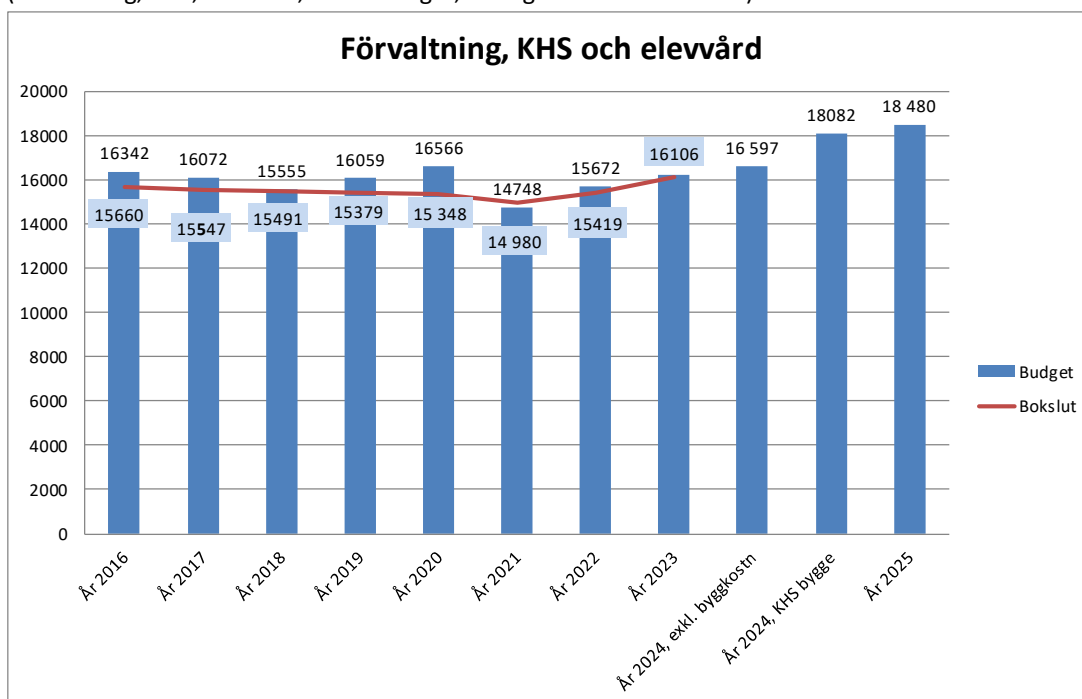
Källa: Distriktets lågstadium 1-6 och KHS 7-9 (inkl. främmande elever)
 Elevmedeltalet är framräknat med utgångspunkt 10.1 och 31.8 per läsår
 Elevmedeltal 2016-2023 Bokslut

Elevunderlag 2022-2026 per kommun

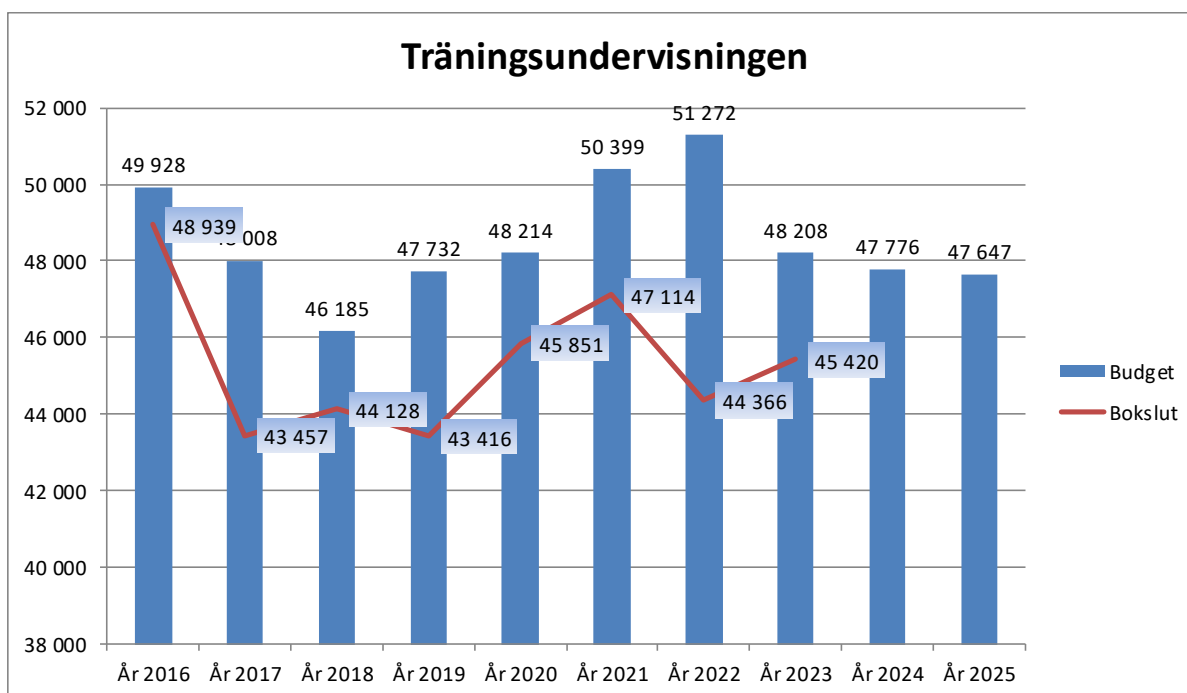
Elevunderlag	Bokslut 2023		Budget 2024		Budget 2025		PLAN 2026		PLAN 2027	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Eckerö	25,5	7,0%	20,0	5,5%	23,5	6,6%	24,5	7,1%	24,0	6,9%
Hammarland	56,5	15,4%	58,0	16,1%	60,5	17,1%	59,5	17,2%	55,5	16,0%
Jornala	192,0	52,5%	194,5	53,9%	189,5	53,5%	182,0	52,6%	180,5	52,2%
Lemland	74,5	20,4%	73,0	20,2%	67,5	19,1%	70,5	20,4%	78,5	22,7%
Lumparland	17,5	4,8%	15,5	4,3%	13,0	3,7%	9,5	2,7%	7,5	2,2%
TOTALT	366,0	100,0%	361,0	100,0%	354,0	100 %	346,0	100 %	346,0	100 %

Graf över kostnad per elev 2016-2025 (inkl. främmande elever)

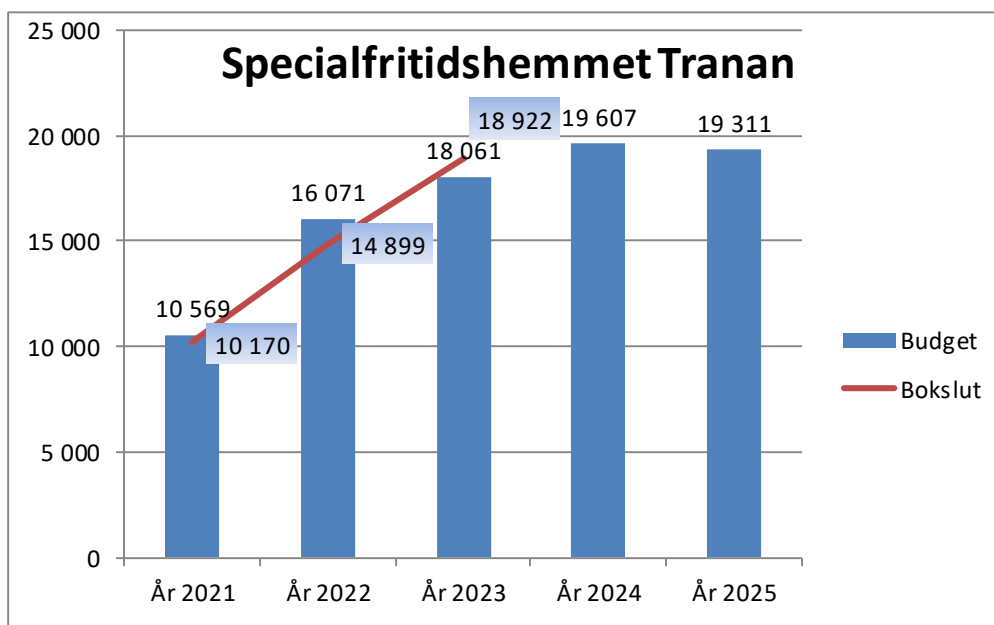
(Förvaltning, KHS, elevvård, avskrivningar, exkl. gemensamma lärare)

Graf över kostnad per elev 2016-2025 i Träningsundervisningen (inkl. främmande elever)

Graf över kostnad per barn 2021-2025 i Specialfritidshemmet Tranan

DRIFTSDEL

Södra Ålands utbildningsdistrikt totalt	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN					
VERKSAMHETENS INTÄKTER	8 216 922	9 011 900	9 479 481	9 294 481	9 289 481
Försäljningsintäkter	7 984 705	8 881 650	9 321 281	9 136 281	9 131 281
Understöd och bidrag	25 196	26 650	26 900	26 900	26 900
Övriga verksamhetsintäkter	207 021	103 600	131 300	131 300	131 300
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-7 820 620	-8 401 400	-8 899 481	-8 644 481	-8 639 481
Personalkostnader	-5 530 472	-5 937 100	-6 328 757	-6 273 757	-6 273 757
Köp av tjänster	-1 235 024	-1 292 940	-1 317 114	-1 287 114	-1 282 114
Material, förnödenheter och varor	-822 031	-803 850	-834 100	-834 100	-834 100
Övriga verksamhetskostnader	-233 092	-367 510	-419 510	-249 510	-249 510
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-23 662	-277 500	-226 000	-300 000	-300 000
Ränteintäkter	177				
Övriga finansiella intäkter	77				
Räntekostnader	-23 867	-277 500	-226 000	-300 000	-300 000
Övriga finansiella kostnader	-49				
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-372 641	-333 000	-354 000	-350 000	-350 000
Avskrivningar enligt plan	-372 641	-333 000	-354 000	-350 000	-350 000

Medlemskommunernas kostnadsandel består av driftsutgifter netto, finansieringskostnader och avskrivningar.

Utökning av budget 2025 i jämförelse med budget 2024 består av beräknade löneökning om 0,8 procent enligt kollektivavtalet. Kostnader för moduler under byggtiden belastar fortfarande budget 2025. Övriga utökningar beror till största del av allmänna kostnadsökningar.

Förvaltning

Allmän förvaltning	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN					
VERKSAMHETENS INTÄKTER	421 852	394 360	420 060	420 060	420 060
Försäljningsintäkter	337 642	367 860	388 560	388 560	388 560
Understöd och bidrag	525	500	500	500	500
Övriga verksamhetsintäkter	83 685	26 000	31 000	31 000	31 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-422 057	-394 360	-420 060	-420 060	-420 060
Personalkostnader	-286 070	-295 000	-306 700	-306 700	-306 700
Köp av tjänster	-127 151	-94 800	-105 800	-105 800	-105 800
Material, förnödenheter och varor	-7 190	-3 300	-5 300	-5 300	-5 300
Övriga verksamhetskostnader	-1 647	-1 260	-2 260	-2 260	-2 260
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	205				
Ränteintäkter	177				
Övriga finansiella intäkter	77				
Räntekostnader	0				
Övriga finansiella kostnader	-49				

Ökningen inom allmän förvaltning består av utökning av kanslistjänsten med 5 timmar/vecka och kollektivavtalsenliga löneökningar. För köptjänster har anslaget ökat med 11.000 euro p.g.a. att SÅUD tar en del kostnader för hela förbundet som sedan vidarefaktureras till medlemskommunerna vilket även syns under intäktsidan. För material och övriga kostnader har anslagen ökats något p.g.a. allmänna kostnadsökningar.

Kommunernas betalningsandelar

Förvaltning	Medeltal elever		Budget 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Eckerö	23,5	6,6%	25 794	27 514	26 952
Hammarland	60,5	17,1%	66 406	66 819	62 327
Jomala	189,5	53,5%	208 000	204 387	202 703
Lemland	67,5	19,1%	74 090	79 172	88 156
Lumparland	13,0	3,7%	14 269	10 669	8 423
TOTALT	354,0	100,0%	388 560	388 560	388 560

Personal

	Bokslut 2023		Budget 2024		Budget 2025	
	Antal	Heltid	Antal	Årsverken	Antal	Årsverken
Utbildningschef	1	1	1	1	1	1
Ekonomichef	1	1	1	1	1	1
Personalsekreterare	1	1	1	1	1	1
Kanslist	1	0,28	1	0,27	1	0,41
Totalt	4	3,28	4	3,27	4	3,41

Nyckeltal

Förvaltning	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Medeltal elever per år	367	361	354
Nettokostnad per elev	921	1 019	1 098
Antal möten i förbundsstyrelsen	9	10	10
Antal möten i förbundsfullmäktige	3	3	3

Verksamhetsområde

Förbundsstyrelsen ansvarar för de fem medlemskommunernas undervisning i årskurs 7-9 samt 11 kommuners träningsundervisning med tillhörande specialfritidshem. Förbundskansliet betjänar även medlemskommunerna i barnomsorgs- och skolfrågor samt den fritidshemsverksamhet som köps in vid skolgång i andra kommuner. Utbildningschefen är föredragande tjänsteman i medlemskommunernas utbildningsnämnder. Då två medlemskommuner inte har någon utbildningsnämnd är utbildningschefen beredande tjänsteman i kommunstyrelsen då det gäller utbildningsfrågor.

Övergripande mål

- Tydliggöra visionerna, målsättningarna och arbetsprocesserna inom de områden som kommunalförbundet ansvarar för.

Målsättning 2025

- Implementera ett nytt ekonomisystem för SÅUD.
- Ta i bruk viariefunktionen i Kuntarekry.
- Övergå till KWebb och Valmu istället för Kommunoffice vid ärendehantering, beredning och tjänstemannabeslut.
- Bistå skolledarna med att uppdatera dokument, mallar och arbetsrutiner så att de fyller kraven i våra styrdokument.

Skolverksamhet, Kyrkby högstadieskola

Kyrkby högstadieskola	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN					
VERKSAMHETENS INTÄKTER	5 618 643	6 106 250	6 268 844	6 083 844	6 078 844
Försäljningsintäkter	5 483 172	6 008 650	6 148 544	5 963 544	5 958 544
Understöd och bidrag	15 919	20 000	20 000	20 000	20 000
Övriga verksamhetsintäkter	119 551	77 600	100 300	100 300	100 300
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 313 174	-5 585 250	-5 783 844	-5 528 844	-5 523 844
Personalkostnader	-3 708 949	-3 888 600	-3 997 800	-3 942 800	-3 942 800
Köp av tjänster	-726 368	-720 350	-734 644	-704 644	-699 644
Material, förnödenheter och varor	-722 960	-682 700	-714 200	-714 200	-714 200
Övriga verksamhetskostnader	-154 898	-293 600	-337 200	-167 200	-167 200
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	0	-250 000	-200 000	-274 000	-274 000
Övriga finansiella intäkter	0				
Räntekostnader		-250 000	-200 000	-274 000	-274 000
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-305 469	-271 000	-285 000	-281 000	-281 000
Avskrivningar enligt plan	-305 469	-271 000	-285 000	-281 000	-281 000

Kostnadsökningar för personalkostnader beror på gällande kollektivavtal samt förslag att stärka ledningsfunktionen vid KHS med en biträdande rektor. För köptjänster har ökning skett för kostnader för byggnad och underhåll av byggnader (avetablering av moduler) och köptjänsten av tillsyn av hemundervisning. Kostnad för material har ökat, främst p.g.a. ökade kostnader för livsmedel.

Kommunernas betalningsandelar (exkl. ambulerande gemensamma lärare)

KHS	Medeltal elever		Budget 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Eckerö	23,5	6,6%	400 374	427 063	418 347
Hammarland	60,5	17,1%	1 030 751	1 037 153	967 428
Jomala	189,5	53,5%	3 228 552	3 172 467	3 146 320
Lemland	67,5	19,1%	1 150 012	1 228 895	1 368 344
Lumparland	13,0	3,7%	221 484	165 596	130 734
TOTALT	354,0	100,0%	6 031 173	6 031 173	6 031 173

Verksamhetsområde

Kyrkby högstadieskola (KHS) erbjuder undervisning för alla elever i årskurserna 7–9 i de fem kommunerna Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland och Lumparland i enlighet med lag och förordning samt andra styrdokument.

KHS tillhandahåller en gemensam musiklärare i tre av distriktets lågstadieskolor. KHS handhar gemensam dataserver och drift av densamma för distriktets alla skolor.

Inom verksamhetsområdet finns skötseln av fastigheten som är gemensam för KHS, Träningsundervisningen och förbundskansliet. Fastigheten är ansluten till fjärrvärmeanläggningen Jomala Energi Ab.

Övergripande mål

- Att ge bästa möjliga förutsättningar för ett lugnt och tryggt arbetsklimat.
- Att ha gruppstorlekar om 16–19 elever.
- Att ge undervisning under devisen ”en skola för alla”.
- Timresursen slår vakt om gruppstorlekar om 16–19 elever, liksom att grupperna mot språk inte är större än 20 elever. I vissa ämnessalar, särskilt i labbsituationer, rymmer inte fler än 16 elever om undervisningskvaliteten ska bibehållas.
- Den samordnade specialundervisningen åk 7–9 utgår från samma resurs som under innevarande läsår. Antalet elever inom den samordnade specialundervisningen åk 7–9 som erhåller undervisning i smågrupper ökar.
- Implementeringen av den nya läroplanen samt barn-och grundskollagen är i fokus under året.

Målsättning 2025

- Utveckla och höja den skrivpedagogiska kompetensen för personalen och elever genom temat ” En skrivande skola”
- Under året är temat en välmående skola och en välmående personal. Friskvård, företagshälsovård, gemensamma aktiviteter och elevhälsa är till för att stärka sammanhållning och på sikt minska sjukfrånvaron.
- Öka elevernas kunskaper inom IT.
- Utveckla och skapa nya möjligheter till kontakter runt om Europa genom Erasmus+ samt Nordplus samarbete.

För den förberedande undervisningen (nyinflyttade elever) har kostnaderna ökat. Tidigare fick KHS och skolorna i landskapet 73 % av de totala kostnaderna inklusive lärarkostnaderna betalda, vilket utgjorde för KHS:s del ca 45 000 – 50 0000 euro. Från och med 2020 får kommunerna och inte kommunalförbundet (KHS) en utökad landskapsandel för de elever som har 20 veckotimmar eller mer i högstadiet.

Personal

	Bokslut 2023		Budget 2024		Budget 2025	
	Antal	Heltid	Antal	Årsverken	Antal	Årsverken
Rektor	1	1,00	1	1,00	1	1,00
Biträdande rektor					1	0,42
Skolsekreterare	2	1,00	1	1,00	1	1,00
Skolcoach	1	0,82	1	1,00	1	1,00
Speciallärare	5	4,50	5	4,00	8	5,70
Specialklasslärare	2	2,00	3	2,42	3	3,00
Lektorer	29	28,77	28	27,62	29	27,89
Timlärare	10	6,95	10	7,80	8	6,45
Stödundervisning			4	2,06	3	2,03
Elevassistenter	13	9,07	13	8,77	13	8,65
Städare	6	4,61	7	4,61	7	4,61
Fastighetsskötare	1	1,00	1	1,00	1	1,00
Kökspersonal	2	1,90	2	1,92	2	1,92
IT-assistent	1	1,00	1	1,00	1	1,00
Lektor, ambulerande	1	1,00	1	1,00	1	0,83
Totalt	74	63,62	78	65,2	80	66,5

Nyckeltal

KHS	Bokslut 2023	Budget 2024		Budget 2025	
Medeltal elever per år	367	361		354	
Nettokostnad per elev	14 899	16 606		17 199	
Timresurs		vt 2024	ht 2024	vt 2025	ht 2025
- allmän undervisning		807,5	815,5	815,5	794,5
- elever i allmänundervisning		369	353	369	353
- resurs per elev i allmän undervisning		2,19	2,31	2,21	2,25
- extra stöd					
- samordnad specialundervisning		123	121	121	121
- specialklassundervisning 7-9		62	71	71	71
Timresurs totalt för KHS		993	1007,5	1007,5	986,5
Timresurs åk 7-9		2,69	2,85	2,73	2,79
Klassmedeltal, antal elever	17,07	16,05		16,5	

Grupstorlekar 1.8.2024 enligt budgetförslag

Klass	Antal elever	Per ÅK
7A	16	
7B	16	
7C	16	
7D	15	
7E	15	
7F	15	
7G	16	110
8A	17	
8B	16	
8C	17	
8D	16	
8E	14	
8F	15	
8G	17	
8H	19	131
9A	17	
9B	19	
9C	19	
9D	17	
9E	16	
9F	16	
9G	19	123
	364	364

Ett flertal av skolans salar minskades vid senaste tillbyggnaden. Stora salar delades till två små salar där maximalt 20 elever ryms. Målet var att skapa flera salar då elevantalet ökade. Utökning av en klass i åk 7.

Gemensam lärare inom musik

Undervisningstimmar och fördelningsgrund

Lärare	Totalt	Eckerö	Hammarland	Jomala	Lemland	Lumparland	KHS	Totalt
Ambulerande lektor i musik	18	6	6	6				18
	18	6	6	6	0	0	0	18
		33,33 %	33,33 %	33,33 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	
Timmar åk 7-9								
Timmar åk 1-6	18	33,33 %	33,33 %	33,33 %	0,00 %	0,00 %		

Löner, lönebikostnader, reseersättningar

Löner		45 803
Lågstadiets andel:		45 803
Socialskyddsavgifter	1,20 %	550
Grupplivförs, olycksfall	0,35 %	160
Arbetslöshetsförsäkring	1,09 %	499
Pensionsavgifter	18,25 %	8 359
Gemensamma lärares reseersättningar		2 000
		57 371

Fördelningsunderlag

<i>Kommun</i>	%	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Eckerö	33,33 %	19 124		
Hammarland	33,33 %	19 124		
Jomala	33,33 %	19 124		
Lemland	0,00 %	0		
Lumparland	0,00 %	0		
	100,00 %	57 371	57 371	57 371

Träningsundervisningen

Träningsundervisningen	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN					
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 493 331	1 652 950	1 863 246	1 863 246	1 863 246
Försäljningsintäkter	1 482 620	1 647 950	1 858 246	1 858 246	1 858 246
Understöd och bidrag	7 405	5 000	5 000	5 000	5 000
Övriga verksamhetsintäkter	3 306				
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 468 669	-1 633 450	-1 836 746	-1 836 746	-1 836 746
Personalkostnader	-1 087 080	-1 204 800	-1 408 296	-1 408 296	-1 408 296
Köp av tjänster	-235 656	-269 350	-264 950	-264 950	-264 950
Material, förnödenheter och varor	-70 310	-87 000	-85 500	-85 500	-85 500
Övriga verksamhetskostnader	-75 623	-72 300	-78 000	-78 000	-78 000
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-24 663	-19 500	-26 500	-26 500	-26 500
Avskrivningar enligt plan	-24 663	-19 500	-26 500	-26 500	-26 500

Ökningen av budget 2025 beror på ökade personalkostnader, till följd av att verksamheten är i behov av en kanslist på deltid samt en timplärare i huvudsyssla i förberedande undervisning. Därtill är en kollektivavtalsenlig löneökning om 0,8% inräknad, samt en ökning av vikariekostnader till följd av ökat personalantal.

Kommunernas betalningsandelar

TRA	Medeltal elever	Budget 2025	Elevmedeltal 2026	PLAN 2026	Elevmedeltal 2027	PLAN 2027
Mariehamn	7,0	333 531	7,0	333 531	7,0	333 531
Eckerö	3,0	142 942	3,0	142 942	3,0	142 942
Föglö			0,0		0,0	
Hammarland	2,0	95 295	2,0	95 295	2,0	95 295
Jomala	12,0	571 768	12,0	571 768	12,0	571 768
Lemland	1,0	47 647	1,0	47 647	1,0	47 647
Lumparland	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Finström	5,0	238 237	5,0	238 237	5,0	238 237
Geta	1,0	47 647	1,0	47 647	1,0	47 647
Saltvik	4,0	190 589	4,0	190 589	4,0	190 589
Sund	4,0	190 589	4,0	190 589	4,0	190 589
Vårdö	0,0	0	0,0	0	0,0	0
TOTALT	39,0	1 858 246	39,0	1 858 246	39,0	1 858 246

Verksamhetsområde

Träningsundervisningen erbjuder undervisning i grundskolans alla ämnen, för elever med intellektuell funktionsnedsättning som beräknas att inte kunna uppnå målen i den allmänna grundskolan.

Eleverna vid Träningsundervisningen inleder sin läroplikt det år de fyller 6 år, och genomför således sin förundervisning på Träningsundervisningen. Läroplikten upphör efter 11 år, det år eleven fyller 17 år.

Träningsundervisningen är gemensam för Mariehamn, NÅUD k.f. och SÅUD k.f. Skärgårdskommunerna kan ansöka om att få sända elever till Träningsundervisningen. Förbundsstyrelsen vid SÅUD är ansvarig för verksamheten, som regleras genom ett avtal mellan distrikten.

Driftskostnaderna regleras mellan avtalsparterna i förhållande till elevantal.

Övergripande mål

- Att erbjuda eleverna en trygg och meningsfull skolvardag med undervisning anpassad till varje elevs förutsättningar och behov samt den individuella planen.
- För att kunna erbjuda detta begränsas elevantalet i varje klass till max 6 elever.
- Varje klass leds av en specialklasslärare och där arbetar också minst två elevassistenter. Antalet elevassistenter anpassas till klassens och elevernas behov. I de yngre klasserna är vuxenantalet minst detsamma som elevantalet och i de äldre klasserna kan det vara något lägre, förutsatt att elevernas behov kan tillgodoses.

Målsättning 2025

- Anpassa inomhusmiljön i enlighet med växande elevantal och elevers individuella behov.
- Utveckla hur verksamheten arbetar med fortbildning, handledning och sektorsövergripande samarbeten.
- Skapa hållbara rutiner för skolans administration.

Personal

	Bokslut 2023		Budget 2024		Budget 2025	
	Antal	Heltid	Antal	Årsverken	Antal	Årsverken
Föreståndare	1	0,80	1	0,80	1	0,80
Specialklasslärare	6	6,00	6	6,00	8	8,00
Timlärare i huvudsyssla						
Timlärare i bisyssla	3	0,33	4	0,49	4	0,44
Elevassistenter	24	12,85	24	12,18	29	14,98
Gårdskarlar	1	0,26	1	0,26	1	0,26
Kanslist					1	0,52
Städare	1	1,00	1	1,00	1	1,00
Totalt	36	21,24	37	20,73	45	26,00

Nyckeltal

Träningsundervisningen	Bokslut 2023	Budget 2024		Budget 2025	
Medeltal elever per år	31,5	30		39	
Kostnad per elev	45 420	49 368		47 647	
Timresurs		vt 2024	ht 2024	vt 2025	ht 2025
Total timresurs		155	194	194	194
Antal elever TRA		32	39	39	39
Timresurs per elev		4,84	4,97	4,97	4,97

Specialfritidshemsverksamhet

Specialfritidshemmet	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN					
VERKSAMHETENS INTÄKTER	388 837	483 050	541 711	541 711	541 711
Försäljningsintäkter	387 895	482 050	540 711	540 711	540 711
Understöd och bidrag	942	1 000	1 000	1 000	1 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-322 461	-413 050	-473 211	-473 211	-473 211
Personalkostnader	-291 900	-370 800	-430 761	-430 761	-430 761
Köp av tjänster	-9 375	-12 550	-13 250	-13 250	-13 250
Material, förnödenheter och varor	-20 807	-29 700	-27 700	-27 700	-27 700
Övriga verksamhetskostnader	-378		-1 500	-1 500	-1 500
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-23 867	-27 500	-26 000	-26 000	-26 000
Räntekostnader	-23 867	-27 500	-26 000	-26 000	-26 000
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-42 510	-42 500	-42 500	-42 500	-42 500
Avskrivningar enligt plan	-42 510	-42 500	-42 500	-42 500	-42 500

Ökningen av budget 2025 beror på ökade personalkostnader, till följd av att verksamheten är i behov av en barnskötare på heltid. Därtill är en kollektivavtalsenlig löneökning om 0,8% inräknad.

Kommunernas betalningsandelar

Specialfritidshemmet Tranan	Medeltal elever	Budget 2025	Elevmedeltal 2026	PLAN 2026	Elevmedeltal 2027	PLAN 2027
Mariehamn	5,0	96 556	5,0	96 556	5,0	96 556
Eckerö	2,0	38 622	2,0	38 622	2,0	38 622
Hammarland	1,0	19 311	1,0	19 311	1,0	19 311
Jomala	10,0	193 111	10,0	193 111	10,0	193 111
Lemland	1,0	19 311	1,0	19 311	1,0	19 311
Lumparland	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Finström	4,0	77 244	4,0	77 244	4,0	77 244
Geta	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Saltvik	3,0	57 933	3,0	57 933	3,0	57 933
Sund	2,0	38 622	2,0	38 622	2,0	38 622
Vårdö	0,0	0	0,0	0	0,0	0
TOTALT	28,0	540 711	28,0	540 711	28,0	540 711

Verksamhetsområde

Specialfritidshemmet Tranan erbjuder barn och unga inskrivna på Träningsundervisningen och på Yrkesträningsprogrammet vid Ålands yrkesgymnasium, fritidshemsverksamhet före och efter skolan.

Övergripande mål

- Att erbjuda barnen inskrivna på Tranan en meningsfull fritid i form av omsorg och pedagogisk verksamhet både inomhus- och utomhusaktiviteter; så som lek, spel, vila, pyssel och fysisk aktivitet, anpassat till barnens förutsättningar och behov.

Målsättning 2025

- Förbättra personalresursfördelningen genom att fokusera mer på gruppnivå snarare än på individnivå, utan att åsidosätta individuella behov.
- Kostnadseffektvisera livsmedelsinköp.
- Skapa hållbara förutsättningar för planering och utveckling av verksamheten.

Personal

	Bokslut 2023		Budget 2024		Budget 2025	
	Antal	Heltid	Antal	Årsverken	Antal	Årsverken
Föreståndare	1	0,20	1	0,20	1	0,20
Lärare i barnomsorg/fritidspedagog	1	1,00	1	1,00	1	1,00
Barnskötare	1	0,45	1	0,81	2	1,45
Assistenter	13	4,80	13	4,27	17	5,90
Städare	1	0,39	1	0,39	1	0,39
Totalt	17	6,84	17	6,67	22	8,94

Nyckeltal

Specialfritidshem Tranan	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Medeltal elever per år	20,5	21	28
Kostnad per elev	18 922	19 607	19 311

Elevvård

Elevvård	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN					
VERKSAMHETENS INTÅKTER	294 259	375 290	385 620	385 620	385 620
Försäljningsintäkter	293 375	375 140	385 220	385 220	385 220
Understöd och bidrag	405	150	400	400	400
Övriga verksamhetsintäkter	478				
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-294 259	-375 290	-385 620	-385 620	-385 620
Personalkostnader	-156 473	-177 900	-185 200	-185 200	-185 200
Köp av tjänster	-136 474	-195 890	-198 470	-198 470	-198 470
Material, förnödenheter och varor	-765	-1 150	-1 400	-1 400	-1 400
Övriga verksamhetskostnader	-547	-350	-550	-550	-550

Ökningen för personalkostnaderna beror på kollektivavtalsenliga ökning. För köp av psykologtjänster från Mariehamns stad har beräknats totalt 229.000 euro. Under elevvårderna har för lågstadierna och barnomsorgen budgeterats 171.000 euro som faktureras kommunerna.

Kommunernas betalningsandelar

Elevvård	Medeltal elever		Budget 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Eckerö	23,5	6,6%	13 026	13 894	13 611
Hammarland	60,5	17,1%	33 535	33 743	31 475
Jomala	189,5	53,5%	105 039	103 214	102 363
Lemland	67,5	19,1%	37 415	39 981	44 518
Lumparland	13,0	3,7%	7 206	5 388	4 253
TOTALT	354,0	100,0%	196 220	196 220	196 220

Personal

	Bokslut 2023		Budget 2024		Budget 2025	
	Antal	Heltid	Antal	Årsverken	Antal	Årsverken
Skolkurator	3	3,00	3	3,00	3	3,00
Totalt	3	3,00	3	3,00	3	3,00

Verksamhetsområde

- Kommunalförbundet ombesörjer kurators- och psykologtjänster för barnomsorg och grundskola i medlemskommunerna.

Övergripande mål

- Säkerställa tillgången på kuratorer och psykologer för barnomsorg och grundskola i SÅUD:s medlemskommuner i form av egen personal eller genom köptjänst.

Målsättningar 2025

- Tydliggöra kuratorernas roll inom barnomsorgen.
- Stärka teamarbetet mellan psykologerna och kuratorerna som är verksamma i distriktet.
- Verka för att utöka elevvårdstjänsterna med talterapijänster.

Nyckeltal

Elevvård	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Medeltal elever per år	367	361	354
Kostnad per elev	453	641	554

INVESTERINGAR

INVESTERINGAR	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
<i>Kyrkby högstadieskola, inventarier enligt IKT-plan</i>			
Datorer och surfplattor	64 000	64 000	64 000
Projektorer, skrivare och övrigt	9 300	9 300	9 300
Totalt	73 300	73 300	73 300
<i>Kyrkby högstadieskola, inventarier</i>			
Server och tillbehör	15 000	15 000	15 000
Skolmöbler			
Totalt	15 000	15 000	15 000
<i>Kyrkby högstadieskola, byggnader</i>			
Om- och tillbyggnad av Kyrkby högstadieskola	1 000 000		0
Totalt	1 000 000	0	0
Kyrkby högstadieskola	1 088 300	88 300	88 300
Träningsundervisningen	0	0	0
Specialfritidshemmet	0	0	0
TOTALT SÅHD	1 088 300	88 300	88 300

FINANSIERINGSDEL

RESULTATRÄKNING

	Bokslut 2023	BUDGET 2024	Budget 2025	%-jämf 2025/2023	Ökn/Minskn 2025/2023	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetsintäkter	8 216 922	8 814 700	9 479 481	15,37 %	1 262 559	9 294 481	9 289 481
Försäljningsintäkter	7 984 705	8 684 450	9 321 281	16,74 %	1 336 576	9 136 281	9 131 281
Understöd och bidrag	25 196	26 650	26 900	6,76 %	1 704	26 900	26 900
Övriga verksamhetsintäkter	207 021	103 600	131 300	-36,58 %	-75 721	131 300	131 300
Verksamhetens kostnader	-7 820 620	-8 204 200	-8 899 481	13,80 %	-1 078 862	-8 644 481	-8 639 481
Personalkostnader	-5 530 472	-5 790 800	-6 328 757	14,43 %	-798 285	-6 273 757	-6 273 757
Löner och arvoden	-4 569 348	-4 757 800	-5 236 457	14,60 %	-667 109	-5 194 457	-5 194 457
Lönebikostnader	-961 124	-1 033 000	-1 092 300	13,65 %	-131 176	-1 092 300	-1 092 300
Pensionskostnader	-818 462	-883 000	-954 200	16,58 %	-135 738	-954 200	-954 200
Övriga lönebikostnader	-142 662	-150 000	-138 100	-3,20 %	4 562	-138 100	-138 100
Köp av tjänster	-1 235 024	-1 280 440	-1 317 114	6,65 %	-82 090	-1 287 114	-1 282 114
Material, förnödenheter och varor	-822 031	-771 450	-834 100	1,47 %	-12 069	-834 100	-834 100
Understöd	0	0	0		0	0	0
Övriga verksamhetskostnader	-233 092	-361 510	-419 510	79,98 %	-186 418	-249 510	-249 510
VERKSAMHETSBRIDRAG	396 303	610 500	580 000	46,35 %	183 697	650 000	650 000
Finansiella intäkter och kostnader	-23 662	-277 500	-226 000	855,13 %	-202 338	-300 000	-300 000
Ränteintäkter	177	0	0	-100,00 %	-177		
Övriga finansiella intäkter	77						
Räntekostnader	-23 867	-277 500	-226 000			-300 000	-300 000
Övriga finansiella kostnader	-49	0			49		
ÅRSBRIDRAG	372 641	333 000	354 000	-5,00 %	-18 641	350 000	350 000
Avskrivningar och nedskrivningar							
Avskrivningar enligt plan	-372 641	-333 000	-354 000	-5,00 %	18 641	-350 000	-350 000

FINANSIERINGSANALYS

	Bokslut 2023	BUDGET 2024	Prognos BS 2024	BUDGET 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Kassaflödet i verksamheten						
Årsbidrag	372 641	333 000	333 000	354 000	350 000	350 000
Extra ordinära poster						
Korrektivposter till internt tillförda medel						
Kassaflödet för investeringarnas del	-379 697	-4 088 300	-3 080 000	-1 088 300	-88 300	-88 300
Investeringsutgifter	-169 212	-88 300	-80 000	-88 300	-88 300	-88 300
Investering Kyrkby						
Investering TRA						
Tillbyggnad Kyrkby	-210 485	-4 000 000	-3 000 000	-1 000 000		
Specialfritidshem						
Investeringsutgifter totalt	-379 697	-4 088 300	-3 080 000	-1 088 300	-88 300	-88 300
Finansieringsandelar för investutgifter						
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva						
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-7 056	-3 755 300	-2 747 000	-734 300	261 700	261 700
Kassaflödet för finansieringens del						
Förändringar i utlåningen						
Förändring kortf lån						
Ökning av utlåning						
Minskning av utlåning						
Förändring i lånebeståndet	-67 241	3 932 800	2 932 800	932 800	-307 200	-307 200
Ökning av långfristigt lån, Kyrkby		4 000 000	3 000 000	1 000 000		
Ökning av långfristigt lån, TRA						
Minskning av långfristigt lån	-67 241	-67 200	-67 200	-67 200	-307 200	-307 200
Förändring av kotfristigt lån						
Förändring av eget kapital						
Övriga förändringar av likviditeten	52 197					
Förändringar av förvaltade medel och förvalt kapital	-3 271					
Förändringar av omsättningstillgångar						
Förändring av kortfristiga fordringar	-113 734					
Förändringar av räntefria skulder	165 430					
Kassaflödet för finansieringens del	-15 045	3 932 800	2 932 800	932 800	-307 200	-307 200
Förändring av likvida medel	-22 101	177 500	185 800	198 500	-45 500	-45 500
Kassamedel 31.12.	21 197	224 006	206 997	405 497	359 997	314 497
Kassamedel 1.1	43 298	46 506	21 197	206 997	405 497	359 997
Förändring	-22 101	177 500	185 800	198 500	-45 500	-45 500

BILAGOR

Kommunernas betalningsandelar

Elevunderlag 2023-2027

Elevunderlag	Bokslut 2023		Budget 2024		Budget 2025		PLAN 2026		PLAN 2027	
Eckerö	25,5	7,0%	20,0	5,5%	23,5	6,6%	24,5	7,1%	24,0	6,9%
Hammarland	56,5	15,4%	58,0	16,1%	60,5	17,1%	59,5	17,2%	55,5	16,0%
Jomala	192,0	52,5%	194,5	53,9%	189,5	53,5%	182,0	52,6%	180,5	52,2%
Lemland	74,5	20,4%	73,0	20,2%	67,5	19,1%	70,5	20,4%	78,5	22,7%
Lumparland	17,5	4,8%	15,5	4,3%	13,0	3,7%	9,5	2,7%	7,5	2,2%
TOTALT	366,0	100,0%	361,0	100,0%	354,0	100 %	346,0	100 %	346,0	100 %

Förvaltning	Medeltal elever		Budget 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Eckerö	23,5	6,6%	25 794	27 514	26 952
Hammarland	60,5	17,1%	66 406	66 819	62 327
Jomala	189,5	53,5%	208 000	204 387	202 703
Lemland	67,5	19,1%	74 090	79 172	88 156
Lumparland	13,0	3,7%	14 269	10 669	8 423
TOTALT	354,0	100,0%	388 560	388 560	388 560

KHS	Medeltal elever		Budget 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Eckerö	23,5	6,6%	400 374	427 063	418 347
Hammarland	60,5	17,1%	1 030 751	1 037 153	967 428
Jomala	189,5	53,5%	3 228 552	3 172 467	3 146 320
Lemland	67,5	19,1%	1 150 012	1 228 895	1 368 344
Lumparland	13,0	3,7%	221 484	165 596	130 734
TOTALT	354,0	100,0%	6 031 173	6 031 173	6 031 173

Gemensamma lärare	Enligt timfördelning	Budget 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Eckerö	33,33 %	19 124		
Hammarland	33,33 %	19 124		
Jomala	33,33 %	19 124		
Lemland	0,00 %	0	0	0
Lumparland	0,00 %	0	0	0
TOTALT	100,00 %	57 371		

Elevvård	Medeltal elever		Budget 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Eckerö	23,5	6,6%	13 026	13 894	13 611
Hammarland	60,5	17,1%	33 535	33 743	31 475
Jomala	189,5	53,5%	105 039	103 214	102 363
Lemland	67,5	19,1%	37 415	39 981	44 518
Lumparland	13,0	3,7%	7 206	5 388	4 253
TOTALT	354,0	100,0%	196 220	196 220	196 220

TRA	Medeltal elever	Budget 2025	Elevmedeltal 2026	PLAN 2026	Elevmedeltal 2027	PLAN 2027
Mariehamn	7,0	333 531	7,0	333 531	7,0	333 531
Eckerö	3,0	142 942	3,0	142 942	3,0	142 942
Föglö			0,0		0,0	
Hammarland	2,0	95 295	2,0	95 295	2,0	95 295
Jomala	12,0	571 768	12,0	571 768	12,0	571 768
Lemland	1,0	47 647	1,0	47 647	1,0	47 647
Lumparland	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Finström	5,0	238 237	5,0	238 237	5,0	238 237
Geta	1,0	47 647	1,0	47 647	1,0	47 647
Saltvik	4,0	190 589	4,0	190 589	4,0	190 589
Sund	4,0	190 589	4,0	190 589	4,0	190 589
Vårdö	0,0	0	0,0	0	0,0	0
TOTALT	39,0	1 858 246	39,0	1 858 246	39,0	1 858 246

Specialfritidshemmet Tranan	Medeltal elever	Budget 2025	Elevmedeltal 2026	PLAN 2026	Elevmedeltal 2027	PLAN 2027
Mariehamn	5,0	96 556	5,0	96 556	5,0	96 556
Eckerö	2,0	38 622	2,0	38 622	2,0	38 622
Hammarland	1,0	19 311	1,0	19 311	1,0	19 311
Jomala	10,0	193 111	10,0	193 111	10,0	193 111
Lemland	1,0	19 311	1,0	19 311	1,0	19 311
Lumparland	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Finström	4,0	77 244	4,0	77 244	4,0	77 244
Geta	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Saltvik	3,0	57 933	3,0	57 933	3,0	57 933
Sund	2,0	38 622	2,0	38 622	2,0	38 622
Vårdö	0,0	0	0,0	0	0,0	0
TOTALT	28,0	540 711	28,0	540 711	28,0	540 711

	Allmän förvaltning	KHS	Elevvård	Gemensamma lärare	TRA	Specialfritidshemmet	Totalt
Eckerö	25 794	400 374	13 026	19 124	142 942	38 622	639 882
Hammarland	66 406	1 030 751	33 535	19 124	95 295	19 311	1 264 422
Jomala	208 000	3 228 552	105 039	19 124	571 768	193 111	4 325 593
Lemland	74 090	1 150 012	37 415	0	47 647	19 311	1 328 475
Lumparland	14 269	221 484	7 206	0	0	0	242 959
TOTALT	388 560	6 031 173	196 220	57 371	857 652	270 356	7 801 331

Fördelningsprinciper

De fastställda fördelningarna fastställs enligt gällande grundavtal för Södra Ålands högstadiestrikt 1.1.2008. Grundavtalet har reviderats 1.1.2021.

Kyrkby högstadieskola

Drifts- och finansieringsutgifterna med avdrag för drifts- och finansieringsinkomsterna fördelas i enlighet med medlemskommunernas elevantal i Kyrkby högstadieskola under ifrågavarande år.

Avskrivningarna enligt plan fördelas i enlighet med medlemskommunernas elevantal i Kyrkby högstadieskola under ifrågavarande år.

Gemensamma lärare

Kostnaden för av kommunalförbundet anställda gemensamma lärare som tjänstgör i medlemskommunernas lågstadieskolor fördelas enligt nyttjandegrad som är angiven i Kyrkby högstadieskolas godkända arbetsplan

Elev från annan kommun

Samtliga fastländska kommuner har kommit överens om ett avtal, från 1.1.2012, där grunderna för debitering för elev från annan kommun specificeras.

Träningsundervisningen

Drifts- och finansieringsutgifterna med avdrag för drifts- och finansieringsinkomsterna fördelas i enlighet med medlemskommunernas elevantal i Träningsundervisningen under ifrågavarande år.

Avskrivningarna enligt plan fördelas i enlighet med medlemskommunernas elevantal i Träningsundervisningen under ifrågavarande år.

Elev från annan kommun än medlemskommun (skärgården)

Utöver erläggande av verkliga driftskostnader i förhållande till elevantalet debiteras en hyreskostnad om 6.045 euro per elev/år. Är elev närvarande del av läsår beräknas kostnaderna i förhållande till antalet närvarodagar. Beslut av förbundsfullmäktige 1.1.2001.

Specialfritidshemsverksamhet

Drifts- och finansieringsutgifterna med avdrag för drifts- och finansieringsinkomsterna fördelas i enlighet med avtalskommunernas elevantal i specialfritidshemmet under ifrågavarande år.

Avskrivningarna enligt plan fördelas i enlighet med avtalskommunernas elevantal i specialfritidshemmet under ifrågavarande år.

Södra Ålands
utbildningsdistrikt
info@saud.ax

Dnr: 232/2024

10.10.2024

Utlåtande över SÅUD:s budgetförslag för år 2025

Efter att ha granskat budgetförslaget för 2025 för Södra Ålands utbildningsdistrikt (SÅUD) har Lumparlands kommun följande synpunkter:

Kostnadsökningar och effektiviseringar

Budgeten visar öknings i personalkostnader och allmänna verksamhetskostnader, främst drivna av löneökningar på 0,8 % enligt kollektivavtal samt ökade kostnader för underhåll, material och livsmedel. Dessa kostnadsökningar bör granskas noga, särskilt eftersom de påverkar kommunernas betalningsandelar avsevärt.

Kommunen noterar att satsningar görs på digitalisering, som implementeringen av ett nytt ekonomisystem och användning av rekryteringsverktyget Kuntarekry. Dessa steg mot ökad digitalisering och automatisering är positiva inslag, då de kan leda till långsiktiga kostnadsbesparingar och effektivare verksamhetsprocesser.

Om- och tillbyggnad av Kyrkby högstadieskola

Ombyggnadsprojektet för Kyrkby högstadieskola följer tidsplanen och verkar hålla sig inom budgeten på 6 miljoner euro. Även om detta projekt innebär en stor investering, har kommunen alltid sett det som nödvändigt för att säkerställa skolans framtida funktionalitet. Det är viktigt att följa upp att projektet fortsätter inom kostnadsramarna.

Satsningar på välmående och elevstöd

Satsningar på talterapi och elevvård ses som positiva och nödvändiga steg för att förbättra det psykiska stödet för eleverna. Det är bra att talterapeuttjänsterna nu kommer att utökas, men att det finns tydliga riktlinjer för hur kostnaderna för dessa tjänster delas mellan medlemskommunerna.

Sammanfattning

Kommunen stödjer utbildningsdistriktets satsningar på digitalisering och förbättrat elevstöd, men kommunen anser att det finns anledning att granska kostnadsökningarna närmare, särskilt de som rör allmänna driftkostnader. Det

**Lumparlands
kommun**

är viktigt att effektiviseringar fortsätter genom digitala verktyg och att dessa följs upp för att påvisa en faktisk effektivisering.

Kommunernas socialtjänst k.f.

BUDGET 2025

EKONOMIPLAN 2026–2027

Förbundsstyrelsen § xxx xx.xx.2024

Förbundsstämman § xx xx.xx.2024

Innehåll

1.	VERKSAMHETSPLAN	1
1.1.	Förbundsdirektörens översikt	1
1.2.	Sammanfattning	2
1.2.1.	Budgetram	2
1.2.2.	Övergripande målsättning	2
1.2.3.	Verksamhetsförändringar	2
1.2.4.	Verksamhetsintäkter (33 731 000 euro)	3
1.2.5.	Verksamhetskostnader (37 403 000 euro)	3
1.2.6.	Landskapsandelar (4 259 000 euro)	6
1.2.7.	Intern fördelning av fastighets- och bilkostnader	6
1.3.	Strategiska mål	7
1.3.1.	Grunden för verksamheten	7
1.3.2.	Strategiska mål	7
1.4.	Allmänna motiveringar	8
1.5.	Ekonomiska styrprinciper	9
2.	DRIFTSEKONOMI- OCH RESULTATRÄKNINGSDEL	10
2.1	Resultaträkning	10
2.2	Resultat per verksamhetsområde	11
2.3	Fördelning av kostnader per kommun	13
2.4	Detaljmotiveringar	15
2.4.1	Organisationsstöd	15
2.4.2	Tidigt stöd för barn och familj	26
2.4.3	Barnskydd	36
2.4.4	Vuxensocialarbete	45
2.4.5	Funktionsservice	59
2.4.6	Specialomsorg	75
2.5	Personalförteckning	97
2.6	Planåren 2026–2027	103
3.	INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSDEL	105
3.1.	Investeringar	105
3.1.1.	Investeringar 2025	107
3.1.2.	Investeringar plan 2026	111
3.1.3.	Investeringar plan 2027	113
3.2.	Finansiering	115

1. VERKSAMHETSPLAN

1.1. Förbundsdirektörens översikt

Den övergripande målsättningen för förbundet under 2025 är klientens delaktighet. Förhoppningsvis leder det till att vården och insatserna bättre motsvarar klientens individuella behov och önskemål och en större sannolikhet för att insatsen verkligen hjälper klienten. Klienten känner sig mer sedd, hörd och respekterad, vilket torde leda till ökad klientnöjdhet. Klienten får en ökad självkänsla och en känsla av makt över sitt eget liv. Besluten fattas på mer informerade grunder, vilket förhoppningsvis leder till effektivare insatser som förbättrar både kort- och långsiktiga resultat.

Personalkostnaderna, som utgör hälften av förbundets totala kostnader, minskar under 2025. Minskningen beror till största delen på att KST övergår från assistans i egen regi till köptjänst, men vi ser även en försiktigt nedåtgående trend i sjukfrånvaro och anslaget för semestervikarier har dragits ner. Vi planerar för viktiga investeringar i kompetensutveckling, med särskilt fokus på ledarskap och specialiserade områden som psykisk ohälsa och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

En central del av budgeten för 2025 är den omstrukturering som sker inom verksamhetsområdena funktionservice och specialomsorg. Funktionsserviceområdet, som tidigare utgjort en alltför stor del av verksamheten, delas nu upp för att skapa en mer balanserad och hanterbar organisation. Genom att göra specialomsorgen till ett eget område kan vi säkerställa att både ledning och klienter får den uppmärksamhet och det stöd som krävs för att höja kvaliteten på vården och beslutsfattandet.

Vi ser också fram emot att utveckla boendeservicen, med särskilt fokus på att etablera ett socialpsykiatriskt lägenhetsboende på Åland. Detta projekt har som mål att inte bara minska vårdkostnaderna utan även stärka den långsiktiga rehabiliteringen och tryggheten för våra klienter. Genom att erbjuda boende på Åland för personer med behov av socialpsykiatrisk vård skapar vi en mer stabil och sammanhållen vårdkedja för dessa individer. Utmaningen ligger dock i att hitta lämplig fastighet och personal för ändamålet.

Vi förbereder oss för kommande lagförändringar, som den nya funktionshinderlagen, och vi planerar att fortsätta utveckla både personalens kompetens och den tekniska infrastrukturen. Digitalisering och effektivare systemstöd är centrala delar av vårt framtidsarbete, där vi bland annat ser fram emot att utveckla AI-lösningar för att förbättra våra interna processer.

Vi har även identifierat behovet av att se över våra fastighetslösningar och lokaler. I takt med att vissa fastigheter säljs och nya projekt initieras, såsom renoveringen och utbyggnaden av Blåbärsstigen och byggnationen av Svedgränd, förväntar vi oss att kunna möta både dagens och framtidens behov på ett hållbart sätt.

Budget 2025 markerar ett viktigt steg framåt för förbundet. Med fokus på ekonomisk hållbarhet, kvalitetsförbättringar inom socialvården och en långsiktig strategi för att möta framtida behov, är vi väl rustade att hantera de utmaningar och möjligheter som ligger framför oss. Genom att fortsätta arbeta i nära samarbete med våra medlemskommuner och andra intressenter kan vi säkerställa att våra invånare får den vård och det stöd de behöver för att leva trygga och meningsfulla liv.

Katarina Dahlman
Förbundsdirektör

1.2. Sammanfattning

1.2.1. Budgettram

I samband med beslut om budget 2024, § 28 15.12.2023, beslöt förbundsstämman om en ökning av verksamhetskostnaderna om 4 % per år för planåren 2025–2026. Detta innebär för 2025 4 % av 35 968 000 euro, d.v.s. 1 439 000 euro och således totala verksamhetskostnader om 37 407 000 euro.

I styrelsens beslut § 50 per 21.5.2024 fastslogs en budgettram för 2025 om maximalt 37 407 000 euro i verksamhetskostnader.

1.2.2. Övergripande målsättning

Den övergripande målsättningen för förbundet är klientens delaktighet. KSTs brukarråd sammanträder fyra gånger per år. På sista mötet varje år redovisas inför rådet och sedan förbundsstyrelsen vilka åtgärder rådets arbete lett fram till. Resultatet och åtgärder med anledning av den brukarenkät som genomförs under 2024 redovisas för förbundsstyrelsen vid tredje mötet 2025, samt för brukarrådet vid andra mötet 2025. Hur klienten varit delaktig vid bedömning av servicebehov och i uppgörandet av klientplanen, redovisas alltid i klientplanen.

1.2.3. Verksamhetsförändringar

Inför budget 2025 föreslås att verksamhetsområdet funktionservice delas, så att **specialomsorgen blir ett skilt verksamhetsområde** som leds av en områdeschef och en servicechef. Detta görs för att få mer jämnstora verksamhetsområden, minska arbetsbördan för såväl områdeschefen för funktionservice och servicechefen för boende och sysselsättning.

Verksamhetsområdet funktionservice har utgjort mer än 70 % av KST:s verksamhet (räknat både i kostnader och personal) och det har visat sig vara för stort. Servicechefen för boende och sysselsättning har inte har kunnat få tillräckligt med stöd och integreringen av specialomsorgen till KST inte har lyckats fullt ut. Tidigare hade specialomsorgen ett eget kommunalförbund och nu har man upplevt att specialomsorgen har kommit för långt ifrån beslutsfattandet. Såväl klienter som intresseorganisationer och personal har påtalat en upplevd försämring. Därtill har kvalitetskriterier, uppföljning, utveckling och budgetarbete blivit lidande.

Uppdelningen av verksamhetsområdet förväntas i stort genomföras inom ramen för befintlig budget genom en omfördelning av ansvar inom KST:s ledningsgrupp.

För att stävja kostnadsökningarna inom boendeplatserna i och utanför Åland har ett förslag om **socialpsykiatriskt lägenhetsboende** lagts fram. Genom att öppna ett socialpsykiatrisk boende på Åland skulle man få ner vårdkostnaderna, minska kostnadsposten för klinikfärdiga klienter och samtidigt stärka klientsäkerheten genom ökad uppföljning och insyn. Dessutom skulle det gynna flertalet klienter att få stanna på Åland där de friska och stabiliserande faktorerna som ger trygghet i livet redan finns. Ett uppbrott från hemmiljön är inte alltid gynnsamt för rehabiliteringen och stödjer inte heller klienten att bättre hantera livet i vardagen här hemma.

Ett socialpsykiatriskt lägenhetsboende skulle bygga ut kedjan mellan heldygnsvård och sporadiskt boendestöd i den utsträckning det nu erbjuds. Det socialpsykiatriska lägenhetsboendet skulle dels kunna vara en långvarig lösning, dels en trappstegsmodell där klienten får aktivt stöd till ökad självständighet i livet trots utmaningar i form av kronisk eller långvarig sjukdom.

En förutsättning för förverkligande av socialpsykiatriskt lägenhetsboende är att KST får tillgång till lägenheter och att personalrekryteringen lyckas. Även tidsplanen är beroende av dessa nyckelfaktorer. Då osäkerhetsfaktorerna är många kring detta prioriterade projekt har budgeten för 2025 utformats utifrån de förutsättningar som gäller idag, alltså en situation utan socialpsykiatriskt lägenhetsboende. Trots detta fortsätter arbetet med att förverkliga projektet.

1.2.4. Verksamhetsintäkter (33 731 000 euro)

Verksamhetsintäkter	Bokslut	Budget	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025	förändr
Ersättningar från kommuner	28 784	30 096	31 712	1 615
Övriga försäljningsintäkter	94	50	95	45
Avgiftsintäkter	890	913	859	-54
Understöd och bidrag	393	790	578	-213
Övriga verksamhetsintäkter	634	404	488	84
Verksamhetsintäkter totalt	30 795	32 253	33 731	1 478

Förbundets verksamhetsintäkter utgörs huvudsakligen av medlemskommunernas andelar (31 712 000 euro) som räknas fram med stöd av grundavtalet. Utöver dessa finns bland annat avgifts- och hyresintäkter. Budgeterade kommunandelar för 2025 är 1 615 000 euro högre än budget 2024. Budgeterade understöd och bidrag är 213 000 euro lägre än budget 2024, då budgeten för 2024 innehåller ett anslag om 200 000 euro avseende samarbetsstöd från landskapsregeringen samt kompensation för de ökade kostnaderna för färdtjänst på grund av ändring av taxan för kollektivtrafik. Övriga budgeterade intäktsposter för 2025 är förhållandevis små och/eller ligger nära budget 2024.

1.2.5. Verksamhetskostnader (37 403 000 euro)

Verksamhetskostnader	Bokslut	Budget	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025	förändr
Löner och arvoden	-15 358	-17 212	-17 327	-115
Lönebikostnader	-3 134	-3 410	-3 279	131
Köp av tjänster	-12 552	-11 633	-12 765	-1 132
Material, förnödenheter och varor	-764	-912	-796	116
Understöd	-1 450	-1 585	-1 825	-240
Hyreskostnader	-1 099	-1 192	-1 387	-195
Övriga verksamhetskostnader	-28	-25	-25	0
Verksamhetskostnader totalt	-34 385	-35 968	-37 403	-1 435

Personalkostnader

Personalkostnaderna (20 606 000 euro) utgör 55 % av förbundets budgeterade verksamhetskostnader. I personalkostnaderna ingår såväl utbetalningar till förbundets personal som övriga utbetalningar som utgör skattepliktig inkomst hos mottagarna. Till de senare nämnda hör

närstående- och familjevårdare, stödpersoner och -familjer samt förtroendevalda. Personalkostnaderna är 16 000 euro lägre i budget 2025 jämfört med budget 2024.

Anslaget för semestervikarier exklusive sociala avgifter har dragits ner med 188 000 euro jämfört med budget 2024. Denna justering baserar sig på en noggrann genomgång av tidigare års anslagsutnyttjande. Vi bedömer att denna minskning kan genomföras genom att införa striktare riktlinjer för anställning av semestervikarier samt genom förbättrad semesterplanering inom våra verksamheter. Vi är medvetna om att denna åtgärd kan innebära vissa utmaningar, men den är nödvändig och genomförbar för att vi ska kunna hålla oss inom budgetramen och samtidigt optimera resursanvändningen.

Vi har också observerat en försiktigt nedåtgående trend i sjukfrånvaron, vilket har bidragit till att även anslaget för sjukvikarier minskas för andra året i rad.

Nuvarande tjänste- och arbetskollektivavtal är i kraft till och med 30.4.2025. De avtalsenliga lönehöjningarna år 2025 är därmed inte kända och har förutom den centrala justeringspotten om 0,8 % budgeterats enligt en fiktiv schablon på 2 % från 1.6.2025.

Budgeterade sociala avgifter för 2025 utgör totalt 19,515 % jämfört med 20,326 % i budget 2024, vilket bidrar till lägre lönebikostnader i budget 2025.

Nedanstående tabell sammanfattar förändringarna i personalen i budgeten för 2025. En komplett personalförteckning återfinns i avsnitt 2.5.

Förändringar i personal	% av heltid	Antal pers	
Kvalitets- och metodchef	-1,00	-1	Bemannas ej under 2025
Fastighetsingenjör	-0,42	-1	5 mån budget 24. Tillsätts ej 2025 som en inbesparing
Extra resurs inom ekonomi	-0,40	0	Tillfällig resurs
Barnatillsyningsman	0,37	1	Tillfällig utökning genom omdisponering köptjänst
Socialarbetare, barnskydd	1,00	1	Ordinarie utökning enl. lagkrav
Personlig assistent	-5,78	-5	Uppskattad total resurs
Områdeschef specialomsorg	1,00	1	Tillfällig tjänst som utvärderas under 2025
Föreståndare, boendeservice	-0,25	0	Återgång från tillfällig lösning
Närvårdare, boendeservice	-0,45	0	Omfördelning av anslag + en tillsätts ej 2025
Närvårdare, daglig verksamhet	-1,00	-2	Omfördelning av anslag + en minskning
	-6,93	-6,00	

- Tjänsten som kvalitets- och metodchef lämnas obemannad under 2025 och nuvarande tjänsteinnehavare kommer tillfälligt att ta rollen som områdeschef för det nya verksamhetsområdet specialomsorg. Kvalitetsarbetet fördelas ut på verksamhetsområdenas personal och samordnas i ledningsgruppen. Denna organisationslösning utvärderas under 2025.
- Som en besparingsåtgärd lämnas tjänsten som fastighetsingenjör obemannad under 2025. I budget 2024 fanns anslag för en fastighetsingenjör för fem månader. Tjänsten inrättades 2023, men har ännu ej bemannats.
- Den tillfälliga resursen på ekonomiavdelningen budgeterades till 100 % för 2024, men bemannas för tillfället till 60 % vilket har införlivats i budget 2025.
- Inom familjerätten har man gått in för en tillfällig utökning av barnatillsyningsmän genom en omdisponering av anslagen för köptjänster.

- Antalet socialarbetare på barnskyddet har utökats redan under 2024 för att möta lagens krav på antalet klienter per socialarbetare.
- Inom personlig assistans har en förskjutning från lönekostnader till köp av tjänster skett redan under 2024.
- Inom specialomsorgen har en omfördelning av budgeterade anslag gjorts mellan enheterna inom boendeservice och daglig verksamhet. Därutöver bedöms bemanningen på daglig verksamhet kunna minska med en närvårdare om 100 % av heltid jämfört med budget 2024. En närvårdare om 100 % av heltid på Mariegatan bedöms kunna lämnas obemannad under 2025 som en besparingsåtgärd. En tillfällig lösning avseende en föreståndare inom boendeservice budgeteras inte fortgå under 2025.

Köp av tjänster

Köp av tjänster (12 765 000 euro) utgör 34 % av budgetens verksamhetskostnader. Budget 2025 är 1 132 000 euro (9,7 %) högre än budget 2024. Större poster inom detta kostnadslag är köp av boendeplatser/institutionsvård, färdtjänst, hemservice och personlig assistans, vilka utgör cirka 80 % av de köpta tjänsterna.

Personlig assistans verkställs genom egen produktion och genom köptjänst. Klienten kan även vara egen arbetsgivare. Köpta tjänster inom personlig assistans är 930 000 euro högre än budget 2024. Under 2024 har det skett en förskjutning från lönekostnader till köp av tjänster, men också en totalökning av kostnaderna. KST har inte lyckats bemanna den personliga assistansen i egen regi i tillräcklig utsträckning. Generellt sett finns en rekryteringsproblematik inom området som gör egen produktion av service tungrodd. Assistansverksamheten har delvis upphandlats och assistansen har i högre grad bemannats. Den beviljade servicen har kunnat förverkligas i högre utsträckning än tidigare, så att fler klienter har fått sina subjektiva rättigheter tillgodosedda enligt lagstiftningen, vilket lett till betydande kostnadsökningar.

En översyn av kriterierna inom assistansen kommer att göras så att man bättre kan säkerställa att var och en får service på rätt samhällsekonomisk nivå. Inom personlig assistans är de betydande kostnaderna knutna till ett fåtal hushåll som har behov av service dygnet runt.

Kostnaderna för **färdtjänst** är 323 000 euro högre än budget 2024. Färdtjänst i enlighet med handikappservicelagen beviljas klienter som är funktionshindrade och där socialvårdslagens stöd för rörligheten är otillräcklig. Kostnaderna för färdtjänst har ökat väsentligt varje år, då fler klienter är i behov av den här typen av service och priset per kilometer har stigit. Man har konstaterat att varje klient numera åker fler färdtjänstresor i större utsträckning än tidigare. Detta kan ha att göra med samhällsutvecklingen i stort, där vi tenderar att bli mer rörliga och i mindre utsträckning spenderar hela fritiden i närområdet. Vi är mer aktiva i fritids- och föreningsliv och gör våra uppköp i centralorter.

Köp av boendeplatser/institutionsvård beräknas på individnivå enligt idag kända placeringar och dygnspriser.

- För köp av boendeplatser/institutionsvård på Åland budgeteras en minskning med 137 000 euro jämfört med budget 2024 tack vare ett lägre antal vårddygn. Kostnaderna per vårddygn har dock stigit.
- Kostnaderna för köp av boendeplatser utanför Åland inom funktionservice och specialomsorg förväntas öka med 316 000 euro jämfört med budget 2024 på grund av avsevärt högre dygnspriser trots ett lägre antal vårddygn.
- Barnskyddets anslag för institutions- och eftervård minskar med 401 000 euro jämfört med budget 2024 tack vare ett minskat antal placerade barn.

Understöd

Anslaget för understöd ökar med 240 000 euro jämfört med budget 2024, vilket kommer av ett ökat anslag för utkomststöd om totalt 303 000 euro. Anslaget för utkomststöd har budgeterats baserat på utfallet för 2024 och en uppskattad ökning om 6 %, utgående från förväntade indexjusteringar och höjd moms. Prognostiseringen av utkomststödet budgetanslag är utmanande, särskilt eftersom det fortfarande är för tidigt att bedöma effekterna av regeringens nedskärningar av de primära sociala förmånerna, så som arbetslöshetsförmåner och bostadsbidrag, och hur dessa förändringar kommer att påverka kostnaderna för utkomststödet.

Hyreskostnader

Hyreskostnaderna är 195 000 högre än budget 2024, vilket främst hänför sig till hyror för byggnader och lokaler. I budget 2025 har 2024 års procentuella hyreshöjningar på befintliga hyreskontrakt använts för att kalkylera 2025 års nivå. Under projektet med renovering av Blåbärsstigen måste klienterna flytta ut och därför har hyreskostnader om 96 000 euro för en ersättande lokal tagits upp i budgeten för 2025.

1.2.6. Landskapsandelar (4 259 000 euro)

Landskapsandelar budgeteras enligt den prognos som lämnats av Ålands landskapsregering. Denna är 21 000 euro lägre än budget 2024.

1.2.7. Intern fördelning av fastighets- och bilkostnader

Intäkter och kostnader för fastigheter och bilar ligger under verksamhetsområdet organisationsstöd. Från och med 2023 har nettot av dessa poster fördelats ut på alla verksamhetsområden som interna hyreskostnader.

I budgeten för 2025 utgör fastighets- och bilkostnaderna 1,8 Meur eller 53 % av organisationsstödet verksamhetskostnader, varav 62 Teur fördelas till organisationsstödet. I budgeten 2024 var motsvarande siffror 1,7 Meur, 51 % respektive 81 Teur.

- Nettot för en fastighet för en specifik verksamhet, exempelvis Blåbärsstigen och Tallbacken, fördelas direkt till den aktuella verksamheten.
- Nyfahlers fördelas enligt antal personer på respektive verksamhetsområde.
- Nygatan fördelas enligt antal personer på respektive verksamhetsområde.
- Gemensamma fastighetskostnader fördelas mellan verksamheterna enligt antal ägda fastigheter.
- Budgeterade kostnader för bilar fördelas per bil eller enligt antal bilar per verksamhet. Gemensamma bilkostnader delas jämnt mellan användarna.
- Större delen av utfallet bokförs per bil och fördelas på den verksamhet som använder bilen. Utfallet för gemensamma bilar fördelas jämnt mellan användarna.

1.3. Strategiska mål

1.3.1. Grunden för verksamheten

Kommunalförbundets verksamhet omfattar all den socialvård som enligt lag ankommer kommunerna i enlighet med 1 § LL om kommunalt samordnad socialtjänst (ÅFS 2016:2) och utgör ett för landskapet Åland gemensamt socialvårdsområde i enlighet med 3 § 1 mom nämnda lag.

I enlighet med grundavtalet ska förbundet främja invånarnas hälsa och välfärd och säkerställa att de socialvårdstjänster som var och en har rätt till finns att tillgå för samtliga invånare i socialvårdsområdet. Främjandet av invånarnas hälsa och välfärd och verkställandet av kommunalförbundets verksamhet sker i samarbete med kommuner och andra myndigheter. Vidare ska verksamheten sträva efter en likvärdig service i alla medlemskommuner, en effektiv användning av resurserna, en samlad kompetens och hög specialisering inom personalen, en hög integritet, en stark anonymitet och ett gott rättsskydd.

Det grundläggande uppdraget för socialvården är att upprätthålla individers funktionsförmåga så att alla har möjlighet att fungera som fullvärdiga medlemmar i samhället.

1.3.2. Strategiska mål

Förbundet ser att det finns fyra grundläggande värden som fungerar som avgörande stöd i förverkligandet av hur uppdraget att upprätthålla individers funktionsförmåga utförs. De strategier, policy, riktlinjer och rutiner som antas inom förbundet ska ta avstamp i dessa värden. Verksamhetsområdena ska inom sina uppdrag bryta ner värdena i mer konkreta handlingar och beteenden.

Kompetens

Kompetensen är en del av förbundets arbetstagarperspektiv. Det är avgörande för verksamheten att vi kan knyta till oss behörig personal och fortlöpande fortbilda för att upprätthålla kunskaper och få nya färdigheter. Förbundet är också en kunskapsgenererande verksamhet, klientarbetet ska fungera som underlag för alla myndigheters förebyggande arbete inom det sociala området.

Smidighet

Smidighet ska förstås både från arbetsgivar- och klientperspektiv. Vårt uppdrag är att underlätta processer och system, så att processerna underlättar sakkunnigarbetet inom förbundet. Den här ansatsen om smidighet underlättar också för klienterna, fungerande interna system och en klar rollfördelning bidrar positivt till klientrelationerna. En smidig samverkan mellan de myndigheter som arbetar för en och samma individs funktionsförmåga är också prioriterad.

Trygghet

Trygghet är en del av upprätthållandet av individers funktionsförmåga. Dels ska samhället ha ett grundläggande förtroende för organisationen. Den centrala tanken är att alla någon gång i livet kan komma att vara beroende av utomstående hjälp, tröskeln för att ta kontakt ska också vara låg. Dels ska klienten som individ uppleva att beviljade insatser stärker den egna funktionsförmågan.

Förebyggande

Den nya socialvårdslagen ställer högre krav på det förebyggande arbetet inom socialvården. Syftet är att undvika mänskligt lidande och kostsamma åtgärder i ett senare skede. Inom KST har verksamhetsområdet Tidigt stöd för barn och familj en tydlig roll i det förebyggande arbetet.

1.4. Allmänna motiveringar

Socialarbete är sådan ledning, rådgivning och utredning av sociala problem som handhas av yrkesutbildad personal inom socialvården samt andra stödåtgärder som upprätthåller och främjar individen och familjens trygghet och förmåga att komma tillrätta samt samfunds funktionsförmåga.

Enligt socialvårdslagen som trädde i kraft 1.1.2021 (ÅFS 2020:12) ska välfärden bland annat främjas av rådgivning och handledning och strukturellt socialt arbete. Det strukturella sociala arbetet innebär produktion av information, målinriktade åtgärder samt införlivande av sakkunskapen inom socialvården i annan offentlig verksamhet. De kommunala myndigheterna ska i samarbete med landskapsmyndigheterna ge akt på och främja välfärden hos personer som behöver särskilt stöd samt avhjälpa missförhållanden och förebygga uppkomsten av dem och stödja barn och unga genom att avhjälpa missförhållanden i uppväxtförhållandena och förebygga uppkomsten av missförhållanden.

Socialvårdslagen definierar dels stödbehoven¹ och dels den socialservice som är tänkt att kunna möta stödbehoven: socialt arbete; social handledning; social rehabilitering; familjearbete, hemservice, hemvård; boendeservice; service på en institution; service som stöder rörlighet; alkohol- och drogarbete; förbyggande av psykisk ohälsa; rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor; övervakning av umgänge mellan barn och förälder; ledighet för personer som vårdar en anhörig eller närstående; verksamhet i sysselsättningssyfte för personer med funktionsnedsättning; arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning samt annan socialservice som är nödvändig för klientens välfärd och som tillgodoser de definierade stödbehoven.

¹ Socialservice ska ordnas 1) som stöd för att klara av det dagliga livet, 2) till följd av stödbehov med anknytning till boende, 3) till följd av behov av ekonomiskt stöd, 4) för att förhindra marginalisering och främja delaktighet, 5) till följd av stödbehov på grund av närstående- och familjevåld samt annat våld eller annan illabehandling, 6) till följd av stödbehov i anslutning till akuta krissituationer, 7) för att stödja en balanserad utveckling och välfärd hos barn, 8) till följd av stödbehov på grund av missbruk av berusningsmedel, psykisk ohälsa, annan sjukdom, skada eller åldrande, 9) till följd av stödbehov med anknytning till fysisk, psykisk, social eller kognitiv funktionsförmåga, 10) för att stödja anhöriga och närstående till personer som behöver stöd.

1.5. Ekonomiska styrprinciper

I budgeten godkänner förbundsstämman anslaget för KST för totala intäkter och kostnader, förbundets investeringar samt övergripande målsättningar för verksamheten.

Ändringar i budgeten, som innebär att det totala anslaget för samtliga verksamhetsområden (på nettonivå exklusive kommunandelar) påverkas eller att övergripande målsättningar ändras, ska beredas inför förbundsstämman så att stämman hinner behandla ändringsförslagen under budgetåret. Efter utgången av budgetåret är det endast i undantagsfall möjligt att göra ändringar i budgeten. När bokslutet är undertecknat kan förslag om ändringar i budgeten inte längre ges till förbundsstämman.

Förbundsstyrelsen beslutar om omdisponeringar mellan verksamhetsområdena samt mellan rubricerade kostnadsposter inom respektive verksamhetsområde.

Förbundsstyrelsen kan fatta beslut om betalningar som är obligatoriska för kommunalförbundet och som ska betalas i brådskande ordning, trots att det saknas tillgängliga anslag för ändamålet. Förbundsstyrelsen ska då utan dröjsmål ge stämman ett förslag om att anslag ska beviljas eller anslaget höjas.

I enlighet med grundavtalet ska kommunalförbundet ha en periodiserad uppföljning av ekonomin och verksamheten. Förbundsstyrelsen ska 2–3 gånger per år ge medlemskommunerna en rapport om hur verksamheten och ekonomin utfallit, inkluderat en helårsprognos.

I syfte att öka den ömsesidiga insynen och förståelsen för de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningarna inbjuder KST primärkommunerna till ett seminarium under våren. Eventuella ramförändringar bör aviseras i samband med detta budget- och verksamhetsseminarium.

2. DRIFTSEKONOMI- OCH RESULTATRÄKNINGSDEL

2.1 Resultaträkning

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Verksamhetsintäkter			
Ersättningar från kommuner	28 784	30 096	31 712
Övriga försäljningsintäkter	94	50	95
Avgiftsintäkter	890	913	859
Understöd och bidrag	393	790	578
Övriga verksamhetsintäkter	634	404	488
Verksamhetsintäkter totalt	30 795	32 253	33 731
Verksamhetskostnader			
Löner och arvoden	-15 358	-17 212	-17 327
Lönebikostnader	-3 134	-3 410	-3 279
Köp av tjänster	-12 552	-11 633	-12 765
Material, förnödenheter och varor	-764	-912	-796
Understöd	-1 450	-1 585	-1 825
Hyreskostnader	-1 099	-1 192	-1 387
Övriga verksamhetskostnader	-28	-25	-25
Verksamhetskostnader totalt	-34 385	-35 968	-37 403
Verksamhetsbidrag	-3 589	-3 715	-3 672
Landskapsandelar	4 092	4 280	4 259
Finansiella intäkter och kostnader	-210	-84	-152
Årsbidrag	294	481	435
Avskrivningar enligt plan	-304	-491	-445
Räkenskapsperiodens resultat	-10	-10	-10
Förändring i avskrivningsdifferens	10	10	10
Räkenskapsperiodens över-/underskott	0	0	0

2.2 Resultat per verksamhetsområde

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Organisationsstöd			
Verksamhetsintäkter	374	392	412
Verksamhetskostnader	-3 172	-3 457	-3 432
Verksamhetsbidrag	-2 797	-3 065	-3 021
Interna hyresintäkter	1 278	1 399	1 472
Interna hyreskostnader	-78	-81	-62
Netto	-1 597	-1 746	-1 611
Tidigt stöd för barn och familj			
Verksamhetsintäkter	9	25	17
Verksamhetskostnader	-1 726	-2 114	-2 045
Verksamhetsbidrag	-1 717	-2 089	-2 029
Interna hyreskostnader	-154	-152	-183
Netto	-1 871	-2 241	-2 211
Barnskydd			
Verksamhetsintäkter	457	409	455
Verksamhetskostnader	-3 013	-3 534	-3 273
Verksamhetsbidrag	-2 557	-3 126	-2 817
Interna hyreskostnader	-162	-168	-185
Netto	-2 719	-3 294	-3 002
Vuxensocialarbete			
Verksamhetsintäkter	153	335	347
Verksamhetskostnader	-2 423	-2 722	-3 013
Verksamhetsbidrag	-2 270	-2 386	-2 667
Interna hyreskostnader	-88	-138	-141
Netto	-2 358	-2 525	-2 808
Funktionsservice			
Verksamhetsintäkter	611	428	400
Verksamhetskostnader	-12 915	-12 248	-13 663
Verksamhetsbidrag	-12 303	-11 820	-13 264
Interna hyreskostnader	-262	-369	-349
Netto	-12 565	-12 189	-13 613

Specialomsorg			
Verksamhetsintäkter	407	368	389
Verksamhetskostnader	-11 136	-11 894	-11 976
Verksamhetsbidrag	-10 729	-11 526	-11 587
Interna hyreskostnader	-535	-491	-552
Netto	-11 263	-12 016	-12 138

2.3 Fördelning av kostnader per kommun

Enligt grundavtalet ska kommunalförbundets verksamhet finansieras av kommunerna gemensamt. Kommunalförbundets kostnader beräknas som summan av verksamhetsbidrag, avskrivningar, finansiella kostnader och extraordinära poster. Från kostnader dras landskapsandelarna som utbetalas till förbundet enligt Landskapslag (ÅFS 2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. Den resulterande summan utgör förbundets nettodriftskostnad.

Förbundets nettodriftskostnad fördelas mellan medlemskommunerna i två lika stora delar:

- Förbundets halva nettodriftskostnad fördelas enligt varje kommuns andel av totala antalet invånare per 31.12 före räkenskapsåret.
- Förbundets halva nettodriftskostnad fördelas enligt varje kommuns andel av den totala skattekraften.

Med kommunens skattekraft avses den uträknade beskattningsbara inkomsten i kommunen. Den beskattningsbara inkomsten beräknas genom att kommunens skatteinkomster från förvärvsinkomst- och samfundsbeskattningen divideras med en inkomstskattesats. Kommunens skatteinkomster från förvärvsinkomstbeskattningen divideras med kommunens inkomstskattesats, medan kommunens skatteinkomster från samfundsbeskattningen divideras med den genomsnittliga inkomstskattesatsen för kommunerna i landskapet. Summan av dessa utgör kommunens skattekraft. Vid beräkningen beaktas inkomsterna från förvärvsinkomst- och samfundsbeskattningen sådana de redovisas då beskattningen för året är slutförd.

Kommunernas samfundsskatteintäkter kommer att minska från och med 2023 till följd av den så kallade Sote-reformen. Det är oklart om detta påverkar de enskilda kommunernas relativa andel av medlemskommunernas totala skattekraft.

I bokslutet ska alltid kommunernas betalningsandelar motsvara förbundets nettodriftskostnad.

Uppgifterna för skattekraft och antal invånare nedan baserar sig på 2022 års uppgifter och kommer att uppdateras med motsvarande uppgifter för 2023 då dessa har fastställts. Till bokslutet 2025 kommer 2024 års uppgifter att användas.

Kommun	Skattekraft 2022	Andel %	Fördelning 50 %	Invånare 31.12.2022	Andel %	Fördelning 50 %	Fördelning totalt
Brändö	12 519 025	1,87 %	296 038,81	450	1,48 %	235 025,50	531 064
Eckerö	16 850 883	2,51 %	398 474,75	939	3,09 %	490 419,89	888 895
Finström	51 706 169	7,71 %	1 222 701,62	2 588	8,52 %	1 351 657,79	2 574 359
Föglö	9 467 549	1,41 %	223 880,21	504	1,66 %	263 228,56	487 109
Geta	6 460 341	0,96 %	152 768,41	507	1,67 %	264 795,40	417 564
Hammarland	27 875 625	4,16 %	659 178,06	1 628	5,36 %	850 270,05	1 509 448
Jomala	122 934 650	18,33 %	2 907 049,56	5 610	18,48 %	2 929 984,62	5 837 034
Kumlinge	6 175 653	0,92 %	146 036,36	306	1,01 %	159 817,34	305 854
Kökar	3 461 294	0,52 %	81 849,61	223	0,73 %	116 468,19	198 318
Lemland	43 453 246	6,48 %	1 027 543,81	2 131	7,02 %	1 112 976,33	2 140 520
Lumparland	7 789 302	1,16 %	184 194,49	360	1,19 %	188 020,40	372 215
Mariehamn	295 208 698	44,03 %	6 980 833,46	11 757	38,73 %	6 140 433,00	13 121 266
Saltvik	38 298 215	5,71 %	905 642,21	1 793	5,91 %	936 446,06	1 842 088
Sottunga	1 959 411	0,29 %	46 334,41	111	0,37 %	57 972,96	104 307
Sund	18 788 464	2,80 %	444 292,93	1 001	3,30 %	522 801,18	967 094
Vårdö	7 571 594	1,13 %	179 046,35	451	1,49 %	235 547,78	414 594
Totalt	670 520 119	100,00 %	15 855 865,07	30 359	100,00 %	15 855 865,07	31 711 730

2.4 Detaljmotiveringar

2.4.1 Organisationsstöd

Förbundsstämman utgör förbundets högsta beslutande organ. På stämman deltar 16 ledamöter, en från varje medlemskommun. Vid stämman har varje kommun en röst per påbörjat femhundredal invånare i respektive kommun per 31.12 föregående år. Förbundsstämman är beslutsför då minst två tredjedelar av representanterna är närvarande och invånarantalet i de kommuner som är representerade uppgår till minst hälften av det sammanlagda invånarantalet i samtliga medlemskommuner. Beslut fattas med enkel majoritet såvida minst fyra kommuner omfattar beslutet.

Förbundsstämman ska godkänna förbundets budget och ekonomiplan samt förvaltningsstadga, välja ledamöter i förbundets organ samt revisorer, fatta beslut om grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner och om godkännande av bokslut och ansvarsfrihet samt fastställa grunderna för förbundets avgifter, interna kontroll och riskhantering samt beräkning av avskrivningar. Övriga uppgifter beslutas av förbundsstyrelsen.

Förbundsstämma ska hållas två gånger om året. Vid behov kan stämman sammankallas oftare. Extra förbundsstämma ska sammankallas när minst två medlemskommuner skriftligen så begär för behandling av ett visst ärende. Under 2023 sammanträdde förbundsstämman tre gånger.

Förbundsstyrelsen leder förbundet och dess förvaltning samt bevakar förbundets intressen och representerar förbundet. Förbundets förvaltning, ekonomi och övrig verksamhet leds av förbundsdirektören under styrelsens övervakning.

Styrelsen utses av förbundsstämman för två år i taget och består av sju medlemmar med personliga ersättare. Bland styrelsemedlemmarna utses styrelsens ordförande och viceordförande av förbundsstämman. Styrelsemedlemmarna ska inneha antingen fullmäktige- eller styrelseplats eller vara ledande tjänstemän i medlemskommunerna. Styrelseplatserna utses på förslag av medlemskommunerna, så att Mariehamn stad föreslår två platser, södra Åland två, norra Åland två och skärgården en plats.

Vid förbundsstämman den 16 februari 2024 valdes styrelsen för 2024–2025 enligt följande:

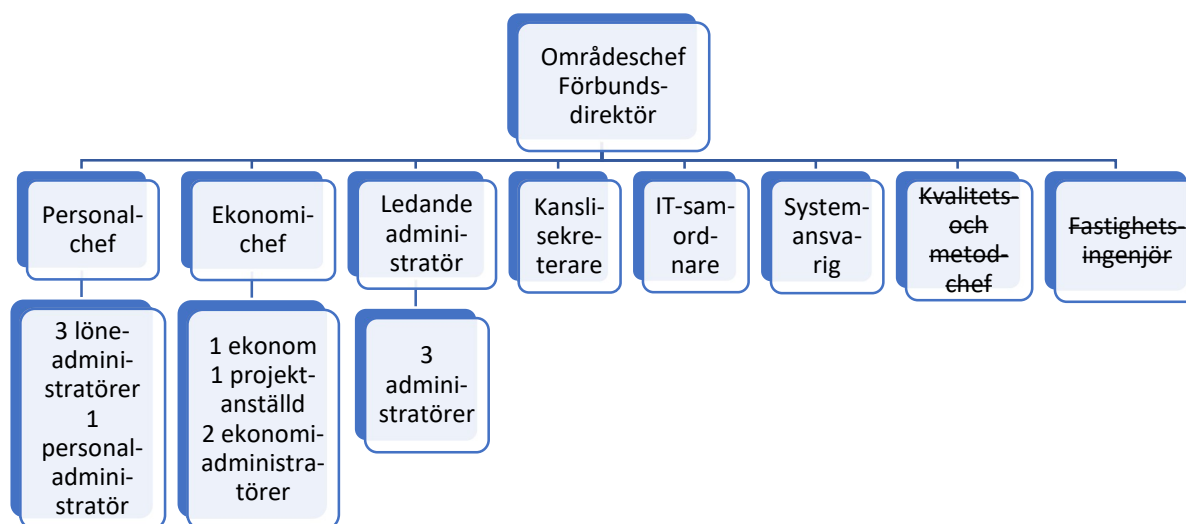
Ordinarie medlem		Ersättare
Nina Fellman	Ordförande	Anna Holmström
Sven-Anders Danielsson	Vice ordförande	Runar Karlsson
Christian Dreyer		Julia Lindfors
Jana Eriksson		Jan-Anders Öström
Egil Mattsson		Andreas Henriksson
Christina Nukala-Pengel		Ewa Danielsson
Simon Påvals		Tom Forsbom

Förbundets ledningsgrupp utses och leds av förbundsdirektören. Förbundsdirektören utser sekreterare för gruppen. Ledningsgruppen ska säkerställa att verksamheten och processerna inom förbundet samordnas och ta initiativ till utvecklande åtgärder.

Ledningsgruppen planeras under 2025 ha följande sammansättning:

Katarina Dahlman	Förbundsdirektör
Mikaela Brandt-Lindholm	Områdeschef, vuxensocialarbete
Paulina Eklund	Områdeschef, barnskydd
Jimmy Hellgren	Områdeschef, specialomsorg
Sarah Holmberg	Personalchef
Susann Peltonen	Områdeschef, tidigt stöd för barn och familj
Pamela Sjødahl	Områdeschef, funktionsservice
Jenny Tildeman	Ekonomichef

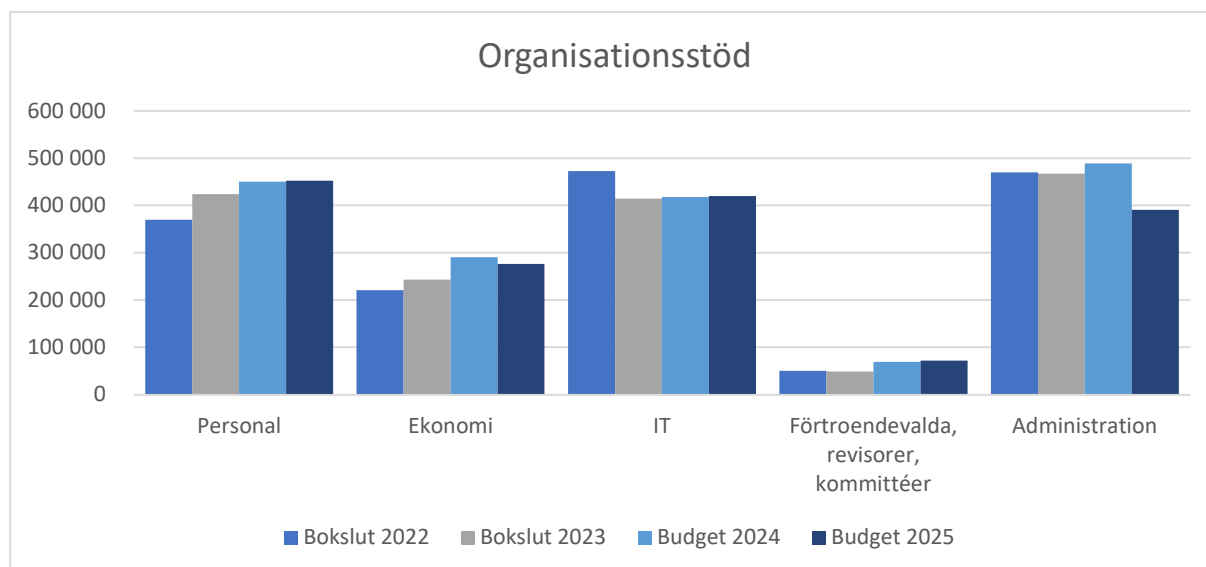
Kanslissekreterare Åsa Andersson fungerar som ledningsgruppens sekreterare.

Organisationsstödet leds av förbundsdirektören.

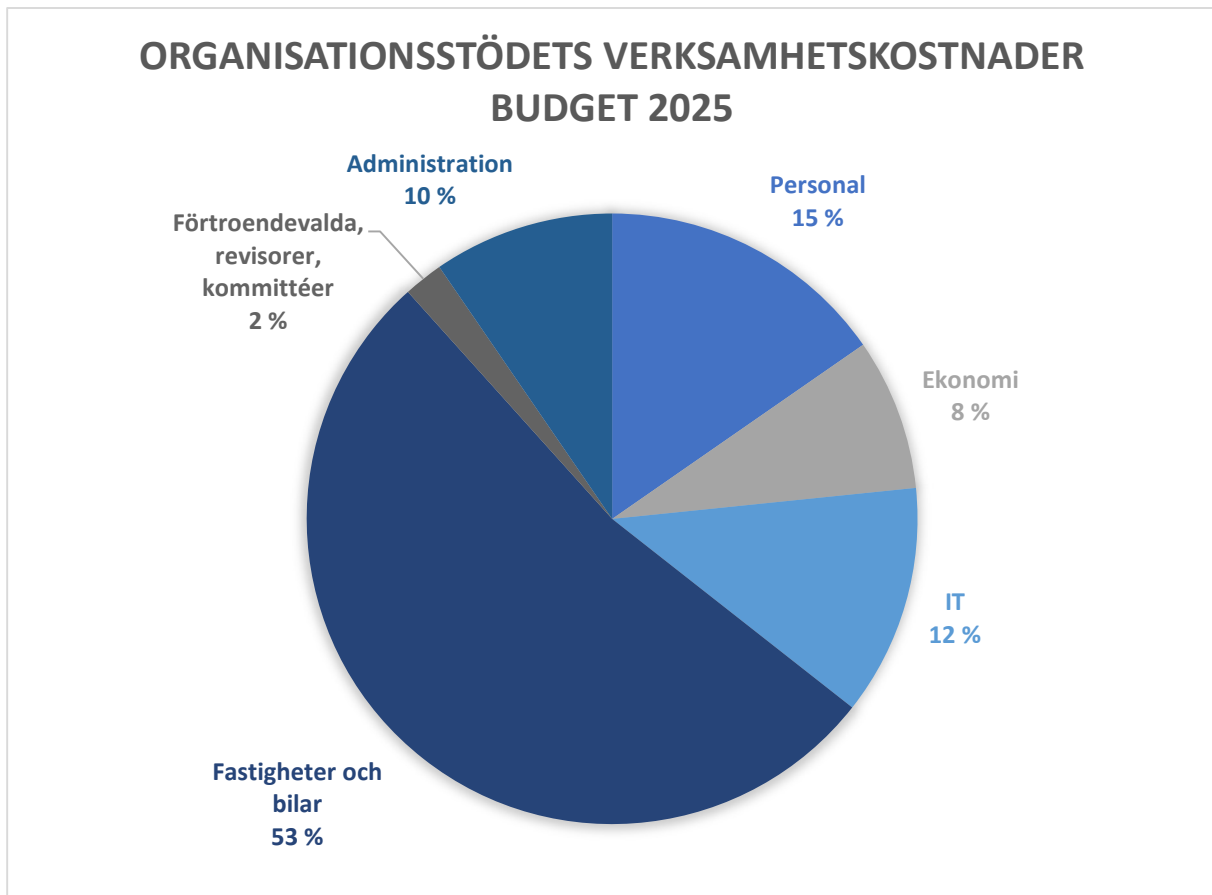
Organisationsstödet innefattar förtroendemannaorgan, ekonomi-, personal- och allmän förvaltning samt förbundets IT- och fastighetskostnader. Förbundsdirektören är huvudansvarig för verksamhetsområdet.

Målsättningen för organisationsstödet är att förvalta och utveckla verksamhetssystem, styrdokument och interna rutiner, så att övriga verksamhetsområden kan utveckla sin sakkunskap gällande klientarbetet. Inom organisationsstödet samlas ekonomisk kompetens och även sakkunskapen inom personalförvaltning. Organisationsstödet omfattar även en IT-samordnare, en systemansvarig och en fastighetsingenjör. I budget 2025 föreslås tjänsterna kvalitets- och metodchef samt fastighetsingenjör lämnas obemannade. Personalkostnaderna för systemansvarig, ledande administratör och de tre administratörerna fördelas direkt på verksamhetsområdena.

Intäkter och kostnader för förbundets fastigheter och bilar bokförs under verksamhetsområdet organisationsstöd. Nettot för fastigheter och bilar fördelas från och med verksamhetsåret 2023 som interna hyreskostnader på verksamhetsområdena. I budgeten för 2025 utgör fastighetskostnaderna 1,8 Meur eller 53 % av organisationsstödet verksamhetskostnader, varav 62 Teur fördelas till organisationsstödet. I budgeten 2024 var motsvarande siffror 1,8 Meur, 51 % respektive 81 Teur.

Verksamhetskostnader	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Personal	410	489	495	527
Ekonomi	220	243	290	276
IT	473	414	417	420
Fastigheter och bilar	1 173	1 585	1 776	1 810
Förtroendevalda, revisorer, kommittéer	50	49	69	72
Administration	397	391	408	329
Organisationsstöd totalt	2 724	3 172	3 457	3 432

Organisationsstöd	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Verksamhetsintäkter			
Ersättningar från kommuner	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0
Understöd och bidrag	67	45	74
Övriga verksamhetsintäkter	307	347	338
Verksamhetsintäkter totalt	374	392	412
Verksamhetskostnader			
Löner och arvoden	-736	-823	-737
Lönebikostnader	-151	-161	-137
Köp av tjänster	-924	-975	-926
Material, förnödenheter och varor	-256	-317	-241
Understöd	0	0	0
Hyreskostnader	-1 093	-1 169	-1 381
Övriga verksamhetskostnader	-13	-11	-11
Verksamhetskostnader totalt	-3 172	-3 457	-3 432
Verksamhetsbidrag	-2 797	-3 065	-3 021
Interna hyresintäkter	1 278	1 399	1 472
Interna hyreskostnader	-78	-81	-62
Netto	-1 597	-1 746	-1 611

Tjänsten som kvalitets- och metodchef lämnas obemannad under 2025 och nuvarande tjänsteinnehavare kommer tillfälligt att ta rollen som områdeschef för det nya verksamhetsområdet specialomsorg. Kvalitetsarbetet fördelas ut på verksamhetsområdenas personal och samordnas i ledningsgruppen. Denna organisationslösning utvärderas under 2025.

Som en besparingsåtgärd lämnas tjänsten som fastighetsingenjör obemannad under 2025. I budget 2024 fanns anslag för en fastighetsingenjör för fem månader. Tjänsten inrättades 2023, men har ännu ej bemannats.

Den tillfälliga resursen på ekonomiavdelningen budgeterades till 100 % för 2024, men bemannas för tillfället till 60 % vilket har införlivats i budget 2025.

Underhållsprojekt på förbundets byggnader om 88 000 euro har skjutits fram som en besparingsåtgärd.

Hyreskostnaderna är 212 000 högre än budget 2024, vilket främst hänför sig till hyror för byggnader och lokaler. I budget 2025 har 2024 års procentuella hyreshöjningar på befintliga hyreskontrakt använts för att kalkylera 2025 års nivå. Under projektet med renovering av Blåbärsstigen måste klienterna flytta ut och därför har hyreskostnader om 96 000 euro för en ersättande lokal tagits upp i budgeten för 2025.

Personal

Löneadministratörerna sköter lönerna för förbundets anställda, men hanterar även förbundets alla övriga utbetalningar som utgör skattepliktig inkomst för mottagaren. Detta innefattar ersättningar för närstående-/familjevård, stödfamiljer/-personer samt förtroendevalda. Sammantaget hanterar löneadministratörerna utbetalningar för i genomsnitt 720 personer varje månad.

Systemleverantören för det befintliga lönesystemet tillhandahåller inte längre utveckling av systemet och ger begränsad support. För en organisation i KST:s storlek är också ett HR-system en nödvändighet för att kunna bedriva en effektiv och modern personaladministration. En upphandling av lönesystem behöver göras under verksamhetsåret och kan eventuellt samköras med upphandlingen av ett HR-system. Upphandling och implementering av personalsystem är ett omfattande arbete som bör genomföras i projektform. Medel för detta finns upptaget i investeringsbudgeten.

För att vidmakthålla och till viss del även öka kompetensen i personalstyrkan, behövs utbildning och fortbildning. Från och med år 2023 och fem år framåt har KST på anhållan beviljats 75 000 euro årligen för utbildningar, samarbetsprojekt mellan aktörer och motsvarande insatser som bidrar till en hållbar och effektiv socialvård. Under 2025 planeras en 1-årig ledarskapsutbildning i samarbete med Rastor där deltagarna erhåller en yrkesexamen i arbete som teamledare inom social- och hälsovårdssektorn. Verksamhetsområdena ser behov av fortsatt kompetenshöjning inom:

- psykisk ohälsa
- våld i nära relationer
- utbildning på nivå 2 inom ICDP (International Child Development Programme), vars syfte är att höja förmågan att skapa positivt samspel med barn och vuxna
- vidare implementering av systemiskt socialt arbete, som är ett arbetssätt där man arbetar i team med både interna och externa aktörer runt en klient
- utbildning kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och de utmaningar de skapar för individen och dennas omgivning samt alternativ och kompletterande kommunikation (AKK).
- Ytterligare skolning för att förbättra och effektivisera arbetet med klientinformation. Det handlar då om såväl funktioner i systemet och anpassningar för att kunna ansluta till KANTA, som om hur journal bör och ska skrivas.

Samtliga dessa ligger i linje med villkoren för ovan nämnda medel från landskapsregeringen.

Utöver detta finns fortsatt behov av interna utbildningar, första hjälpkurser i samarbete med företagshälsovården och studiebesök till andra verksamheter.

På personalkansliet arbetar en personaladministratör och tre löneadministratörer under ledning av personalchefen. Förutom kostnaderna för dessa anställda budgeteras hela förbundets kostnader för friskvård och företagshälsovård centralt på personalavdelningen. Därtill kommer andra kostnader till den del dessa är gemensamma för förbundets personal, till exempel viss utbildning. Även arbetarskydd och förtroendemän hör till personalavdelningen. Budgeterade intäkter utgörs av ersättningar för företagshälsovård och utbildningar.

Personal	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	40	65	45	74
Personalkostnader och arvoden	-271	-285	-284	-292
Övriga kostnader	-139	-204	-211	-235
Netto	-370	-424	-450	-452
Antal anställda 31.12	5	5	5	5
Antal årsverken	5,21	5,07	5,00	5,00
Antal löneutbetalningar	8 030	8 947	9 238	9 910

Ekonomi

Ekonomifunktionen består i dagsläget av en ekonomichef (100 %), en ekonom (100 %) och två ekonomiadministratörer (185 %), samtliga med ordinarie anställning. Därutöver har ekonomiavdelningen en projektanställd på 60 % av heltid. Det finns ett stort behov av en fortsatt projektanställning, då ekonomichefens resurser inte räcker till för allt utvecklings- och utredningsarbete. Ekonomichefen leder arbetet på avdelningen och deltar aktivt i budgeteringsarbetet samt upprättar årsprognoser och rapporterar resultatuppföljning. Ekonomichefen bereder i samråd med förbundsdirektören alla ekonomiska ärenden till styrelsen. Såväl förbundets styrelse som medlemskommuner och även andra utomstående parter ställer krav på ekonomifunktionen i form av rapportering, prognoser, kalkyler, statistik och utredningar. För tillfället aktuella ärenden är effektivitetsrevision, ny avskrivningsplan och en likviditetsplan. Det finns också ett behov av en mer djupgående analys av förbundets kostnadsutveckling och kostnader per klient och per vård dygn. Samtidigt finns ett stort utvecklingsbehov av den ekonomiska rapporteringen och ekonomiavdelningens processer.

Ekonomi	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-220	-243	-290	-276
Övriga kostnader	0	0	0	0
Netto	-220	-243	-290	-276
Antal anställda 31.12	4	5	5	5
Antal årsverken	3,78	3,91	4,85	4,45
Antal verifikat	11 803	12 284	12 500	12 500

IT

Samordningen av och integrationen mellan förbundets digitala verksamhetssystem bedöms vara avgörande för att kunna uppnå den effektivisering som bildandet av ett socialvårdsområde syftar till, men är också avgörande för att en modern god förvaltning och ett starkt skydd för individens integritet ska kunna uppnås.

Under 2024 träder det s.k. NIS2-direktivet i kraft. Detta innebär ökade krav på policys, processer och strategier kring cyber- och informationssäkerhet. För KST:s del innebär detta bland annat ett behov av förnyad nätverksinfrastruktur i form av brandväggar och annan IT-utrustning. Därtill måste KST bygga

upp en process för livscykelhantering av hårdvara, så att äldre datorer och skrivare byts ut inom planerade tidsintervall.

Under 2025 fortsätter utvecklingen av KST:s IT-miljö samt uppgradering av nätverksinfrastruktur och IT-utrustning. Implementering av systemstöd för ärendehantering ska genomföras samt förslag på tjänstefieringslösningar för arbetsplats-IT, hosting och nätverksinfrastruktur tas fram tillsammans med KST:s IT-leverantör Åda och börjar implementeras under året.

Ett arbete för att ta fram och utveckla enklare AI-lösningar inom verksamheten planeras och en investering i hårdvara och mjukvara behöver göras för att skapa förutsättningar för pilotprojekt.

I och med ny lagstiftning för informationssäkerhet samt nya direktiv som träder i kraft under 2024 och 2025 fortsätter även arbetet med berörda policys, processer och strategier för att nå upp till de krav som ställs på verksamheten. Det innebär även mer interna utbildningar och intern kommunikation rörande informationssäkerhet och cybersäkerhet.

I och med pågående lagberedningsarbete rörande den så kallade kunduppgiftslagen blir socialvården troligtvis tvungen att arkivera klienthandlingar i den nationella Kanta-tjänsten. Arkivering i Kanta-tjänsten medför betydande kostnader rörande utvecklande av gränssnitt i klientdatasystemen. Då KST eventuellt står inför ett byte av socialvårdssystem planeras ännu ingen investering i nuvarande system ifall systemet tas ur bruk. Koppling till Kanta-tjänsten innebär även omfattande krav på utbildningar internt då arkivering i Kanta-tjänsten medför användandet av strukturerad dokumentation. Utöver detta krävs intern utbildning rörande en hel del Kanta-relaterade funktioner såsom hindrande och fördröjning av visning i Kanta-tjänsten.

Förutom IT-samordnarens lönekostnader budgeteras hela förbundets köp av IT-tjänster på momentet IT. Kostnaderna utgörs av drift, support, förvaltning, utveckling och licenser avseende förbundets olika system.

IT	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-77	-64	-75	-77
Övriga kostnader	-395	-350	-343	-343
Netto	-473	-414	-417	-420
Antal anställda 31.12	1	1	1	1
Antal årsverken	1,00	0,87	1,00	1,00
Antal användare IT	152	329	340	340

Fastigheter och bilar

I budget 2025 utgörs förbundets fastighetsbestånd av 8 byggnader som ägs av förbundet och 15 lokaler som upphyrts för förbundets olika verksamheter. I budget 2025 ingår 8 bilar som ägs av förbundet och 9 bilar som hyrs.

Intäkter och kostnader för förbundets fastigheter och bilar bokförs under verksamhetsområdet organisationsstöd. Nettot för fastigheter och bilar fördelas från och med verksamhetsåret 2023 som interna hyreskostnader på verksamhetsområdena. I budgeten för 2025 utgör fastighetskostnaderna

1,8 Meur eller 53 % av organisationsstödet verksamhetskostnader, varav 62 Teur fördelas till organisationsstödet. I budgeten 2024 var motsvarande siffra 1,8 Meur, 51 % respektive 81 Teur.

Det finns ett behov av att ta ett samlat grepp om förvaltningen av förbundets fastigheter och bilar. Under 2023 inrättades en tjänst som fastighetsingenjör, vilken utannonserades men aldrig blev tillsatt. I budget 2024 fanns anslag för en fastighetsingenjör för fem månader. Som en besparingsåtgärd lämnas tjänsten som fastighetsingenjör obemannad under 2025.

Den dagliga verksamheten på Kyrkvägen avslutades under 2023 och fastigheten är till försäljning. I såväl budget 2024 som i budget 2025 har antagandet gjorts att fastigheten har sålts och därmed finns inget budgetanslag för Kyrkvägens fastighetskostnader.

Förbundet hyr kontorslokaler vid Nyfahlers och Nygatan. Nuvarande utrymmen räcker inte längre till och en RFI (Request For Information) och ett upphandlingsunderlag har tagits fram, där sex svar har erhållits. En fastighetsgrupp har tillsatts av förbundsstyrelsen med uppgift att gå igenom svaren på RFI:n samt göra en kostnadsberäkning vad gäller byggande av motsvarande utrymmen i egen regi. I budget 2025 är kostnaderna för kontorsutrymmena upptagna enligt nuvarande hyreskontrakt.

Hyresavtalen för lokalerna på Nyfahlers, Nygatan och Tallbacken löper fram till 31.12.2025 och KST har begärt förlängning av dessa. Hyresavtalen för Södragatan och Köpmansgatan löper ut under 2025 och ska omförhandlas.

I budget 2025 har 2024 års procentuella hyreshöjningar på befintliga hyreskontrakt använts för att kalkylera 2025 års nivå. Under projektet med renovering av Blåbärsstigen måste klienterna flytta ut och därför har hyreskostnader om 96 000 euro för en ersättande lokal tagits upp i budgeten för 2025.

Underhållsprojekt på förbundets byggnader om 88 000 euro har skjutits fram som en besparingsåtgärd.

Fastigheter och bilar	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	238	307	347	338
Personalkostnader och arvoden	0	0	-30	0
Övriga kostnader	-1 173	-1 585	-1 746	-1 810
Interna hyresintäkter	935	1 278	1 399	1 472
Netto	0	0	-30	0
Antal anställda 31.12	0	0	1	0
Antal årsverken	0,00	0,00	0,58	0,00
Antal bilar som ägs 31.12	6	7	8	8
Antal bilar som leasas 31.12	7	9	9	9
Antal byggnader som ägs 31.12	8	9	8	8
Antal byggnader som hyrs 31.12	12	12	15	15

Förtroendevalda, revisorer, kommittéer

Under detta moment återfinns kostnader för förbundsstämman, förbundsstyrelsen, förbundets revisorer och brukarrådet. Ett anslag om 20 000 euro har upptagits för fortsatt effektivitetsrevision.

Förtroendevalda, revisorer, kommittéer	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-32	-25	-32	-34
Övriga kostnader	-18	-24	-37	-38
Netto	-50	-49	-69	-72
Antal sammanträden stämma	3	3	3	3
Antal sammanträden styrelse	18	16	16	16

Administration

Till administration hör personalkostnader för förbundsdirektören, kanslisekreteraren samt kvalitets- och metodchefen. Den sistnämnda tjänsten föreslås lämnas obemannad under 2025 och nuvarande tjänsteinnehavare kommer tillfälligt att ta rollen som områdeschef för det nya verksamhetsområdet specialomsorg. Kvalitetsarbetet fördelas ut på verksamhetsområdenas personal och samordnas i ledningsgruppen. Denna organisationslösning utvärderas under 2025.

På detta moment återfinns även hela förbundets kostnader för post- och telefonväxeltjänster. Därtill kommer kostnader för ledningsgruppen såsom exempelvis handledning samt övriga ofördelade kostnader för organisationsstöd inkluderande interna hyror för kontorsutrymmen vid Nygatan.

Administration	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	2	0	0
Personalkostnader och arvoden	-259	-269	-273	-196
Övriga kostnader	-138	-122	-135	-133
Interna hyreskostnader	-73	-78	-81	-62
Netto	-470	-467	-489	-391
Antal möten ledningsgrupp	26	33	33	33
Antal rättelseyrkanden	72	38	35	20
Antal självrättelser	9	9	5	5
Antal domstolsärenden	5	5	5	5
Antal anmärkningar	29	19	19	15
Tillsyn ÅMHH	3	3	3	3
Missnöjen ankomna till ÅOM	91	70	70	60

Målsättningar 2025

Den övergripande målsättningen för KST är en ökad upplevd delaktighet för klienten. Inom organisationsstöd innebär det genomförande av årlig brukarenkät.

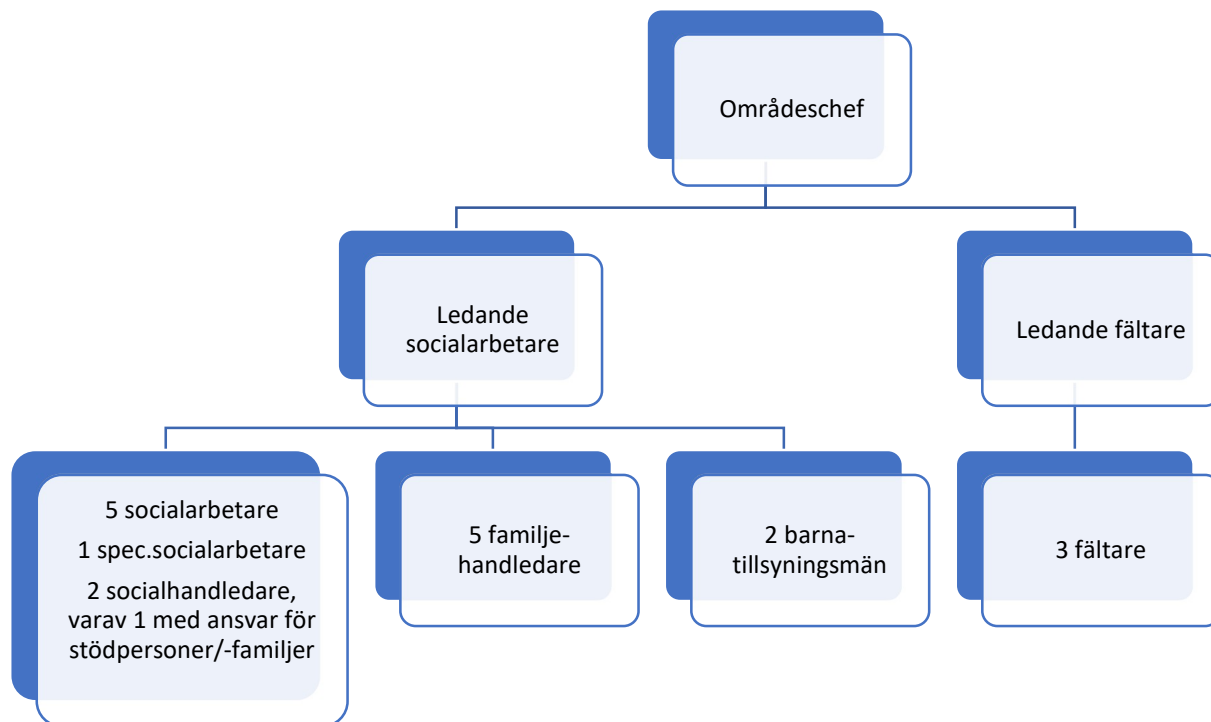
Åtgärder för att nå uppställda mål

- Utvärdering och konkreta åtgärder baserade på 2024 års brukarenkät, samt genomförande av ny enkät under november 2025
- Redovisning av brukarrådets arbete inför ledningsgrupp och styrelse
- Årliga möten med intresseorganisationer
- Lyfta anmärkningar och eventuella andra klagomål eller positiv feedback till ledningsgrupp och styrelse

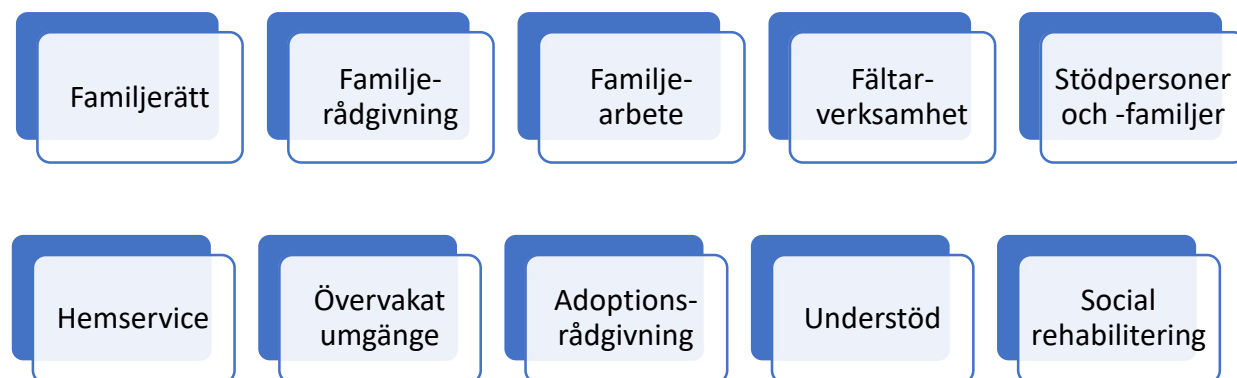
Verksamhetsförändringar under planåren 2026–2027

- Fortsatt arbete med tjänstefieringslösningar för arbetsplats-IT, hosting och nätverksinfrastruktur.
- Förbundsstyrelsen har befullmäktigat förbundsdirektören att avropa vårdinformationssystemet Cosmic enligt förutsättningen att 80 % av de åländska kommunerna gör det. KST önskar även delta i förstudien rörande socialvårdssystemet VIVA, vilket planeras under första halvan av 2025. Efter förstudien kan det bli aktuellt för KST att övergå till användandet av VIVA i stället för Abilita Socialvård och Abilita Vårdjournal.
- Lösningar gällande lokaler
 - Kontor
 - Tallbacken
 - ESB Lagunen
 - Socialpsykiatriskt lägenhetsboende
 - Stödboende
- Renovering och utbyggnad av Blåbärsstigen
- Byggnation av Svedgränd

2.4.2 Tidigt stöd för barn och familj

Service

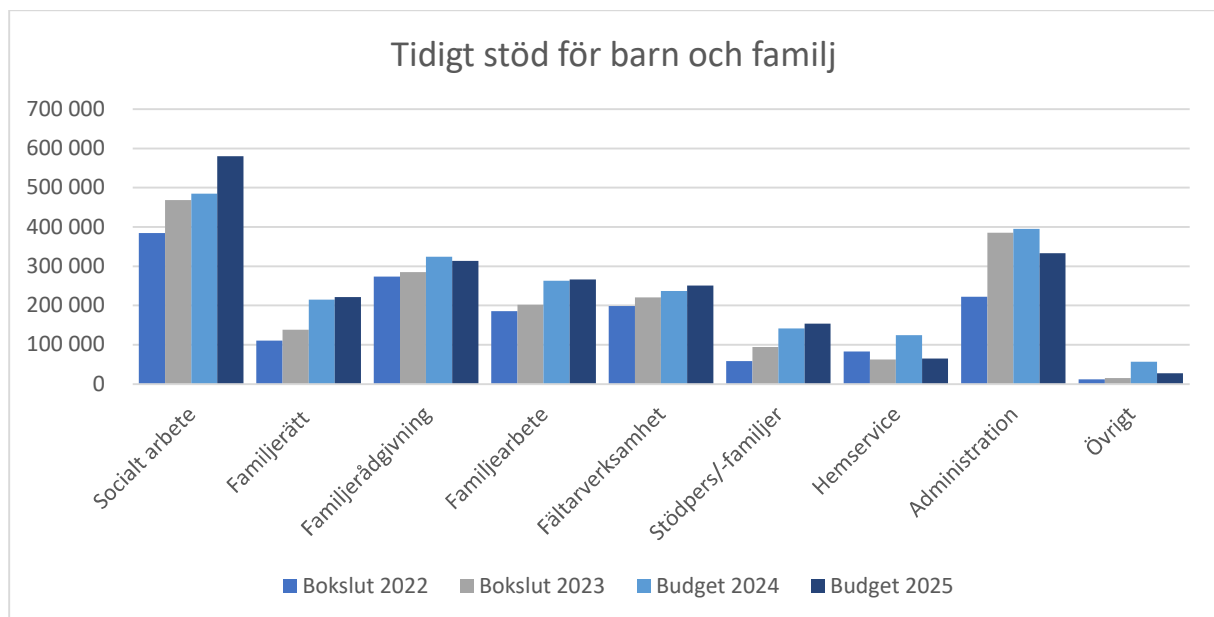
Tidigt stöd för barn och familj leds av en områdeschef och en ledande socialarbetare.

Målsättningen inom det tidiga stödet för barn och familj är att upprätthålla och stöda familjens funktionsförmåga och främja stabila relationer samt trygghet för barn och unga, genom att i ett tidigt skede bedöma behov av stöd och service samt arbeta med förebyggande tjänster. Kännetecknande för det förebyggande arbetet och tidiga stödet är att ha så kallad lågröskelverksamhet, där det ska vara lätt för individer att ta kontakt. De som tar kontakt behöver inte alltid få särskild service beviljad, utan kan klara sig med rådgivning och handledning och då inleds ingen klientrelation. Barnskyddsanmälningar och kontakt för bedömning av servicebehov för barnfamiljer mottas och utreds av tidigt stöd för barn och familj. Barnskyddsanmälningar där det finns en pågående klientrelation inom barnskyddet bedöms där. Barnskyddsutredningar görs i regel på barnskyddet men

även på tidigt stöd. Ett nära samarbete med de övriga verksamhetsområdena och särskilt med verksamhetsområdet för barnskydd är nödvändigt för att ge rätt stöd vid rätt tidpunkt och för att använda resurserna med viss flexibilitet.

Referensgruppsverksamhet bedrivs inom verksamhetsområdet och i samarbete med övriga.

Socialarbetarna ingår i KST:s socialjour.

I posten övrigt ingår:

- Övervakat umgänge
- Adoptionsrådgivning
- Understöd

Tidigt stöd för barn och familj	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Verksamhetsintäkter			
Ersättningar från kommuner	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	0	0	0
Avgiftsintäkter	5	6	5
Understöd och bidrag	4	19	12
Övriga verksamhetsintäkter	0	0	0
Verksamhetsintäkter totalt	9	25	17
Verksamhetskostnader			
Löner och arvoden	-993	-1 176	-1 248
Lönebikostnader	-206	-234	-238
Köp av tjänster	-519	-652	-545
Material, förnödenheter och varor	-5	-19	-14
Understöd	0	-20	0
Hyreskostnader	-1	-13	0
Övriga verksamhetskostnader	-1	0	0
Verksamhetskostnader totalt	-1 726	-2 114	-2 045
Verksamhetsbidrag	-1 717	-2 089	-2 029
Interna hyreskostnader	-154	-152	-183
Netto	-1 871	-2 241	-2 211

Socialt arbete

På tidigt stöd för barn och familj deltar den ledande socialarbetaren i klientarbetet och ingår därför i detta moment från och med 2025. Den ledande socialarbetaren är förman för fyra olika arbetsgrupper och ingår i KST:s mottagningsgrupp som fördelar arbetsuppgifter i s.k. verksamhetsöverskridande ärenden samt därtill i ett flertal övriga interna och externa arbetsgrupper. Områdeschefen vikarierar ledande socialarbetaren vid dennes frånvaro.

Socialarbetarna gör bedömningar om stödbehov och även barnskyddsutredningar till den del dessa inte görs på verksamhetsområdet för barnskydd. Därutöver hör övrigt socialt arbete till arbetsuppgifterna, att fatta myndighetsbeslut, uppgöra klientplaner samt övrigt klientarbete så som till exempel rådgivning och samtal med socialarbetare.

Socialarbetaren med specialkunskap kommer att ingå i systemiskt arbete för tidigt stöd och barnskyddet med ansvar för att bidra med ett terapeutiskt synsätt. Denna ansvarar även och är sammankallare för barnskyddets expertgrupp som är lagstadgad. Behovet av expertgruppen har dock minskat tack vare andra samarbetsformer och samlad kompetens inom KST.

Socialhandledarna inom verksamhetsområdet ansvarar för att göra bedömningar om servicebehov för vuxna personer i en barnfamilj och där tillhörande beslut, främst hemservice. Socialhandledarna utför även insatsen socialhandledning som beviljas inom verksamhetsområdet.

KST betalar för bemanning i skärgården och en andel om 11 500 euro finns i budgeten för tidigt stöd. Från och med budget 2025 ligger anslaget under socialt arbete. Verksamhetsområdet har hittills inte använt tjänster från Brändö på hela år 2024 och endast för handräckning tidigare år. Detsamma gäller för Kökar, där resurserna dock till viss del har använts för handräckning inom barnatillsyn.

Socialt arbete, tidigt stöd för barn och familj	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	2	0	0
Personalkostnader och arvoden	-371	-455	-460	-546
Övriga kostnader	-14	-16	-25	-34
Netto	-384	-469	-485	-580
Antal socialarbetare per 31.12	6	7	7	7
Antal socialarbetare, årsverken	7	6	7	7
Antal klienter 31.12 (ej moderskapsunderstöd)	490	393		
Antal klienter 1.1–31.12 (ej moderskapsunderstöd)	1 784	1 394		
Antal barnskyddsanmälningar*	753	789	800	900
Antal barn som barnskyddsanmälningar gäller*	425	454	450	500
Antal barnskyddsutredningar efter inkommen barnskyddsanmälan*	144	56	80	90
Antal startade bedömning av servicebehov efter inkommen barnskyddsanmälan*	57	68	80	100
Antal inkomna kontakter till socialvården för bedömning av servicebehovet till verksamhetsområdet Tidigt stöd för barn och familj		83		
Antal startade bedömningar av servicebehovet efter inkommen kontakt		46		
Antal barnskyddsutredningar totalt*		82		
Antal bedömningar totalt		114		
Antal klienter beviljade social handledning		6		10
Antal klienter beviljade träff med socialarbetare/socialarbetare med spec.kunskap		5		10

* Barnskyddsutredningar har gjorts på både verksamhetsområdet för barnskydd samt för tidigt stöd för barn och familj, klarmarkering under tidsperioden.

Familjerätt

Familjerätten omfattar de uppgifter som föreskrivits barnatillsyningsmannen så som samarbetsamtal, utredande av föräldraskap, utredande av samt fastställande av underhåll, vårdnad och umgänge och boende. Området innefattar även betalningsförbindelse till adoptionsrådgivning samt att bistå utredare med handlingar. Vidare ingår ordnande av de sakkunnigtjänster som hör till medling i domstol i ett ärende som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt samt även medling enligt äktenskapslagen.

Barnatillsynen har mer rådgivande samtal i förhållande till övriga på verksamhetsområdet. Dessa syns inte som en klientrelation. Behovet av rådgivning i familjerättsliga frågor har tenderat öka.

KST har sedan 2023 ett avtal om digitalt stöd med SES – samarbete efter skilsmässan för vuxna – och från år 2024 avtal om SES NXT, ett digitalt stöd inriktat till barn. Detta möjliggör en serviceform 24/7 till alla ålänningar oberoende av boningsort. SES används även i arbete med barn av professionella utanför KST, exempelvis familjerådgivningen, barnomsorg och skola samt ÅHS.

En tillfällig utökning av barnatillsyningsmän motsvarande 37 % av heltid har budgeterats genom en omDispositionering av anslagen för köptjänster.

Familjerätt	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	1	0	0
Personalkostnader och arvoden	-82	-62	-134	-164
Övriga kostnader	-29	-78	-81	-57
Netto	-111	-139	-215	-221
Andelen erkännande av faderskap/föräldraskap*	167	67	20	20
Antal fastställda avtal om underhållsbidrag	66	75	80	80
Avtal om vårdnad av barn och umgängesrätt och boende	40	48	40	40
Antal vårdnadsutredningar	7	4	5	6
Antal klienter 1.1–31.12	1 100	771		
Antal klienter per 31.12	333	249		

Minskning av antal vårdnadsavtal beror på lagändring.

** Ändring i lagstiftningen från 1.1.2023 medför att färre erkännanden gällande föräldraskap görs hos barnatillsyn.*

Familjerådgivning

Familjerådgivning ges i enlighet med 26 § landskapslag om socialvård (2020:12). Rådgivningen förverkligas delvis genom avtal med Folkhälsan på Åland r.f:s familjerådgivning, men även genom den rådgivning och handledning som ges direkt av förbundet. Besöken vid familjerådgivningen är avgiftsfria. Från 1.1.2025 inleds en ny avtalsperiod och avtal har tecknats med Folkhälsan på två år med option om 24 plus 24 månader.

Familjerådgivning	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-274	-285	-324	-314
Netto	-274	-285	-324	-314
Antal besök familjerådgivning	1 952	1 947	2 000	2 000
Pris per timme	149	157	164	167

Familjearbete

Inom familjearbetet, som regleras i 18 § landskapslag om socialvård (2020:12), verkar 5 familjehandledare. Insatsen familjearbete beviljas i regel efter en bedömning om servicebehovet. Familjearbete sker främst i klienternas hem med målsättningen att förbättra familjens livssituation, att hitta och stärka era egna resurser och klara av vardagens utmaningar.

Familjehandledarna deltar som ledare för referensgruppsverksamhet, Ninni (gruppverksamhet för barn och unga som lever med förälder/närstående med missbruk/psykisk ohälsa), i samarbete med övriga samarbetsparter.

Familjearbete	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	1	0	0
Personalkostnader och arvoden	-176	-194	-245	-251
Övriga kostnader	-10	-8	-18	-15
Netto	-186	-201	-263	-266
Klienter beviljade familjearbete, antal beslut (per beslutperiod)*				
	74	89	80	90
Antal klienter beviljade familjearbete*				
	93	59	80	80

*Enskilda klienter kan ha flera beslut per år.

Fältarverksamhet

Fältarbetet är en del av de öppna insatserna, men är till sin karaktär mer uppsökande än de andra serviceformerna. Fältarna rör sig i huvudsak i miljöer där ungdomar vistas. Genom fältarbetet kan ungdomar i åldern 13–17 år få stöd och hjälp i ett tidigt skede utan att ha en klientrelation. Vid längre kontakter uppstår en klientrelation. Kostnaderna för fältarnas bil bokförs på verksamhetsområdet organisationsstöd och påförs verksamhetsområdet tidigt stöd för barn och familj via interna hyror från och med 2023.

Fältarverksamhet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-185	-197	-206	-219
Övriga kostnader	-13	-14	-23	-20
Interna hyreskostnader	0	-10	-7	-12
Netto	-199	-221	-237	-251

Antal besök, flickor	327
Antal besök, pojkar	33
Lektioner i skolorna (högstadiet och gymnasiet)	70
Föräldramöten	9
Gruppverksamhet, antal gånger	19

Fältningar, antal timmar (exklusive skolor och ungdomsgårdar)*

Norra Åland	31	30
Södra Åland	32	30
Mariehamn	60	60
Skärgård	5	5

*Fältning sker där ungdomar vistas, därav är antal timmar högre för Mariehamn i förhållande till antalet ungdomar enligt boendeort.

Stödpersoner och -familjer

Stödpersoner och -familjer ordnas i enlighet med 28 § landskapslag om socialvård (2020:12). Från och med 2024 bokförs lönekostnaderna för den socialhandedare som ansvarar för stödpersoners verksamheten på detta moment. Socialhandedaren utreder och handlägger även barnskyddets stödpersoner och stödfamiljer.

Stödpersoner och -familjer	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-48	-86	-127	-143
Övriga kostnader	-9	-9	-15	-11
Netto	-58	-94	-142	-154
Klienter beviljade stödpersoner, antal beslut*	34	46	35	50
Antal klienter beviljade stödpersoner*	34	29	35	40
Klienter beviljade stödfamiljer, antal beslut*	35	46	35	35
Antal klienter beviljade stödfamiljer*	35	31	35	25

*Enskilda klienter kan ha flera beslut per år.

Hemservice

Hemservice kan aktualiseras exempelvis när familjens funktionsförmåga försämras genom förlossningsdepression, en förälders utmattning eller sjukdom i familjen och det behövs stöd för föräldraskapet, handledning vid barnavård och uppfostran eller handledning och stöd i fråga om hemvård. Klientavgift uppbärs enligt KST:s avgiftsstadga.

Prognosen för 2024 visar på ett avsevärt lägre utnyttjande av hemservice jämfört med budget, varför budgeterat anslag för 2025 är lägre än budget 2024.

Hemservice	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	5	5	6	5
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-88	-67	-130	-70
Netto	-83	-62	-124	-65
Antal klienter beviljade hemservice	23	19	30	25

Övervakat umgänge

Övervakat umgänge sker i enlighet med 27 § landskapslag om socialvård (2020:12). Övervakat och stöttat umgänge sköts av socialhandedare eller familjehandedare, men även av barnskyddets personal – socialhandedare via Tallbacken. Dessa personalkostnader finns på respektive kostnadsställe. Övervakat umgänge kan även ske som köptjänst då det inte är möjligt att verkställa med egen personal. Från och med mitten av mars 2024 hyr KST en lägenhet som används vid övervakat umgänge.

Övervakat umgänge	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-2	-2	-25	-8
Interna hyreskostnader	0	0	0	-7
Netto	-2	-2	-25	-15
Antal övervakade/stöttade umgängen/antal klienter	10	13	10	15

Adoptionsrådgivning

Adoptionsrådgivningen förverkligas genom avtal med Rädda barnen i Finland r.f.

Adoptionsrådgivning	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-10	-13	-12	-12
Netto	-10	-13	-12	-12
Antal adoptionsbidrag	2	0		2

Understöd

För barn som lever i en familj med svår ekonomisk situation har till och med 2024 funnits ett anslag för att kunna stöda dem i fritidsaktiviteter under förutsättning att familjen i övrigt har haft andra stödinsatser och inte kunnat erhålla utkomststöd för utgifterna. En ekonomisk utredning har behövt ligga som grund för att bli beviljad detta stöd. Sedan 2021 har totalt 832,16 euro använts av detta anslag. I budget 2025 har anslaget strukits, vilket innebär att ett dylikt stöd för fritidsaktiviteter under 2025 förutsätter en klientrelation i barnskyddet eller att familjen kan erhålla utkomststöd.

Understöd	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	
Övriga kostnader	0	0	-20	
Netto	0	0	-20	0

Social rehabilitering

Social rehabilitering ska ges i enlighet med 17 § landskapslag om socialvård (2020:12). För klienter inom tidigt stöd för barn och familj beviljas detta som metodhandledning, vilket utförs av KST:s metodhandledare som hör till specialomsorgens personal.

Social rehabilitering	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Antal klienter beviljade social rehabilitering/träff med metodhandledare		3		2

Administration

Till administration hör personalkostnader för områdeschefen samt en andel av administratörsresurserna och systemansvarig för Abilita socialvård, vilka delas mellan verksamhetsområdena. Den ledande socialarbetaren har bokförts på detta moment t.o.m. 2024. Därtill kommer interna hyror för kontorsutrymmen vid Nyfahlers och andra gemensamma kostnader för KST samt övriga ofördelade kostnader för tidigt stöd för barn och familj, bland annat bemanning i skärgården. Från och med 2025 budgeteras bemanningen i skärgården under socialt arbete.

Administration	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	19	12
Personalkostnader och arvoden	-204	-206	-238	-163
Övriga kostnader	-18	-36	-31	-19
Interna hyreskostnader	0	-144	-145	-163
Netto	-222	-385	-395	-333
Antal moderskapsunderstöd, lådor	167	173	190	140
Antal moderskapsunderstöd, pengar	64	81	50	80

Målsättning 2025

- Stödformerna ges med lågröskel och är lättillgängliga.
- Utöka klienters delaktighet.

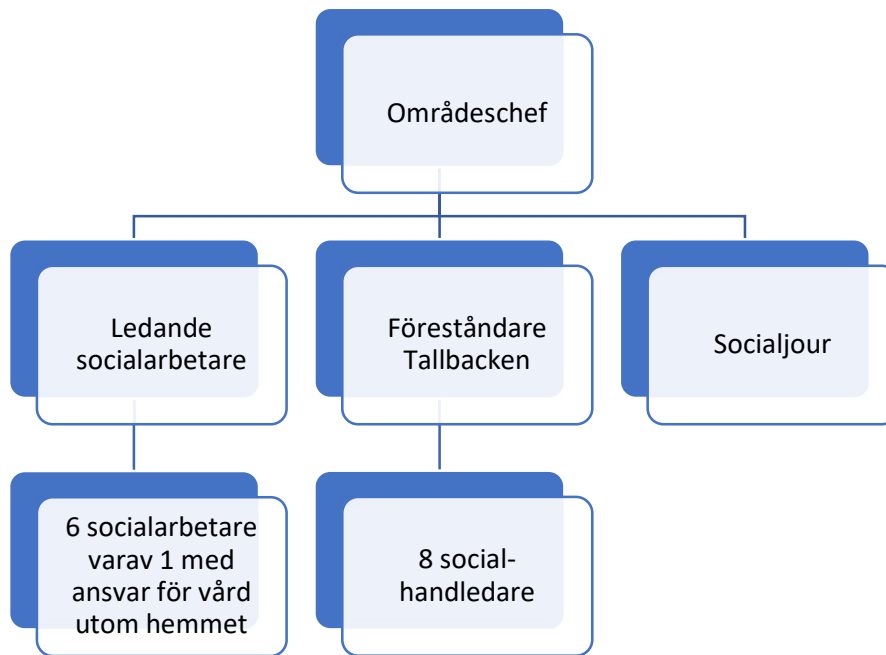
Åtgärder för att nå uppställda mål

- Verka för regelbundna samarbetsforum med övriga aktörer så som exempelvis barnomsorg, skola och ÅHS för att nå ut med information till möjligast många.
- Jobba utgående från systemiskt arbete för att öka klienters deltagande.
- Alla jobbar systematiskt med att informera och handleda i SES, i ärenden gällande separationer – även barnen görs delaktiga/får information.
- Nå fler samarbetsparter med info om SES.
- Referensgruppsverksamhet i form av föräldragrupper (ICDP) ordnas.

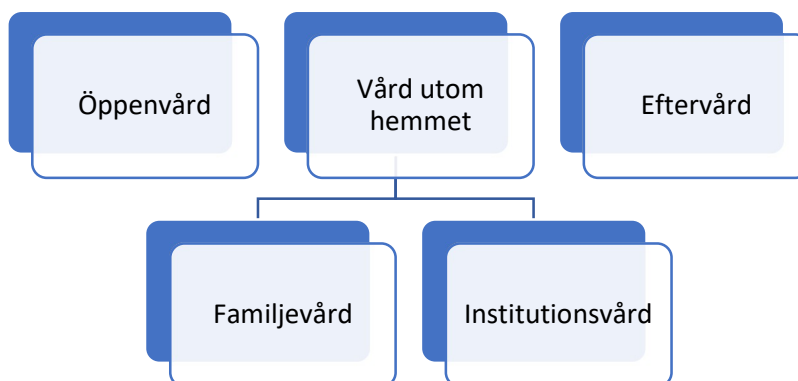
Verksamhetsförändringar under planåren 2026–2027

Utvärdering av utökade barnatillsyningsmannatjänster inför 2026. Inför budgetarbetet önskade verksamhetsområdet en utökning av barnatillsyningsmannaresurser från 2 till 3 heltidstjänster, då antalet ärenden till barnatillsynen tenderar att öka och även bli mer komplexa. Jävsreglerna är mycket strikta vid vårdnadsutredningar, vilket har medfört att annan personal inom KST allt oftare har behövt förordnas göra dem eller gå in som arbetspar. Då utökningen sedermera inte rymdes innanför ramen har man istället gått in för en tillfällig utökning av barnatillsyningsmän motsvarande 37 % av heltid genom en omdisponering av anslagen för köptjänster.

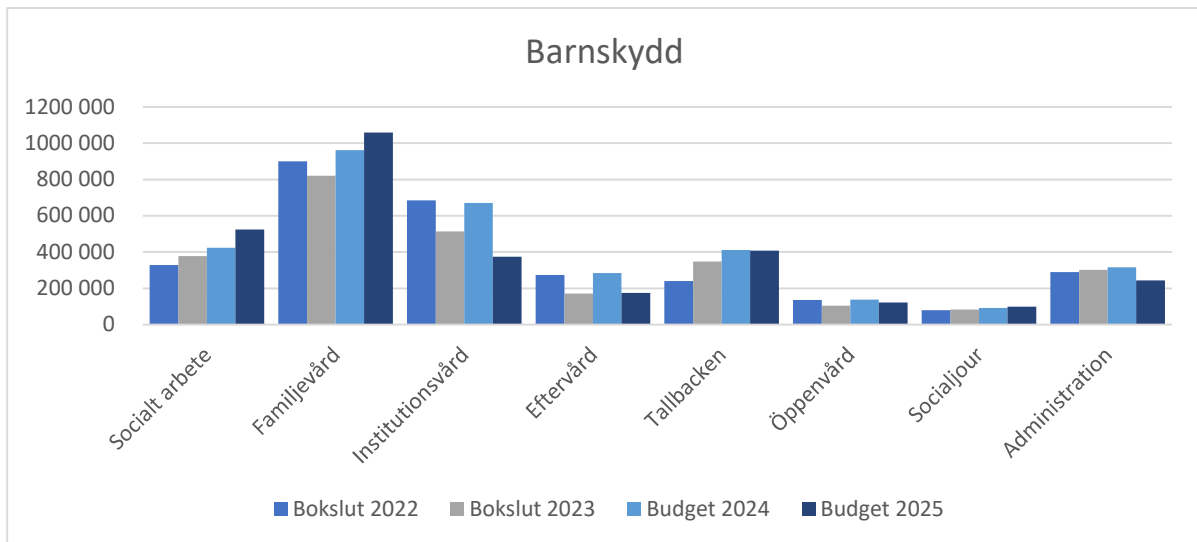
2.4.3 Barnskydd

Service

Barnskyddet leds av en områdeschef och en ledande socialarbetare.

Barnskydd	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Verksamhetsintäkter			
Ersättningar från kommuner	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	2	0	0
Avgiftsintäkter	134	120	120
Understöd och bidrag	294	289	282
Övriga verksamhetsintäkter	26	0	54
Verksamhetsintäkter totalt	457	409	455
Verksamhetskostnader			
Löner och arvoden	-1 788	-1 993	-2 177
Lönebikostnader	-300	-321	-330
Köp av tjänster	-852	-1 144	-692
Material, förnödenheter och varor	-17	-20	-26
Understöd	-54	-53	-47
Hyreskostnader	-2	-4	-1
Övriga verksamhetskostnader	0	0	0
Verksamhetskostnader totalt	-3 013	-3 534	-3 273
Verksamhetsbidrag	-2 557	-3 126	-2 817
Interna hyreskostnader	-162	-168	-185
Netto	-2 719	-3 294	-3 002

Avgiftsintäkter består av den avgift som kan uppbäras av barns föräldrar som en ersättning för familje- och institutionsvård, med stöd av Landskapslag (2022:19) om klientavgifter inom socialvården § 12. Intäkter från understöd och bidrag består i huvudsak av ersättning för upprätthållande av skyddshem som bekostas av landskapet. Övriga verksamhetsintäkter består främst av ersättningar från ÅHS för vårddygnskostnader utanför Åland.

Budgeten för 2025 för barnskyddet är lägre än budget 2024 främst tack vare ett minskat antal vårddygn inom barnskyddets institutionsvård.

Socialt arbete

Socialt arbete i barnskyddet innefattar stöd och stödåtgärder för barn och familjer i utsatta situationer. Det omfattar utredningar, klientplanering, familjestöd, placering i familjevård eller institutionsvård, samt uppföljning och utvärdering av stödåtgärdernas effekt. Målet är att säkerställa barnens trygghet och välmående. Den ledande socialarbetaren arbetar i klientarbete och ingår därmed i detta moment (fr.o.m. 1.1.2025) utöver sex socialarbetare. Också mottagningsocialarbetaren ingår och den är nu tillsatt. Antalet socialarbetare på barnskyddet har utökats redan under 2024 för att möta lagens krav på antalet klienter per socialarbetare.

KST betalar för bemanning i skärgården och en andel om 11 500 euro finns i budgeten för barnskydd. Från och med budget 2025 ligger anslaget under socialt arbete.

Socialt arbete, barnskydd	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	1	1	0	0
Personalkostnader och arvoden	-328	-377	-391	-547
Övriga kostnader	-1	-1	-31	-45
Netto	-328	-377	-423	-591
Antal socialarbetare per 31.12	7	8	7	8
Antal socialarbetare, årsverken	6,26	7,21	7,00	8,00
Antal klienter per 31.12	114	114	120	
Antal aktiva ärenden 1.1–31.12	203	241		
Beslut om brådskande placering, antal barn	15	16		
Beslut om placering i öppenvård, antal barn	14	15		

Öppenvård

En klientrelation inom barnskyddet inleds när behov av brådskande barnskyddsåtgärder konstateras, om uppväxtförhållandena eller barnet självt äventyrar barnets hälsa eller utveckling, eller när familjen beviljas stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård. Stödåtgärder inom öppenvården ska inledas omgående vid behov och kan inkludera till exempel intensifierat familjearbete, familjerehabilitering, stödpersoner/ -familjer eller andra stödåtgärder som stöder barnet och familjen. Barnskyddets öppna stödtjänster är alltid avgiftsfria.

Personalkostnader och arvoden i tabellen nedan utgör arvoden till stödpersoner och -familjer.

Öppenvård	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-55	-61	-66	-66
Övriga kostnader	-82	-43	-71	-56
Netto	-137	-104	-137	-122
Familjearbete och intensifierat familjearbete	16	21	20	20
- varav familjearbete via Tallbacken	13	20	20	20
Familjerehabilitering, vårddyggn	0	42	60	50
Övervakade umgängen (barnskydd), antal barn	16	9	9	6
Stödpersoner, -familjer	12	14	12	10

Vård utom hemmet

Barn placeras utom hemmet, i familje- eller institutionsvård, när det finns brister i omsorgen om barnet eller när uppväxtförhållanden allvarligt hotar barnets hälsa eller utveckling. Detta kan också ske om barnet själv allvarligt äventyrar sin hälsa eller utveckling. Klientskapet kan vid behov pågå under hela barndomen. Barnskyddet organiserar familjevården utan externa aktörer. Familjevårdarna ersätts ekonomiskt med fastställda arvoden som redovisas under personalkostnader i budgeten. KST ingår avtal med samarbetspartners gällande barnskyddets institutionsvård. Brådskande och/eller kortare placeringsperioder verkställs på Tallbacken. Barn kan också placeras tillsammans med förälder under utredningsfasen.

Vård utom hemmet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	159	181	120	174
Personalkostnader och arvoden	-824	-863	-953	-1 081
Övriga kostnader	-919	-651	-799	-526
Netto	-1 584	-1 334	-1 632	-1 433

Familjevård

Från och med 2025 ingår socialarbetaren med ansvar för vård utom hemmet i detta moment.

Familjevård (ej eftervård)	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	73	142	108	108
Personalkostnader och arvoden	-824	-863	-953	-1 081
Övriga kostnader	-150	-100	-117	-86
Netto	-900	-821	-962	-1 059
Antal vård dygn	9 971	11 296	12 045	12 410
Antal omhändertagna barn i familjevård på Åland per 31.12	26*	31	31	33
Antal omhändertagna barn i familjevård på fastlandet och i Sverige per 31.12	1	2	3	1
Antal familjer, familjevård				
Antal avlastningsfamiljer per 31.12	10	7	8	12
Nettokostnad per vård dygn, euro	90,31	72,66	79,89	85,31

* samt ytterligare 4 barn som är placerade i förälders vård då återgång till hemmet förbereds

Institutionsvård

Institutionsvård	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	86	38	12	66
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-770	-552	-682	-440
Netto	-684	-513	-670	-374
Antal vård dygn	3 293		2 098	1 190
Antal klienter per 31.12	4	5	5	4
Nettokostnad per vård dygn, euro	207,66		319,35	314,62

Eftervård

Unga vuxna i åldern 18–23 år som är i behov av fortsatt placering. Eftervården för unga vuxna som inte längre är i vård utom hemmet handläggs av verksamhetsområdet vuxensocialarbete och belastar det områdets budget.

Eftervård	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	3	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-3	0	-56	-108
Övriga kostnader	-274	-170	-228	-66
Netto	-273	-170	-284	-174
Antal vård dygn i familjevård	427	942	548	1 460
Antal vård dygn i familjevård via företag*	942	756	615	59
Antal klienter per 31.12	3	4		
Nettokostnad per vård dygn, euro	199,76	100,30	244,37	114,85

*inkl. eftervård på Tallbacken 2023 och 2025

Tallbacken

Tallbacken är både ett barn- och ungdomshem och ett familjeboende och skyddshem. Här erbjuds boende för barn och unga som av olika anledningar inte kan bo hemma, för vårdnadshavare som behöver hjälp i föräldrarollen och för dem som är utsatta för hot eller misshandel. Tallbackens lokaler är hyrda av Mariehamns stad till och med 31.12.2025, med en begäran om förlängning av hyresavtalet. Kostnaderna för Tallbackens fastighet och bil bokförs på verksamhetsområdet organisationsstöd och påförs verksamhetsområdet barnskydd via interna hyror från och med 2023.

På Tallbacken arbetar socialhandledare under ledning av en föreståndare.

Skyddshemmet upprätthålls med stöd av landskapslag (ÅFS 2024:1) om skyddshem och kostnaden ersätts av landskapet. Skyddshemsverksamheten bedrivs med personal- och övriga resurser som är gemensamma med Tallbackens övriga verksamhet. Därmed är det inte möjligt att särskilja några direkta kostnader för skyddshemmet. Dessa beräknas därför utefter andel av Tallbackens totala kostnader, bland annat baserat på antalet vård dygn.

Tallbacken	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	272	273	270	270
Personalkostnader och arvoden	-494	-493	-521	-514
Övriga kostnader	-17	-29	-55	-53
Interna hyreskostnader	0	-98	-104	-110
Netto	-240	-348	-410	-407
Antal socialhandledare per 31.12	7	7	8	8
Antal socialhandledare, årsverken	6,93	6,77	6,40	6,40
Antal vårddygn familjeboende, barn	805	1 489	1 200	1 200
Antal vårddygn, eftervård	0	83		59
Antal vårddygn, medföljande förälder	338	284	170	170
Antal vårddygn skyddsboende, vuxen	278	83	180	
Antal vårddygn skyddsboende, medföljande barn	301	41	80	
Antal vårddygn totalt	1 722	1 980	1 630	1 429
Antal familjer, skyddsboende	9	16	3	
Nettokostnad per vårddygn exkl. skyddshem	209,62	187,28	299,49	284,71

Socialjour

Socialjouren ska för alla åldrar trygga nödvändig och akut socialservice samt eventuella andra stödåtgärder för att säkerställa omedelbar trygghet och omsorg i olika sociala nödsituationer och kriser, oavsett tidpunkt. Samtliga socialarbetare i KST ska bemanna socialjouren.

Socialjour	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	1	0	0
Personalkostnader och arvoden	-79	-84	-90	-96
Övriga kostnader	0	0	-2	-3
Netto	-79	-83	-93	-99

Administration

Till administration hör personalkostnader för områdeschefen samt en andel av administratörsresurserna och systemansvarig för Abilita socialvård, vilka delas mellan verksamhetsområdena. Den ledande socialarbetaren har bokförts på detta moment t.o.m. 2024. Därtill kommer interna hyror för kontorsutrymmen vid Nyfahlers och andra gemensamma kostnader för KST samt övriga ofördelade kostnader för barnskyddet, bland annat bemanning i skärgården. Från och med 2025 budgeteras bemanningen i skärgården under socialt arbete.

Administration	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	1	19	12
Personalkostnader och arvoden	-236	-210	-235	-163
Övriga kostnader	-54	-29	-34	-17
Interna hyreskostnader	0	-63	-65	-75
Netto	-290	-302	-315	-243

Målsättning 2025

I syfte att ytterligare öka kvaliteten på KST:s familjevård inleds arbete med att ta fram styrdokument med rutiner och riktlinjer för familjevården.

I syfte att ytterligare öka kvaliteten på Tallbackens barn- och familjeboende färdigställs ett styrdokument med rutiner och riktlinjer under året.

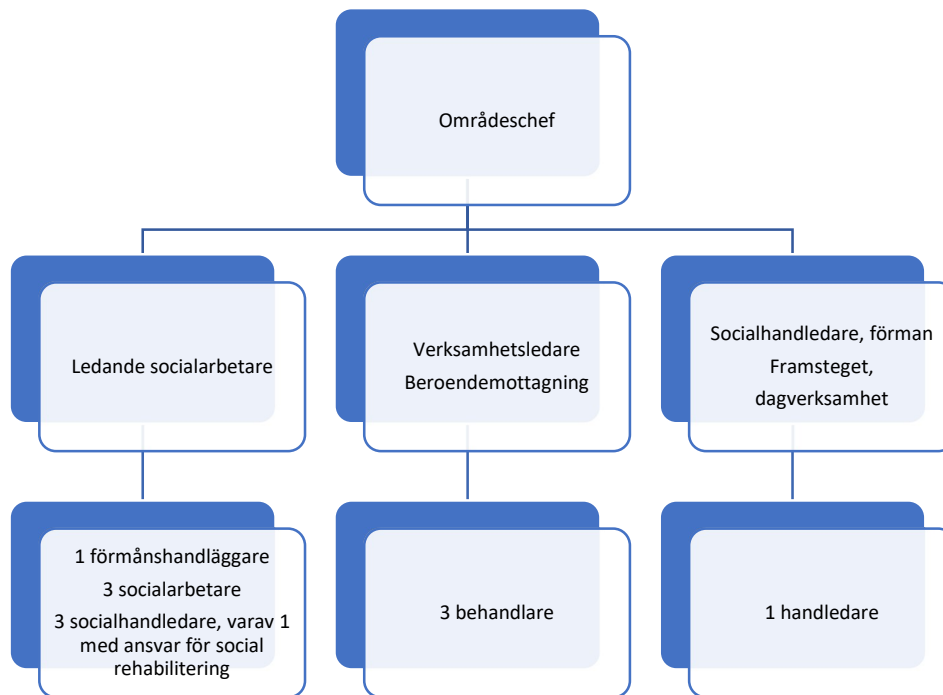
Åtgärder för att nå uppställda mål

- Öka barns och ungdomars delaktighet genom att Tallbackens egenkontrollplan utvecklas ytterligare gällande just delaktighet. Barn och ungdomar med erfarenhet av Tallbacken deltar i utvecklandet av planen.
- Öka barn och ungdomars delaktighet genom årlig klientundersökning i syfte att försöka förbättra och utveckla barnskyddets arbete utifrån det som barnen och ungdomarna för fram.
- Utveckla stödet till familjevårdare vid inledandet av en placering genom att erbjuda täta träffar enligt särskilda teman under placeringens första år.
- Utveckla informationsmaterial om barnskyddets arbete och familjevården.
- Fortsätta att ytterligare öka involveringen av familjehemmens biologiska barn i familjevården.
- För att säkerställa en objektiv och saklig bedömning av föräldrars förmåga att ta till sig och omsätta råd och stöd under en placering på Tallbacken utvecklas tydliga strukturer för bedömningen och kontinuerlig kompetensutveckling. Detta inkluderar att erbjuda initialt stöd till föräldrar vid behov, för att kunna utvärdera deras mottaglighet och tillämpning av det stöd som ges.

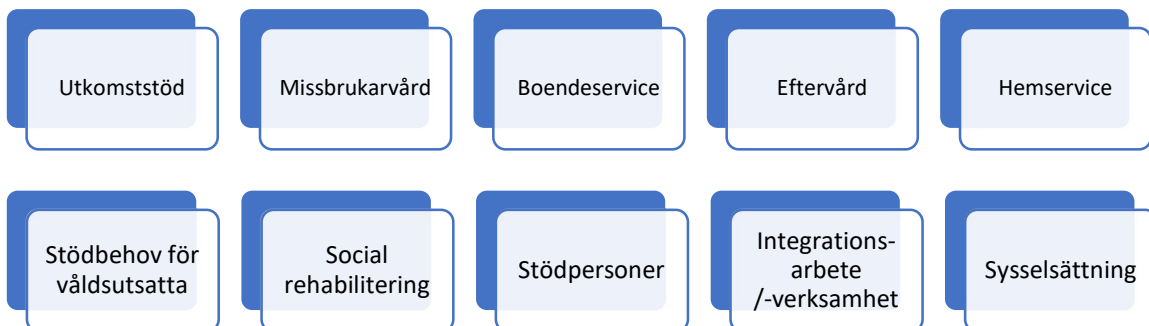
Verksamhetsförändringar under planåren 2026–2027

Hyresavtalet för fastigheten där Tallbacken bedrivs är tidsbegränsat och lokalerna är inte längre ändamålsenliga för verksamheterna. Det finns ett behov av att hitta nya lokaler för Tallbacken. Detta kan potentiellt öka kostnaderna, särskilt vad gäller hyresutgifter.

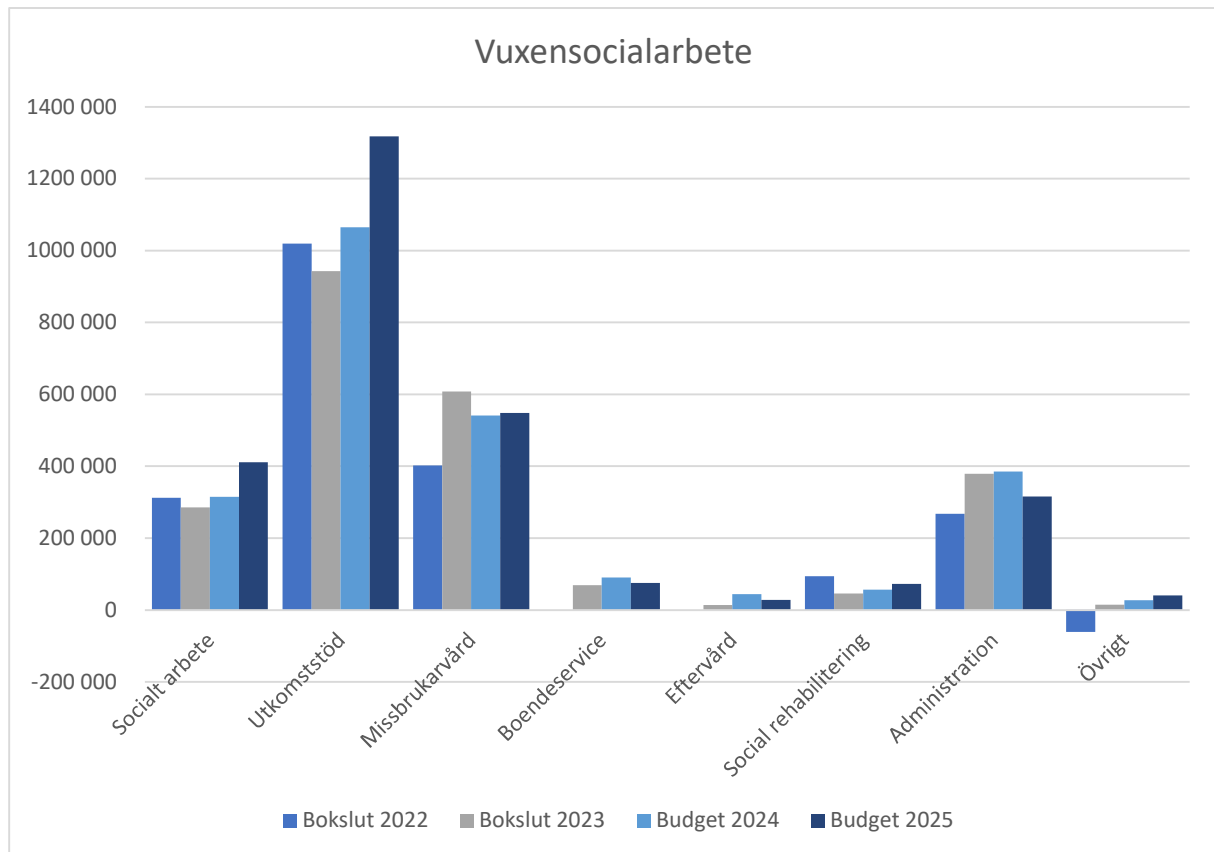
2.4.4 Vuxensocialarbete

Service

Vuxensocialarbetet leds av en områdeschef och en ledande socialarbetare.

I posten övrigt ingår:

- Hemservice
- Stödbehov för våldsutsatta
- Stödpersoner
- Integrationsarbete/-verksamhet

Vuxensocialarbete	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Verksamhetsintäkter			
Ersättningar från kommuner	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	45	7	70
Avgiftsintäkter	74	102	83
Understöd och bidrag	11	219	186
Övriga verksamhetsintäkter	23	8	8
Verksamhetsintäkter totalt	153	335	347
Verksamhetskostnader			
Löner och arvoden	-663	-814	-832
Lönebikostnader	-140	-165	-162
Köp av tjänster	-551	-508	-514
Material, förnödenheter och varor	-3	-45	-23
Understöd	-1 066	-1 190	-1 483
Hyreskostnader	-1	0	-1
Övriga verksamhetskostnader	0	0	0
Verksamhetskostnader totalt	-2 423	-2 722	-3 013
Verksamhetsbidrag	-2 270	-2 386	-2 667
Interna hyreskostnader	-88	-138	-141
Netto	-2 358	-2 525	-2 808

Socialt arbete

På vuxensocialarbetet deltar den ledande socialarbetaren i klientarbetet och ingår därför i detta moment från och med 2025.

Vuxensocialarbetet riktar sig till personer som fyllt 18 år. Målsättningen inom vuxensocialarbetet är att ge stöd och hjälp för att stärka individens sociala välbefinnande, funktionsförmåga och kapacitet att klara sig själv i det dagliga livet och möjlighet att fungera som fullvärdig medlem i samhället. Socialt arbete som riktar sig till vuxna innefattar rådgivning och handledning, social rehabilitering, utkomststöd, stöd i boendefrågor, stöd vid akuta krissituationer, missbrukarvård, ordnande av socialservice för stödbehov på grund av närstående- och familjevåld samt stöd till offer för människohandel. I det sociala arbetet ingår också förebyggande av psykisk ohälsa genom rådgivning och handledning. Sedan 2022 handhar vuxensocialarbetet även eftervården för personer mellan 18 och 23 år, medan barnskyddet ansvarar för de klienter som är minderåriga eller fortsatt placerade i eftervård.

All service som beviljas ska basera sig på en bedömning av klienters behov och beslut fattas med stöd av gällande lagstiftning. En mottagningsgrupp, där samtliga avdelningar deltar, finns för ärenden som kräver samarbete över avdelningarna.

Socialarbetarna ingår i KST:s socialjour.

KST betalar för bemanning i skärgården och en andel om 11 500 euro finns i budgeten för vuxensocialarbete. Från och med budget 2025 ligger anslaget under socialt arbete.

Socialt arbete, vuxensocialarbete	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-311	-284	-312	-397
Övriga kostnader	-2	-2	-3	-14
Netto	-312	-285	-315	-411
Antal socialarbetare per 31.12	4	4	4	4
Antal socialarbetare, årsverken	3,84	3,33	4,00	4,00
Antal klienter per 31.12	397	426	426	426
Antal socialhandledare per 31.12	2	2	2	2
Antal socialhandledare, årsverken	2,00	1,88	2,00	2,00
Antal klienter 1.1–31.12	736	735	735	735
Kontakt med socialvården för bedömning av servicebehovet				
Service för personer i arbetsför ålder	50	78	50	80
Äldreservice	11	10	9	10

Utkomststöd

Vuxensocialarbetet handlägger det grundläggande, förebyggande och kompletterande utkomststödet som är ett viktigt verktyg i socialarbetet. Inom KST handlägger vuxensocialarbetet utkomststöd också för barnfamiljer. Lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) tillämpas för närvarande på Åland i den lydelse lagen hade i riket den 31 december 2022, med de avvikelser som anges i Landskapslag (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd. Den åländska tillämpningen av utkomststödslagen har reviderats, och de nya bestämmelserna träder troligtvis i kraft från och med 1.10.2024. Återkrav på utkomststöd som beviljats i väntan på beslut om en annan prioriterad förmån sker med stöd av 20–23 §§ utkomststödslagen och redovisas som avgiftsintäkter. För flyktingars utkomststöd erhålls statliga ersättningar, vilket redovisas som försäljningsintäkt.

Utkomststöd	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	72	91	75	125
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	-53
Övriga kostnader	-1 091	-1 034	-1 140	-1 443
Netto	-1 019	-943	-1 065	-1 371
Utkomststöd, antal hushåll	386	388	412	388
Utkomststöd, antal personer	639	622	694	622
Antal ansökningar som anlänt under perioden	1 853	2 324	2 078	2 324
Antal ansökningar, begäran om utredning sänd	376	553	467	553
Antal beslut som gjorts	1 853	2 324	2 078	2 324
Behandlingstid i medeltal, vardagar per ansökan	4	3	3	3

Anslaget för utkomststöd har budgeterats baserat på utfallet för 2024 och en uppskattad ökning om 6 %, utgående från förväntade indexjusteringar och höjd moms. Prognostiseringen av utkomststödet budgetanslag är utmanande, särskilt eftersom det fortfarande är för tidigt att bedöma effekterna av regeringens nedskärningar av de primära sociala förmånerna, så som arbetslöshetsförmåner och bostadsbidrag, och hur dessa förändringar kommer att påverka kostnaderna för utkomststödet.

Från och med 2025 budgeteras personalkostnaderna för förmånshandläggaren på momentet utkomststöd. I både budgeten för 2023 och 2024 har vuxensocialarbetet begärt utökade resurser i form av en ytterligare förmånshandläggare. Syftet med denna tjänst var att överföra handläggningen av grundläggande utkomststöd från socialhandledare och socialarbetare, så att personalen i stället kan fokusera på sitt huvudsakliga uppdrag – socialt arbete, med målet att främja sysselsättning och förebygga långvarigt behov av utkomststöd. Äskandet om den nya förmånshandläggartjänsten har dock strukits på grund av krav på budgetnedskärningar.

Missbrukarvård

Syftet med alkohol- och drogarbete är att minska och avlägsna alkohol- och drogrelaterade faktorer som äventyrar välfärd och säkerhet samt stödja alkohol- och drogfrihet. Alkohol- och drogarbete sker huvudsakligen i anslutning till Beroendemottagningen som hör till vuxensocialarbetets

verksamhetsområde, men förebyggande och tidiga insatser utförs även inom andra verksamhetsområden så som Tidigt stöd för barn och familj och Fältarna.

KST samverkar i frågor gällande ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) med andra myndigheter, såsom hälso- och sjukvård, polis och utbildningsväsendet, för att effektivt hantera och förebygga missbruksproblematik.

Inom vuxensocialarbetet utreds eventuell beroendeproblematik i samband med kartläggning av klientens livssituation och bedömning av servicebehovet, till exempel genom AUDIT² och ASI³. Klientarbetet sker ofta i nära samarbete med Beroendemottagningen och hälso- och sjukvården. Klienter inom missbrukarvården behöver ofta hjälp med att återintegreras i samhället och stöd för att hitta arbete, bostad och bygga upp ett socialt nätverk.

Institutionsvård för missbrukare

Socialarbetet för missbrukarvården utförs av vuxensocialarbetets socialhandledare och socialarbetare och beslut om plats vid behandlingshem eller andra rehabiliterande insatser fattas av socialarbetarna inom verksamhetsområdet och verkställs i samarbete med Beroendemottagningen.

Institutionsvård för missbrukare	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	18	32	18	17
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-204	-402	-302	-301
Netto	-186	-370	-284	-285
Antal placeringar - rehabilitering	8	12	8	8

Beroendemottagningen

Beroendemottagningen är en öppenvårdsmottagning som erbjuder stöd och behandling till personer med missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel, samt spel om pengar. Beroendemottagningens service riktar sig även till anhöriga. Klienter kan kontakta Beroendemottagningen direkt utan remiss. På beroendemottagningen arbetar en verksamhetsledare och tre behandlare.

² AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test) är ett instrument för identifiering av riskfylld och skadlig alkoholkonsumtion.

³ Addiction Severity Index (ASI) är en standardiserad bedömningsmetod i intervjuform avsedd för användning i missbruks- och beroendeverksamhet.

Beroendemottagningen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	1	7	0	0
Personalkostnader och arvoden	-186	-220	-223	-230
Övriga kostnader	-31	-25	-35	-33
Netto	-216	-237	-257	-263
Antal klienter totalt	203	204	208	204
- varav kvinnor	75	81	85	81
- varav män	128	123	123	123
Antal besök	2 166	2 107	2 140	2 107

Boendeservice

Boendeservice ordnas i enlighet med 21 § i socialvårdslagen för personer som av särskild orsak behöver hjälp eller stöd i boendet eller med att ordna boende. Tillfälligt boende ordnas för personer som behöver kortvarig och brådskande hjälp, vanligtvis genom inkvartering hos privata aktörer.

För närvarande saknas stödboendeplatser på Åland, varför dessa vid behov verkställs genom placering utanför Åland.

Vuxensocialarbetet planerade att starta ett stödboende i form av träningslägenheter och medel för detta fanns avsatta i 2024 års budget. Trots förfrågningar och diskussioner med flera fastighetsbolag, inklusive Marstad, har KST dock inte kunnat hyra lägenheter för ändamålet. På grund av krav på budgetnedskärningar har anslaget för träningslägenheterna strukits i budgetförslaget för 2025.

KST behöver ta ett helhetsgrepp kring behovet av olika boendeserviceformer inom vuxensocialarbetet och funktions servicen för att utveckla en övergripande strategi och plan. Målet är att säkerställa att boendeservice för personer med psykisk sjukdom och/eller beroendeproblematik organiseras och tillhandahålls på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Vuxensocialarbetets boendestöd, dvs stödinsatser i det egna hemmet, verkställs via avdelningen för funktions service, och resultatet bokförs i sin helhet på verksamhetsområdet funktions service.

Boendeservice	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	13	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	0	-69	-83	-75
Interna hyreskostnader	0	0	-20	0
Netto	0	-69	-91	-75
Antal placeringar - stödboende	0	2	2	2
Boendestöd, antal klienter	19	24	20	20
Boendestöd, antal timmar	1 220	1 736	1 284	1 284

Eftervård

Barnskyddets eftervård för unga vuxna i åldern 18–23 år har organisatoriskt överförs till vuxensocialarbetet från och med år 2022. Barnskyddet handhar fortsättningsvis eftervården för barn under 18 år, samt unga vuxna som är i behov av fortsatt placering i eftervård.

Med eftervård avses övergripande stöd för den unga personen efter att vård utom hemmet eller en lång placering inom öppenvården har avslutats. Syftet med eftervården är att stödja och hjälpa en ung person att tillägna sig tillräckliga färdigheter för ett självständigt liv.

När en ung person blir självständig från vården utom hemmet är behovet av stöd ofta fortfarande stort och stödbehovet innefattar ofta stöd för boende, utbildning, social och psykisk funktionsförmåga, hälso- och sjukvård samt försörjning. Stödet inom eftervården utgår alltid från den ungas individuella behov. Eftervården genomförs enligt en individuell klientplan för eftervården, som utvärderas regelbundet.

Eftervård	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	-4	-12	-13
Övriga kostnader	0	-10	-32	-16
Netto	0	-14	-44	-28
Antal klienter	21	21	28	21

Hemservice

Hemservice inom vuxensocialarbetet innebär vanligtvis ett kortvarigt behov av att utföra eller hjälpa till med uppgifter och funktioner som är kopplade till boende, vård och omsorg, upprätthållande av funktionsförmåga, utförande av ärenden samt andra vardagliga aktiviteter.

Hemservice tillhandahålls vuxna personer som på grund av sjukdom, skada eller annan liknande funktionsnedsättande orsak, eller som befinner sig i en särskild livssituation, behöver hjälp för att klara av de nämnda uppgifterna och funktionerna.

Som stödtjänster inom hemservice erbjuds måltidsservice, klädvård, städning samt tjänster som främjar socialt umgänge.

Hemservice	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	1	5	4	9
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-12	-21	-15	-32
Netto	-11	-16	-12	-23
Antal klienter beviljade hemservice	5	5	5	5

Stödbehov för våldsutsatta

Socialvårdslagen förtydligar socialvårdens uppgift att stöda personer som utsätts för närstående- och familjevåld eller annat våld och illabehandling.

Stöd till våldsutsatta ges dels inom ramen för det ordinarie socialarbetet, men vuxensocialarbetet erbjuder även remiss till stödsamtal för våldsutsatta genom ett avtal med Folkhälsan. Det föreslås att detta avtal, om möjligt, förlängs inför 2025. KST arbetar aktivt med att implementera screening av våldsutsatthet och representanter från vuxensocialarbetet ingår sedan januari 2024 i MARAK-teamet tillsammans med polisen, hälso- och sjukvården, Brottsofferjouren, barnskyddet och Tallbacken.

MARAK är en multiprofessionell metod för systematisk riskbedömning av våld och för att hjälpa offret vid allvarligt våld i parrelationen. MARAK samlar de myndigheter och organisationer som arbetar med att hjälpa offret och samordnar stödet till offret. Arbetsgruppen utarbetar en multiprofessionell plan vars syfte är att förbättra offrets säkerhet.

Stödbehov för våldsutsatta	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-4	-7	-13	-13
Netto	-4	-7	-13	-13
Stödsamtal för våldsutsatta, antal klienter	8	14	15	15
Stödsamtal för våldsutsatta, antal besök	25	45	75	75

Skyddshem

Skyddshemsboende ordnas vid Tallbacken, vars resultat bokförs i sin helhet på verksamhetsområdet Barnskydd. Skyddshemsverksamheten finansieras av Ålands landskapsregering.

Social rehabilitering

Social rehabilitering ordnas i enlighet med 17 § i socialvårdslagen. Med social rehabilitering avses intensifierat stöd med hjälp av socialt arbete och social handledning för att stärka den sociala funktionsförmågan, förhindra marginalisering och främja delaktighet.

Social rehabilitering omfattar utredning av den sociala funktionsförmågan och rehabiliteringsbehovet, rehabiliteringsrådgivning och rehabiliteringshandledning samt vid behov samordning av rehabiliteringstjänster, träning i att klara av vardagsfunktioner och olika livssituationer, gruppverksamhet och stödjande av social interaktion samt andra behövliga åtgärder som främjar social rehabilitering.

Social rehabilitering, allmänt

Under år 2024 inrättades en ordinarie tjänst som socialhandledare inom vuxensocialarbetet med inriktning social rehabilitering. Social rehabilitering ordnas särskilt för vuxna som står utanför arbetsmarknaden och för personer som har ett omfattande och övergripande behov av stöd och

handledning. Syftet är att stärka den sociala funktionsförmågan, öka delaktighet och främja aktivering och sysselsättning.

Arbetet inom social rehabilitering innebär bland annat att ge klienten ett mer intensifierat stöd, utföra praktiskt klientarbete och hembesök, delta i utredningar av den sociala funktionsförmågan och rehabiliteringsbehovet, ge handledning och rådgivning, samordna olika rehabiliteringstjänster och ta beslut om olika socialvårdstjänster. Den sociala rehabiliteringen ordnas ofta i nära samarbete med KST:s boendestöd, arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten samt psykiatrins och missbrukarvårdens rehabiliteringstjänster.

Social rehabilitering, allmänt	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	3	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	-41	-54	-58
Övriga kostnader	-4	-6	-3	-2
Netto	-4	-44	-57	-60

Antal klienter beviljade social rehabilitering		21	30	35
--	--	----	----	----

Gruppverksamhet

Inom social rehabilitering för vuxna kan gruppverksamhet inkludera olika aktiviteter som syftar till att förbättra sociala färdigheter, självförtroende och välbefinnande. Gruppverksamhet kan bland annat förverkligas genom stödgrupper, organiserade sociala aktiviteter, kreativa verkstäder, livskunskapsgrupper eller samtals- och kamratstödsgrupper.

Genom dessa olika typer av gruppverksamheter kan deltagarna bygga upp ett socialt nätverk, utveckla nya färdigheter och få det stöd som behövs för att hantera vardagen och förbättra sin livskvalitet.

Beroendemottagningen planerar starta anhöriggrupp och gruppverksamhet erbjuds även i dagverksamheten Framsteget.

Gruppverksamhet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	1	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	0	-3	-10	-10
Netto	0	-2	-10	-10

Pelaren

Det ekonomiska understödet till Pelaren upphörde från och med 2023, då verksamheten inte uppfyller kriterier för köptjänster av privat socialvård.

Pelaren	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-90	0	0	0
Netto	-90	0	0	0

Framsteget

KST har beviljats finansiering från Ålands landskapsregering och Europeiska socialfonden (ESF+) för att lansera projektet Framsteget, som är en ny daglig verksamhet inom vuxensocialarbetet. Under perioden 2024–2026 kommer projektet att arbeta med att skapa ett första steg mot arbete för personer som behöver stöd innan de är redo för direkt inträde på arbetsmarknaden.

Framsteget är utformat för att pröva nya arbetsmetoder och rutiner inom ramen för social rehabilitering. Projektet riktar sig främst till personer i åldern 18–65 år, med särskilt fokus på ålderskategorin 30+. Deltagarna kan vara långtidsarbetslösa, personer i långvarigt behov av utkomststöd, inflyttade eller klienter inom missbruksvården och psykiatrins rehabilitering. Oavsett orsak till socialt utanförskap är målet att erbjuda individuellt stöd och handledning för att hjälpa dem att komma tillbaka till den öppna arbetsmarknaden.

Vuxensocialarbetet har som målsättning att ta över verksamheten i egen regi efter projekttidens slut.

Social rehabilitering, dagverksamhet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	200	175
Personalkostnader och arvoden	0	0	-113	-101
Övriga kostnader	0	0	-48	-37
Interna hyreskostnader	0	0	-29	-39
Netto	0	0	11	-2
Antal platser	0	0	10	10
Antal klienter	0	0	15	15

Stödpersoner

Stödpersoner för vuxna beviljas utifrån bestämmelserna om annan socialservice enligt 28 § i socialvårdslagen. Även om bestämmelserna om stödpersoner främst gäller barn i behov av särskilt stöd och deras familjer, kan sådant stöd också tillhandahållas andra personer som behöver dessa tjänster. Inom vuxensocialarbetet erbjuds stödpersoner till vuxna personer som av olika skäl kan behöva extra stöd för att främja och stödja personens självständiga liv, välbefinnande och delaktighet. En stödperson kan vara särskilt viktig för individer med funktionsnedsättningar, psykiska hälsoproblem eller andra sociala svårigheter som gör det svårt att hantera vardagliga situationer på egen hand.

Stödpersoner	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-1	-1	-5	-4
Övriga kostnader	0	0	-1	-1
Netto	-1	-1	-5	-5
Klienter beviljade stödpersoner, antal beslut	3	3	3	3
Antal klienter beviljade stödpersoner	7	6	6	6

Integrationsarbete/-verksamhet

Enligt landskapslagen (ÅFS 2012:74) om främjande av integration definieras integration som invandrarens och samhällets interaktiva utveckling. Målet är att ge invandrare de nödvändiga kunskaper och färdigheter för att delta i samhälls- och arbetslivet, samtidigt som de ges möjlighet att bevara sitt eget språk och sin kultur. Ansvar för integrationen delas mellan landskapsregeringen, kommunerna och KST.

Den 1 januari 2023 förnyades integrationslagstiftningen i Finland, vilket innebar förändringar i kommunernas ansvar och kostnadsfördelning mellan kommuner och välfärdsområden. På Åland, där integrationslagen är egen behörighet, är det oklart om och när en liknande lagändring kommer.

Inom KST har vuxensocialarbetet det formella ansvaret för integrationsfrämjande arbete, men alla verksamhetsområden bidrar. KST har en socialarbetare med särskilt ansvar för flykting- och integrationsfrågor som är knuten till vuxensocialarbetet.

För att tydliggöra KST:s roll och uppgifter har ett gränsdragningsdokument tagits fram. KST ansvarar för att säkerställa att det finns tillräckliga resurser för att tillhandahålla socialvårdstjänster och integrationsfrämjande åtgärder. Dessutom ska KST se till att dessa tjänster är anpassade för invandrare och att personalens kompetens inom integrationsfrågor ständigt utvecklas.

Invandrare har samma tillgång till socialvårdstjänster som övriga invånare och får vägledning och rådgivning om socialskyddet och socialvårdstjänsterna samt information om olika integrationsfrämjande insatser. KST ansvarar för att bedöma behovet av socialservice, upprätta klientplaner och samverka med andra aktörer enligt lag.

För kvotflyktingar eller asylsökande utbetalas en schablonersättning från staten till bosättningskommunen för integrationsfrämjande tjänster. De kalkylerade ersättningarna fördelas procentuellt mellan kommunen och KST enligt det gränsdragningsdokument som KST har tagit fram. Den nuvarande ersättningen för kommuner i landskapet Åland är 2 300 euro per person och 6 845 euro för barn under sju år, förutsatt att kommunen har avtal med Närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) och ett aktuellt integrationsprogram.

Därutöver kan KST söka ersättning för faktiska kostnader som till exempel utkomststöd, tolk- och översättningstjänster, särskilda kostnader inom socialvården och ersättningar för offer för människohandel.

Integrationsarbete/-verksamhet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	110	14	7	10
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-33	-5	-5	-10
Netto	77	9	2	0

Sysselsättning

Vuxensocialarbetet samarbetar och deltar i nätverksmöten med Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) för att stödja klienter i att hitta arbete eller annan sysselsättning. KST samverkar även med skolor, utbildningsanordnare, FPA samt aktörer inom tredje sektorn, såsom Emmaus, Pelaren och ungdomshuset Boost.

Sysselsättning för personer med funktionsnedsättning kan beviljas enligt bestämmelserna i 70–71 §§ i socialvårdslagen. Servicen verkställs primärt inom Fixtjänst, vars resultat bokförs i sin helhet under verksamhetsområdet funktionservice.

Administration

Till administration hör personalkostnader för områdeschefen samt en andel av administratörsresurserna och systemansvarig för Abilita socialvård, vilka delas mellan verksamhetsområdena. Den ledande socialarbetaren och förmånshandläggaren har bokförts på detta moment t.o.m. 2024. Därtill kommer interna hyror för kontorsutrymmen vid Nyfahlers och andra gemensamma kostnader för KST samt övriga ofördelade kostnader för vuxensocialarbetet, bland annat bemanning i skärgården. Från och med 2025 budgeteras bemanningen i skärgården under socialt arbete.

Administration	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	19	12
Personalkostnader och arvoden	-222	-254	-261	-137
Övriga kostnader	-46	-37	-54	-35
Interna hyreskostnader	0	-88	-89	-102
Netto	-268	-379	-385	-263

Målsättning 2025

Vuxensocialarbetet strävar efter att stärka klientens delaktighet genom att utforma individanpassade stödåtgärder som grundar sig på klientens individuella behov, mål och önskemål. Klienten involveras aktivt i hela processen, från beslutsfattande till utvärdering av insatserna, för att säkerställa att stödet är meningsfullt och relevant.

Åtgärder för att nå uppställda mål

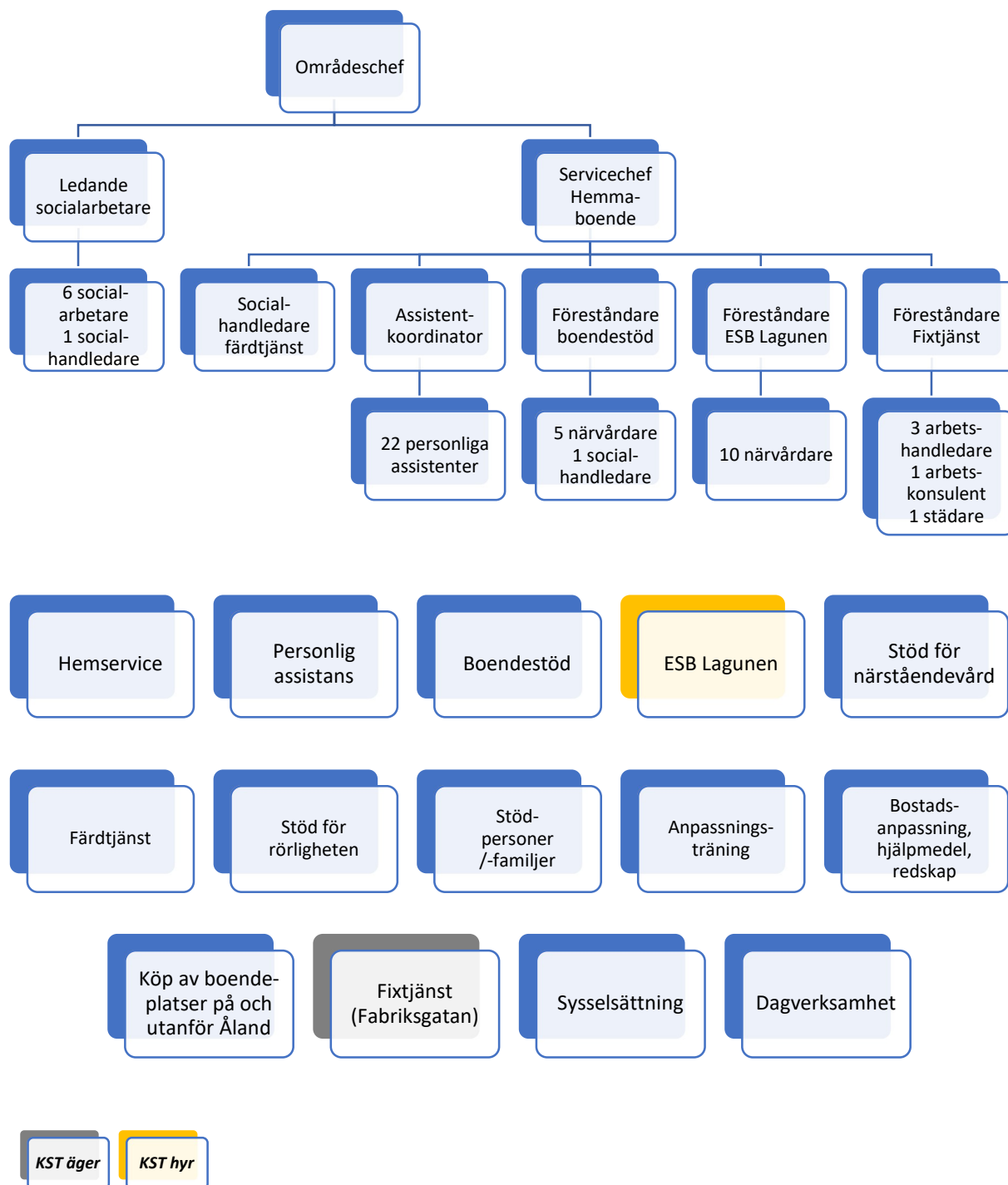
- För att öka klienternas delaktighet implementeras modellen Å-SIP, samordnad individuell plan, för de klienter som har behov av service och stöd från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården.
- En översyn görs av vuxensocialarbetets befintliga styrdokument, informationsmaterial och hemsida i syfte att uppnå ökad transparens och tydlig kommunikation, till exempel genom att ge tydlig information om processer och rättigheter.
- I syfte att öka servicen och tillgängligheten för klienterna planeras att ta i bruk en utkomststöds kalkylator till hemsidan.

Verksamhetsförändringar under planåren 2026–2027

Dagverksamheten Framsteget, som för närvarande finansieras genom ett EU-projekt, planeras att tas över i egen regi. Under projekttiden kommer verksamheten att utvärderas för att identifiera och genomföra eventuella nödvändiga justeringar. Övertagandet av verksamheten i dess nuvarande form, inklusive inrättandet av två nya befattningar, beräknas medföra en årlig kostnad om cirka 200 000 euro.

Vuxensocialarbetet behöver fortsätta utveckla serviceformerna, med särskilt fokus på stödboende. Det är för närvarande oklart hur KST på bästa och mest kostnadseffektiva sätt kan möta och tillgodose klienternas behov, inklusive om tjänsterna bör upphandlas externt eller om de behöver tillhandahållas i egen regi, samt möjligheterna till eventuellt samarbete med avdelningen för funktionservice. På grund av denna osäkerhet finns det ännu ingen kostnadsberäkning för utökningen.

2.4.5 Funktionservice

Funktionservice leds av en områdeschef, en ledande socialarbetare och en servicechef för hemmaboende.

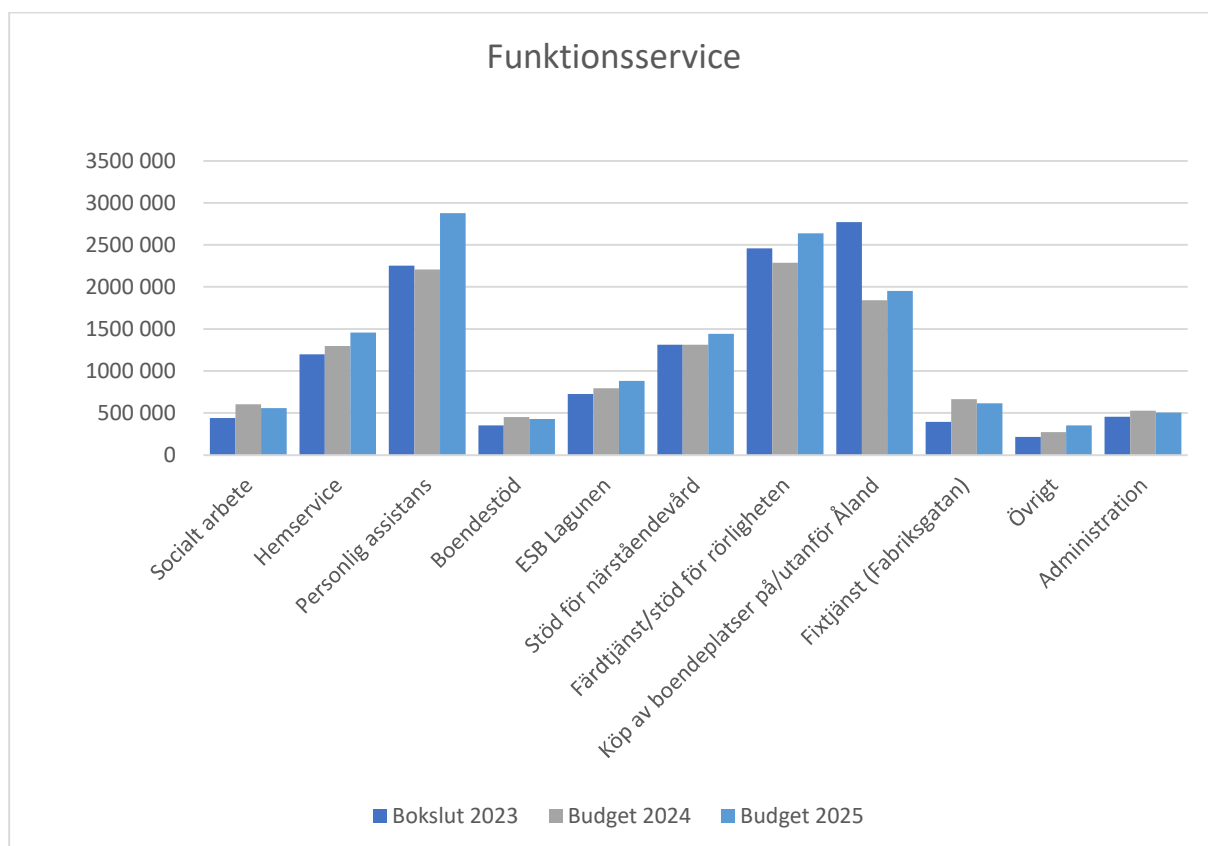
Målsättningen inom funktionservice är att främja de funktionshindrades förutsättningar att leva och vara verksamma som jämbördiga medlemmar av samhället samt att förebygga och undanröja olägenheter och hinder som handikappet medför. Verksamhetsområdets grunduppgift är att utreda

och bedöma servicebehovet, bevilja service och tillgodose olika serviceformer för personer med funktionsnedsättningar.

Inför budget 2025 föreslås att verksamhetsområdet funktionsservice delas, så att specialomsorgen blir ett skilt verksamhetsområde som leds av en områdeschef och en servicechef. Det nya verksamhetsområdet handhar utförandedelen av specialomsorgen, medan verksamhetsområdet funktionsservice fortsätter sköta myndighetsutövningen. Detta förutsätter ett tätt samarbete mellan de två verksamhetsområdena.

Ovanstående görs för att få mer jämnstora verksamhetsområden, minska arbetsbördan för såväl områdeschefen för funktionsservice som servicechefen för boende och sysselsättning. Verksamhetsområdet funktionsservice har utgjort mer än 70 % av KST:s verksamhet (räknat både i kostnader och personal) och det har visat sig vara för stort. Servicechefen för boende och sysselsättning har inte kunnat få tillräckligt med stöd och integreringen av specialomsorgen till KST har inte har lyckats fullt ut. Tidigare hade specialomsorgen ett eget kommunalförbund och nu har man upplevt att specialomsorgen har kommit för långt ifrån beslutsfattandet. Såväl klienter som intresseorganisationer och personal har påtalat en upplevd försämring. Därtill har kvalitetskriterier, uppföljning, utveckling och budgetarbete blivit lidande.

Uppdelningen av verksamhetsområdet förväntas i stort genomföras inom ramen för befintlig budget genom att nuvarande kvalitets- och metodchef tillfälligt tar rollen som områdeschef för specialomsorgen. Kvalitetsarbetet fördelas ut på verksamhetsområdenas personal och samordnas i ledningsgruppen. Denna organisationslösning utvärderas under 2025.

I posten övrigt ingår:

- Stödpersoner/-familjer
- Bostadsanpassning, hjälpmedel, redskap
- Anpassningsträning
- Sysselsättning (utöver Fixtjänst)
- Dagverksamhet (ej specialomsorg)

Funktionsservice	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Verksamhetsintäkter			
Ersättningar från kommuner	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	28	43	24
Avgiftsintäkter	308	317	275
Understöd och bidrag	8	19	12
Övriga verksamhetsintäkter	267	49	89
Verksamhetsintäkter totalt	611	428	400
Verksamhetskostnader			
Löner och arvoden	-3 659	-4 085	-3 983
Lönebikostnader	-735	-818	-764
Köp av tjänster	-8 324	-7 083	-8 692
Material, förnödenheter och varor	-23	-44	-41
Understöd	-173	-217	-181
Hyreskostnader	0	-1	-2
Övriga verksamhetskostnader	0	0	0
Verksamhetskostnader totalt	-12 915	-12 248	-13 663
Verksamhetsbidrag	-12 303	-11 820	-13 264
Interna hyreskostnader	-262	-369	-349
Netto	-12 565	-12 189	-13 613

Jämförelsesiffror har kalkylerats för budget 2024 och bokslut 2023 i och med den föreslagna uppdelningen av verksamhetsområdet.

Köpta tjänster inom personlig assistans är 930 000 euro högre än budget 2024. Under 2024 har det skett en förskjutning från lönekostnader till köp av tjänster, men också en totalökning av kostnaderna. KST har inte lyckats bemanna den personliga assistansen i egen regi i tillräcklig utsträckning. Generellt sett finns en rekryteringsproblematik inom området som gör egen produktion av service tungrodd. Assistansverksamheten har delvis upphandlats och assistansen har i högre grad bemannats. Den beviljade servicen har kunnat förverkligas i högre utsträckning än tidigare, så att fler klienter har fått sina subjektiva rättigheter tillgodosedda enligt lagstiftningen, vilket lett till betydande kostnadsökningar.

Kostnaderna för färdtjänst är 323 000 euro högre än budget 2024. Färdtjänst i enlighet med handikappservicelagen beviljas klienter som är funktionshindrade och där socialvårdslagens stöd för rörligheten är otillräcklig. Kostnaderna för färdtjänst har ökat väsentligt varje år, då fler klienter är i behov av den här typen av service och priset per kilometer har stigit. Man har konstaterat att varje klient numera åker fler färdtjänstresor i större utsträckning än tidigare. Detta kan ha att göra med samhällsutvecklingen i stort, där vi tenderar att bli mer rörliga och i mindre utsträckning spenderar hela fritiden i närområdet. Vi är mer aktiva i fritids- och föreningsliv och gör våra uppköp i centralorter.

Köp av boendeplatser beräknas på individnivå enligt idag kända placeringar och dygnspriser. För köp av boendeplatser på Åland budgeteras en minskning med 135 000 euro jämfört med budget 2024 tack vare ett lägre antal vårddygn. Kostnaderna per vårddygn har dock stigit. Kostnaderna för köp av boendeplatser utanför Åland förväntas öka med 243 000 euro jämfört med budget 2024 på grund av avsevärt högre dygnspriser trots ett lägre antal vårddygn.

Socialt arbete

I socialt arbete ingår bedömning av servicebehov samt beviljande av service, rådgivning och handledning. Service för personer med funktionsnedsättning omfattar olika former av understöd, stöd för rörligheten enligt socialvårdslagen, färdtjänst enligt handikappservicelagen, bostadsanpassningar/hjälpmiddel/redskap, stödperson, stöd för närståendevård (klienter under 65 år), sysselsättning, personlig assistans, hemservice och olika former av boendeservice.

Beslut om service inom specialomsorgen kommer fortsättningsvis att fattas av ledargruppen och socialarbetarteamet inom funktionservice. Service i enlighet med lagen om specialomsorger omfattar rådgivning och omsorgsbyråservice, boendeservice och sysselsättning/dagverksamhet. Det nya området för specialomsorg blir en utföraravdelning som inte fattar egna beslut utan verkställer de beslut som fattas inom funktionserviceområdet.

På fastlandet förväntas en ny lagstiftning om funktionshinderservice att tas i bruk från och med 2025. Den nya funktionshinderservicelagen slår ihop Handikappservicelagen och Specialomsorgslagen till en gemensam och utökad lagstiftning som i högre grad ger olika typer av funktionshindersdrabbade likvärdiga rättigheter och möjligheter.

Till socialt arbete hör personalkostnader för den ledande socialarbetaren, 6 socialarbetare och 1 socialhandledare.

KST betalar för bemanning i skärgården och en andel om 11 500 euro finns i budgeten för funktionservice. Från och med budget 2025 ligger anslaget under socialt arbete.

Socialt arbete, funktionservice	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		10	0	0
Personalkostnader och arvoden		-439	-595	-543
Övriga kostnader		-11	-7	-18
Netto		-440	-602	-561
Antal socialarbetare per 31.12	6	7	7	7
Antal socialarbetare, årsverken	5,95	7,15	7,00	7,00
Antal socialhandledare per 31.12			1	1
Antal socialhandledare, årsverken			1,00	1,00
Antal klienter per 31.12	1 233	1 386	1 350	1 400
Antal klienter 1.1–31.12	1 354	1 515	1 600	1 700
Kontakt med socialvården för bedömning av servicebehovet	27	71	100	120
Antal beslut	875	1 341	900	1 200

Hemservice

Hemservice och stödservice enligt Socialvårdslagen är service som alla oavsett ålder och orsak har rätt till enligt fastställda kriterier och de helhetsbedömningar som görs i samband med uppgörandet av klientplan/ serviceplan. Hemservice och stödservice verkställs genom köptjänster via Folkhälsan och Björkkö. Servicen kan vara allt från enstaka punktsatser såsom duschhjälp eller matservice till omfattande heldygnsvård i hemmet.

Hemservice	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		62	61	87
Personalkostnader och arvoden		0	0	0
Övriga kostnader		-1 261	-1 356	-1 545
Netto		-1 198	-1 295	-1 458
Hemservice, antal klienter per 31.12	55	83	80	80
Hemservice, antal timmar	*	*	24 700	25 000
Hemservice besök, kostnader köpta tjänster		1 112 195	1 205 000	1 350 000
Hemservice stödtjänster, kostnader köpta tjänster		147 862	151 200	195 000

* uppgift saknas

Personlig assistans

Personlig assistans är en subjektiv rättighet enligt Handikappservicelagen. Personlig assistans beviljas gravt handikappade enligt lagens om tillämpningsdirektivens tolkningar av gravt handikapp. Gravyt handikapp kan vara fysiskt, neurologiskt eller psykiatriskt. En helhetsbedömning görs alltid huruvida assistans eller annan service bäst tillgodoser behoven av stöd. Personlig assistans är oftast i form av fritidsassistans eller dagligt stöd i vardagen. Assistans utformas individuellt utefter klientens behov.

Personlig assistans verkställs genom egen produktion och genom köptjänst. Klienten kan även vara egen arbetsgivare.

Under 2024 har det skett en förskjutning från lönekostnader till köp av tjänster, men också en totalökning av kostnaderna. KST har inte lyckats bemanna den personliga assistansen i egen regi i tillräcklig utsträckning. Generellt sett finns en rekryteringsproblematik inom området som gör egen produktion av service tungrodd. Assistansverksamheten har delvis upphandlats och därmed har assistansen i högre grad bemannats. Den beviljade servicen har kunnat förverkligas i högre utsträckning än tidigare, så att fler klienter har fått sina subjektiva rättigheter tillgodosedda enligt lagstiftningen, vilket lett till betydande kostnadsökningar.

En översyn av kriterierna inom assistansen kommer att göras så att man bättre kan säkerställa att var och en får service på rätt samhällsekonomisk nivå.

Personalkostnaderna innefattar personliga assistenter anställda av KST samt en assistentkoordinator.

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Personlig assistans				
<i>Belopp i 1 000 euro</i>				
Intäkter		48	0	48
Personalkostnader och arvoden		-1 047	-978	-728
Övriga kostnader		-1 255	-1 229	-2 200
Netto		-2 254	-2 207	-2 879
Antal klienter som erhåller personlig assistans per 31.12	87	100	105	105
Personlig assistans, köptjänst (1 000 euro)		1 192	1 220	2 150
Personlig assistans, euro per klient		22 536	21 015	27 423

Boendestöd

Boendestöd är en stödform enligt socialvårslagen som omfattar klienter inom specialomsorgen och andra klienter med särskilda behov av stöd i hemmet. Boendestödsteamets vårdare och socialhandledare vägleder klienterna i hemmet och stöder deras självständighet. De cirka 50 klienter som finns inom boendestödet har intellektuellt funktionshinder, psykiatrisk, beroenderelaterad eller annan problematik som ger upphov till stödbehovet.

I dagsläget finns resurser att vägleda varje klient högst 4 timmar per vecka. Målsättningen är att utveckla flexibiliteten, så att fler klienter kan bemötas med stöd enligt individuellt behov.

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Boendestöd				
<i>Belopp i 1 000 euro</i>				
Intäkter	2	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-355	-342	-413	-402
Övriga kostnader	-9	-8	-14	-9
Interna hyreskostnader	0	-4	-22	-16
Netto	-361	-353	-449	-427
Boendestöd (SVL), antal klienter	42	42	42	42
Boendestöd (SVL), antal timmar	2 885	3 621	3 400	3 600
Boendestöd specialomsorg, antal klienter per 31.12	14	19	19	20
Boendestöd specialomsorg, antal timmar	3 169	2 264	2 800	2 800
Boendestöd totalt, euro per klient	6 454	5 788	7 361	6 891

ESB Lagunen

Lagunen startades upp under hösten 2022 och är en ny form av verksamhet som erbjuder avlastning och boendeservice i huvudsak för personer under 65 år (socialvårdslag/handikappservice). Lagunen är även den enhet som tar emot klinikfärdiga klienter med somatiska behov av heldygnsvård. Boendet leds av en föreståndare och i förverkligandet av omsorgen deltar vårdare och assistenter. Klienter som beviljas heldygnsvård enligt Handikappservice lagen kvarstår som klienter inom KST även efter att de fyllt 65 år. Emellertid behöver all service inte verkställas på Lagunen ifall annat ESB kan tillgodose

likvärdig och tillräcklig service. Målsättningen är att Lagunen ska vara ett heldygnsböende främst för personer under 65 år med somatiska behov av heldygnsvård och boende. Eftersom hyresavtalet för Lagunen upphör 31.12.2026 har en upphandlingsprocess för nya lokaler inletts.

ESB Lagunen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	4	44	46	28
Personalkostnader och arvoden	-138	-610	-694	-698
Övriga kostnader	-13	-22	-14	-13
Interna hyreskostnader	0	-137	-133	-200
Netto	-148	-725	-795	-883
Antal avlastningsplatser per 31.12	2	2	2	2
Antal avlastningsdygn	79	367	732	730
Tillfällig boendeplats	0	1	1	1
Tillfällig boendeplats dygn	0	263	366	365
Antal boendeplatser	5	4	6	6
Antal vård dygn boende	198	1 298	2 196	2 190
Nettokostnader, euro per dygn	533	376	241	269

Stöd för närståendevård

KST tillgodoser närståendevård enligt Närståendevårdslagen för klienter 0–65 år. Cirka 200 klienter har beviljats den här typen av service i hemmet. Närståendevård kan beviljas för det merarbete som vård av sjuka eller på annat sätt funktionshindrade barn eller anhöriga vuxna medför. Närståendevården verkställs enligt en särskild vård- och serviceplan som beskriver de särskilda insatserna. Närståendevården beviljas enligt tre olika vårdtyngdsnivåer som är fastställda i lagstiftningen. Bundenheten i uppdraget och omfattningen av vårdinsatserna enligt serviceplanen avgör ersättningsnivåerna.

Avlastningen förverkligas i regel genom avlösarservice, stödfamiljsverksamhet, periodvård, korttidsvård eller lägerverksamhet. Hemservice, assistans och stödperson är andra verksamheter som kan komplettera närståendevårdaren och underlätta vårdssituationen.

Stöd för närståendevård	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		15	0	0
Personalkostnader och arvoden		-1 325	-1 313	-1 441
Övriga kostnader		0	0	0
Netto		-1 311	-1 313	-1 441
Antal närståendevårdare per 31.12	193	192	200	200
Antal klienter som erhåller närståendevård per 31.12	187	186	200	200
Nettokostnader, euro per närståendevårdare		6 827	6 564	7 207

Färdtjänst

Färdtjänst i enlighet med handikappservicelagen beviljas klienter som är funktionshindrade som har ett omfattande och långvarigt funktionshinder och där socialvårdslagens stöd för rörligheten är otillräcklig. Färdtjänst beviljas enligt tydligt fastställda kriterier via handbok för tolkningen av handikappservicelagstiftningen. Antalet resor är 18 per månad och färdtjänst beviljas även enligt behov för arbete, studier, betalda fritidsupdrag och motsvarande. Det är möjligt att via skild blankett ansöka om tilläggsresor eller periodisering av beviljad färdtjänst.

Kostnaderna för färdtjänst är 323 000 euro högre än budget 2024. Kostnaderna för färdtjänst har ökat väsentligt varje år, då fler klienter är i behov av den här typen av service och priset per kilometer har stigit. Man har konstaterat att varje klient numera åker fler färdtjänstresor i större utsträckning än tidigare. Detta kan ha att göra med samhällsutvecklingen i stort, där vi tenderar att bli mer rörliga och i mindre utsträckning spenderar hela fritiden i närområdet. Vi är mer aktiva i fritids- och föreningsliv och gör våra uppköp i centralorter.

Från och med 2025 budgeteras personalkostnaderna för socialhandledaren med ansvar för färdtjänst på detta moment.

Färdtjänst	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	-52
Övriga kostnader	-1 943	-2 273	-2 117	-2 440
Netto	-1 943	-2 273	-2 117	-2 492
Färdtjänst (HSL), antal klienter per 31.12	553	588	590	590
Färdtjänst (HSL), antal resor	40 930	45 369	50 000	50 000
Färdtjänst (HSL), euro per klient	3 513	3 866	3 588	4 224

Stöd för rörligheten

Stöd för rörligheten beviljas enligt socialvårdslagen och är i huvudsak en service som beviljas för personer över 65 år. Som sådan är servicen att beskriva som en del av äldreomsorgen och en viktig förebyggande service för att upprätthålla social och annan aktivitet bland äldre. Genom förebyggande insatser kan äldres friskvård bibehållas längre upp i åren och behovet av heldygnsomsorg i livets slutskede förkortas. Denna förebyggande och lagstadgade socialvård beviljas enligt fastställda kriterier där den ekonomiska helhetsituationen beaktas. Antalet resor är 8 per månad. Det är möjligt att via skild blankett ansöka om tilläggsresor eller periodisering av beviljad färdtjänst. Stöd för rörligheten är i praktiken en betydligt mindre kostnadspost än färdtjänst. Kostnaderna ökar inte heller i samma utsträckning som färdtjänst eftersom äldres ekonomiska situation generellt sett har förbättrats i förhållande till kriterierna.

Stöd för rörligheten	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-165	-188	-171	-200
Netto	-165	-188	-171	-200
Stöd för rörligheten (SVL), antal klienter per 31.12	154	152	150	150
Stöd för rörligheten (SVL), antal resor	4 409	4 841	4 800	4 800
Stöd för rörligheten (SVL), euro per klient	1 072	1 234	1 140	1 333

Stödpersoner/-familjer

Cirka 70 stödpersonsuppdrag har beviljats inom funktionservice. Stödpersoner och -familjer har inte kunnat tillsättas i alla situationer eftersom de är svåra att rekrytera. Stödfamiljer och stödpersoner kan till exempel användas som avlastning inom närståendevården och i övrigt som stöd för social aktivitet i olika situationer. Cirka hälften av de som beviljats stödperson finns inom specialomsorgen.

Stödpersoner/-familjer	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		4	0	0
Personalkostnader och arvoden		-58	-44	-74
Övriga kostnader		-7	-5	-7
Netto		-61	-50	-81
Antal stödpersoner/-familjer per 31.12	21	22	20	20
Nettokostnader, euro per stödperson/-familj		2 774	2 478	4 048

Bostadsanpassning, hjälpmedel, redskap

Bostadsanpassning enligt handikappservicelagen är en subjektiv rättighet som beviljas enligt behov för långvarigt boende och enligt lägsta möjliga kostnader. Bostadsanpassningar ersätts till 100 % medan redskap ersätts till 50 %. Redskap såsom exempelvis fordon ersätts av särskilda skäl och till lägsta möjliga kostnad som ändå motsvarar verkliga utgifter och det individuella behovet. Behovet av bostadsanpassningar och redskap kartläggs genom helhetsmässiga bedömningar av servicebehovet och individuella serviceplaner. Totalkostnaderna för bostadsanpassningar och redskap stiger per individuellt ärende eftersom råvarupriserna i branscherna stigit mer än den allmänna inflationen.

Bostadsanpassning, hjälpmedel, redskap	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-94	-138	-132	-132
Netto	-94	-138	-132	-132
Bostadsanpassningar, antal klienter	29	33	35	35
Bostadsanpassningar, euro	71 455	110 082	80 000	80 000
Bostadsanpassningar, euro per klient	2 464	3 336	2 286	2 286
Redskap och hjälpmedel, antal klienter	20	14	20	20
Redskap och hjälpmedel, euro	22 941	28 103	52 000	52 000
Redskap och hjälpmedel, euro per klient	1 147	2 007	2 600	2 600

Anpassningsträning

Anpassningsträning är en lagstadgad service enligt handikappservicelagen. Anpassningsträning handlar i huvudsak om kurser, utbildning och handledning som en klient kan beviljas för att få stöd i att på bästa sätt själv utveckla metoder att hantera sitt eget funktionshinder. Förutom anpassningsträning kan en klient även beviljas social handledning och social rehabilitering gällande metoder att hantera sin funktionsvariation.

Anpassningsträning	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-36	0	-25	-25
Netto	-36	0	-25	-25

Köp av boendeplatser på och utanför Åland

I dagsläget köper KST omkring 10 boendeplatser på Åland och cirka 10 platser utanför Åland. Platserna utanför Åland handlar om psykiatri och specialomsorg. Platserna på Åland handlar i huvudsak om demensvård och annan somatisk vård, men även specialomsorg och psykiatri. Kostnadsposten heldygnsvård på och utanför Åland är stor och stiger betydligt mer än allmänna inflationen. Utskrivningsklara klienter vid ÅHS måste ibland placeras utom Åland för att kunna skrivas ut och under tiden letandet efter en lämplig placeringsinstans pågår tickar klinikfärdigavgifterna.

Köp av boendeplatser beräknas på individnivå enligt idag kända placeringar och dygnspriser. För köp av boendeplatser på Åland budgeteras en nettominusning med 135 000 euro jämfört med budget 2024 tack vare ett lägre antal vårddygn. Kostnaderna per vårddygn har dock stigit. Nettokostnaderna för köp av boendeplatser utanför Åland förväntas öka med 243 000 euro jämfört med budget 2024 på grund av avsevärt högre dygnspriser trots ett lägre antal vårddygn.

Köp av boendeplatser på Åland	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro			
Intäkter	188	183	139
Personalkostnader och arvoden	0	0	0
Övriga kostnader	-2 171	-1 200	-1 021
Netto	-1 983	-1 017	-882
Bokförda klinikfärdigavgifter, 1 000 euro	552	0	0
Vårddygn (exkl ÅHS klinikfärdiga klienter)	5 625	4 840	3 740
Vårddygnsavgift i medeltal euro/månad (exkl ÅHS)	280	248	273

Köp av boendeplatser utanför Åland	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro			
Intäkter	60	78	64
Personalkostnader och arvoden	0	0	0
Övriga kostnader	-848	-903	-1 132
Netto	-789	-825	-1 068
Vårddygn	2 527	3 110	2 920
Vårddygnsavgift i medeltal euro/månad	330	290	388

Socialpsykiatriskt boende

För att stävja kostnadsökningarna inom boendeplatserna i och utanför Åland har ett förslag om socialpsykiatriskt lägenhetsboende lagts fram. Genom att öppna ett socialpsykiatriskt boende på Åland skulle man få ner vårddygnspriserna, minska kostnadsposten för klinikfärdiga klienter och samtidigt stärka klientsäkerheten genom ökad uppföljning och insyn. Dessutom skulle det gynna flertalet klienter att få stanna på Åland där de friska och stabiliserande faktorerna som ger trygghet i livet redan finns. Ett uppbrott från hemmiljön är inte alltid gynnsamt för rehabiliteringen och stödjer inte heller klienten att bättre hantera livet i vardagen här hemma.

Ett socialpsykiatriskt lägenhetsboende skulle bygga ut kedjan mellan heldygnsvård och sporadiskt boendestöd i den utsträckning det nu erbjuds. Det socialpsykiatriska lägenhetsboendet skulle dels kunna vara en långvarig lösning, dels en trappstegsmodell där klienten får aktivt stöd till ökad självständighet i livet trots utmaningar i form av kronisk eller långvarig sjukdom. En förutsättning för förverkligande av socialpsykiatriskt lägenhetsboende är att KST får tillgång till lägenheter och att personalrekryteringen lyckas. Även tidsplanen är beroende av dessa nyckelfaktorer. Då osäkerhetsfaktorerna är många kring detta prioriterade projekt har budgeten för 2025 utformats utifrån de förutsättningar som gäller idag, alltså en situation utan socialpsykiatriskt lägenhetsboende. Trots detta fortsätter arbetet med att förverkliga projektet.

Sysselsättning

Sysselsättning är ett verktyg för tidigt stöd inom funktionservice och kan bidra till minskat behov av service i framtiden. Förutom dagverksamheten för klienter inom specialomsorgen har förbundet skyldighet att tillgodose behovet av verksamhet i sysselsättnings syfte (70 § socialvårdslagen) och arbetsverksamhet för funktionshindrade (71 § socialvårdslagen). Med verksamhet i

sysselsättnings syfte avses anordnande av rehabiliteringsåtgärder och andra stödåtgärder för att främja en persons möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Med arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning avses verksamhet i syfte att bevara och främja en persons funktionsförmåga i vilken den som deltar i arbetsverksamheten inte står i ett anställningsförhållande enligt arbetsavtalslagen till den som anordnar verksamheten.

Sysselsättningen förverkligas i dagsläget jämt mellan de olika paragraferna och klienten erhåller olika typ av ersättning för sitt arbete beroende av vilken typ av beslut de har. Arbetsverksamhetens kravställningar kan variera och likaså arbetstiden. Sysselsättning spelar mycket stor roll för välbefinnandet i livet och förebyggande av psykisk ohälsa. Således är sysselsättning en samhällsekonomiskt fördelaktig verksamhet sett till förebyggande av kostnadsdrivande korrigerande åtgärder. Sysselsättning ger samhällelig gemenskap och kan i vissa fall leda till rehabilitering ut i arbetslivet.

Från och med november 2023 bedriver KST verksamhet för sysselsättning enligt socialvårdslagen i egen regi i arbetslokalen Fixtjänst, vidare sker en del av sysselsättningen i samarbete med medlemskommunerna.

Arbetsverksamhet förverkligas antingen i Fixtjänsts lokaler inom sömnad, montering och snickeri eller som utlokaliserat anpassat arbete på olika arbetsplatser i samhället. Oavsett om individen har sin sysselsättning i Fixtjänsts lokaler eller utanför fungerar arbetskonsulenterna som en länk mellan arbetsplatsen och individen och arbetar med individens måluppfyllelse. För individer som har ett beslut om sysselsättning enligt 70 § SVL och har ett arbetsavtalsförhållande till KST är målsättningen alltid att ta sig ut på arbetsmarknaden.

På Fixtjänst består grundbemanningen av en föreståndare, tre handledare (230 %), en arbetskonsulent och en städare. Även arbetskonsulenten för integrerat arbete är placerad i lokalerna på Fabriksgatan och har ett tätt samarbete med Fixtjänsts arbetskonsulent.

Då KST övertog Fixtjänsts verksamhet från Funktionsrätt Åland r.f. övergick verksamhetens balansposter i förbundets ägo 1.11.2023. Bland dessa fanns ett ackumulerat överskott från tidigare år om drygt 174 000 euro. Denna post redovisas som bland verksamhetsintäkterna. Vid tidpunkten för övertagandet övergick de anställda till KST, medan skyddsarbetstagarnas lön betalades av KST redan från och med februari 2023. Ersättningarna till Funktionsrätt Åland har bokförts som köptjänster.

Sysselsättning	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		178	40	20
Personalkostnader och arvoden		-293	-526	-515
Övriga kostnader		-269	-89	-86
Interna hyreskostnader		-7	-82	-38
Avskrivningar byggnader		-7	-67	-43
Netto		-399	-724	-662
Antal klienter i verksamhet sysselsättnings syfte (SVL § 70)	25	27	30	30
Antal klienter i arbetsverksamhet (SVL § 71)	21	28	30	30
Nettokostnader sysselsättning SVL, euro per klient		7 249	12 065	11 028

Dagverksamhet

Dagverksamhet är en tjänst som i dagsläget beviljas personer under 65 år med tidig kognitiv eller liknande sjukdomstillstånd. Verksamheten köps in via hemkommunernas dagverksamheter för äldre. Eftersom det handlar om enstaka klienter fördelat över hela Åland förverkligas demensvård för personer under 65 år mest ändamålsenligt via etablerade verksamheter för motsvarande målgrupper inom äldreomsorgen. Det är viktigt att hemkommunerna är medvetna om och planerar för platsbehovet inom demensvård och andra liknande sjukdomstillstånd även för personer under 65 år. KST köper platserna av hemkommunerna som förverkligar servicen för sina kommuninvånare inom denna grupp.

Dagverksamhet	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro			
Intäkter	2	2	2
Personalkostnader och arvoden	0	0	0
Övriga kostnader	-9	-9	-17
Netto	-7	-8	-15

Administration

Till administration hör personalkostnader för områdeschefen, servicechefen för hemmaboende samt en andel av administratörsresurserna och systemansvarig för Abilita socialvård, vilka delas mellan verksamhetsområdena. Fram till 2024 har personalkostnaderna för en socialhandledare upptagits under administration, men från och med 2025 budgeteras dessa på momentet färdtjänst. Till administration kommer därtill interna hyror för kontorsutrymmen vid Nyfahlers och andra gemensamma kostnader för KST samt övriga ofördelade kostnader för funktionsservice, bland annat bemanning i skärgården samt experttjänster, utbildning och handledning för personalen inom förvaltningen. Från och med 2025 budgeteras bemanningen i skärgården under socialt arbete.

Administration	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro			
Intäkter	0	19	12
Personalkostnader och arvoden	-281	-341	-295
Övriga kostnader	-60	-73	-70
Interna hyreskostnader	-113	-132	-95
Netto	-454	-527	-449

Målsättning 2025

- Att samordna olika serviceformer i välfungerande helheter som tillsammans sätter klientens behov i fokus.
- Att nya stödformer utvecklas, så att varje individ kan bemötas på rätt vårdnivå.
- Att kostnadseffektivisera servicen genom optimala servicehelheter.
- Att strukturera och kategorisera insatserna mer tydligt så att klienternas egen delaktighet på ett bättre sätt kan fångas upp och förverkligas.

Åtgärder för att nå uppställda mål

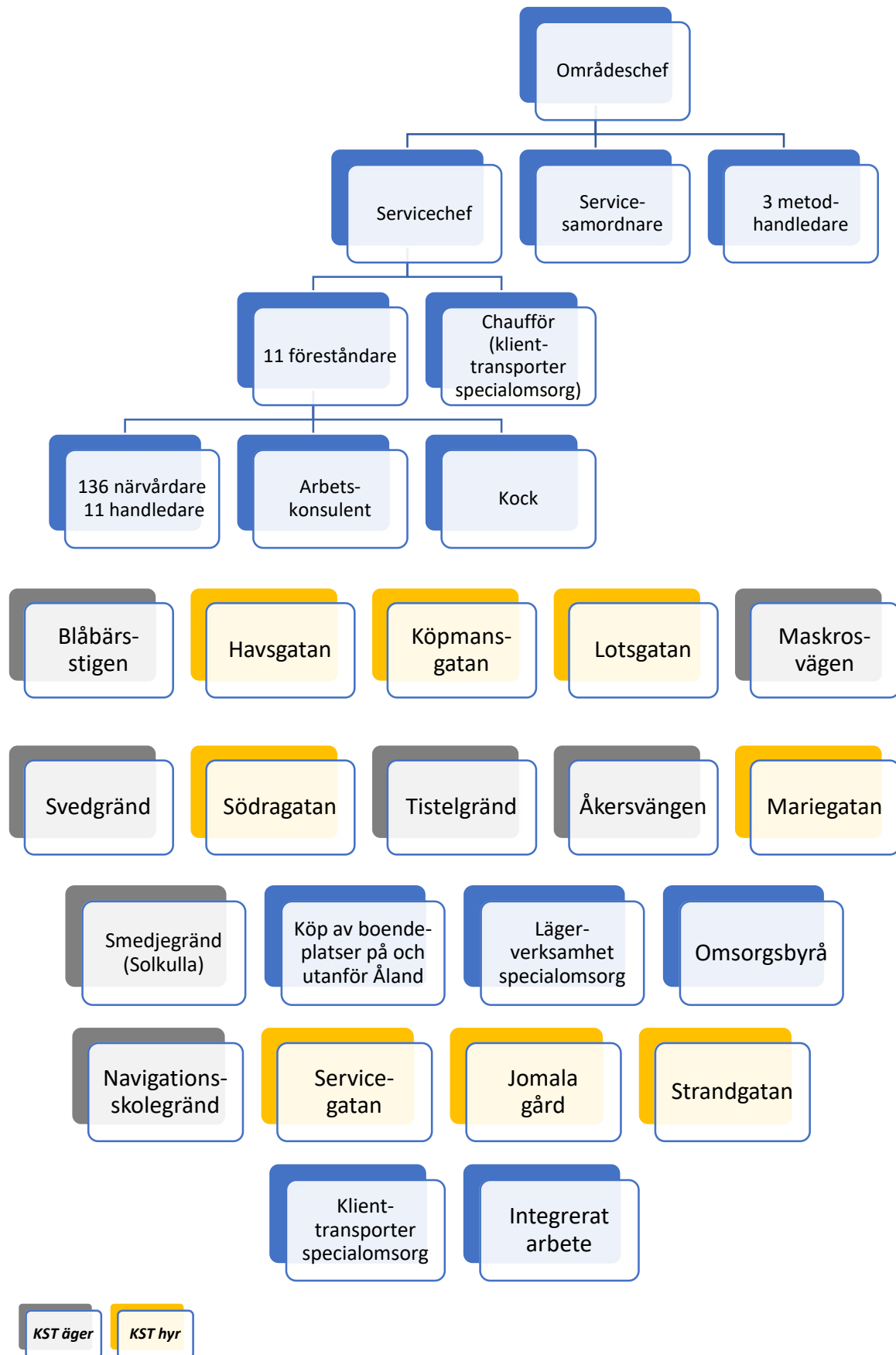
- Ett socialpsykiatriskt lägenhetsboende påbörjas.
- Upphandling av färdtjänst.
- Bevaka ny lagstiftning inom området och förbereda sig på nya kravställningar.
- Säkerställa och planera trygga boendeformer för olika klientgrupper.
- Organisationsöverskridande nätverksgrupper startas upp för att trygga klientsäkerhet och utveckla serviceformerna i samarbete med andra aktörer.
- Kvalitetsutveckling inom klientdokumentation och övergripande ledningsarbete sker mer strukturerat.
- Översyn av kategorierna inom närståendevården.

Verksamhetsförändringar under planåren 2026–2027

En ny lokal för ESB Lagunen upphandlas.

En ny funktionshinderslag förväntas träda i kraft. Den nya lagstiftningen ställer krav på nya serviceformer och klientsäkerhet samt ökat samarbete med andra aktörer.

2.4.6 Specialomsorg

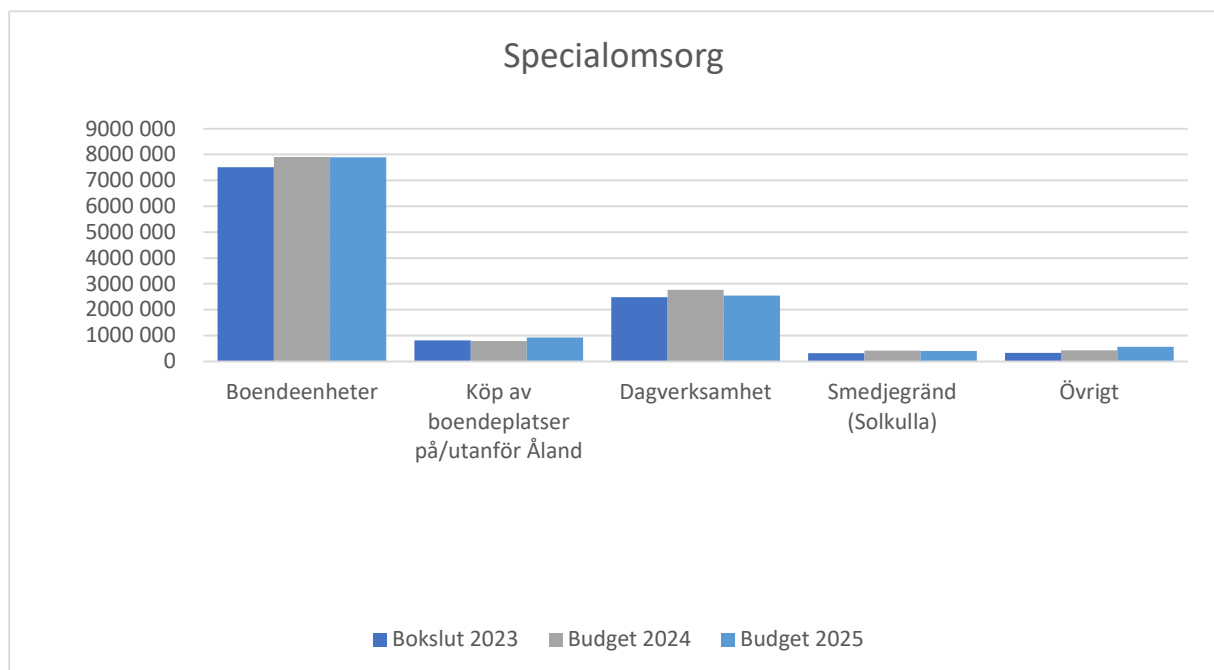

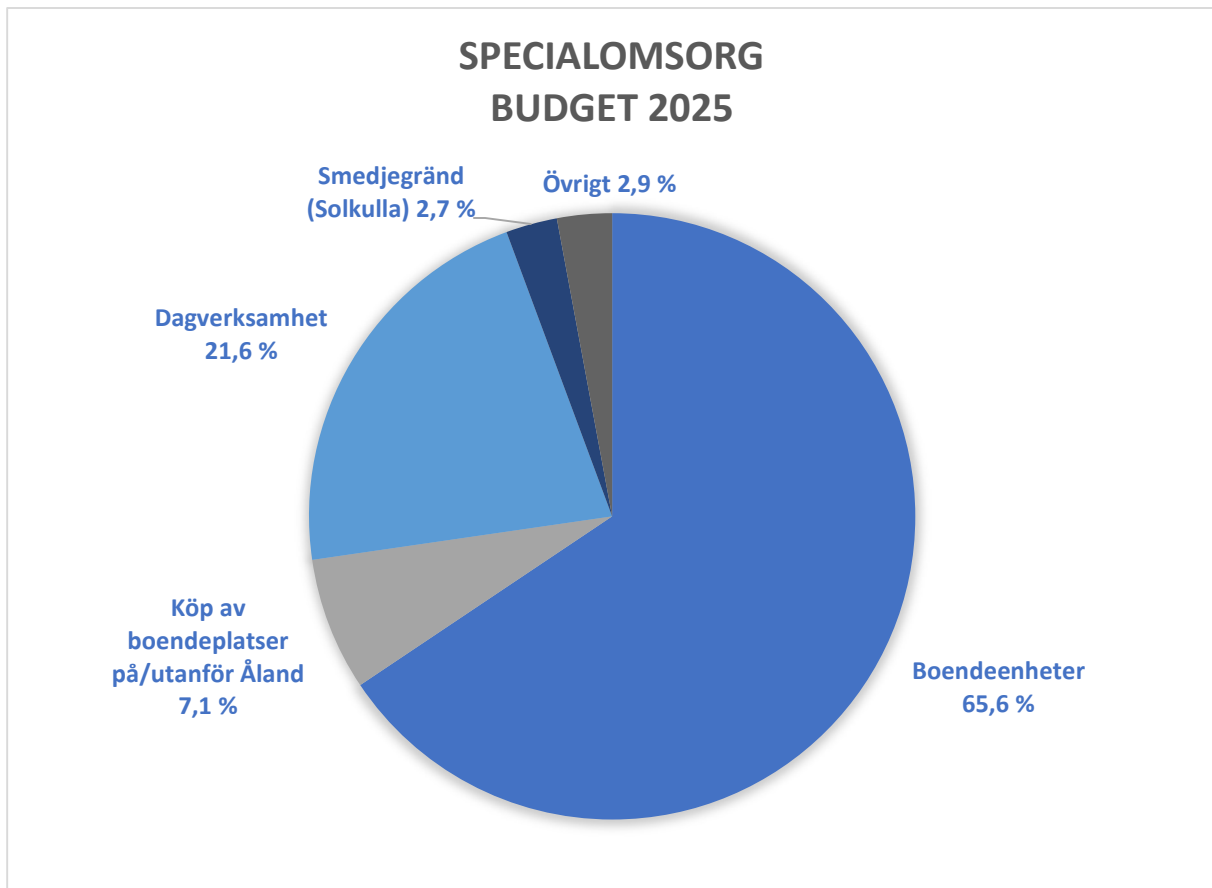
Inför budget 2025 föreslås att verksamhetsområdet funktionsservice delas, så att specialomsorgen blir ett skilt verksamhetsområde som leds av en områdeschef och en servicechef. Det nya verksamhetsområdet handhar utförandedelen av specialomsorgen, medan verksamhetsområdet funktionsservice fortsätter sköta myndighetsutövningen. Detta förutsätter ett tätt samarbete mellan de två verksamhetsområdena.

Ovanstående görs för att få mer jämnstora verksamhetsområden, minska arbetsbördan för såväl områdeschefen för funktionsservice som servicechefen för boende och sysselsättning. Verksamhetsområdet funktionsservice har utgjort mer än 70 % av KST:s verksamhet (räknat både i kostnader och personal) och det har visat sig vara för stort. Servicechefen för boende och sysselsättning har inte kunnat få tillräckligt med stöd och integreringen av specialomsorgen till KST har inte har lyckats fullt ut. Tidigare hade specialomsorgen ett eget kommunalförbund och nu har man upplevt att specialomsorgen har kommit för långt ifrån beslutsfattandet. Såväl klienter som intresseorganisationer och personal har påtalat en upplevd försämring. Därtill har kvalitetskriterier, uppföljning, utveckling och budgetarbete blivit lidande.

Uppdelningen av verksamhetsområdet förväntas i stort genomföras inom ramen för befintlig budget genom att nuvarande kvalitets- och metodchef tillfälligt tar rollen som områdeschef för specialomsorgen. Kvalitetsarbetet fördelas ut på verksamhetsområdenas personal och samordnas i ledningsgruppen. Denna organisationslösning utvärderas under 2025.

Till verksamhetsområdet specialomsorg hör, förutom en områdeschef och en servicechef, en socialhandledare/servicesamordnare och tre metodhandledare samt all personal på utförandeenheterna.

I posten övrigt ingår:

- Omsorgsbyrå
- Läggerverksamhet specialomsorg
- Metodhandledning
- Administration

Specialomsorg	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2023	2024	2025
Verksamhetsintäkter			
Ersättningar från kommuner	0	0	0
Övriga försäljningsintäkter	19	0	1
Avgiftsintäkter	369	368	376
Understöd och bidrag	9	0	12
Övriga verksamhetsintäkter	10	1	0
Verksamhetsintäkter totalt	407	368	389
Verksamhetskostnader			
Löner och arvoden	-7 519	-8 321	-8 350
Lönebikostnader	-1 602	-1 710	-1 648
Köp av tjänster	-1 382	-1 272	-1 396
Material, förnödenheter och varor	-459	-467	-452
Understöd	-158	-105	-115
Hyreskostnader	-2	-5	-2
Övriga verksamhetskostnader	-14	-13	-14
Verksamhetskostnader totalt	-11 136	-11 894	-11 976
Verksamhetsbidrag	-10 729	-11 526	-11 587
Interna hyreskostnader	-535	-491	-552
Netto	-11 263	-12 016	-12 138

Boendeenheter

Boende inom specialomsorgen bedrivs idag vid tio olika boenden. Under 2023 startade verksamheten vid Mariegatan upp. Boendeenheterna leds av föreståndare och i förverkligandet av omsorgen deltar närvårdare och handledare.

Det finns ett stort behov av boendeservice på olika nivåer. En boendeplan har tagits fram för att kontinuerligt följa upp behovet och den befintliga boendekön. Alla kommer inte att behöva boendeservice i form av boendeplats, och många är aktuella först om tio år eller senare.

Boendeenheter	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	233	236	227	230
Personalkostnader och arvoden	-6 283	-6 922	-7 395	-7 352
Övriga kostnader	-335	-455	-407	-377
Interna hyreskostnader	-74	-221	-188	-231
Avskrivningar byggnader	-168	-155	-148	-170
Netto	-6 626	-7 516	-7 912	-7 899
Antal platser per 31.12	79	92	92	92
Antal klienter per 31.12	77	88	91	90
Antal dygn	27 809	31 099	33 306	32 850
Nettokostnader per dygn	238	242	238	240

Blåbärsstigen

- Består av 10 bostäder, indelat på två byggnader.
- De boende har delvis daglig verksamhet under dagtid.
- Personalen uppgår till sammanlagt 14,75 inklusive 100 % föreståndare.

KST äger byggnaden på Blåbärsstigen som är den enhet som funnits längst i sin nuvarande form och utgör en miljö med väl inarbetade rutiner och hög trivsel. Blåbärsstigen är uppdelad i två sammanfogade villor som kallas Rosa villan och Ljusa villan. Där finns egen gård och uteplats. Blåbärsstigen uppnår dock inte fullgod standard för boende utifrån rekommendationer på grund av delade badrum för klienterna. Vidare finns skador i konstruktionen som skyndsamt skall renoveras. I övrigt är Blåbärsstigen ett boende som smälter väl in i omgivningen och ligger i ett bra läge. Renoveringen riktas mot att sanera och bygga om konstruktionen, vidare görs toaletter till varje lägenhet och tillgängligheten mellan våningarna och de två villorna ökar. För att möjliggöra renovering behöver alla boende flytta från fastigheten under renoveringstiden. Detta beräknas ske innan årsskiftet 2024–2025.

För att möjliggöra mindre sårbarhet och ökade synergieffekter planeras byggnation av Solkulla korttidshem på samma tomt som Blåbärsstigen. Personal kan samarbeta och någon eller några bostäder i Blåbärsstigen används för övergången mellan korttidsboende och permanent boende för unga individer. Det finns en framtidsanalys som visar att det finns ett förväntat ökat behov av boende för unga personer inom perioden för boendeplanen som sträcker sig till 2033. Projektledare för renovering och byggnation för fastigheten Blåbärsstigen är anlitad sedan mars 2024. Blåbärsstigen är idag (innan renovering) uppdelad i två separata personalgrupper. Målsättningen är ett utökat personalsamarbete mellan de båda villorna samt även med Solkulla korttidshem.

Blåbärsstigen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	31	36	31	0
Personalkostnader och arvoden	-873	-935	-1 010	0
Övriga kostnader	-52	-46	-41	0
Interna hyreskostnader	2	0	5	-7
Avskrivningar byggnader	-33	-36	-36	-37
Netto	-925	-981	-1 052	-44
Antal platser per 31.12	10	10	10	0
Antal klienter per 31.12	10	9	10	0
Antal dygn	3 650	3 562	3 660	0
Nettokostnader per dygn	253	276	287	0

Ersättande lokal för Blåbärsstigen

Under projektet med renovering av Blåbärsstigen måste klienterna flytta ut och därför har kostnader för verksamhet i en ersättande lokal tagits upp i budgeten för 2025.

Ersättande lokal för Blåbärsstigen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	31
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	-973
Övriga kostnader	0	0	0	-43
Interna hyreskostnader	0	0	0	-46
Netto	0	0	0	-1 030
Antal platser per 31.12	0	0	0	10
Antal klienter per 31.12	0	0	0	10
Antal dygn	0	0	0	3 650
Nettokostnader per dygn	0	0	0	282

Havsgatan

- Består av 6 bostäder.
- Erbjuder ett centralt läge i centrum av Mariehamn.
- De boende har delvis daglig verksamhet under dagtid.
- Personalen uppgår till 7,00 inklusive 50 % föreståndare.

Havsgatan är en hyresfastighet i två våningar med en hiss av transportmodell mellan våningsplanen. Husets utformning gör att det vore fördelaktigt att inom en tioårsperiod avveckla Havsgatan mot ett motsvarande centralt boende med ökad tillgänglighet och en mer lättarbetad miljö för personal. Förhoppningen är att byte av fastighet inte skall innebära ökade kostnader, varpå fastighetsmarknaden sonderas frekvent.

Havsgatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	17	16	17	16
Personalkostnader och arvoden	-437	-471	-496	-500
Övriga kostnader	-20	-19	-27	-27
Interna hyreskostnader	-8	-8	-7	-7
Netto	-447	-483	-512	-517
Antal platser per 31.12	6	6	6	6
Antal klienter per 31.12	6	5	6	6
Antal dygn	2 190	1 994	2 196	2 190
Nettokostnader per dygn	204	242	233	236

Köpmansgatan

- Består av 8 bostäder.
- Erbjuder ett centralt läge i centrum av Mariehamn.
- De boende har daglig verksamhet under dagtid.
- Personalen uppgår till 8,00 inklusive 50 % föreståndare.

Köpmansgatan erbjuder dels så kallade utsideslägenheter utan direkt anslutning till gemensamhetsutrymmen och personal, dels bostäder med direkt anslutning till personal och gemensamhetsutrymmen. Därav är det lämpligt även för ökat tillsynsbehov.

Köpmansgatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	15	15	15	18
Personalkostnader och arvoden	-499	-537	-575	-576
Övriga kostnader	-16	-14	-21	-20
Interna hyreskostnader	-24	-29	-27	-29
Netto	-524	-565	-608	-607
Antal platser per 31.12	8	8	8	8
Antal klienter per 31.12	8	8	8	8
Antal dygn	2 920	2 753	2 928	2 920
Nettokostnader per dygn	180	205	208	208

Lotsgatan

- Består av 10 lägenheter i ett trapphus med enskild personallägenhet där gemensamhetsutrymmen finns.
- Personalen uppgår till 8,40 inklusive 100 % föreståndare.

Klienterna erbjuds individuell handledning för självständigt boende. Det finns ett gemensamt utrymme där man kan umgås, spela spel eller tillreda middagar tillsammans. Personal handleder även en boende genom boendestöd i närliggande bostad.

Lotsgatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	13	10	10	9
Personalkostnader och arvoden	-459	-539	-576	-570
Övriga kostnader	-10	-9	-13	-11
Interna hyreskostnader	-10	-11	-11	-11
Netto	-467	-549	-589	-582
Antal platser per 31.12	10	10	10	10
Antal klienter per 31.12	10	10	10	10
Antal dygn	3 650	3 650	3 660	3 650
Nettokostnader per dygn	128	150	161	160

Maskrosvägen

- Består av 10 bostäder fördelat på två sidor med separata personalgrupper.
- De boende har delvis daglig verksamhet under dagtid.
- Personalen uppgår till 13,00 inklusive 50 % föreståndare och 50 % ledande närvårdare.

KST äger fastigheten som består av tio separata lägenheter och mycket begränsade gemensamhetsutrymmen. Gemensamhetsutrymmena består endast av två kök med matplats. Trycket på boendeplatser är störst i Mariehamn, men det är av vikt att KST även kan erbjuda boende utanför Mariehamn. Fastigheten har två typer av bostäder, dels så kallade utsideslägenheter som inte har direkt tillgång till personal och gemenskapsutrymmen, dels så kallade insideslägenheter som har sina ingångar direkt in i de gemensamma utrymmena och där tillsynsmöjligheterna är högre. Boendet har en ökad kunskap inom autismspektrum. Under 2023 har ett ökat samarbete med boendet Tistelgränd som ligger i den omedelbara närheten inletts och genom att båda enheterna nu har samma föreståndare samt att en befattning som ledande närvårdare inrättats och fördelats mellan de båda enheterna har samarbetet ökat och skörheten i personalsituationen minskat.

Behovet av fler gemensamhetsutrymmen är redan utrett och till viss del är medel budgeterade. Under boendeplanens uppgörande har fördelarna med samarbetet mellan de två boendeenheterna Maskrosen och Tistelgränd tydliggjorts, vilket har initierat en undersökning av huruvida utbyggnad av gemensamhetsutrymmen på Maskrosen på något sätt kan sammanfoga de båda boendena för att ytterligare öka samverkan. Utbyggnad av gemensamhetsutrymmen avvaktas tills utredning om en sammankoppling av huskropparna är möjlig. En sammankoppling skulle öka tryggheten och bidra till bättre utnyttjande av personalresurser och praktiska göromål på enheterna.

Maskrosvägen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	39	27	28	28
Personalkostnader och arvoden	-825	-892	-915	-907
Övriga kostnader	-48	-102	-49	-48
Interna hyreskostnader	18	28	29	34
Avskrivningar byggnader	-48	-48	-48	-48
Netto	-864	-987	-955	-940
Antal platser per 31.12	10	10	10	10
Antal klienter per 31.12	10	10	10	10
Antal dygn	3 434	3 567	3 660	3 650
Nettokostnader per dygn	252	277	261	257

Tistelgränd

- Består av 5 bostäder.
- De boende har delvis daglig verksamhet under dagtid.
- Personalen uppgår till 6,75 inklusive 50 % föreståndare och 50 % ledande närvårdare.

KST äger fastigheten Tistelgränd som i år har genomgått en mindre renovering. Tistelgränd är en mindre enhet där vårdbehovet är relativt högt i dag. För vissa klienter är fastighetens litenhet att rekommendera och bidrar till en ökad känsla av trygghet. Närhet till gemensamma utrymmen och personal är stor. Profilerings för Tistelgränd är relativt öppen i dagsläget (2024) och behöver omvärderas i samband med att nytt boende på Svedgränd kan starta. Ett ökat samarbete med boendet Maskrosen som ligger i den omedelbara närheten har inletts för att få synergieffekter och minska skörheten i personalsituationen. En sammankoppling av huskropparna Maskrosen och Tistelgränd skulle öka samarbetet ytterligare, men utan att ta bort Tistelgränds "litenhet".

Tistelgränd	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	16	17	16	18
Personalkostnader och arvoden	-374	-444	-431	-440
Övriga kostnader	-19	-21	-21	-21
Interna hyreskostnader	0	-7	0	5
Avskrivningar byggnader	-19	-21	-21	-26
Netto	-396	-475	-458	-464
Antal platser per 31.12	5	5	5	5
Antal klienter per 31.12	5	5	5	5
Antal dygn	1 825	1 825	1 830	1 825
Nettokostnader per dygn	217	260	250	254

Svedgränd

- Tillfälligt boende med tre bostäder.
- Personal uppgår till 7,50 inklusive 50 % föreståndare.

KST äger byggnaden. Boendet fortsätter att fungera som dessa klienters boende under projekteringstiden för Nya Svedgränd.

Svedgränd	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	22	14	12	7
Personalkostnader och arvoden	-411	-553	-518	-517
Övriga kostnader	-24	-59	-21	-15
Interna hyreskostnader	-9	-28	-29	-31
Avskrivningar byggnader	-19	0	8	0
Netto	-442	-626	-549	-557
Antal platser per 31.12	5	5	5	5
Antal klienter per 31.12	4	4	4	3
Antal dygn	1 717	1 406	1 464	1 095
Nettokostnader per dygn	257	445	375	509

Södragatan

- Består av 12 bostäder.
- De boende har delvis daglig verksamhet under dagtid.
- Personalen uppgår till 14,00 inklusive 100 % föreståndare.

Södragatans boende är uppdelat i två våningar med separata arbetsgrupper och gemensamhetsutrymmen på båda plan. Boendet är fungerande som sådant, men ett ökat samarbete mellan våningarna skulle minska sårbarheten. Boendet riktar sig främst till personer med ett ökat behov av tillsyn i vardagen.

Södragatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	29	30	29	30
Personalkostnader och arvoden	-828	-969	-997	-1 007
Övriga kostnader	-32	-31	-38	-36
Interna hyreskostnader	-34	-37	-39	-42
Netto	-866	-1 007	-1 046	-1 055
Antal platser per 31.12	12	12	12	12
Antal klienter per 31.12	12	12	12	12
Antal dygn	4 380	4 380	4 392	4 380
Nettokostnader per dygn	198	230	238	241

Åkersvängen

- Består av 13 bostäder.
- Boendet riktar sig främst till seniorer i behov av ökade omsorgsinsatser och ett lugnare livstempo
- Erbjuder sysselsättningsverksamhet i anslutning till boendet med betoning på klienternas ork och förmåga.
- Personal finns på plats dygnet runt och uppgår till 17,83 inklusive 100 % föreståndare.

KST äger fastigheten som ligger i en lugn miljö med hästar i granngården och närhet till Hugos Livs i Kattby. I takt med stigande ålder och ökad livslängd har de vårdande insatserna fått en mer utmanande karaktär. Åkersvängen är det enda boendet med en egen kock. Det är viktigt att behålla den tjänsten, då nutritionen är en så pass basal del av vården för en åldrande befolkning. Köket håller inte tillräckligt god standard vad gäller exempelvis storlek och behöver därav byggas om. Åkersvängen är indelad i två avdelningar.

Åkersvängen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	51	58	53	55
Personalkostnader och arvoden	-1 031	-1 158	-1 128	-1 180
Övriga kostnader	-78	-77	-82	-77
Interna hyreskostnader	6	3	20	21
Avskrivningar byggnader	-49	-51	-51	-59
Netto	-1 101	-1 226	-1 188	-1 240
Antal platser per 31.12	13	13	13	13
Antal klienter per 31.12	12	13	13	13
Antal dygn	4 043	4 625	4 758	4 745
Nettokostnader per dygn	272	265	250	261

Mariegatan

- Består av 13 lägenheter.
- De boende har daglig verksamhet under dagtid.
- Personalen uppgår till 11,50 (ordinarie 12,50) inklusive 100 % föreståndare.

Boendet som startades upp i början av 2023 har en lättare servicenivå, vilket innebär att klienterna som bor där är relativt självständiga och inte behöver ha ständig tillsyn. Mariegatan riktar sig främst till individer som har ett måttligt stödbehov och där handledning till självständighet är ledorden och vårdinsatser ringa. Gemensamhetsutrymmen är begränsade och handledning sker främst i klienternas egna bostäder.

En närvårdare om 100 % av heltid på Mariegatan bedöms kunna lämnas obemannad under 2025 som en besparingsåtgärd.

Mariegatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	14	16	18
Personalkostnader och arvoden	-7	-555	-844	-766
Övriga kostnader	0	-35	-39	-28
Interna hyreskostnader	0	-120	-104	-107
Netto	-7	-695	-970	-883
Antal platser per 31.12	0	13	13	13
Antal klienter per 31.12	0	12	13	13
Antal dygn	0	3 337	4 758	4 745
Nettokostnader per dygn	0	208	204	186

Boendeadministration

Till boendeadministration hör gemensamma kostnader som inte direkt har fördelats på boendeenheterna, såsom exempelvis kostnader för arbetskläder, telefoni och moms på naturaförmån. Boendeenheternas kostnader för personalens handledning och utbildning samt inköp av IT-utrustning och elektronik budgeteras centralt, medan utfallet fördelas på enheterna så långt det är möjligt. Sjukförsäkringsersättningar budgeteras centralt som en minskning av personalkostnaderna, medan utfallet fördelas på enheterna. Interna hyror avser kostnader för bilar som används gemensamt för boendeenheterna samt gemensamma kostnader avseende de byggnader som förbundet äger. Under 2022 bokfördes föreståndarnas löner centralt och förändringen av löneperiodiseringarna påverkar ännu utfallet för 2023.

Administration boendeverksamhet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	1	0	0
Personalkostnader och arvoden	-537	131	95	84
Övriga kostnader	-35	-41	-54	-51
Interna hyreskostnader	-15	-12	-24	-12
Netto	-587	79	16	21

Köp av boendeplatser på och utanför Åland

På grund av den åländska litenheten saknas resurser för vissa typer av mer omfattande eller inriktad boendeservice, varpå KST i dagsläget köper ett fåtal boendeplatser i Sverige, hos primärkommuner eller vid Stiftelsen Hemmet.

Köp av boendeplatser beräknas på individnivå enligt idag kända placeringar och dygnspriser. För köp av boendeplatser på Åland budgeteras en ökning av nettokostnaderna med 40 000 euro och utanför Åland med 87 000 euro jämfört med budget 2024 på grund av högre kostnader per vård dygn.

Köp av boendeplatser på Åland	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro			
Intäkter	62	64	64
Personalkostnader och arvoden	-21	-24	-23
Övriga kostnader	-548	-550	-591
Netto	-508	-510	-550

Vård dygn	1 825	1 830	1 825
Vård dygnsavgift i medeltal euro/månad	301	301	324

Köp av boendeplatser utanför Åland	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro			
Intäkter	8	9	9
Personalkostnader och arvoden	0	0	0
Övriga kostnader	-314	-292	-379
Netto	-305	-283	-370

Vård dygn	697	732	730
Vård dygnsavgift i medeltal euro/månad	442	399	519

Dagverksamhet

KST har sammanlagt fyra dagverksamheter för klienter inom specialomsorgen. Verksamheten leds av föreståndare och klienthandledning utövas av närvårdare och handledare. Vidare finns en sysselsättningsverksamhet i anknytning till Åkersvängens boende, vars kostnader redovisas ihop med boendet.

Dagverksamhet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	75	90	65	72
Personalkostnader och arvoden	-1 589	-1 733	-1 955	-1 866
Övriga kostnader	-460	-525	-458	-467
Interna hyreskostnader	-229	-290	-278	-274
Avskrivningar byggnader	-22	-22	-142	-17
Netto	-2 224	-2 479	-2 768	-2 552
Antal klienter per 31.12		86	87	89
Antal närvarodagar		16 264	16 590	17 235
Nettokostnader per dag		152	167	148

Navigationsskolegränd

Navigationsskolegränd är en daglig verksamhet som främst riktar sig till personer med ökat vårdbehov och som har fysiska begränsningar. Navigationsskolegränd arbetar mycket med sinnesstimuli, habilitering och kommunikation. I dag är det 14 klienter som har sin dagliga verksamhet på Navigationsskolegränd, även kallat Hildas Hus. Personalen uppgår till 6,50 inklusive 50 % föreståndare.

Navigationsskolegränd	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	12	21	10	9
Personalkostnader och arvoden	-213	-301	-273	-328
Övriga kostnader	-36	-41	-37	-33
Interna hyreskostnader	-24	-28	-58	-24
Avskrivningar byggnader	-15	-15	-15	-17
Netto	-276	-363	-373	-393
Antal klienter per 31.12	13	12	15	15
Antal närvarodagar		2 020	2 200	2 400
Nettokostnader per dag		180	170	164

Servicegatan

Servicegatan är en daglig verksamhet som arbetar med tydliga rutiner och lågaffektivt bemötande samt motion i olika former. Servicegatan gör även utlokaliserade arbetsuppgifter i mån av möjlighet. Det är exempelvis de som sköter om Nyfahlers uteblommor. Idag är det 11 klienter som har sin dagliga verksamhet på Servicegatan. Personalen uppgår till 5,50 inklusive 50 % föreståndare.

Servicegatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	9	10	8	10
Personalkostnader och arvoden	-224	-319	-232	-303
Övriga kostnader	-25	-33	-27	-32
Interna hyreskostnader	-38	-39	-37	-44
Netto	-278	-381	-288	-369
Antal klienter per 31.12	12	12	10	11
Antal närvarodagar		2 380	2 200	2 420
Nettokostnader per dag		160	131	153

Jomala gård

Jomala gård är en daglig verksamhet som ligger i de natursköna omgivningarna vid gamla Naturbruksskolan. På Jomala Gård arbetar klienterna i köket där de lagar all mat tillsammans med personalen, de gör även olika legoarbeten då det finns tillgång (exempelvis att vika till tidningspapper som de levererar till blomsterhandlare enligt beställning) samt arbetar utomhus - både på Jomala Gård och på andra ställen. Vidare utför de leveranser och gårdsarbeten till boenden. I dag är det 20 klienter som har sin dagliga verksamhet på Jomala Gård. Personalen uppgår till 7,50 inklusive 50 % föreståndare.

Jomala gård	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	16	20	16	19
Personalkostnader och arvoden	-327	-374	-352	-390
Övriga kostnader	-27	-27	-33	-32
Interna hyreskostnader	-41	-39	-37	-43
Netto	-379	-421	-407	-446
Antal klienter per 31.12	20	18	18	18
Antal närvarodagar		3 890	4 200	4 200
Nettokostnader per dag		108	97	106

Strandgatan

Strandgatan är KST:s största dagliga verksamhet som startades upp under 2023, medan verksamheterna vid Hamngatan, Askuddsvägen och Kyrkvägen kunde stängas. Idag har Strandgatan 45 klienter vid sin dagliga verksamhet. Verksamheten är uppdelad i tre avdelningar. Strandgatan finns centralt i ett hus om två våningar och källare. I andra våningen huserar en mindre avdelning, där tempot är lite lugnare och kraven lägre. Fördelat på de båda våningarna finns de två andra avdelningarna, där de arbetar med olika arbetsuppgifter inne i huset, bland annat att tillverka hantverk för försäljning i butiken som är lokaliserad i första plan och sköts av klienter från Strandgatan i samarbete med Fixtjänst. Vidare arbetar Strandgatan med olika utlokaliserade arbetsuppgifter över nästan hela fasta Åland i mån av möjlighet och med fokus på ökad självständighet. I källaren finns plats för hantverk och träning i gymmet som är tillgängligt för alla klienter. Strandgatans klienter kan även

göra bakverk och lättare rätter på beställning till exempelvis personal- och styrelsemöten. Personalen uppgår till 15,00 inklusive 150 % föreståndare.

Strandgatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	24	30	32
Personalkostnader och arvoden	0	-523	-948	-782
Övriga kostnader	0	-59	-80	-80
Interna hyreskostnader	0	-98	-125	-133
Netto	0	-656	-1 124	-963
Antal klienter per 31.12	0	44	44	45
Antal närvarodagar	0	5 700	7 990	8 215
Nettokostnader per dag	0	115	141	117

Tidigare enheter för dagverksamhet

Kyrkvägen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	8	3	0	0
Personalkostnader och arvoden	-158	-47	0	0
Övriga kostnader	-23	-12	0	0
Interna hyreskostnader	-12	-10	0	0
Avskrivningar byggnader	-7	-6	-127	0
Netto	-192	-72	-127	0
Antal klienter per 31.12	8	0	0	0
Antal närvarodagar	1 550	970	0	0
Nettokostnader per dag	124	74	0	0

Hamngatan	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	12	4	0	0
Personalkostnader och arvoden	-129	-29	0	0
Övriga kostnader	-35	-18	0	0
Interna hyreskostnader	-29	-16	0	0
Netto	-181	-60	0	0
Antal klienter per 31.12	13	0	0	0
Antal närvarodagar	2 270	590	0	0
Nettokostnader per dag	80	101	0	0

Askuddsvägen	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	15	5	0	0
Personalkostnader och arvoden	-297	-92	0	0
Övriga kostnader	-30	-15	0	0
Interna hyreskostnader	-62	-33	0	0
Netto	-373	-136	0	0
Antal klienter per 31.12	17	0	0	0
Antal närvarodagar	2 850	714	0	0
Nettokostnader per dag	131	191	0	0

Integrerat arbete

Integrerat arbete är utlokaliserad daglig verksamhet som sker helt självständigt på olika arbetsplatser. En arbetskonsulent finns till handa för att avtala med arbetsplatser, KST och klient samt för att hålla kontinuerliga uppföljningar med såväl arbetsplatsens representant som med klienten. Det är möjligt att kombinera daglig verksamhet med integrerat arbete. Idag är det 7 klienter som har enbart integrerat arbete. Arbetskonsulenten för integrerat arbete är placerad i Fixtjänsts lokaler på Fabriksgatan och har ett tätt samarbete med Fixtjänsts arbetskonsulent.

Integrerat arbete	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	3	2	2	2
Personalkostnader och arvoden	-27	-42	-50	-52
Övriga kostnader	-3	-6	-4	-6
Netto	-27	-45	-52	-55

Transport

All klienttransport mellan specialomsorgens servicepunkter, d.v.s. boende och daglig verksamhet är en lagstadgad och avgiftsfri rättighet. Transport mellan hemmet och den dagliga verksamheten ordnas genom busskort för de som klarar av att åka buss eller genom skjuts i KST: s egna för ändamålet anpassade bil, för vilken det finns en chaufför anställd. Övrig transport sker med upphandlad taxi.

Från och med 2024 upptas chaufförens personalkostnader under detta moment. Tidigare år har dessa kostnader bokförts under administration dagverksamhet. Från och med 2025 upptas kostnaderna för chaufförens bil som interna hyreskostnader under klienttransporter. Tidigare år har kostnaden legat under administration dagverksamhet.

Klienttransporter specialomsorg	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	-40	-41
Övriga kostnader	-148	-145	-148	-148
Interna hyreskostnader	0	0	0	-15
Netto	-148	-145	-188	-204

Kattby dagliga sysselsättning

I anslutning till Åkersvängens boende finns en sysselsättningsverksamhet för dem som bor på Åkersvängen. Denna sysselsättning är mer flexibel och de boende deltar efter dagsform och motivation. Kostnaderna för denna verksamhet redovisas ihop med boendet.

Administration dagverksamhet

Till administration dagverksamhet hör gemensamma kostnader som inte direkt har fördelats på enheterna för dagverksamhet, såsom exempelvis klienternas arbetspeng, kostnader för arbetskläder och telefoni. Enheternas kostnader för personalens handledning och utbildning samt inköp av IT-utrustning och elektronik budgeteras centralt, medan utfallet fördelas på enheterna så långt det är möjligt. Sjukförsäkringsersättningar budgeteras centralt som en minskning av personalkostnaderna, medan utfallet fördelas på enheterna. Interna hyror avser kostnader för bilar som används gemensamt för enheterna samt gemensamma kostnader avseende de byggnader som förbundet äger. Under 2022 bokfördes föreståndarnas löner centralt och förändringen av löneperiodiseringarna påverkar ännu utfallet för 2023. Under 2022 och 2023 har chaufförens lönekostnader bokförts under administration dagverksamhet. För 2024 budgeterades ett anslag centralt avseende daglig verksamhet i hemmet.

Administration dagverksamhet	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	-215	-6	-61	30
Övriga kostnader	-132	-169	-130	-136
Interna hyreskostnader	-23	-25	-20	-15
Netto	-371	-200	-211	-121

Smedjegränd (Solkulla)

- Boendet har 5 korttidsplatser.
- Erbjuder avlastning vanligen i form av dygnsavlastning, men även kortare dagsavlastningar erbjuds.
- Tar emot barn och unga med olika former av funktionsnedsättningar inklusive neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- Personalen uppgår till 5,50 inklusive 50 % föreståndare.

Solkulla planeras flytta till nybyggd enhet på samma fastighet som Blåbärsstigen. Genom detta tillmötesgår vi önskemål om avlastning i Mariehamn, samt skapar en mindre skörhet i personalsituationen då samverkan med boendet är möjligt. Personalsituationen är extra utmanande, då arbetsschemat bygger på bokningar där klientantalet och vårdtyngden varierar.

Smedjegränd (Solkulla)	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	10	2	3	2
Personalkostnader och arvoden	-302	-261	-370	-363
Övriga kostnader	-9	-14	-12	-10
Interna hyreskostnader	0	-25	-25	-20
Avskrivningar byggnader	-16	-16	-16	-16
Netto	-317	-314	-419	-408
Antal klienter per 31.12	17	17	18	19
Antal dygn	800	527	556	616
Nettokostnader per dygn	-396	-596	-753	-662

Lägerverksamhet specialomsorg

DUV Åland anordnar läger för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Dessa läger kan beviljas till en familj som lagstadgad avlastning för närståendevård.

Lägerverksamhet specialomsorg	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		0	0	0
Personalkostnader och arvoden		0	0	0
Övriga kostnader		-121	-110	-110
Netto		-121	-110	-110

Fritidsverksamhet specialomsorg

Den önskade utvecklingen av att anställa en resurs om 100% av heltid för att förverkliga specialomsorgsklienternas behov av stöd för fritidsaktiviteter är struken ur budget 2025.

Omsorgsbyrå

Omsorgsbyråservice verkställs genom köptjänst av psykolog med särskild erfarenhet av specialomsorg om cirka 50 % av heltid.

Omsorgsbyrå	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader och arvoden	0	0	0	0
Övriga kostnader	-7	-10	-20	-30
Netto	-7	-10	-20	-30
Antal besök			165	165
Antal familjer			20	20

Metodhandledning

Inom förbundet finns tre metodhandledare, varav en inte varit tillsatt under 2024. Metodhandledning ges till samtliga personalgrupper inom specialomsorgen. Metodhandledaren är den som är expert på dels beteendeanalys och förståelse för funktionsnedsättningen och dess utmaningar, dels på de pedagogiska strategier som behövs för att klienten ska få nå sin fulla potential och livskvalitet. Lagstiftningen ställer höga krav på att klienter ska ha så hög självständighet som möjligt och att begränsande åtgärder ska undvikas. Utan metodhandledning skulle personalstyrkan på varje enhet inom specialomsorgen behöva utökas.

Metodhandledning	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		8	0	0
Personalkostnader och arvoden		-103	-165	-172
Övriga kostnader		-23	-2	-2
Netto		-118	-167	-174
Metodhandledning, antal timmar	569	830		
Social rehabilitering/metodhandledning, antal klienter under året	0	6		

Administration

Till administration hör personalkostnader för områdeschefen, servicechefen och servicesamordnaren och de kostnader som är direkt hänförliga till dem. Därtill kommer interna hyror för kontorsutrymmen vid Nygatan.

Administration	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Belopp i 1 000 euro				
Intäkter		0	0	12
Personalkostnader och arvoden		-80	-122	-221
Övriga kostnader		-4	-12	-12
Interna hyreskostnader		0	0	-26
Netto		-85	-134	-248

Målsättning 2025

- Att ge lagstadgad kvalitativ och likvärdig service på rätt nivå och enligt antagen metod till alla klienter som är i behov av specialomsorg. Stort fokus ligger på att tillgodose boendeservice på rätt nivå till alla som blir eller blivit beviljad boendeservice enligt specialomsorgslagstiftning.
- Att utveckla korttidsvården för barn så att all lagstadgad avlastning för närståendevårdare kan säkerställas genom trygg och individuell service.

Åtgärder för att nå uppställda mål

- Påskynda arbetet med nybyggnation av planerat serviceboende på Svedgränd. Anlita projektledare.
- Att renovera boendet på Blåbärsstigen så att boendekriterier uppfylls och de boende bor i ett friskt hus. Under tiden för renovering hyrs en ersättande lokal där boendeservicen anordnas.
- Inventering av vårdbehovet på varje boende för att använda befintlig personal på bästa sätt.
- För att följa rådande lagstiftning om behörig personal skall alla befintliga närvårdare genomgå och klara Love-kunskapstest för medicinadministration och nyanställda gör genast ett kunskapstest då de inleder sin anställning.
- Arbeta för en tydligare profilering av boenden för ett hållbarare arbetssätt.
- Öka samarbetet med den allmänna arbetsmarknaden för utlokaliserad dagverksamhet och legoarbete.
- Att genom bildandet av nytt verksamhetsområde höja kvaliteten och öka tillgängligheten i områdets alla led.
- Inleda byggnation av korttidsboende i Mariehamn på samma fastighet som Blåbärsstigen.

Verksamhetsförändringar under planåren 2026–2027

- Renovering av Blåbärsstigen färdigställs och inventering av alla enheter för boendeservice görs på individbasis för att möjliggöra en tydligare profilering. Boende har rätt att bo tillsammans med personer i liknande ålder/livssituation för att underlätta den sociala samvaron.
- Svedgränd rivs och nybyggnation inleds och genomförs. Personal och föreståndare rekryteras på ändamålsenligt sätt internt och externt.
- Fastigheten Smedjegränd finns till förfogande för annan service alternativt säljs då Solkulla flyttar sin verksamhet till Mariehamn.
- Den ersättande lokalen för Blåbärsstigen hyrs tills alla klienter har flyttat till sitt individuella boende.
- Aktivt arbete för att öka kunskapsnivåer och resurser för att kunna erbjuda boende på Åland i större grad framför att köpa boendeplatser.

Det finns vissa svårigheter med att prognosticera behovet av olika former av boenden då det finns flera oförutsägbara faktorer som påverkar behovet och därmed planeringen. Faktorer som kan påverka det uppskattade platsbehovet inom boendeverksamheten:

- Nya grupper och diagnoser. Målgruppen har förändrats över tid, vilket har påverkar behovet av insatsen.
- Personer med funktionsnedsättningar önskar i högre grad flytta hemifrån direkt efter gymnasiet och fler önskar bo i ett eget boende.
- Inflyttning till Åland.
- Eventuell ny lagstiftning och rättspraxis kan komma att påverka behovet av antal boendeplatser.
- Medellivslängden för personer med funktionsnedsättning har ökat, vilket medför att behovet av boende utökas med tiden. Detta ställer nya krav på kompetens hos personalen och på utformningen av bostäder.
- Tillgång till bostäder. Om det är brist på lägenheter på bostadsmarknaden parallellt med ett ökande antal personer som söker boendeplats finns en risk att man ansöker om boendeplats i ett boende trots att ett mer självständigt boende med boendestöd eller annan insats skulle vara tillräckligt.

- Teknik. Tekniska lösningar kan fungera som hjälpmedel som en länk till omvärlden. Ny teknik erbjuder nya lösningar för klienterna.

2.5 Personalförteckning

Budgeterat antal anställda omfattar endast årsarbetare och där ingår inte ospecificerade anställningar såsom sjuk-, moderskaps- och semestervikarier samt tillfällig personal. Budgeten inkluderar dock uppskattade kostnader även för dessa anställningar.

	Budget 2024	Budget 2025	Budget- förändr	
Organisationsstöd				
Förbundsdirektör	1,00	1,00	0,00	
Ekonomichef	1,00	1,00	0,00	
Personalchef	1,00	1,00	0,00	
IT-samordnare	1,00	1,00	0,00	
Kanslissekreterare	1,00	1,00	0,00	
Personaladministratör	1,00	1,00	0,00	
Löneadministratör	3,00	3,00	0,00	
Kvalitets- och metodchef	1,00	0,00	-1,00	Bemannas ej under 2025
Ekonom	1,00	1,00	0,00	
Administratör reskontra	1,85	1,85	0,00	
Extra resurs inom ekonomi	1,00	0,60	-0,40	Tillfällig resurs
Fastighetsingenjör	0,42	0,00	-0,42	5 mån budget 24. Tillsätts ej 2025 som en inbesparing
Totalt	14,27	12,45	-1,82	
<i>Antal personer</i>	<i>15</i>	<i>13</i>	<i>-2</i>	

Tidigt stöd för barn och familj				
Områdeschef	1,00	1,00	0,00	
Ledande socialarbetare	1,00	1,00	0,00	
Spec. socialarbetare	1,00	1,00	0,00	
Socialarbetare	5,00	5,00	0,00	
Socialhandledare	2,00	2,00	0,00	
Barnatillsyningsman	2,00	2,37	0,37	Tillfällig utökning genom omdisponering köptjänst
Familjehandledare	4,90	4,90	0,00	
Administratör	1,00	1,00	0,00	
Ledande fältare	1,00	1,00	0,00	
Fältare	3,00	3,00	0,00	
Systemansvarig Abilita socialvård	0,25	0,25	0,00	
Totalt	22,15	22,52	0,37	
<i>Antal personer</i>	<i>22</i>	<i>23</i>	<i>1</i>	

	Budget 2024	Budget 2025	Budget- förändr
Barnskydd			
Administration			
Områdeschef	1,00	1,00	0,00
Ledande socialarbetare	1,00	1,00	0,00
Mottagningsocialarbetare	1,00	1,00	0,00
Socialarbetare	5,00	6,00	1,00
Administratör	1,00	1,00	0,00
Systemansvarig Abilita socialvård	0,25	0,25	0,00
Totalt	9,25	10,25	1,00
Tallbacken			
Föreståndare	1,00	1,00	0,00
Socialhandledare skyddshem	6,40	6,40	0,00
Totalt	7,40	7,40	0,00
Totalt	16,65	17,65	1,00
<i>Antal personer</i>	<i>18</i>	<i>19</i>	<i>1</i>
Vuxensocialarbete			
Administration			
Områdeschef	1,00	1,00	0,00
Ledande socialarbetare	1,00	1,00	0,00
Socialarbetare	3,00	3,00	0,00
Socialhandledare	3,00	3,00	0,00
Förmånshandläggare	1,00	1,00	0,00
Administratör	0,50	0,50	0,00
Systemansvarig Abilita socialvård	0,25	0,25	0,00
Totalt	9,75	9,75	0,00
Social rehabilitering, dagverksamhet			
Socialhandledare, förman	1,00	1,00	0,00
Socialhandledare	1,00	1,00	0,00
Totalt	2,00	2,00	0,00
Beroendemottagningen			
Verksamhetsledare	1,00	1,00	0,00
Behandlare	3,00	3,00	0,00
Totalt	4,00	4,00	0,00
Totalt	15,75	15,75	0,00
<i>Antal personer</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>0</i>

Ordinarie utökning enl. lagkrav

	Budget 2024	Budget 2025	Budget- förändr	
Funktionservice				
Administration				
Områdeschef	1,00	1,00	0,00	
Ledande socialarbetare	1,00	1,00	0,00	
Socialarbetare	6,00	6,00	0,00	
Socialhandledare	3,00	2,00	-1,00	1 flyttas till spec.omsorgen
Methodhandledare	3,00	0,00	-3,00	Flyttas till spec.omsorgen
Servicechef hemmaboende	1,00	1,00	0,00	
Servicechef boende & sysselsättning	1,00	0,00	-1,00	Flyttas till spec.omsorgen
Administratör	1,00	1,00	0,00	
Ledande administratör	1,00	1,00	0,00	
Systemansvarig Abilita socialvård	0,25	0,25	0,00	
Totalt	18,25	13,25	-5,00	
<i>Antal personer</i>	<i>18</i>	<i>13</i>	<i>-5</i>	
Personlig assistans				
Assistent	19,00	13,22	-5,78	Uppskattad total resurs
Assistentkoordinator	1,00	1,00	0,00	
Totalt	20,00	14,22	-5,78	
<i>Antal personer</i>	<i>28</i>	<i>23</i>	<i>-5</i>	Uppskattat antal utifrån total resurs
ESB Lagunen				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Närvårdare	9,10	9,10	0,00	
Totalt	10,10	10,10	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>11</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	
Sysselsättning (Fixtjänst)				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Arbetshandledare	2,30	2,30	0,00	
Arbetskonsulent	1,00	1,00	0,00	
Städare	0,42	0,42	0,00	
Totalt	4,72	4,72	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	
Boendestöd				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Socialhandledare	1,00	1,00	0,00	
Närvårdare	4,70	4,70	0,00	
Totalt	6,70	6,70	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	
Totalt	59,77	48,99	-10,78	
<i>Antal personer</i>	<i>70</i>	<i>60</i>	<i>-10</i>	

	Budget 2024	Budget 2025	Budget- förändr	
Specialomsorg				
Administration				
Områdeschef	0,00	1,00	1,00	Tillfällig tjänst som utvärderas under 2025
Servicechef boende & sysselsättning	0,00	1,00	1,00	Flyttas från funktionservice
Socialhandledare	0,00	1,00	1,00	Flyttas från funktionservice
Methodhandledare	0,00	3,00	3,00	Flyttas från funktionservice
Totalt	0,00	6,00	6,00	
<i>Antal personer</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	
Boendeservice				
Blåbärsstigen/Folkhögskolevägen				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Närvårdare	13,75	13,75	0,00	
Totalt	14,75	14,75	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	
Havsgatan				
Föreståndare	0,50	0,50	0,00	
Handledare	0,50	0,00	-0,50	Ombildad till närvårdare
Närvårdare	6,00	6,50	0,50	Ombildad från handledare
Totalt	7,00	7,00	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	
Köpmansgatan				
Föreståndare	0,50	0,50	0,00	
Handledare	0,50	0,50	0,00	
Närvårdare	7,00	7,00	0,00	
Totalt	8,00	8,00	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	
Lotsgatan				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Närvårdare	7,40	7,40	0,00	
Totalt	8,40	8,40	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	
Maskrosvägen				
Föreståndare	1,00	0,50	-0,50	Heltidsbefattning delad mellan Tistelgr och Maskrosv
Ledande närvårdare	0,00	0,50	0,50	Heltidsbefattning delad mellan Tistelgr och Maskrosv
Närvårdare	12,50	12,00	-0,50	Ombildad till ledande närvårdare.
Totalt	13,50	13,00	-0,50	
<i>Antal personer</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	

	Budget 2024	Budget 2025	Budget- förändr	
Tistelgränd				
Föreståndare	0,50	0,50	0,00	Heltidsbefattning delad mellan Tistelgr och Maskrosv
Ledande närvårdare	0,00	0,50	0,50	Heltidsbefattning delad mellan Tistelgr och Maskrosv
Närvårdare	5,75	5,75	0,00	
Totalt	6,25	6,75	0,50	
<i>Antal personer</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	
Svedgränd				
Föreståndare	0,75	0,50	-0,25	Återgång från tillfällig lösning
Närvårdare	7,00	7,00	0,00	
Totalt	7,75	7,50	-0,25	
<i>Antal personer</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	
Södragatan				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Närvårdare	13,00	13,00	0,00	
Totalt	14,00	14,00	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>0</i>	
Åkersvängen				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Handledare, sysselsättning	1,78	1,78	0,00	
Närvårdare	13,50	14,05	0,55	Omfördelning 2024 anslag från daglig verksamhet i hemmet
Kock	1,00	1,00	0,00	
Totalt	17,28	17,83	0,55	
<i>Antal personer</i>	<i>19</i>	<i>20</i>	<i>1</i>	
Mariegatan				
Föreståndare	1,00	1,00	0,00	
Närvårdare	11,50	10,50	-1,00	1 tillsätts ej 2025 som en inbesparing
Totalt	12,50	11,50	-1,00	
<i>Antal personer</i>	<i>14</i>	<i>13</i>	<i>-1</i>	
Solkulla, korttidsboende				
Föreståndare	0,50	0,50	0,00	
Handledare	0,50	0,50	0,00	
Närvårdare	4,50	4,50	0,00	
Totalt	5,50	5,50	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	
Boendeservice totalt	114,93	114,23	-0,70	
<i>Antal personer</i>	<i>131</i>	<i>131</i>	<i>0</i>	

	Budget 2024	Budget 2025	Budget- förändr	
Dagverksamhet				
Navigationsskolegränd				
Föreståndare	0,33	0,50	0,17	Omfördelat från Strandgatan
Närvårdare	5,00	4,00	-1,00	Ombildad till handledare
Handledare	0,00	2,00	2,00	Omfördelat från Strandgatan
Totalt	5,33	6,50	1,17	
<i>Antal personer</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	
Servicegatan				
Föreståndare	0,33	0,50	0,17	Omfördelat från Strandgatan
Närvårdare	5,00	5,00	0,00	
Totalt	5,33	5,50	0,17	
<i>Antal personer</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	
Jomala gård				
Föreståndare	0,50	0,50	0,00	
Handledare	1,00	1,00	0,00	
Närvårdare	6,00	6,00	0,00	
Totalt	7,50	7,50	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	
Strandgatan				
Föreståndare	1,84	1,50	-0,34	Omfördelat till Navigationsskolegr och Serviceg
Handledare	6,50	6,50	0,00	
Närvårdare	9,00	7,00	-2,00	1 ombildad till handledare på Navigationsskolegr
Totalt	17,34	15,00	-2,34	
<i>Antal personer</i>	<i>19</i>	<i>16</i>	<i>-3</i>	
Övrigt, dagverksamhet				
Arbetskonsulent	1,00	1,00	0,00	
Chaufför	1,00	1,00	0,00	
Totalt	2,00	2,00	0,00	
<i>Antal personer</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	
Dagverksamhet totalt	37,50	36,50	-1,00	
<i>Antal personer</i>	<i>41</i>	<i>39</i>	<i>-2</i>	
Totalt	152,43	156,73	4,30	
<i>Antal personer</i>	<i>172</i>	<i>176</i>	<i>4</i>	
KST Totalt	281,02	274,09	-6,93	
<i>Antal personer</i>	<i>313</i>	<i>307</i>	<i>-6</i>	

Vissa personer inom boendeservice och dagverksamhet är föreståndare för flera enheter och har därmed räknats som en person på vardera enheten. Därav är det faktiska totala antalet personer lägre än det som framräknats ovan.

2.6 Planåren 2026–2027

Som en besparingsåtgärd har några anställningar lämnats obemannade i budget 2025. Dessutom rymdes inte alla behov av ytterligare personal innanför budgetramen. Att bemanna de befintliga positionerna och tillgodose behovet av ytterligare personal skulle innebära cirka 315 000 euro i årliga **personalkostnader**.

Både för budget 2024 och budget 2025 har **underhållsprojekt på förbundets byggnader** skjutits fram som en besparingsåtgärd. Långsiktigt behöver de årliga underhållskostnaderna ökas med cirka 100 000 euro.

Vuxensocialarbetet planerade att starta ett **stödboende** i form av träningslägenheter och medel för detta fanns avsatta i 2024 års budget. Trots förfrågningar och diskussioner med flera fastighetsbolag, inklusive Marstad, har KST dock inte kunnat hyra lägenheter för ändamålet. På grund av krav på budgetnedskärningar har anslaget för träningslägenheterna strukits i budgetförslaget för 2025. Det är för närvarande oklart hur KST på bästa och mest kostnadseffektiva sätt kan möta och tillgodose klienternas behov, inklusive om tjänsterna bör upphandlas externt eller om de behöver tillhandahållas i egen regi. På grund av denna osäkerhet finns det ännu ingen kostnadsberäkning för utökningen. Det tidigare anslaget uppgick till 34 000 euro.

Investeringarna för planåret 2026 uppgår till 4 875 000 euro och för planåret 2027 till 5 475 000 euro. För att finansiera dessa investeringar behöver förbundet nyupplåning och därmed förväntas **räntekostnaderna** öka. Ökningen för 2026 uppskattas bli i storleksordningen 135 000 euro och en ytterligare ökning i nivån 235 000 euro förväntas för planåret 2027.

Dagverksamheten Framsteget, som för närvarande finansieras genom ett EU-projekt, planeras att tas över i egen regi. Under projekttiden kommer verksamheten att utvärderas för att identifiera och genomföra eventuella nödvändiga justeringar. Övertagandet av verksamheten i dess nuvarande form, inklusive inrättandet av två nya befattningar, beräknas medföra en årlig kostnad om cirka 200 000 euro.

Nuvarande tjänste- och arbetskollektivavtal är i kraft till och med 30.4.2025. De **avtalsenliga lönehöjningarna** för planåren 2026–2027 är därmed inte kända och har budgeterats enligt en fiktiv schablon på 2 % från 1.1 varje år. För 2026 skulle ett sådant scenario innebära en ökning av personalkostnaderna med 473 000 euro och för 2027 med 365 000 euro.

Om man utöver ovanstående antar att **kostnadsnivån på övriga verksamhetskostnader** ökar med 2 % årligen innebär detta cirka 400 000 euro per år.

Sammantaget innebär detta ökning om totalt 1,2-1,5 miljoner euro per år eller cirka 4 % av verksamhetskostnaderna.

Utöver ovanstående är följande planer/förändringar på kommande, men har ej kalkylerats närmare då alternativen inte ännu har klarlagts:

- Socialpsykiatriskt lägenhetsboende.
- Lösningar gällande lokaler (utöver socialpsykiatriskt lägenhetsboende och stödboende) där avtalstiden löper ut under planåren:
 - Kontor
 - Tallbacken
 - ESB Lagunen
- Den nya funktionshinderlagen förväntas träda i kraft.

Därutöver pågår projekten med renovering och utbyggnad av Blåbärsstigen samt byggnation av Svedgränd under planperioden. Då ut- och nybyggnaderna tas i bruk innebär dessa en utökad verksamhet och därmed kommer personal- och driftskostnaderna att öka.

3. INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSDEL

3.1. Investeringar

Investeringar	Budget	Plan	Plan
Belopp i euro	2025	2026	2027
Immateriella tillgångar			
Ärendehanteringssystem	20 000		
Lönesystem	45 000	*	
HR-system		30 000	
Vidareutveckling av Abilita Socialvård	20 000		
Rapporterings-/budgeteringssystem	20 000		
AI	15 000		
Utkomststöds kalkylator	15 000		
Administrationssystem familjehem och stödpersoner		15 000	
Maskiner och inventarier			
IT-utrustning	50 000	25 000	
Övriga maskiner och inventarier	80 000	60 000	60 000
Byggnader			
Svedgränd			
Projektering och byggnation**	200 000	4 000 000	4 000 000
Blåbärsstigen			
Projektering och renovering**	350 000	130 000	
Projektering och tillbyggnad**		100 000	1 120 000
Maskrosvägen			
Projektering och tillbyggnad**	30 000	100 000	
Målning av fasader			50 000
Staket			25 000
Åkersvängen			
Takbyte lilla sidan	70 000		
Målning av fasad	40 000		
Renovering av våtrum	40 000	40 000	
Gårdsarbeten			40 000
Nya fönster		20 000	
Projektering och renovering av kök**	30 000	200 000	

Investeringar	Budget	Plan	Plan
Belopp i euro	2025	2026	2027
Tistelgränd			
Badrumsrenovering	40 000		
Installation FTX**		100 000	
Staket			25 000
Smedjegränd (Solkulla)			
Renovering av våtrum		55 000	55 000
Installation FTX**			100 000
Navigationsskolegränd (Hildas hus)			
Invändiga renoveringsarbeten	40 000		
Fabriksgatan (Fixtjänst)			
Renovering av våtrum	30 000		
Totalt	1 135 000	4 875 000	5 475 000

* Belopp uppskattas efter förstudie/projektering

** Beloppet kalkyleras mer exakt under projekteringen

3.1.1. Investeringar 2025

Immateriella tillgångar

Ärendehanteringssystem (20 000 euro)

Ett ärendehanteringssystem för att effektivisera och automatisera de administrativa processerna för till exempel diarieföring och avtalshantering och på sikt även den elektroniska arkiveringen. KST har beviljats samarbetsstöd för projektet. Anslaget är uppskattat som ett netto inkluderande stödet.

Lönesystem (45 000 euro)

Systemleverantören för det befintliga lönesystemet tillhandahåller inte längre utveckling av systemet och planerar även att sluta ge support. Därför är ett byte av lönesystem nödvändigt. Byte och implementering av lönesystem är ett omfattande arbete som inte enbart kan genomföras inom befintliga resurser. Anslaget avser inköp, konsultarvoden samt en projektanställning för implementeringen av systemet.

Vidareutveckling av Abilita Socialvård (20 000 euro)

Projektet avser vidareutveckling och förbättring av funktionalitet samt implementering av gränssnitt i Abilita Socialvård i syfte att förbättra systemstödet och därmed effektivisera de administrativa processerna. KST har beviljats samarbetsstöd för projektet. Anslaget är uppskattat som ett netto inkluderande stödet.

Rapporterings-/budgeteringssystem (20 000 euro)

Anslaget avser en rapporterings-/budgeteringsmodul som ger utvecklade möjligheter till mer dynamisk uppföljning och en smidigare budgeteringsprocess.

AI (15 000 euro)

Ett arbete för att ta fram och utveckla enklare AI-lösningar inom verksamheten planeras och en investering i hårdvara, mjukvara och AI-kompetens behöver göras för att skapa förutsättningar för pilotprojekt.

Utkomststöds kalkylator (15 000 euro)

I syfte att öka servicen och tillgängligheten för klienterna planeras att ta i bruk en utkomststöds kalkylator till hemsidan. Med hjälp av kalkylatorn kan klienten ta reda på om hen har möjlighet att få utkomststöd och beräkna dess belopp.

Maskiner och inventarier

IT-utrustning (50 000 euro)

Årligt anslag för inköp av IT-utrustning till hela organisationen.

Övriga maskiner och inventarier (80 000 euro)

Årligt anslag för inköp av övriga maskiner och inventarier till hela organisation, såsom kontorsmöbler till administrationen, hushållsmaskiner och möbler till förbundets egna verksamheter.

Svedgränd

Byggnadsår 1984, totalrenoverades 2001

Förprojektering och projektering av nybyggnation (200 000 euro)

Förprojektering för en nybyggnation med ett utökat antal boendeplatser. En projektledare arbetar tillsammans med representanter från KST och utvalda konsulter fram en grov plan för den nya byggnaden. Även politiskt utsedda representanter deltar i projekteringskedet. Grova kalkyler tas fram då behovet är fastställt. Ansökan för eventuella detaljplaneändringar utförs.

Upphandling av konsulter för detaljprojektering av byggnaden. Erforderliga konsulter är projektledare, arkitekt, konstruktör, VVS-planerare, elplanerare och brandkonsult. Även andra konsulter kan vara aktuella såsom till exempel akustikkonsult, inredningsarkitekt, storkökskonsult m.m.

Blåbärsstigen

Byggnadsår 1992

Projektering och start av invändig renovering (350 000 euro)

Det har genom konditionsundersökningar av byggnaden framkommit följande:

- Golvkonstruktionen i byggnaden är betongplatta på mark med uppreglad träkonstruktion och ovanliggande isolering, vilket är en erkänd riskkonstruktion med en teknisk medellivslängd om ca 40 år. Byggnaden är idag ca 30 år.
- Mikrobaskador har konstaterats i golvkonstruktionen. Konstruktionen är ej fukttekniskt fungerande.
- I rapporten rekommenderade åtgärder: Hela golvkonstruktionen saneras (rivs ut och återställs enligt av projektering fastställd plan).
- Ytterväggarna har så kallad blindsockel, vilket är en erkänd riskkonstruktion där ytterväggarnas nedre del kan drabbas av fuktskador. Avvikande höga fuktvärden har uppmätts i syllen.

I samband med ombyggnation av golvkonstruktion bör även riskkonstruktionen i form av den så kallade blindsockeln byggas bort.

Åtgärden är omfattande och innebär att hela byggnaden måste tömmas på folk och inventarier. Eftersom det är aktuellt att renovera våtrummen på nedre plan och byggnadens insida generellt har renoveringsbehov föreslås samtliga dessa åtgärder utföras samtidigt.

Renovering upphandlas och utförs enligt projektering. Projektet behöver sannolikt fortgå under 2026, varvid en del av investeringssumman kan behöva fördelas över till detta år. Projekteringen är i skrivande stund ej inledd, varvid noggrannare kostnadskalkyler inte ännu kunnat framarbetas och kostnaderna för projektet kan således behöva revideras. En projektledare har tillsatts under 2024 och en planlösning är under arbete.

Maskrosvägen

Byggnadsår 2016

Projektering av tillbyggnad (30 000 euro)

Anslaget utgör medel för framtagande av anbudshandlingar för en tillbyggnad. Maskrosens boende saknar ändamålsenliga gemensamhetsutrymmen. Därtill har en idé lagts fram om att sammanfoga Maskrosens och Tistelgränds byggnader för att ytterligare kunna utöka samarbetet mellan enheterna. Tillbyggnadens omfattning utreds i samband med framtagande av anbudshandlingarna. Byggnadens användningsändamål innebär att det utöver de sedvanliga konsulterna arkitekt, konstruktör, el- och VVS-planerare även krävs brand- och sprinklerkonsult.

Åkersvängen

Byggnadsår 2003 (lilla sidan), 2011 (stora sidan)

Takbyte lilla sidan (70 000 euro)

Vid reparation av plötsliga takläckage 2022 uppdagades att taket varit dåligt byggt från början samt att läckagen orsakat skador som minskat takets totala livslängd. Den nyare delen av byggnaden har falsat plåttak. Det har 2023 uppdagats att anslutningen mellan det falsade plåttaket på den nyare delen och panntaget på gamla delen inte varit bra gjord, vilket orsakat läckage. Rekommenderas att även den äldre delen byts till falsat plåttak. Projektet har planerats för 2024, men det är oklart om det hinner genomföras inom utsatt tid.

Målning av fasad (40 000 euro)

Rekommenderat målningintervall för träfasader är cirka 10 år för att undvika mera omfattande åtgärdsbehov. Intervallet är uppnått.

Renovering av våtrum (40 000 euro)

De äldre våtrummen bör renoveras med hänsyn till ålder och skick. Lägenheternas väggar och tak målas. Fönster i gamla delen tätas. Under 2024 noterades att klinkergolven i bastu och omklädningsrum släppt från underlaget. Erfarenheter visar att det inte är möjligt att renovera samtliga våtrum under ett år. Projektet fortsätter således under 2026.

Projektering och renovering av kök (30 000 euro)

Köket är i dåligt skick och bör helrenoveras. En projektledare tillsätts som tillsammans med KST:s representanter fastställer behovet. Projektering utförs utefter fastställt behov.

Utredning av samverkan gällande måltider och dess tillverkning visar att det inte är geografiskt hållbart att inkludera Åkersvängen i dylik samverkan, samt att äldre individer har ett annat kostbehov än yngre, mer aktiva personer. Därav bör en renovering och göras snarast, vilken även behöver inbegripa utökning av kökets storlek för att hålla godkänd standard.

Tistelgränd

Byggnadsår 2003

Badrumsrenovering (40 000 euro)

Våtrumrensningar budgeterades för 2024. På grund av logistiska bekymmer har inte alla våtrum kunnat renoveras under året, projektet behöver således fortgå under 2025.

- Enligt underhållsplanen. Våtrummen behöver baserat på ålder och skick renoveras.
- Lösa klinkerplattor förekommer i badrum.
- Konstaterade brister i våtrummen p.g.a. slitage.
- Tätskiktet är i slutet av sin tekniska livslängd.

Navigationsskolegränd (Hildas hus)

Byggnadsår 2000

Invändiga renoveringsarbeten (40 000 euro)

Golvattan på nedre plan är sliten och underlaget ojämnt. Mattan rivs, golvet spacklas, ny matta läggs. Köket behöver renoveras. Av säkerhetsskäl slipas trappan och målas om samt beläggs med halkskydd.

Fabriksgatan

Byggnadsår 1965, tillbyggd 1980-talet, renovering och byggnation av lägenheter 2010, omfattande renovering 2015

Renovering av våtrum (30 000 euro)

De äldsta våtrummen i byggnaden uppfyller inte kraven på vattentäthet och bör renoveras.

3.1.2. Investeringar plan 2026

Immateriella tillgångar

HR-system (30 000 euro)

För en organisation i KST:s storlek är ett HR-system en nödvändighet för att kunna bedriva en effektiv och modern personaladministration. Upphandling och implementering av personalsystem är ett omfattande arbete som bör genomföras i projektform. Anslaget avser resurser för förstudie, projektledning och eventuellt inköp. Uppbyggnad och implementation beräknas ske under 2026.

Administrationssystem familjehem och stödpersoner (15 000 euro)

Behov av dokumentation gällande familjehem och stödfamiljer (kan ej göras i klientens journal). Gäller också beslut om utbetalningar, om möjligt kopplas detta mot lönesystemet.

Maskiner och inventarier

IT-utrustning (25 000 euro)

Årligt anslag för inköp av IT-utrustning till hela organisationen. Anslaget minskar jämfört med tidigare år då en övergång förväntas ske till "arbetsplats som tjänst" samt eventuellt även övergång till "nätverksinfrastruktur som tjänst" under året, där Åda går in som ägare av utrustningen och KST istället betalar en månadsavgift till Åda.

Övriga maskiner och inventarier (60 000 euro)

Årligt anslag för inköp av övriga maskiner och inventarier till hela organisation, såsom kontorsmöbler till administrationen, hushållsmaskiner och möbler till förbundets egna verksamheter.

Svedgränd

Byggnadsår 1984, totalrenoverades 2001

Rivning och nybyggnation (4 000 000 euro)

Projektleddare och kontrollanter tillsätts. Byggnation påbörjas enligt projektering.

Blåbärsstigen

Byggnadsår 1992

Färdigställande av renovering (130 000 euro)

Renoveringen som påbörjas under 2025 färdigställs. Beloppet kalkyleras mer exakt under projekteringen.

Projektering av tillbyggnad (100 000 euro)

Detaljplanen för tillbyggnad enligt skissritningar har förhoppningsvis vunnit laga kraft och kan projekteras.

Maskrosvägen

Byggnadsår 2016

Tillbyggnad (30 000 euro)

Tillbyggnad enligt projektering som görs under 2025.

Åkersvängen

Byggnadsår 2003 (lilla sidan), 2011 (stora sidan)

Renovering av våtrum (40 000 euro)

Fortsatt renovering som startas under 2025.

Nya fönster (20 000 euro)

Verksamheten efterlyser vädringsfönster till nya sidan.

Renovering av kök (200 000 euro)

Köksrenovering utförs enligt projektering. Beloppet kalkyleras mer exakt under projekteringen.

Tistelgränd

Byggnadsår 2003

Installation FTX (100 000 euro)

Byggnadens ventilationssystem är ett så kallat F-system. Tekniken bygger på mekanisk frånluftsventilation med friskluftsventiler i väggarna. Med ett F-system uppstår ofta problem med drag och svårigheter med att hålla jämn och komfortabel temperatur i utrymmena, varför det är mycket vanligt att tilluftsventiler stängs för att undvika dessa problem. Då vissa ventiler stängs eller stryps uppstår obalans i systemet. Obalans kan även uppstå till följd av att ventilfiltren (tilluften) blir smutsiga. Om obalans uppstår kan luft sugas in genom otätheter där man inte kan säkerställa ventilationsluftens kvalitet samtidigt som luftombytet riskerar att bli för dåligt på olika ställen i byggnaden. I byggnaden har det upplevts problem med drag och ojämn temperatur. Investeringen skulle avhjälpa en stor del av detta bekymmer samtidigt som värmeåtervinningen sparar energi. Beloppet kalkyleras mer exakt under projekteringen.

Smedjegränd (Solkulla)

Byggnadsår 2005

Renovering av våtrum (55 000 euro)

- Enligt underhållsplanen. Våtrummen behöver baserat på ålder och skick renoveras.
- Golvbrunnarna i badrummen saknar klämringar, vilket ökar risken för vattenläckage i våtrummen. Tätskiktet är i slutet av sin tekniska livslängd.
- Erfarenheter visar att det inte är möjligt att renovera samtliga våtrum under ett år. Projektet fortsätter således under 2027.

3.1.3. Investeringar plan 2027

Maskiner och inventarier

Övriga maskiner och inventarier (60 000 euro)

Årligt anslag för inköp av övriga maskiner och inventarier till hela organisation, såsom kontorsmöbler till administrationen, hushållsmaskiner och möbler till förbundets egna verksamheter.

Svedgränd

Byggnadsår 1984, totalrenoverades 2001

Rivning och nybyggnation (4 000 000 euro)

Byggnationen som påbörjas under 2026 slutförs.

Blåbärsstigen

Byggnadsår 1992

Tillbyggnad (1 120 000 euro)

Tillbyggnad om cirka 280 m². Kostnaden beräknas närmare i samband med projektering.

Maskrosvägen

Byggnadsår 2016

Målning av fasader (50 000 euro)

Åtgärden är aktuell då målningsintervall för träfasader är ca 10 år.

Staket (25 000 euro)

Staketet/stängslet runt fastigheten är ostadigt på grund av felaktig montering. Tidigare utredningar visar att staketet måste förnyas i sin helhet för att komma till rätta med problemen. Kostnaden förutsätter att Tistelgränds staket/stängsel som är utfört på samma sätt förnyas samtidigt.

Åkersvängen

Byggnadsår 2003 (lilla sidan), 2011 (stora sidan)

Gårdsarbeten (40 000 euro)

Plattläggningarna på gården är ojämna, byts till asfalt. Gräsmattor renoveras och pergola byggs.

Tistelgränd

Byggnadsår 2003

Staket (25 000 euro)

Staketet/stängslet runt fastigheten är ostadigt på grund av felaktig montering. Tidigare utredningar visar att staketet måste förnyas i sin helhet för att komma till rätta med problemen. Kostnaden förutsätter att Maskrosens staket/stängsel som är utfört på samma sätt förnyas samtidigt.

Smedjegränd (Solkulla)

Byggnadsår 2005

Renovering av våtrum (55 000 euro)

Fortsatt renovering som påbörjas 2026.

Installation FTX (100 000 euro)

Byggnadens ventilationssystem är ett så kallat F-system. Tekniken bygger på mekanisk frånluftsventilation med friskluftsventiler i väggarna. Med ett F-system uppstår ofta problem med drag och svårigheter med att hålla jämn och komfortabel temperatur i utrymmena, varför det är vanligt att tilluftsventiler stängs för att undvika dessa problem. Då vissa ventiler stängs eller stryps uppstår obalans i systemet. Obalans kan även uppstå till följd av att ventilfiltren (tilluften) blir smutsiga. Om obalans uppstår kan luft sugas in genom otätheter där man inte kan säkerställa ventilationsluftens kvalitet samtidigt som luftombytet riskerar att bli för dåligt på olika ställen i byggnaden. I byggnaden har det upplevts problem med drag och ojämn temperatur. Investeringen skulle avhjälpa en stor del av detta bekymmer samtidigt som värmeåtervinningen sparar energi. Beloppet kalkyleras mer exakt under projekteringen.

3.2. Finansiering

Finansieringsanalys	Bokslut	Bokslut	Budget	Budget
Belopp i 1 000 euro	2022	2023	2024	2025
Verksamhetens kassaflöde				
Årsbidrag	258	294	481	435
Korrektivposter till internt tillförda medel	1 119	719	0	0
Verksamhetens kassaflöde	1 377	1 013	481	435
Investeringarnas kassaflöde				
Investeringsutgifter	-311	-1 110	-1 329	-1 135
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	5	0	0	0
Inkomster från försäljning av tillgångar bland bestående aktiva	0	0	0	0
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	1 072	-98	-848	-700
Finansieringens kassaflöde				
Ökning av långfristiga lån	0	863	1 329	1 135
Minskning av långfristiga lån	-305	-639	-500	-470
Förändring av kortfristiga lån	-36	315	89	114
Förändringar i lånebeståndet	-341	539	918	779
Förändringar i eget kapital	-339	0	0	0
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	34	76	0	0
Förändring av omsättningstillgångar	0	-18	0	0
Förändringar av fordringar	-630	-813	0	0
Förändring av räntefria skulder	257	-671	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	-339	-1 426	0	0
Finansieringens kassaflöde	-1 020	-888	918	779
Förändring av likvida medel	52	-985	70	79
Likvida medel 31.12	5 098	4 113	4 770	3 210
Likvida medel 1.1	5 046	5 098	4 700	3 131

Enligt grundavtalet kan förbundet ordna kapitalfinansiering för en investeringsutgift genom landskapsandelar och/eller genom lån från ett finansiellt institut eller lån från medlemskommuner. Mindre investeringar kan finansieras med eget kapital.

Kommunernas socialtjänst k.f.
info@kst.ax

Dnr: 117/2024

10.10.2024

Kommunernas socialtjänst k.f:s förslag till budget 2025 och ekonomiplan 2026-2027

Budgetförslaget för KST 2025 visar på en genomtänkt strategi för att hantera verksamhetens ekonomiska och sociala utmaningar. Det är också positivt att budgeten håller den ram som förbundsstämman godkänt. Nedan följer Lumparlands kommun synpunkter på budgetförslaget.

Kostnadseffektivisering

Det är positivt att KST strävar efter kostnadsbesparingar att minska sjukfrånvaro och vikarieanslag. Det visar på ett medvetet försök att optimera resursanvändningen och minska personalkostnaderna, som utgör en betydande del av verksamheten.

Funktionserviceomstrukturering

Att dela upp funktionservice för att skapa mer balanserade verksamhetsområden verkar vara ett nödvändigt steg för att minska arbetsbelastningen och öka effektiviteten. Genom att ge specialomsorgen ett eget område skapas förutsättningar för förbättrad kvalitetskontroll och tydligare ledning, vilket borde resultera i bättre service för klienterna.

Socialpsykiatriskt boende

Planerna på att etablera ett socialpsykiatriskt boende är lovvärda ur ett klientperspektiv, men det finns stora risker knutna till projektet. Det saknas för närvarande både lämpliga fastigheter och personal, vilket gör tidsplanen osäker. Att budgeten för 2025 inte inkluderar några projektkostnader är en varningssignal om att oförutsedda kostnader kan tillkomma under året.

Utkomststöd

Det är också viktigt att notera ökningen i understöd för utkomststöd med 240 000 euro. Här är det viktigt att KST inte bara budgeterar för att täcka de ökade kostnaderna, utan också arbetar proaktivt med förebyggande åtgärder för att bromsa kostnadsutvecklingen.

Jtskriven ur Lantmäteriverkets tjänst 2024-09-14.

Fhn